

EUROBANK ERGASIAS A.E.

ΔΗΜΟΣΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΠΥΛΩΝΑ 3 ΣΕ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΗ ΒΑΣΗ

ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΠΟΥ ΕΛΗΞΕ ΤΗΝ

31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2017

Όθωνος 8, Αθήνα 105 57

1. Εισαγωγή – Γενικές Πληροφορίες	8
1.1 Εποπτικό Πλαίσιο	8
1.2 Εφαρμογή του πλαισίου Κεφαλαιακής Επάρκειας στον Όμιλο Eurobank	14
1.3 Σκοπός του Πυλώνα 3	15
1.3.1 Τόπος, χρόνος και συχνότητα των γνωστοποιήσεων	16
1.4 Εποπτική προς λογιστική ενοποίηση	16
1.4.1 Λογιστική Ενοποίηση	16
1.4.2 Εποπτική Ενοποίηση	18
1.5 Εμπόδια για την άμεση μεταβίβαση κεφαλαίων.....	18
1.6 Συμμόρφωση με τις απαιτήσεις δημοσιοποιήσεων της Βασιλείας III - Πυλώνα 3	18
2. Ίδια Κεφάλαια	20
2.1 Εποπτικά κεφάλαια – ορισμός.....	20
2.1.1 Μεταβατικές διατάξεις ΔΠΧΑ 9.....	21
2.2 Προνομιούχοι τίτλοι.....	21
2.3 Σχέδιο Αναδιάρθρωσης.....	21
Τραπεζικός Επίτροπος (Monitoring Trustee).....	22
2.4 Συμφωνία Ισολογισμών - Λογιστική σε εποπτικού σκοπού ενοποίηση.....	23
2.5 Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια	25
2.6 ΔΠΧΑ 9 επίπτωση στα κεφάλαια	27
2.7 Αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας.....	28
2.8 Κεφαλαιακές απαιτήσεις από τη Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (SREP).....	28
2.9 Κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με τον Πυλώνα 1	29
2.10 Διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας εσωτερικού κεφαλαίου	30
2.11 Διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης επάρκειας ρευστότητας (ILAAP)	31
3. Επισκόπηση της Διαχείρισης Κινδύνου	32
3.1 Στόχοι και πολιτικές Διαχείρισης Κινδύνου	32
3.2 Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων	33
3.3 Τύποι κινδύνων	34
3.4 Οργάνωση	34
4. Πιστωτικός Κίνδυνος	36
4.1 Ορισμός του πιστωτικού κινδύνου	36

4.2 Οργάνωση και διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου	36
4.2.1 Οργάνωση διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου	36
4.2.2 Εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων	37
4.2.3 Παρακολούθηση πιστωτικού κινδύνου	38
4.2.4 Διαχείριση Προβληματικών Δανείων.....	40
4.2.5 Πρόσφατες εξελίξεις	42
4.3 Αναφορές σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο	43
4.4 Χρηματοδοτικά ανοίγματα.....	44
4.4.1 Γεωγραφική και κλαδική ανάλυση	45
4.4.2 Ανάλυση ληκτότητας.....	47
4.5 Δάνεια σε καθυστέρηση και απομειωμένα δάνεια.....	48
4.5.1 Ανοίγματα σε καθυστέρηση.....	48
4.5.2 Ανοίγματα σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα	48
4.5.3 Απομειωμένα ανοίγματα	48
4.6 Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών	48
4.7 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	49
4.8 Τυποποιημένη Προσέγγιση.....	57
4.9 Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ)	61
4.9.1 Ανοίγματα βάσει της ΠΕΔ	61
4.9.2 Συστήματα διαβάθμισης πιστωτικού κινδύνου.....	62
4.9.3 Διαδικασία διαβάθμισης και έλεγχος υποδειγμάτων	64
4.9.4 Μέτρηση πιστωτικού κινδύνου	65
4.9.5 Χρηματοδοτικά ανοίγματα βάσει της ΠΕΔ	68
4.9.6 Προφίλ κινδύνου για τα ανοίγματα που υπόκεινται σε προσέγγιση ΠΕΔ	69
4.10 Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου	79
4.10.1 Είδη καλύψεων που γίνονται συνήθως δεκτά από την Τράπεζα	79
4.10.2 Αρχές αποτίμησης των αποδεκτών εξασφαλίσεων	79
4.10.3 Πολιτική εξασφαλίσεων και νομικά έγγραφα	83
4.10.4 Εγγυήσεις και παράγωγα προϊόντα	83
4.10.5 Συμφωνίες συμψηφισμού	85
4.10.6 Συγκέντρωση κινδύνου στις καλύψεις.....	85
4.10.7 Ανάλυση καλύψεων	85

4.11.1 Σκοπός και ρόλος της Τράπεζας.....	87
4.11.2 Μεθοδολογία στάθμισης κινδύνου	87
4.11.3 Λογιστικές αρχές	87
4.11.4 Ανοίγματα τιτλοποιήσεων.....	88
5. Κίνδυνος Αγοράς.....	89
5.1 Ορισμοί και Πολιτικές	89
5.1.1 Στρατηγική κινδύνου	89
5.1.2 Δομή διακυβέρνησης κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου	90
5.1.3 Μέτρηση Κινδύνων και Υποβολή εκθέσεων	92
5.2 Εσωτερικά Υποδείγματα - Αξίας σε Κίνδυνο (VaR) & Credit Risk - Επιπρόσθετος κίνδυνος αθέτησης και μεταβολής της πιστοληπτικής αξιοπιστίας (IRC).....	93
5.3 Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον κίνδυνο της αγοράς	101
5.4 Ανοίγματα σε αξίες που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών	101
5.5 Επιτοκιακός Κίνδυνος Επενδυτικού χαρτοφυλακίου.....	102
6. Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου	104
6.1 Ορισμός , Διακυβέρνηση και Πολιτικές	104
6.2 Τεχνικές μείωσης κινδύνου αντισυμβαλλόμενου	104
6.3 Παρακολούθηση κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου	104
6.4 Wrong way risk.....	105
6.5 Επιπτώσεις από την υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας.....	105
6.6 Παράγωγα Πιστωτικού Κινδύνου.....	105
6.7 Κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου βάσει της χρησιμοποιούμενης μεθοδολογίας υπολογισμού. .	106
6.8 Επίπτωση της προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (CVA) αντισυμβαλλόμενου	106
6.9 Ανοίγματα έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων (CCP).....	107
6.10 Τυποποιημένη προσέγγιση - ανοίγματα CCR (Counterparty Credit Risk-Κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου) από κανονιστικό χαρτοφυλάκιο και κίνδυνο	108
6.11 Προσέγγιση IRB (Μεθοδολογία Εσωτερικών Διαβαθμίσεων) - ανοίγματα CCR ανά χαρτοφυλάκιο και κλίμακα PD.....	108
6.12 RWA των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων του CCR στο πλαίσιο του IMM (Μεθοδολογία με χρήση εσωτερικών μοντέλων)	109
6.13 Αντίκτυπος του συμψηφισμού και των εξασφαλίσεων που διατηρούνται σε τιμές ανοίγματος	109
6.14 Σύνθεση των εξασφαλίσεων για τα ανοίγματα έναντι αντισυμβαλλομένων	109

7. Λειτουργικός Κίνδυνος	110
7.1 Διοικητική Οργάνωση	110
7.2 Πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου	111
7.3 Μέθοδος Υπολογισμού του Λειτουργικού Κινδύνου	112
8. Βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού	113
8.1 Πληροφορίες σχετικά με τη σημαντικότητα των βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού	113
8.2 Στοιχεία ενεργητικού.....	114
8.3 Ληφθείσες εξασφαλίσεις	114
8.4 Βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού/Ληφθείσες εξασφαλίσεις και Αντίστοιχες Υποχρεώσεις..	114
9. Κίνδυνος Μόχλευσης	115
10. Κίνδυνος Ρευστότητας	118
Παράρτημα 1: Υπόδειγμα δημοσιοποίησης Ιδίων Κεφαλαίων	120
Παράρτημα 2: Υπόδειγμα των κύριων χαρακτηριστικών των κεφαλαιακών μέσων	122

Ευρετήριο πινάκων

1	EU LI1 - Διαφορές μεταξύ λογιστικού και εποπτικού ισολογισμού ενοποίησης και ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε κατηγορίες σύμφωνα με τις εποπτικές κατηγορίες κινδύνου	23
2	EU LI2 - Βασικές διαφορές μεταξύ εποπτικού ισολογισμού και λογιστικής αξίας των οικονομικών καταστάσεων.	24
3	Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια	25
4	ΔΠΧΑ 9 επίπτωση στα κεφάλαια	27
5	Αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας	28
6	EU OV1 – Επισκόπηση σταθμισμένου ενεργητικού	29
7	INS1 – Συμμετοχές που δεν αφαιρούνται σε συγγενείς ασφαλιστικές εταιρείες	30
8	EU CRB-B – Σύνολο και μέσος όρος αξίας ανοιγμάτων μετά από προβλέψεις	44
9	EU CRB-C – Γεωγραφική κατανομή ανοιγμάτων	45
10	EU CRB-D – Συγκέντρωση των ανοιγμάτων ανά κλάδο δραστηριότητας ή ανά τύπο αντισυμβαλλομένου	46
11	EU CRB-E – Ανάλυση ληκτότητας ανοιγμάτων	47
12	EU CR1-A – Πιστωτική ποιότητα ανοιγμάτων ανά κατηγορία και ανά μέσο	52
13	EU CR1-B – Πιστωτική ποιότητα ανοιγμάτων ανά κλάδο δραστηριότητας ή ανά τύπο αντισυμβαλλομένου	53
14	EU CR1-C – Πιστωτική ποιότητα ανοιγμάτων ανά γεωγραφική κατανομή	54
15	EU CR1-D – Χρονοανάλυση ανοιγμάτων σε καθυστέρηση	54
16	EU CR1-E – Μη εξυπηρετούμενα και ρυθμισμένα ανοίγματα	55
17	EU CR2-A – Μεταβολές πιστωτικών προσαρμογών γενικού και ειδικού κινδύνου	55
18	EU CR2-B – Μεταβολές ανοιγμάτων σε αθέτηση και απομείωσης δανείων και χρεωστικών τίτλων	56
19	EU CR4 – Τυποποιημένη προσέγγιση – Ανοίγματα πιστωτικού κινδύνου και τεχνικές μείωσης	57
20	EU CR5 – Τυποποιημένη προσέγγιση	59
21	Ανοίγματα που υπόκεινται στην ΠΕΔ	61
22	Αντιστοίχιση εσωτερικών (MRA) βαθμίδων σύμφωνα με τους ΕΟΠΑ (Εξωτερικούς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης)	62
23	EU CR9 – Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) – Έλεγχος εκ των υστέρων της πιθανότητας αθέτησης ανά κατηγορία ανοίγματος	68
24	EU CR6 – Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ)– Ανοίγματα πιστωτικού κινδύνου ανά κατηγορία ανοίγματος και πιθανότητας αθέτησης	69
25	EU CR10 – Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ)-(ειδικές χρηματοδοτήσεις)	77
26	EU CR8 – Κατάσταση ροών σταθμισμένου ενεργητικού σύμφωνα με την Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ)	78
27	EU CR10 – Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) - (μετοχές)	78
28	Εγγυήσεις και πιστωτικά παράγωγα	84
29	EU CR7 – Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) – Επίδραση του σταθμισμένου ενεργητικού των πιστωτικών παραγώγων με την χρήση των τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου	84
30	EU CR3 – Τεχνική μείωσης πιστωτικού κινδύνου - Επισκόπηση	85
31	Ανοίγματα τιτλοποιήσεων	88

32	EU MR2 –Α–Κίνδυνος αγοράς σύμφωνα με την προσέγγιση εσωτερικών μοντέλων	97
33	EU MR2-B – Κατάσταση ροών σταθμισμένου ενεργητικού για τα ανοίγματα έναντι κινδύνου αγοράς σύμφωνα με την προσέγγιση εσωτερικών μοντέλων	98
34	EU MR3 – Προσέγγιση εσωτερικών μοντέλων για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών	98
35	EU MR4 – Σύγκριση εκτίμησης της δυνητικής ζημιάς με κέρδη/ζημιές	100
36	EU MR1 – Κίνδυνος αγοράς σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση	101
37	Ανοίγματα σε μετοχές που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών	102
38	Κέρδη/ζημιές των ανοιγμάτων σε μετοχές στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών	102
39	Δυνητική ζημιά επιτοκίου στο τραπεζικό χαρτοφυλάκιο	102
40	Ανάλυση ευαισθησίας επιτοκίων ανά νόμισμα	103
41	Ανάλυση ευαισθησίας επιτοκίων ανά νόμισμα των θυγατρικών του εξωτερικού	103
42	Παρακολούθηση κινδύνου αντισυμβαλλομένου	104
43	EU CCR6 – Έκθεση σε παράγωγα πιστωτικού κινδύνου	105
44	EU CCR1 – Ανάλυση ανοιγμάτων για τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου ανά προσέγγιση	106
45	EU CCR2 – Κεφαλαιακή επιβάρυνση λόγω προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (CVA)	106
46	EU CCR8 – Ανοίγματα έναντι κεντρικού αντισυμβαλλομένου (CCP)	107
47	EU CCR3 – Τυποποιημένη προσέγγιση - Ανοίγματα με αντισυμβαλλόμενους ανά κατηγορία κανονιστικού χαρτοφυλακίου και κινδύνου	108
48	EU CCR4 – Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) – Ανοίγματα με αντισυμβαλλόμενους ανά κατηγορία χαρτοφυλακίου και κλίμακα PD	108
49	EU CCR5-A Επιπτώσεις συμψηφισμού και των εξασφαλίσεων που διατηρούνται σε τιμές ανοίγματος	109
50	EU CCR5-B – Σύνθεση των εξασφαλίσεων για τα ανοίγματα έναντι αντισυμβαλλομένων	109
51	Βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού	114
52	Ληφθείσες εξασφαλίσεις	114
53	Βεβαρημένα στοιχεία Ενεργητικού / Ληφθείσες εξασφαλίσεις και Αντίστοιχες Υποχρεώσεις	114
54	Συνοπτική παρουσίαση της συμφωνίας μεταξύ λογιστικών στοιχείων ενεργητικού και ανοιγμάτων του δείκτη μόχλευσης	115
55	Κοινή γνωστοποίηση του Δείκτη Μόχλευσης	116
56	Κατανομή των ανοιγμάτων εντός ισολογισμού (εκτός από παράγωγα και συναλλαγές χρηματοδότησης)	117
57	Παράρτημα 1: Υπόδειγμα δημοσιοποίησης Ιδίων Κεφαλαίων	120
58	Παράρτημα 2: Υπόδειγμα των κύριων χαρακτηριστικών των κεφαλαιακών μέσων	122

1. Εισαγωγή – Γενικές Πληροφορίες

Η Eurobank Εργασίας Α.Ε. (η «Τράπεζα» ή ο «Όμιλος») είναι ένα πιστωτικό ίδρυμα με έδρα την Ελλάδα που εποπτεύεται σε ατομική και ενοποιημένη βάση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) και την Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ). Ο Όμιλος είναι μια από τις τέσσερις συστημικές τράπεζες στην Ελλάδα, με δραστηριότητα σε τραπεζικά προϊόντα και υπηρεσίες. Ο Όμιλος προσφέρει ένα ευρύ φάσμα από οικονομικές υπηρεσίες λιανικής και επιχειρήσεων. Στρατηγικά έχει επικεντρωθεί στην Ελλάδα με δραστηριότητες που δημιουργούν αμοιβές από προμήθειες, όπως διαχείριση κεφαλαίων και χαρτοφυλακίων, λιανικής τραπεζικής, μεσιτικές υπηρεσίες, πώληση επενδυτικών υπηρεσιών, επενδυτική τραπεζική, μίσθωση, πρακτόρευση, διαχείριση ακίνητης περιουσίας και εμπορική χρηματοδότηση. Ο Όμιλος έχει ηγετική θέση στην παροχή τραπεζικών υπηρεσιών και πιστώσεων σε ΜΜΕ επιχειρήσεις, στις μικρές επιχειρήσεις και ελεύθερους επαγγελματίες, μεγάλες επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

Η Τράπεζα έχει διεθνή παρουσία σε έξι χώρες εκτός Ελλάδος, με δραστηριότητες σε Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία, Κύπρο, Λουξεμβούργο και Ηνωμένο Βασίλειο.

Την 4 Ιουλίου 2017, η Τράπεζα ανακοίνωσε την επιτυχή πώληση του συνολικού ποσοστού της συμμετοχής της, ήτοι 20%, στην Grivalia Properties Α.Ε.Ε.Α.Π.

Επιπλέον, η Τράπεζα, ανακοίνωσε την 24 Νοεμβρίου 2017, την σύναψη συμφωνίας με τη Banca Transilvania αναφορικά με την πώληση της Bancprost S.A., ERB Retail Services IFN S.A. και της ERB Leasing IFN S.A. Η συναλλαγή, αναμένεται να οριστικοποιηθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα μετά την ολοκλήρωση όλων των απαιτούμενων νομικών διαδικασιών (σημείωση 17 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων).

1.1 Εποπτικό Πλαίσιο

CRD IV - Πλαίσιο της Βασιλείας III

Τον Ιούνιο 2013 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, δημοσίευσαν την Οδηγία 2013/36/ΕΕ (γνωστή ως CRD IV), με ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2014, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων και των επενδυτικών εταιρειών, τροποποιώντας την Οδηγία 2002/87/ΕΕ και καταργώντας τις Οδηγίες 2006/48/ΕΕ και 2006/49/ΕΕ. Εσωματώθηκε στην Ελληνική νομοθεσία με τον νόμο υπ. αριθ. 4261/2014 «Πρόσβαση στη δραστηριότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων και προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων», καταργώντας τον Ν. 3601/2007 και άλλες διατάξεις.

Επιπρόσθετα, την ίδια ημέρα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, δημοσίευσαν τον κανονισμό (ΕΕ) 575/2013 (γνωστός ως CRR), ο οποίος θεσπίζει ενιαίους κανόνες σχετικά με τις γενικές προληπτικές απαιτήσεις της τραπεζικής εποπτείας, που σύμφωνα με την Οδηγία 2013/36/ΕΕ τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να συμμορφώνονται με τις ακόλουθες απαιτήσεις:

- απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων που αφορούν πλήρως ποσοτικοποιήσιμα, ενιαία και τυποποιημένα στοιχεία πιστωτικού κινδύνου, κινδύνου αγοράς, λειτουργικού κινδύνου και κινδύνου διακανονισμού,
- απαιτήσεις περιορισμού των μεγάλων ανοιγμάτων,
- απαιτήσεις ρευστότητας που αφορούν πλήρως ποσοτικοποιήσιμα, ενιαία και τυποποιημένα στοιχεία κινδύνου ρευστότητας,
- απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων σχετικά με τα παραπάνω στοιχεία και με τη μόχλευση,
- απαιτήσεις δημοσιοποίησης.

Τον Ιούνιο του 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον κανονισμό (ΕΕ) υπ. αριθ. 680/2014 της 16ης Απριλίου 2014 για τον καθορισμό των τεχνικών προτύπων όσον αφορά στην εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Ο κανονισμός θεσπίζει ενιαίες απαιτήσεις σε σχέση με την εποπτική αναφορά στις αρμόδιες αρχές, για τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων, τις ζημίες που προέρχονται από δανεισμό εξασφαλισμένο με ακίνητα, τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, τους δείκτες μόχλευσης, την κάλυψη των αναγκών Ρευστότητας και της Καθαρής Σταθερής Απαιτήσης Χρηματοδότησης.

Το πλαίσιο της Βασιλείας III βασίζεται σε τρεις αλληλοσυμπληρούμενους πυλώνες:

- Ο Πυλώνας 1 ορίζει τις ελάχιστες εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, βασισμένες σε αρχές, κανόνες και μεθόδους, οι οποίες προσδιορίζουν και μετρούν τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και τον λειτουργικό κίνδυνο. Οι απαιτήσεις αυτές καλύπτονται από τα εποπτικά ίδια κεφάλαια, σύμφωνα με τους κανόνες και τις εκάστοτε απαιτήσεις που ορίζει ο Κανονισμός 2013/575/ΕΕ,
- Ο Πυλώνας 2 προσδιορίζει τις εσωτερικές διαδικασίες για την εκτίμηση της συνολικής κεφαλαιακής επάρκειας σε σχέση με τους κινδύνους (Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου - ΔΑΕΕΚ). Ο Πυλώνας 2 εισάγει επίσης την Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (ΔΕΑ), η οποία αξιολογεί την εσωτερική κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων,
- Ο Πυλώνας 3 προσδιορίζει μια σειρά από κανόνες δημοσιοποίησης στοιχείων, οι οποίοι επιτρέπουν στους συμμετέχοντες στην αγορά να εκτιμήσουν σημαντικές πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής, τα κεφάλαια, τους κινδύνους, τις διαδικασίες αξιολόγησης των κινδύνων και ως εκ τούτου την κεφαλαιακή επάρκεια των πιστωτικών ιδρυμάτων.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της CRD IV (με σταδιακή εφαρμογή μέχρι το 2019):

- ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET1): 4.5%,
- ο ελάχιστος δείκτης βασικών ιδίων κεφαλαίων της κατηγορίας 1 (Tier 1): 6%,
- ο ελάχιστος συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας: 8%,
- οι τράπεζες απαιτείται να δημιουργούν σταδιακά ένα απόθεμα ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου ποσοστού 2,5% έως την 1 Ιανουαρίου 2019 (0,625% την 1 Ιανουαρίου 2016, 1,25% την 1 Ιανουαρίου του 2017 και 1,875% την 1 Ιανουαρίου 2018) πλέον των υφιστάμενων ελάχιστων κεφαλαίων. Το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας είναι ένα πλεόνασμα κεφαλαίων ύψους 2,5% επί της συνολικής έκθεσης μιας τράπεζας στους αναλαμβανόμενους κινδύνους, που πρέπει να καλύπτεται με ένα επιπλέον ποσό κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1.

Σαν αποτέλεσμα, οι ελάχιστοι δείκτες που πρέπει να τηρούνται, περιλαμβανομένου του αποθέματος ασφαλείας διατήρησης κεφαλαίου και οι οποίοι θα εφαρμόζονται από 1 Ιανουαρίου 2019 είναι:

- α) ο ελάχιστος δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 στο 7% και
- β) ο συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας στο 10,5%.

Πρόσθετα κεφαλαιακά αποθέματα ασφαλείας που εισάγει η CRD IV είναι τα παρακάτω:

- α) Αντικυκλικό κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας. Ο σκοπός αυτού του αποθέματος είναι να αντιμετωπίσει τις επιπτώσεις του οικονομικού κύκλου στη δανειακή δραστηριότητα των τραπεζών, καθιστώντας έτσι την παροχή πίστωσης λιγότερο ευμετάβλητη και πιθανόν ακόμη και να μειώσει τις πιθανότητες για πιστωτικές «φούσκες» ή κρίσεις. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να δημιουργήσουν πρόσθετο απόθεμα από 0 - 2,5% του δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 κατά τη διάρκεια περιόδων υπερβολικής πιστωτικής επέκτασης σύμφωνα με τις εκάστοτε συνθήκες της χώρας, Σύμφωνα με την Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής που εκδόθηκαν το 2017, το αντικυκλικό απόθεμα ήταν 0%. Στις 11.12.2017 σύμφωνα με την Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας της Ελλάδος Αριθ. 127 το αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας για το πρώτο τρίμηνο του 2018 ορίστηκε στο 0%.
- β) Απόθεμα ασφαλείας παγκόσμιων συστημικά ιδρυμάτων. Η CRD IV, περιλαμβάνει ένα υποχρεωτικό απόθεμα συστημικού κινδύνου κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1, για τράπεζες που έχουν αναγνωριστεί από την αρμόδια αρχή ως παγκοσμίως συστημικά σημαντικές και το οποίο δεν αφορά τις Ελληνικές τράπεζες.
- γ) Απόθεμα ασφαλείας για άλλα συστημικά σημαντικά ιδρύματα. Στις 25.04.2016 η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EBA) δημοσίευσε τη πρώτη λίστα των άλλων συστημικά σημαντικών ιδρυμάτων (O-SIIs) στην Ευρωπαϊκή Ένωση. O-SIIs θεωρούνται εκείνα τα ιδρύματα που είναι συστημικά επιπρόσθετα με τα ήδη αναγνωρισμένα ως παγκοσμίως συστημικά (G-SIIs). Η λίστα παρουσιάζει τα επιπρόσθετα κεφαλαιακά αποθέματα που οι αντίστοιχες αρχές έχουν θέσει για τα O-SIIs. Η παραπάνω λίστα στηρίχθηκε σε δεδομένα του 2015 και οι επόμενες λίστες θα γνωστοποιηθούν σε ετήσια βάση μαζί με τον καθορισμό των κεφαλαιακών αποθεμάτων (που αφορούν τα δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών που θα πρέπει να έχει κάθε πιστωτικό ίδρυμα).

Η μεθοδολογία της EBA στηρίχθηκε στους δείκτες βαθμολόγησης σε ενοποιημένη βάση των πιστωτικών ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Ελλάδα. Με βάση τις βαθμολογίες τους τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα κατατάχθηκαν στη τέταρτη βαθμίδα (bucket) και η οποία αντιστοιχεί σε κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας 1% μέχρι το 2022. Η

ημερομηνία εφαρμογής ήταν η 1 Ιανουαρίου 2016 και η Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της Τράπεζας Ελλάδος Αριθ. 104/18.11.2016 και 126/15.11.2017 καθόρισε το απόθεμα ασφαλείας των ελληνικών O-SIIs για το 2017 και 2018 σε 0%.

Στις 23 Νοεμβρίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε μια σειρά νομοθετικών προτάσεων (με την ονομασία CRR2), συμπεριλαμβανομένων τροποποιήσεων της υφιστάμενης Οδηγίας 2013/36/ΕΕ (CRD), του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (CRR), της Οδηγίας για την Ανάκαμψη και Εξυγίανση των Πιστωτικών ιδρυμάτων (BRRD) και τον Κανονισμό του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (SRMR).

Οι προτάσεις περιλαμβάνουν τα ακόλουθα βασικά στοιχεία:

- Περισσότερο ευαίσθητες κεφαλαιακές απαιτήσεις σε κινδύνους, ιδίως στον τομέα του κινδύνου αγοράς, του πιστωτικού κινδύνου αντισυμβαλλομένου και των ανοιγμάτων έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων,
- Έναν δεσμευτικό δείκτη μόχλευσης (LR) για να αποφευχθεί η υπερβολική μόχλευση των ιδρυμάτων,
- Έναν δεσμευτικό συντελεστή καθαρής σταθερής χρηματοδότησης (NSFR) για την αντιμετώπιση της υπερβολικής εξάρτησης από τη βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση και για τη μείωση του μακροπρόθεσμου κινδύνου χρηματοδότησης,
- Απαίτηση για τα Παγκοσμίως Συστημικά Σημαντικά Ιδρύματα (G-SIIs) να διατηρούν ελάχιστα επίπεδα κεφαλαίου και άλλους μηχανισμούς ώστε να καλύπτουν τις ζημιές στη περίπτωση της εξυγίανσης. Αυτή η απαίτηση, γνωστή ως «Συνολική Ικανότητα Απορρόφησης Ζημιών» (TLAC), θα ενσωματωθεί στο ισχύον σύστημα της ελάχιστης απαίτησης για τα ίδια κεφάλαια και τις επιλέξιμες υποχρεώσεις (MREL), το οποίο θα ισχύει για όλες τις τράπεζες και θα ενισχύσει την ικανότητα της ΕΕ για την εξυγίανση των Παγκοσμίως Συστημικά Σημαντικών Ιδρυμάτων, προστατεύοντας παράλληλα τη χρηματοοικονομική σταθερότητα και ελαχιστοποιώντας τους κινδύνους για τους φορολογούμενους. Προτείνει ένα εναρμονισμένο πρότυπο διαβάθμισης της αφερεγγυότητας των μη εξασφαλισμένων χρεωστικών τίτλων για τη διευκόλυνση τραπεζικών εκδόσεων για την απορρόφηση ζημιών χρεωστικών τίτλων,
- Αλλαγές στους κανόνες για τον καθορισμό του χαρτοφυλακίου συναλλαγών.

Οι "CRR2" αλλαγές αναμένεται να εφαρμοστούν από 1η Ιανουαρίου του 2021.

Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (SSM)

Σύμφωνα με την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 12ης Σεπτεμβρίου 2012, σχετικά με τον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (SSM), εκδόθηκε ο Κανονισμός Συμβουλίου αριθ. 1024/2013 της 15 Οκτωβρίου 2013, ο οποίος μετέθεσε συγκεκριμένα καθήκοντα στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν στην προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων. Επιπλέον, στις 22 Οκτωβρίου 2013 εκδόθηκε ο κανονισμός αριθ. 1022/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ε.Ε., τροποποιώντας τον κανονισμό αριθ. 1093/2010 σχετικά με την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΒΑ) και την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην ΕΚΤ, σύμφωνα και με τον κανονισμό υπ. αριθ. 1024/2013 του Συμβουλίου.

Ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (SSM) αναφέρεται στο σύστημα τραπεζικής εποπτείας στην Ευρώπη. Αποτελείται από την ΕΚΤ και τις εθνικές εποπτικές αρχές των συμμετεχόντων μελών.

Από το Νοέμβριο του 2014, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα εποπτεύει άμεσα τις μεγαλύτερες τράπεζες, ενώ οι εθνικές εποπτικές αρχές συνεχίζουν να παρακολουθούν τις υπόλοιπες τράπεζες. Η κύρια δραστηριότητα της ΕΚΤ και των εθνικών εποπτικών αρχών, οι οποίοι συνεργάζονται στενά στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου συστήματος, είναι να επιβεβαιώνουν ότι οι τράπεζες συμμορφώνονται με τους κανόνες της ΕΕ για τις τράπεζες και την έγκυρη αντιμετώπιση προβλημάτων.

Ο SSM είναι ένας από τους δύο πυλώνες του Ευρωπαϊκού Τραπεζικού συστήματος, μαζί με τον Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης.

Ενιαίο εγχειρίδιο κανόνων

Το Ενιαίο Εγχειρίδιο Κανόνων είναι θεμελιώδους σημασίας για την τραπεζική ένωση. Ο όρος «Ενιαίο Εγχειρίδιο Κανόνων» θεσπίστηκε το 2009 από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ώστε να παρέχει ένα σύνολο εναρμονισμένων κανόνων προληπτικής εποπτείας, με το οποίο όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα εντός της ΕΕ πρέπει να συμμορφώνονται. Οι κανόνες αυτοί, μεταξύ άλλων, καθορίζουν κεφαλαιακές απαιτήσεις για τις τράπεζες, διασφαλίζουν μεγαλύτερη προστασία για τους καταθέτες και ρυθμίζουν την πρόληψη και τη διαχείριση της πτώχευσης τραπεζών.

Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (SREP)

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 1024/2013 του Συμβουλίου, η ΕΚΤ διενεργεί σε ετήσια βάση, τη διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (SREP), ώστε να καθορίσει τις εποπτικές απαιτήσεις των πιστωτικών ιδρυμάτων που βρίσκονται υπό την εποπτεία της, καθορίζοντας τις συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις SREP.

Ο κύριος σκοπός του SREP είναι να διασφαλίσει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα διαθέτουν επαρκείς ρυθμίσεις, στρατηγικές, διαδικασίες, μηχανισμούς, κεφάλαια και ρευστότητα ώστε να εξασφαλίζουν την ορθή διαχείριση και κάλυψη των κινδύνων που έχουν αναλάβει ή ενδέχεται να αναλάβουν. Στους παραπάνω κινδύνους συμπεριλαμβάνονται εκείνοι που προέκυψαν από τις ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress testing) και οι κίνδυνοι που μπορεί να εκτεθεί το χρηματοοικονομικό σύστημα εξαιτίας του ιδρύματος.

Το πλαίσιο SREP αποτελείται από τα παρακάτω:

- α) ανάλυση επιχειρηματικού μοντέλου,
- β) αξιολόγηση της εσωτερικής διακυβέρνησης και των ευρύτερων ρυθμίσεων ελέγχου του πιστωτικού ιδρύματος,
- γ) διαδικασία αξιολόγησης επάρκειας κεφαλαίου,
- δ) διαδικασία αξιολόγησης επάρκειας ρευστότητας.

Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις καθορίζονται από την ΕΚΤ μετά την αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου της Τράπεζας (μέσω SREP). Για το 2017, οι απαιτήσεις SREP αποτελούνται από:

- τον ελάχιστο Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1 (CET1) και το συνολικό Δείκτη κεφαλαιακής επάρκειας, που εάν δεν καλυφθούν, μπορεί να οδηγήσουν στην ρήτρα ενεργοποίησης του μέγιστου διανεμητέου ποσού (MDA) και
- τις κατευθύνσεις του Πυλώνα 2 (P2G), οι οποίες αποτελούν ένα πρόσθετο κεφαλαιακό απόθεμα, για τις οποίες η ΕΚΤ συστήνει να διατηρηθούν πάνω από το ελάχιστο Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1.

Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών - Άσκηση Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων («stress test») 2018

Την 31 Ιανουαρίου 2018, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών - ΕΒΑ ξεκίνησε την άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης («ΕΕ») (EBA EU-wide stress test) για το 2018 και ανακοίνωσε τα μακροοικονομικά σενάρια. Η ΕΒΑ θα συντονίσει το stress test σε επίπεδο ΕΕ σε συνεργασία με την ΕΚΤ και τις εθνικές αρχές. Τα αποτελέσματα του stress test θα παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη και στο κοινό πληροφορίες σχετικά με την ανθεκτικότητα των τραπεζών, ιδίως την ικανότητά τους να απορροφούν τους κλυδωνισμούς και να ικανοποιούν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις υπό δυσμενείς μακροοικονομικές συνθήκες.

Το stress test σε επίπεδο ΕΕ, διεξάγεται σύμφωνα με τη μεθοδολογία, η οποία δημοσιεύθηκε τον Νοέμβριο 2017, τα υποδείγματα και τα σενάρια της ΕΒΑ. Η άσκηση πραγματοποιείται με βάση τα στοιχεία τέλους χρήσης 2017, όπως αυτά αναμορφώθηκαν για να περιλαμβάνουν την επίπτωση της υιοθέτησης του ΔΠΧΠ 9, και αξιολογεί την ανθεκτικότητα των τραπεζών της ΕΕ στο πλαίσιο ενός κοινού μακροοικονομικού βασικού σεναρίου και ενός κοινού μακροοικονομικού δυσμενούς σεναρίου που καλύπτουν την περίοδο 2018-2020. Το βασικό σενάριο είναι σύμφωνο με τις προβλέψεις του Δεκεμβρίου 2017 που δημοσίευσε η ΕΚΤ, ενώ το δυσμενές σενάριο, το οποίο αναπτύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Συστημικού Κινδύνου (European Systemic Risk Board - ESRB) και την ΕΚΤ σε στενή συνεργασία με την ΕΒΑ και τις αρμόδιες αρχές, έχει σχεδιαστεί για να διασφαλιστεί επαρκής βαθμός αυστηρότητας για όλες τις χώρες της ΕΕ. Δεν περιέχει κάποιο όριο επιτυχίας/αποτυχίας, καθώς τα αποτελέσματα της άσκησης έχουν σχεδιαστεί για να χρησιμοποιηθούν ως στοιχεία στη Διαδικασία Εποπτικού Ελέγχου και Αξιολόγησης (Supervisory Review and Evaluation Process - SREP).

Η Eurobank, μαζί με τις άλλες τρεις ελληνικές συστημικές τράπεζες που εποπτεύονται άμεσα από την ΕΚΤ, υποβάλλεται στο ίδιο stress test σύμφωνα με τα σενάρια και τη μεθοδολογία της ΕΒΑ. Το χρονοδιάγραμμα της διενέργειας του Stress test για τις ελληνικές συστημικές τράπεζες επιταχύνθηκε, προκειμένου αυτό, να ολοκληρωθεί πριν από το τέλος του ΤΠΟΣ του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας για την Ελλάδα. Το stress test για τις ελληνικές συστημικές τράπεζες είναι σε εξέλιξη και τα αποτελέσματα αναμένεται να δημοσιευθούν το Μάιο του 2018.

Ανάκαμψη και εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων

Στις 15 Μαΐου 2014 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης υιοθέτησε την Οδηγία 2014/59 ΕΕ σχετικά με την Ανάκαμψη και Εξυγίανση των Πιστωτικών Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων Επενδύσεων, (BRRD), η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 2 Ιουλίου 2014. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο έχει αναγνωρίσει ότι στην Τραπεζική Ένωση η Εποπτεία και η Εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων πρέπει να ασκείται ομοιόμορφα καθιστώντας εμφανή την ανάγκη για την δημιουργία του Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης (SRM), του Ενιαίου Συμβουλίου Εξυγίανσης (SRB) και του Ενιαίου Ταμείου Εξυγίανσης (SRF). Στο πλαίσιο αυτό το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Συμβούλιο εξέδωσε τον Κανονισμό αριθ. 806/2014.

Η BRRD ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο με το Ν. 4335/2015 με έναρξη ισχύος την 23η Ιουλίου 2015, με εξαίρεση το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα, το οποίο αρχικά ήταν να τεθεί σε εφαρμογή την 1 Ιανουαρίου 2016. Επιπρόσθετα με την εφαρμογή του Νόμου 4340/2015, το εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα εφαρμόστηκε την 1 Νοεμβρίου 2015, εκτός των προβλέψεων που αφορούν την ικανότητα απορρόφησης ζημιών οι οποίες τέθηκαν σε ισχύ την 1 Ιανουαρίου 2016.

Η BRRD βασίζεται σε ένα δίκτυο εθνικών αρχών εξυγίανσης και εθνικών ταμείων εξυγίανσης για την ανάκαμψη των πιστωτικών ιδρυμάτων. Σύμφωνα με τον Νόμο 4335/2015, αναφορικά με τα Ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα, η Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ) έχει οριστεί ως εθνική αρχή εξυγίανσης και ο τομέας εξυγίανσης του Ταμείου Εγγύησης Καταθέσεων και Επενδύσεων (ΤΕΚΕ) ως το εθνικό ταμείο εξυγίανσης.

Ενιαίος Μηχανισμός Εξυγίανσης

Ο Κανονισμός SRM επέκτεινε τους κανόνες του εγχειριδίου κανόνων για την εξυγίανση των τραπεζών, που περιλαμβάνονται στη BRRD, και δημιούργησε τον SRM, ο οποίος συμπληρώνει τον SSM και συγκεντρώνει βασικές αρμοδιότητες και μέσα για τη διαχείριση της αφερεγγυότητας οποιασδήποτε τράπεζας στην Ευρωζώνη και σε οποιοδήποτε Κράτος Μέλος της Τραπεζικής Ένωσης. Επίσης, ο Κανονισμός SRM θέσπισε το SRB, το οποίο διαθέτει κεντρικές εξουσίες για την εφαρμογή των ενιαίων κανόνων και διαδικασιών εξυγίανσης, καθώς και το SRF, προς υποστήριξη του SRM. Κύριος στόχος του SRM είναι να διασφαλίσει τη σωστή διαχείριση πιθανής μελλοντικής αφερεγγυότητας τραπεζών στην τραπεζική ένωση με ελάχιστο κόστος για τους φορολογούμενους και την πραγματική οικονομία. Το SRB άρχισε τις εργασίες του ως ανεξάρτητος οργανισμός της Ε.Ε. από την 1η Ιανουαρίου 2015 και είναι πλήρως λειτουργικό από την 1η Ιανουαρίου 2016.

Άλλες ρυθμιστικές εξελίξεις

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε κανονισμούς και πήρε πρωτοβουλίες ώστε να ενισχύσει την αξιοπιστία του τραπεζικού συστήματος.

Οι σημαντικότερες αλλαγές που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια του 2017 ήταν οι ακόλουθες:

- Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2017/72 της Επιτροπής, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τον καθορισμό των προϋποθέσεων για χορήγηση άδειας απαλλαγής δεδομένων,
- Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2017/180 της Επιτροπής, που συμπληρώνει την οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά κανονιστικά τεχνικά πρότυπα για τα πρότυπα εκτίμησης χαρτοφυλακίων συγκριτικής αξιολόγησης και τις διαδικασίες ανταλλαγής των συναφών εκτιμήσεων,
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2017/461 της Επιτροπής, για τον καθορισμό εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά κοινές διαδικασίες, έντυπα και υποδείγματα για τη διαδικασία διαβούλευσης μεταξύ των σχετικών

αρμόδιων αρχών όσον αφορά προτεινόμενες αποκτήσεις ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 24 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,

- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2017/954 της Επιτροπής, για την παράταση των μεταβατικών περιόδων σε σχέση με τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων για ανοίγματα έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων, που προβλέπονται στους κανονισμούς του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ) αριθ. 575/2013 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012,
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1443 της Επιτροπής, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 680/2014 της Επιτροπής για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά την υποβολή εποπτικών αναφορών από τα ιδρύματα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,
- Εκτελεστικός Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2114 της Επιτροπής, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 680/2014 όσον αφορά τα υποδείγματα και τις οδηγίες,
- Κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2295 της Επιτροπής, για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τη δημοσιοποίηση βεβαρημένων και μη βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού,
- Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2395 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 όσον αφορά το μεταβατικό καθεστώς για τον μετριασμό των επιπτώσεων από την εισαγωγή του ΔΠΧΑ 9 στα ίδια κεφάλαια και για τις επιπτώσεις της αντιμετώπισης μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων ορισμένων ανοιγμάτων του δημοσίου τομέα εκπεφρασμένων στο εθνικό νόμισμα οποιουδήποτε κράτους μέλους,
- Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2401 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων,
- Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2402 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τη θέσπιση γενικού πλαισίου για την τιτλοποίηση και σχετικά με τη δημιουργία ειδικού πλαισίου για απλή, διαφανή και τυποποιημένη τιτλοποίηση.

Επιπλέον, η ΕΒΑ δημοσίευσε τα ακόλουθα σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για την κεφαλαιακή επάρκεια:

- ΕΒΑ /GL/2016/11: Κατευθυντήριες γραμμές για τις αναθεωρημένες απαιτήσεις γνωστοποίησης του Πυλώνα 3. Η ΕΒΑ εξέδωσε κατευθυντήριες γραμμές για να εξασφαλίσει την εναρμονισμένη και έγκαιρη εφαρμογή του κανονιστικού πλαισίου προληπτικής εποπτείας στην ΕΕ,
- ΕΒΑ/GL/2017/01: Κατευθυντήριες γραμμές για τον δείκτη κάλυψης κινδύνου ρευστότητας (LCR) με σκοπό τη συμπλήρωση της γνωστοποίησης της διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας βάσει του άρθρου 435 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013,
- ΕΒΑ/GL/2017/15: Κατευθυντήριες γραμμές για τους συνδεδεμένους πελάτες σύμφωνα με το άρθρο 4 (1) (39) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013,
- ΕΒΑ/GL/2017/16: Κατευθυντήριες γραμμές για την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης, την εκτίμηση της ζημιάς λόγω αθέτησης και τη μεταχείριση των ανοιγμάτων σε αθέτηση.

Η Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (BCBS) εκδίδει δημοσιεύσεις σχετικά με την κεφαλαιακή επάρκεια (η γνωστότερη είναι η Βασιλεία III), τη λογιστική και τον έλεγχο, τα τραπεζικά προβλήματα, τα διασυννοριακά ζητήματα, τις βασικές αρχές για αποτελεσματική τραπεζική εποπτεία, το πιστωτικό κίνδυνο και την τιτλοποίηση, τον κίνδυνο αγοράς, τη καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, τον λειτουργικό κίνδυνο, τη διαφάνεια και τη δημοσιοποίηση στοιχείων.

Κατά τη διάρκεια του 2017 η BCBS δημοσίευσε τα ακόλουθα:

- Pillar 3 disclosure requirements – ενοποιημένο και βελτιωμένο πλαίσιο,
- Εποπτική μεταχείριση των λογιστικών προβλέψεων – συνοπτική προσέγγιση και μεταβατικές ρυθμίσεις,
- Προληπτική αντιμετώπιση των προβληματικών περιουσιακών στοιχείων – ορισμοί των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων και των υπό ρύθμιση ανοιγμάτων,
- Η εποπτική αντιμετώπιση των ανοιγμάτων έναντι κρατών – υπό συζήτηση έγγραφο,
- Περίληψη των μεταρρυθμίσεων της Βασιλείας 3.

Με την τελευταία αυτή δημοσίευση, η Επιτροπή ολοκλήρωσε τις μεταρρυθμίσεις της Βασιλείας III βελτιώνοντας το παγκόσμιο κανονιστικό πλαίσιο. Οι αναθεωρήσεις αποσκοπούν στην αποκατάσταση της αξιοπιστίας στον υπολογισμό των σταθμισμένων βάσει κινδύνου στοιχείων ενεργητικού (RWAs) και στη βελτίωση της συγκρισιμότητας των δεικτών κεφαλαίου των τραπεζών με:

- την ενίσχυση της ευρωστίας και της ευαισθησίας κινδύνου των τυποποιημένων προσεγγίσεων για τον πιστωτικό κίνδυνο, τον κίνδυνο προσαρμογής της πιστωτικής αποτίμησης (CVA) και τον λειτουργικό κίνδυνο,
- τον περιορισμό της χρήσης προσεγγίσεων εσωτερικών υποδειγμάτων, με την χρήση ορίων σε κάποιες εισροές που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων σύμφωνα με την προσέγγιση των εσωτερικών διαβαθμίσεων (IRB) για τον πιστωτικό κίνδυνο και με την αφαίρεση της χρήσης προσεγγίσεων με εσωτερικά υποδείγματα για τον κίνδυνο προσαρμογής της πιστωτικής αποτίμησης (CVA) και τον λειτουργικό κίνδυνο,
- την εισαγωγή αποθέματος δείκτη μόχλευσης για περαιτέρω περιορισμό της μόχλευσης των Παγκοσμίως συστημικά σημαντικών ιδρυμάτων (G-SIBs), και
- με την αντικατάσταση του ήδη υπάρχοντος κατώτατου ορίου (output floor) της Basel II με ένα πιο ισχυρό όριο σε ευαισθησία κινδύνου σύμφωνα με την αναθεωρημένη τυποποιημένη προσέγγιση της Basel III. Το παραπάνω όριο διασφαλίζει ότι τα σταθμισμένα βάσει κινδύνου στοιχεία ενεργητικού (RWAs) υπολογισμένα με εσωτερικά μοντέλα δεν είναι μικρότερα από το 72.5% των RWAs σύμφωνα με τη τυποποιημένη προσέγγιση. Η τελική συμφωνία θα εφαρμοστεί από 1 Ιανουαρίου 2022 με σταδιακή εφαρμογή μέχρι το 2027 για τα κεφαλαιακά αποθέματα.

Τον Ιούλιο του 2014, το Συμβούλιο των Διεθνών Λογιστικών Προτύπων δημοσίευσε την τελική μορφή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» το οποίο αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση». Το ΔΠΧΠ 9 περιλαμβάνει αναθεωρημένες απαιτήσεις αναφορικά με την ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, την απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του ενεργητικού και τη λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων.

Το ΔΠΧΠ 9 θα τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2018. Η εκτιμώμενη επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΠ 9 μπορεί να πραγματοποιηθεί σταδιακά σε περίοδο πέντε ετών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/2395. Κατά την περίοδο αυτή, μέρος των «νέων» προβλέψεων απομείωσης που αναγνωρίζονται ως αποτέλεσμα της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 θα προστεθεί στο κεφάλαιο CET1.

Οι οριστικοποιημένοι μεταβατικοί κανόνες δημοσιεύθηκαν στις 12 Δεκεμβρίου 2017 και η εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων θα είναι στη διακριτική ευχέρεια των τραπεζών, μετά από σχετική κοινοποίηση της εποπτικής αρχής.

1.2 Εφαρμογή του πλαισίου Κεφαλαιακής Επάρκειας στον Όμιλο Eurobank

1.2.1 Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο όμιλος Eurobank (η «Τράπεζα» ή ο «Όμιλος»), εφάρμοσε για πρώτη φορά το πλαίσιο της Βασιλείας II σύμφωνα με την Τυποποιημένη μέθοδο τον Ιανουάριο του 2007 και συμπεριέλαβε τους σχετικούς δείκτες κινδύνου στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις. Μέχρι τότε ο Όμιλος εφάρμοζε τους κανόνες της Βασιλείας I.

Τον Ιούνιο του 2008, ο Όμιλος έλαβε την έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος να χρησιμοποιεί την Προσέγγιση των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων του πιστωτικού κινδύνου. Ως εκ τούτου, με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2008 ο Όμιλος εφαρμόζει:

- Την Θεμελιώδη μέθοδο των Εσωτερικών διαβαθμίσεων για τον υπολογισμό των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού για τα επιχειρηματικά δάνεια της Eurobank Εργασίας Α.Ε. στην Ελλάδα (η «Τράπεζα»),
- Την Εξελιγμένη Προσέγγιση των Εσωτερικών διαβαθμίσεων για την πλειονότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής της Τράπεζας, π.χ. στεγαστικά δάνεια, δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, πιστωτικές κάρτες και ανακυκλούμενα δάνεια καταναλωτικής πίστης,
- Από τον Σεπτέμβριο του 2009 η Θεμελιώδης μέθοδος Εσωτερικών διαβαθμίσεων εφαρμόστηκε στο σύνολο του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Eurobank Leasing Α.Ε. στην Ελλάδα,
- Από τον Μάρτιο του 2010 η Εξελιγμένη Μέθοδος των εσωτερικών διαβαθμίσεων εφαρμόστηκε στο χαρτοφυλάκιο των προσωπικών δανείων και των δανείων για αγορά αυτοκινήτου.

Η εφαρμογή της Προσέγγισης των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) καλύπτει το 76,9% του δανειακού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, εξαιρώντας τμήματα του δανειακού χαρτοφυλακίου που είναι μη σημαντικά σε όρους μεγέθους και προφίλ κινδύνου, καθώς και λοιπές μόνιμες εξαιρέσεις. Η Τράπεζα είναι στη διαδικασία αναθεώρησης του πλάνου σταδιακής εφαρμογής της ΠΕΔ, λαμβάνοντας υπόψη το πρόσφατα εκδοθέν σχέδιο κατευθυντηρίων γραμμών, και του επιχειρησιακού σχεδίου του Ομίλου. Το αναθεωρημένο πλάνο σταδιακής εφαρμογής της ΠΕΔ τελεί υπό την έγκριση της ΕΚΤ.

Μόνιμη εξαίρεση από την εφαρμογή της ΠΕΔ υπάρχει για τα Σταθμισμένα Στοιχεία Ενεργητικού μέχρι 10%, για τα οποία χρησιμοποιείται η τυποποιημένη μέθοδος. Επιπλέον της εξαίρεσης του μέχρι 10% του Σταθμισμένου ενεργητικού, μόνιμη εξαίρεση έχει χορηγηθεί και για τις ακόλουθες κατηγορίες ανοιγμάτων, όπως περιγράφονται με βάση την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων:

- ανοίγματα έναντι/ή εγγυημένα από κεντρικές κυβερνήσεις και κεντρικές τράπεζες,
- ανοίγματα έναντι/ή εγγυημένα από πιστωτικά και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και
- ανοίγματα έναντι διοικητικών φορέων και μη κερδοσκοπικών επιχειρήσεων.

Για τα παραπάνω ανοίγματα χρησιμοποιείται η Τυποποιημένη προσέγγιση.

1.2.2 Κίνδυνος Αγοράς

Η Τράπεζα εφαρμόζει δικό της εσωτερικό υπόδειγμα διαχείρισης κινδύνων (Αξία σε Κίνδυνο-VaR) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αγοράς στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών της, για τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα. Η Τράπεζα έλαβε επίσημη επικύρωση χρήσης του εσωτερικού υποδείγματος για τον κίνδυνο αγοράς από την Τράπεζα της Ελλάδος, τον Ιούλιο του 2005. Το μοντέλο αυτό υπόκειται σε περιοδική αξιολόγηση από την εποπτική αρχή.

Το 2011 η Τράπεζα επικαιροποίησε τα συστήματα και τις διαδικασίες της ώστε να συμμορφωθεί πλήρως προς τις απαιτήσεις της ΠΔΤΕ 2646/2011 για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων από το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών. Από τις 31.12.2011 η Τράπεζα υπολογίζει τα κεφάλαια λαμβάνοντας υπόψη της δυνητική ζημιά υπό ακραίες συνθήκες (Stressed VaR) και τον επιπρόσθετο κίνδυνο αθέτησης και μεταβολής της πιστοληπτικής αξιοπιστίας (IRC).

Για την μέτρηση του ανοίγματος του κινδύνου αγοράς και για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τις θυγατρικές της Τράπεζας στην Ελλάδα και τις διεθνείς δραστηριότητες, εφαρμόζεται η τυποποιημένη προσέγγιση.

Επιπλέον, η Τράπεζα υπολογίζει και παρακολουθεί σε καθημερινή βάση τον κίνδυνο αγοράς του επενδυτικού χαρτοφυλακίου για τις δραστηριότητες της στην Ελλάδα, χρησιμοποιώντας το εσωτερικό υπόδειγμα VaR. Για τις δραστηριότητες της στο εξωτερικό η Eurobank εφαρμόζει την ανάλυση ευαισθησίας, ενώ η μεθοδολογία του VaR εφαρμόζεται σε μηνιαία βάση.

1.2.3 Λειτουργικός Κίνδυνος

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί για τις ενοποιημένες δραστηριότητές του, την Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του λειτουργικού κινδύνου βάσει του Πυλώνα 1.

1.3 Σκοπός του Πυλώνα 3

Ο σκοπός της δημοσιοποίησης στοιχείων στα πλαίσια του Πυλώνα 3 είναι να παρέχει επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου, τις διαδικασίες αξιολόγησης των κινδύνων και τους εποπτικούς δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας.

Οι δημοσιοποιήσεις του Πυλώνα 3 περιλαμβάνουν σε ενοποιημένη βάση ποιοτική και ποσοτική πληροφόρηση, με βάση το όγδοο μέρος του Κανονισμού 2013/575/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας και σύμφωνα με το πλαίσιο της εποπτικής ενοποίησης, το οποίο περιγράφεται στην επόμενη παράγραφο.

Τον Δεκέμβριο του 2016, η EBA δημοσίευσε τις κατευθυντήριες οδηγίες EBA/GL/2016/11 σχετικά με τις αναθεωρημένες απαιτήσεις δημοσιοποιήσεων του Πυλώνα 3 με σκοπό τη βελτίωση της συνέπειας και της συγκρισιμότητας των κανονιστικών γνωστοποιήσεων των θεσμικών οργάνων. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόζονται από τις 31 Δεκεμβρίου 2017. Παρόλο που αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές δεν αλλάζουν την ουσία των κανονιστικών δημοσιοποιήσεων, επικαιροποιούν την παρουσίαση αυτών, εισάγοντας τη χρήση συγκεκριμένων πινάκων με ποιοτικές πληροφορίες και συγκεκριμένους πίνακες με ποσοτικές πληροφορίες. Επιπλέον, οι κατευθυντήριες γραμμές εναρμονίζουν τη συχνότητα των γνωστοποιήσεων και ενημερώνουν τον κατάλογο των απαιτήσεων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για πιο συχνές γνωστοποιήσεις.

1.3.1 Τόπος, χρόνος και συχνότητα των γνωστοποιήσεων

Η δημοσιοποίηση στοιχείων του Πυλώνα 3 παρέχεται σε ετήσια βάση, με ημερομηνία αναφοράς το κλείσιμο του προηγούμενου ημερολογιακού έτους και σε συνδυασμό με την ημερομηνία δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων. Παρέχεται σε μια καθορισμένη τοποθεσία στην ιστοσελίδα της Τράπεζας (www.eurobank.gr/el/omilos/enimerosi-ependuton/oikonomikes-katastaseis) με χρονολογική σειρά και καλύπτουν τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές πληροφορίες.

Οι ισοδύναμες γνωστοποιήσεις που έγιναν από τον Όμιλο βάσει λογιστικών ή άλλων απαιτήσεων πρέπει να είναι σύμφωνες με τις απαιτήσεις του προαναφερθέντος κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 (Όγδοο Μέρος) λαμβάνοντας υπόψη τυχόν υφιστάμενους σχετικούς κανονισμούς καθώς και τις οδηγίες της EBA.

Ο Όμιλος αξιολογεί τουλάχιστον ετησίως την ανάγκη δημοσίευσης ορισμένων ή όλων των γνωστοποιήσεων πιο συχνά από ό τι σε ετήσια βάση, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως η κλίμακα των δραστηριοτήτων, το εύρος των δραστηριοτήτων του, τη παρουσία του σε άλλες χώρες, τη συμμετοχή σε διάφορους χρηματοπιστωτικούς τομείς και σε διεθνή χρηματοοικονομικές αγορές και συστήματα πληρωμών, διακανονισμού και εκκαθάρισης, με ιδιαίτερη προσοχή στις πληροφορίες σχετικά με τα ίδια κεφάλαια, τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, την έκθεση σε κινδύνους και άλλα στοιχεία που υπόκεινται σε ταχείες αλλαγές.

Στην προαναφερθέντα τοποθεσία παρέχονται επίσης οι ποσοτικές πληροφορίες, που περιλαμβάνονται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου. Με αυτόν τον τρόπο, η Τράπεζα εξασφαλίζει την εύκολη πρόσβαση της αγοράς σε συνεχείς και πλήρεις πληροφορίες, χωρίς να υπάρχει ανάγκη για διασταύρωση με άλλες τοποθεσίες ή μέσα επικοινωνίας.

Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στη δημοσιοποίηση στοιχείων του Πυλώνα 3 έχουν εγκριθεί από την Επιτροπή Ελέγχου.

1.4 Εποπτική προς λογιστική ενοποίηση

1.4.1 Λογιστική Ενοποίηση

Η λογιστική ενοποίηση του Ομίλου βασίζεται στα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΠ) και ειδικότερα το ΔΠΧΑ 10 Ενοποιημένες Οικονομικές καταστάσεις, ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, και ΔΠΧΑ 11 Από κοινού συμφωνίες.

Θυγατρικές είναι όλες οι εταιρείες που ελέγχονται από τον Όμιλο. Ο Όμιλος ελέγχει μια εταιρεία όταν έχει έκθεση, ή δικαιώματα, σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμιξη του με την εταιρεία και έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω της εξουσίας του πάνω στην εταιρεία. Ο Όμιλος ενοποιεί μια εταιρεία μόνο όταν συνυπάρχουν και τα τρία παραπάνω στοιχεία που συνιστούν έλεγχο.

Η εξουσία θεωρείται ότι υπάρχει όταν, τα υφιστάμενα δικαιώματα του Ομίλου του παρέχουν την τρέχουσα δυνατότητα να διευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες της εταιρείας, δηλαδή τις δραστηριότητες εκείνες που επηρεάζουν σημαντικά τις αποδόσεις της εταιρείας, και ο Όμιλος έχει στην πράξη την δυνατότητα να ασκήσει αυτά τα δικαιώματα. Η εξουσία πάνω σε μια εταιρεία μπορεί να προκύψει μέσω δικαιωμάτων ψήφου από συμμετοχικούς τίτλους όπως οι μετοχές, ή σε άλλες περιπτώσεις, μπορεί να προέρχεται από συμβατικές συμφωνίες.

Όταν υπάρχουν δικαιώματα ψήφου, ο Όμιλος θεωρείται ότι έχει έλεγχο μιας εταιρείας όταν κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, περισσότερα από τα μισά δικαιώματα ψήφου της εταιρείας, εκτός αν υπάρχουν ενδείξεις ότι κάποιος άλλος επενδυτής έχει στην πράξη την δυνατότητα να διευθύνει μονομερώς τις συναφείς δραστηριότητες.

Ο Όμιλος μπορεί να έχει εξουσία ακόμα και όταν κατέχει λιγότερα από την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας μέσω συμβατικής συμφωνίας με άλλους κατόχους δικαιωμάτων ψήφου, δικαιωμάτων που προκύπτουν από άλλες συμβατικές συμφωνίες, ουσιαστών δυνητικών δικαιωμάτων ψήφου, κατοχή του μεγαλύτερου ποσοστού των δικαιωμάτων ψήφου σε μια κατάσταση όπου τα υπόλοιπα δικαιώματα είναι ευρέως διασκορπισμένα («εκ των πραγμάτων εξουσία»), ή μέσω συνδυασμού των παραπάνω. Κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον ο Όμιλος διαθέτει εκ των πραγμάτων εξουσία, λαμβάνονται υπόψη όλα τα σχετικά γεγονότα και συνθήκες, περιλαμβανομένου του σχετικού μεγέθους των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει ο Όμιλος και της διασποράς των δικαιωμάτων που κατέχονται από άλλους κατόχους δικαιωμάτων ψήφου, προκειμένου να καθοριστεί αν ο Όμιλος έχει στην πράξη την δυνατότητα να διευθύνει τις συναφείς δραστηριότητες.

Ο Όμιλος έχει έκθεση ή δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από την ανάμειξη του με μια εταιρεία όταν οι αποδόσεις αυτές δύνανται να μεταβάλλονται ως συνέπεια της επίδοσης της εταιρείας.

Για να αξιολογηθεί το κατά πόσον ο Όμιλος έχει την δυνατότητα να επηρεάζει το ύψος των αποδόσεων από την ανάμειξη του με την εταιρεία, ο Όμιλος καθορίζει αν κατά την άσκηση των δικαιωμάτων λήψης αποφάσεων ενεργεί ως εντολοδόχος ή ως εντολέας. Ο Όμιλος ενεργεί ως εντολοδόχος όταν ενεργεί για λογαριασμό και προς όφελος ενός άλλου μέρους και ως εκ τούτου δεν ελέγχει την εταιρεία. Συνεπώς, σε αυτές τις περιπτώσεις, ο Όμιλος δεν ενοποιεί την εταιρεία. Κατά την παραπάνω αξιολόγηση, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη το εύρος της εξουσίας λήψης αποφάσεων επί της εταιρείας, τα δικαιώματα που κατέχονται από άλλα μέρη, την αμοιβή που δικαιούται ο Όμιλος από την ανάμειξη του, και την έκθεση του στη μεταβλητότητα των αποδόσεων από άλλες συμμετοχές του σε αυτή την εταιρεία.

Ο Όμιλος έχει συμμετοχές σε εταιρείες που έχουν δομηθεί κατά τέτοιον τρόπο ώστε τα δικαιώματα ψήφου δεν αποτελούν τον κύριο παράγοντα στην απόφαση ποιος ελέγχει την εταιρεία, όπως όταν τα δικαιώματα ψήφου σχετίζονται μόνο με θέματα διοικητικής φύσεως και οι συναφείς δραστηριότητες διευθύνονται μέσω συμβατικών δικαιωμάτων. Για να αξιολογηθεί το κατά πόσον ο Όμιλος έχει έλεγχο πάνω σε τέτοιου είδους δομημένες οικονομικές οντότητες, λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες:

- Ο σκοπός και ο σχεδιασμός της εταιρείας,
- Αν ο Όμιλος κατέχει συγκεκριμένα δικαιώματα που του παρέχουν την δυνατότητα να διευθύνει μονομερώς τις σχετικές δραστηριότητες της εταιρείας,
- Η ύπαρξη ειδικής σχέσης με την εταιρεία,
- Ο βαθμός έκθεσης του Ομίλου στην μεταβλητότητα των αποδόσεων από την ανάμειξη του με την εταιρεία και εφόσον ο Όμιλος έχει τη δυνατότητα να επηρεάζει τη μεταβλητότητα.

Ο Όμιλος επαναξιολογεί το κατά πόσον ελέγχει ή όχι μια εταιρεία αν τα γεγονότα και οι συνθήκες υποδεικνύουν ότι υπάρχουν μεταβολές σε ένα ή περισσότερα από τα στοιχεία που συνιστούν έλεγχο. Περιλαμβάνονται και οι περιπτώσεις εκείνες όπου τα δικαιώματα που κατέχονταν από τον Όμιλο, και τα οποία επρόκειτο να είναι προστατευτικής φύσεως, μετατρέπονται σε ουσιαστικά δικαιώματα λόγω της παραβίασης ρητρών ή της αθέτησης πληρωμών σε μια δανειακή σύμβαση και έχουν ως αποτέλεσμα ο Όμιλος να έχει εξουσία πάνω στην εταιρεία.

Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται πλήρως από την ημέρα κατά την οποία ο Όμιλος αποκτά δικαίωμα ελέγχου, και παύουν να ενοποιούνται την ημέρα κατά την οποία ο Όμιλος παύει να έχει δικαίωμα ελέγχου.

Επενδύσεις σε κοινοπραξίες (συμβατικώς συμφωνηθείσα κοινή άσκηση ελέγχου, η οποία υφίσταται μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις σημαντικές δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συναίνεση και οι οποίοι έχουν δικαιώματα επί των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του σχήματος) και οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις (επενδύσεις στις οποίες ο Όμιλος έχει ουσιαστική επιρροή, αλλά δεν έχει έλεγχο, συμμετοχή μεταξύ 20% και 50% των δικαιωμάτων ψήφου) αποτελούν επίσης μέρος της λογιστικής ενοποίησης, αλλά λογίζονται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

1.4.2 Εποπτική Ενοποίηση

Το 2017 η εποπτική ενοποίηση που είχε χρησιμοποιηθεί για την υποβολή των αναφορών προς τις εποπτικές αρχές, ακολουθούσε τις αρχές που χρησιμοποιήθηκαν για τη λογιστική ενοποίηση.

Σύμφωνα με την Οδηγία CRD IV, οι συμμετοχές σε ασφαλιστικές εταιρείες και εταιρείες του χρηματοπιστωτικού τομέα όπου η Τράπεζα έχει μια σημαντική επένδυση, πρέπει να αφαιρούνται από τις κοινές μετοχές κατηγορίας 1 (CET1), όταν η συνολική επένδυση υπερβαίνει το 10% του συνολικού ποσού των κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET1) πριν από κάποιες αφαιρέσεις. Το ποσό που δεν αφαιρείται σταθμίζεται με 250%.

Στις 4 Αυγούστου 2016, ο Όμιλος, σύμφωνα με το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, ολοκλήρωσε τη πώληση του 80% της Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών. Συνεπώς, από αυτή την ημερομηνία, η εταιρεία και οι θυγατρικές της (Ασφαλιστικές Υπηρεσίες Α.Ε.Μ.Α., Eurolife ERB Α.Ε.Γ.Α., Eurolife ERB Α.Ε.Α.Ζ., Διεθνής Κτηματική Ανώνυμη Εταιρεία, Eurolife ERB Asigurari De Viata S.A. και Eurolife ERB Asigurari Generale S.A.) δεν ενοποιούνται στις Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας και το ποσοστό συμμετοχής 20% που διακρατήθηκε στην Eurolife αναγνωρίστηκε ως επένδυση σε συγγενή εταιρεία τόσο για σκοπούς εποπτικής όσο και για λογιστικής ενοποίησης (σημείωση 17 και 28 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων). Κατά συνέπεια δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ λογιστικής και εποπτικής ενοποίησης.

Η ERB Hellas Funding Ltd και η ERB Hellas Plc περιλαμβάνονται στον υπολογισμό των ατομικών κεφαλαιακών απαιτήσεων και εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας (Μερική ενοποίηση).

Κατάλογος όλων των θυγατρικών επιχειρήσεων εμφανίζεται στην σημείωση 27 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

1.5 Εμπόδια για την άμεση μεταβίβαση κεφαλαίων

Δάνεια μειωμένης εξασφάλισης τα οποία έχουν δοθεί από την Τράπεζα στις θυγατρικές της και στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που λειτουργούν εκτός της Ελλάδας, υπόκεινται στους τοπικούς κανονισμούς και περιορισμούς που καθορίζονται από την τοπική νομοθεσία και τις εποπτικές αρχές. Ο πιο κοινός περιορισμός απ' όλους, είναι η ελάχιστη χρονική περίοδος (5 με 7 έτη στις περισσότερες περιπτώσεις) κατά την οποία δεν υπάρχει η δυνατότητα πρόωρης εξόφλησης χωρίς την προηγούμενη έγκριση της αρμόδιας εποπτικής αρχής.

1.6 Συμμόρφωση με τις απαιτήσεις δημοσιοποιήσεων της Βασιλείας III - Πυλώνα 3

Η Τράπεζα έχει θέσει σε εφαρμογή μια εσωτερική «Πολιτική Συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις Δημοσιοποίησης Πυλώνα 3», προκειμένου να διασφαλίσει την συνεπή και συνεχή συμμόρφωσή της με τις απαιτούμενες δημοσιοποιήσεις του Πυλώνα 3, όπως αυτές προβλέπονται από το υπάρχον εποπτικό πλαίσιο. Εντός αυτού του πλαισίου η Τράπεζα λειτουργεί ως ακολούθως:

- Οι δημοσιοποιήσεις του Πυλώνα 3 παρέχονται σε ενοποιημένη βάση,
- Στις δημοσιοποιήσεις της, η Τράπεζα περιλαμβάνει όλες εκείνες τις πληροφορίες που θεωρούνται απαραίτητες προκειμένου οι χρήστες να έχουν σαφή, πλήρη και ακριβή εικόνα της δομής του Ομίλου, της διαχείρισης των κεφαλαίων, του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, των βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού και της πολιτικής αμοιβών. Κατά τη διαδικασία αυτή η Τράπεζα εντοπίζει επίσης τις πληροφορίες που είναι ουσιώδεις, εμπιστευτικές και αποκλειστικές,
- Το σύνολο των δημοσιοποιήσεων του Πυλώνα 3, λαμβάνει χώρα ετησίως, μέσω της ιστοσελίδας της Τράπεζας στο διαδίκτυο, σε διακεκριμένο αρχείο υπό τον τίτλο «Δημοσιοποιήσεις με βάση τον Πυλώνα 3 της Βασιλείας III», σε συνδυασμό με την ημερομηνία δημοσίευσης των οικονομικών καταστάσεων. Οι Δημοσιοποιήσεις αποδοχών δημοσιεύονται σε ιδιαίτερο έγγραφο,
- Η Τράπεζα επανεξετάζει την έκταση και το είδος των πληροφοριών που παρέχονται σε κάθε ημερομηνία δημοσιοποίησης και προβαίνει στις αναγκαίες προσαρμογές της πολιτικής της,
- Η Τράπεζα αξιολογεί την ανάγκη δημοσιοποίησης μέρους ή του συνόλου των πληροφοριών με συχνότητα μεγαλύτερη της ετήσιας, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως το μέγεθος των συναλλαγών, το εύρος των δραστηριοτήτων, την παρουσία σε διάφορες χώρες, την δραστηριοποίηση σε διάφορους χρηματοπιστωτικούς

τομείς, την συμμετοχή σε διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές και διεθνή συστήματα πληρωμών, διακανονισμού και εκκαθάρισης, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή σε πληροφορίες για τα ίδια κεφάλαια, τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, τους αναλαμβανόμενους κινδύνους και άλλα στοιχεία που υπόκεινται σε άμεσες μεταβολές,

- Η Επιτροπή Ελέγχου της Τράπεζας είναι υπεύθυνη να επανεξετάζει και να βεβαιώνει τη διαδικασία σύνταξης της δημοσιοποίησης πληροφοριών του Πυλώνα 3, ενώ το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο να την εγκρίνει.

Οι ανωτέρω υποχρεώσεις είναι ισοδύναμες με αυτές που λαμβάνονται υπόψη στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Τράπεζας.

2. Ίδια Κεφάλαια

Η ποσότητα και η ποιότητα των κεφαλαίων που κατέχει ο Όμιλος, υπόκεινται σε συγκεκριμένους κανόνες και οδηγίες. Η σύνθεση των διαθέσιμων εποπτικών κεφαλαίων του Ομίλου υπό τον Πυλώνα 1 έχει ως εξής:

2.1 Εποπτικά κεφάλαια – ορισμός

Τα εποπτικά κεφάλαια του Πυλώνα 1 του Ομίλου σε ενοποιημένη βάση υπολογίζονται με βάση τα ΔΠΧΑ στοιχεία και σύμφωνα με τους κανόνες του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013.

Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 εισήγαγε μεταβατική περίοδο για την ομαλή εφαρμογή του κανονισμού, προκειμένου να αποφευχθεί η αβεβαιότητα για τις αγορές και να επιτραπεί στα ιδρύματα να προσαρμοστούν σταδιακά στις νέες απαιτήσεις. Οι μεταβατικές διατάξεις εισήχθησαν στο ελληνικό δίκαιο με την Συνεδρίαση της Επιτροπής Πιστωτικών και Ασφαλιστικών Θεμάτων Αριθ.114/2014 της Τράπεζας Ελλάδος.

Σύμφωνα με τον παραπάνω κανονισμό(CRR), τα διαθέσιμα εποπτικά ίδια κεφάλαια είναι καταμελημένα σε δύο κύριες κατηγορίες: Κεφάλαιο κατηγορίας 1 (Tier 1) και Κεφάλαιο κατηγορίας 2 (Tier 2). Το κεφάλαιο της κατηγορίας 1 αποτελείται από τις κοινές μετοχές κατηγορίας 1 (CET1) και το πρόσθετο κεφάλαιο κατηγορίας 1.

- Το κοινό κεφάλαιο κατηγορίας 1 (CET1) αποτελείται από τα ίδια κεφάλαια κοινών μετοχών, τις προνομιούχες μετοχές που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το Ν. 3723/2008 «Πρόγραμμα Ενίσχυσης της Ρευστότητας της Ελληνικής Οικονομίας» και από τα δικαιώματα μειοψηφίας που ενοποιούνται στο κεφάλαιο κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET1) μετά την αφαίρεση των κάτωθι: αποθεματικών της εύλογης αξίας που σχετίζονται με τα κέρδη ή ζημιές ως μέσα αντιστάθμισης ταμειακών ροών,
- των αποτελεσμάτων κέρδη και ζημιές, που προκύπτουν από την αναπροσαρμογή των υποχρεώσεων στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, εφόσον τα αποτελέσματα αυτά προκύπτουν από αλλαγές της πιστοληπτικής διαβάθμισης,
- 80% της σταδιακής αφαίρεσης της υπεραξίας και των άυλων παγίων,
- 80% της σταδιακής αφαίρεσης των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία εξαιρώντας αυτές που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές (αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές),
- των συμμετοχών και δανείων μειωμένης εξασφάλισης (και λοιπών στοιχείων ιδίων κεφαλαίων) που υπερβαίνουν το 10% των κεφαλαίων των μη ενοποιούμενων πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων, συμπεριλαμβανόμενων και των ασφαλιστικών εταιρειών,
- 80% της σταδιακής αφαίρεσης της αρνητικής διαφοράς μεταξύ των λογιστικών προβλέψεων απομείωσης του δανειακού χαρτοφυλακίου και της αναμενόμενης ζημιάς σύμφωνα με την μέτρηση της ΠΕΔ,
- αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές, οι οποίες υπερβαίνουν το όριο του 10% του κεφαλαίου κοινών μετοχών (CET1), και
- του συνόλου των παραπάνω στοιχείων (ε) και (η) το οποίο είναι μικρότερο από το 10% των σχετικών στοιχείων κεφαλαίου κοινών μετοχών κατηγορίας 1 (CET1) και τα οποία συνολικά υπερβαίνουν το 15% του κεφαλαίου κοινών μετοχών (CET1) προ ορισμένων αφαιρετικών στοιχείων.

Οι αναμενόμενες ζημιές (EL) που προκύπτουν από τους κανόνες της Βασιλείας III, απεικονίζουν ζημιές που θα αναμένονταν σε ένα σενάριο ύφεσης κατά τη διάρκεια μιας περιόδου 12 μηνών. Ο ορισμός αυτός διαφέρει από την λογιστική μέθοδο υπολογισμού των προβλέψεων απομείωσης δανείων, στις οποίες παρουσιάζονται μόνο ζημιές που έχουν προκύψει από το δανειακό χαρτοφυλάκιο την συγκεκριμένη ημερομηνία ισολογισμού και δεν επιτρέπεται η αναγνώριση μιας πιο συντηρητικής προσέγγισης, που απαιτεί η εποπτική μέτρηση με την υιοθέτηση των κατά την διάρκεια αρνητικών συνθηκών (through-the-cycle) που μπορεί να μην υπάρχουν κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

Το πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 αποτελείται από τους προνομιούχους τίτλους, το οποίο υπόκειται σε σταδιακή κατάργηση, την αφαίρεση του 20% της υπεραξίας και των άυλων παγίων και του 10% της αρνητικής διαφοράς μεταξύ των λογιστικών προβλέψεων απομείωσης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, στα χαρτοφυλάκια που εφαρμόζεται η ΠΕΔ, (τα οποία θα αφαιρεθούν από το κεφάλαιο κοινών μετοχών CET1, όταν εφαρμοστεί πλήρως η Βασιλεία III).

Ίδια Κεφάλαια

Σε περίπτωση που τα αφαιρετικά στοιχεία των κεφαλαίων κατηγορίας 1 (Tier 1) είναι μεγαλύτερα από τα θετικά στοιχεία των κεφαλαίων της κατηγορίας 1 (Tier 1), τότε η διαφορά αφαιρείται από το κεφάλαιο κοινών μετοχών (CET1). Το κεφάλαιο κατηγορίας 2 (Tier 2) αποτελείται από τα ακόλουθα στοιχεία:

- Δάνεια μειωμένης εξασφάλισης που πληρούν συγκεκριμένα εποπτικά κριτήρια, τα οποία υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση και αφαίρεση του 10% αρνητικής διαφοράς μεταξύ των λογιστικών προβλέψεων απομείωσης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στα χαρτοφυλάκια που εφαρμόζεται η ΠΕΔ, που θα αφαιρεθούν από το κεφάλαιο κοινών μετοχών (CET1), όταν εφαρμοστεί πλήρως η Βασιλεία III,
- Αποθεματικά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων που σχηματίστηκαν μετά τις 31 Δεκεμβρίου 2003 (μετάβαση σε ΔΠΧΑ), τα οποία υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση από το κεφάλαιο κατηγορίας 2 (Tier 2) και σταδιακή ενσωμάτωση στο κεφάλαιο κοινών μετοχών (CET1),
- Τις γενικές προβλέψεις πιστωτικού κινδύνου έως 1,25% των σταθμισμένων ανοιγμάτων σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση,
- Το πλεόνασμα των προβλέψεων σε σχέση με την αναμενόμενη ζημιά για την απομείωση δανείων σύμφωνα με τη Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ)(ΠΕΔ), έως και 0,6% των σταθμισμένων ανοιγμάτων υπολογισμένων σύμφωνα με τη ΠΕΔ.

Σε περίπτωση που τα αφαιρετικά στοιχεία των κεφαλαίων κατηγορίας 2 (Tier 2) είναι μεγαλύτερα από τα θετικά στοιχεία των κεφαλαίων της κατηγορίας 2 (Tier 2), τότε η διαφορά αφαιρείται από το κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (Tier1).

2.1.1 Μεταβατικές διατάξεις ΔΠΧΑ 9

Σχετικά την υιοθέτηση του ΔΠΧΠ 9 από 1.1.2018 και σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/2395 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, εισάγεται πενταετής μεταβατική περίοδος, η οποία επιτρέπει στις τράπεζες να προσθέτουν στο κεφάλαιο CET 1 το 95% του ΔΠΧΠ 9 το 2018 και το 85%, το 70%, το 50% και το 25% τα επόμενα τέσσερα έτη.

Ο Όμιλος έχει επιλέξει να εφαρμόσει τη σταδιακή προσέγγιση για τον περιορισμό της επίδρασης της μετάβασης του ΔΠΧΠ 9 στα εποπτικά κεφάλαια.

2.2 Προνομιούχοι τίτλοι

Την 31 Δεκεμβρίου 2016 η συνολική αξία των προνομιούχων τίτλων ανήλθε στο ποσό των € 43 εκατ. εκ' των οποίων 50% περιλαμβάνεται στα πρόσθετα κεφάλαια κατηγορίας 1. Με βάση τους κανόνες της Βασιλείας III αυτοί οι τίτλοι αναγνωρίζονται ως τίτλοι παλαιάς έκδοσης και θα καταργηθούν σταδιακά έως το 2022.

Μία λίστα με τα βασικά χαρακτηριστικά των κεφαλαιακών μέσων του Εκτελεστικού Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1423/2013 βρίσκεται στο παράρτημα 2.

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τους Προνομιούχους Τίτλους εμφανίζονται στη σημείωση 42 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

2.3 Σχέδιο Αναδιάρθρωσης

Την 29 Απριλίου 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ) ενέκρινε το σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας, το οποίο υποβλήθηκε μέσω του Υπουργείου Οικονομικών τη 16 Απριλίου 2014. Επιπλέον, στις 26 Νοεμβρίου 2015, η ΕΕ ενέκρινε το αναθεωρημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας στο πλαίσιο της διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης του 2015. Το Ελληνικό Δημόσιο έχει δεσμευτεί ότι η Τράπεζα θα εφαρμόσει συγκεκριμένα μέτρα και δράσεις και θα επιτύχει τους στόχους που αποτελούν ένα αναπόσπαστο μέρος του σχεδίου αναδιάρθρωσης. Όσον αφορά τις κύριες δεσμεύσεις του Ελληνικού Δημοσίου για το αναθεωρημένο σχέδιο αναδιάρθρωσης της Τράπεζας που θα πρέπει να υλοποιηθούν έως την 31 Δεκεμβρίου 2018 καθώς και η κατάσταση τους την 31 Δεκεμβρίου 2017 παρακαλούμε ανατρέξτε στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις σημείωση 6.

Τραπεζικός Επίτροπος (Monitoring Trustee)

Το Μνημόνιο Οικονομικών και Χρηματοπιστωτικών Πολιτικών (ΜΟΧΠ) του Δεύτερου Προγράμματος Προσαρμογής για την Ελλάδα, μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), προέβλεπε το διορισμό επιτρόπου (Monitoring Trustee) σε όλες τις τράπεζες που βρίσκονται σε καθεστώς Κρατικής Ενίσχυσης.

Η Grant Thornton ορίστηκε ως Monitoring Trustee της Τράπεζας την 22 Φεβρουαρίου 2013. Οι όροι της εν λόγω ανάθεσης τροποποιήθηκαν και επεκτάθηκαν την 29 Μαΐου 2014. Ο Monitoring Trustee παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τους κανόνες της εταιρικής διακυβέρνησης και τις πρακτικές λειτουργίας, καθώς και την εφαρμογή του σχεδίου αναδιάρθρωσης και αναφέρεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Ίδια Κεφάλαια

2.4 Συμφωνία Ισολογισμών - Λογιστική σε εποπτικού σκοπού ενοποίηση

Όπως αναφέρθηκε στην παράγραφο "1.4 Εποπτική προς λογιστική ενοποίηση", δεν υπάρχει διαφορά ανάμεσα στην εποπτική και λογιστική ενοποίηση λόγω της πώλησης της "Eurolife ERB Insurance Group Ανώνυμος Εταιρεία Συμμετοχών. Σαν αποτέλεσμα ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει σε μία στήλη τον Ισολογισμό τόσο σύμφωνα με τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις όσο και με την εποπτική ενοποίηση, κατανεμημένη ανά τύπο κινδύνου. Ορισμένα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις μπορούν να υπόκεινται σε περισσότερους από έναν κινδύνους.

Πίνακας 1: EU LI1 - Διαφορές μεταξύ λογιστικού και εποπτικού ισολογισμού ενοποίησης και ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων σε κατηγορίες σύμφωνα με τις εποπτικές κατηγορίες κινδύνου

Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2017						31 Δεκεμβρίου 2016
	Λογιστική αξία στοιχείων						Ισοζύγιο σύμφωνα με τις Δημοσιευμένες Οικονομικές Καταστάσεις και εποπτικής ενοποίησης ⁽¹⁾
	Ισοζύγιο σύμφωνα με τις Δημοσιευμένες Οικονομικές Καταστάσεις και εποπτικής ενοποίησης	Υπόκειται στον πιστωτικό κίνδυνο	Υπόκειται στον κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου	Υπόκειται σε τιλοποιήσεις	Υπόκειται στον κίνδυνο αγοράς	Δεν υπόκειται σε κεφαλαιακές απαιτήσεις ή υπόκειται σε αφαιρέσεις απ' τα κεφάλαια	
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ							
Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες	1.524	1.524	-	-	-	-	1.477
Απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	2.123	2.123	1.239	-	-	-	2.759
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	49	-	-	-	49	-	71
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.878	-	1.878	-	1.601	-	1.980
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	37.108	37.058	50	-	-	-	39.058
Χαρτοφυλάκιο επενδυτικών τίτλων	7.605	7.457	2.126	148	-	-	12.463
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	156	156	-	-	-	-	98
Ιδιοχρησιμοποιούμενα ενσώματα πάγια στοιχεία	390	390	-	-	-	-	638
Επενδύσεις σε ακίνητα	277	277	-	-	-	-	905
Άυλα πάγια στοιχεία	152	-	-	-	-	152	145
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	4.859	4.652	-	-	-	207	4.945
εκ των οποίων: Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που βασίζονται στη μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	33	-	-	-	-	33	54
εκ των οποίων: Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που δεν βασίζονται σε μελλοντική κερδοφορία	3.952	3.952	-	-	-	-	4.015
εκ των οποίων: Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές	874	700	-	-	-	174	876
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	1.724	1.724	-	-	-	-	1.854
Στοιχεία ενεργητικού δραστηριοτήτων προς πώληση	2.184	2.137	47	-	26	-	-
Σύνολο ενεργητικού	60.029	57.498	5.340	148	1.676	359	66.393
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ							
Υποχρεώσεις προς κεντρικές τράπεζες	9.994	-	-	-	-	9.994	13.906
Υποχρεώσεις προς χρηματοπιστωτικά ιδρύματα	3.997	-	3.637	-	-	360	7.780
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	1.853	-	1.853	-	1.318	-	2.441
Υποχρεώσεις προς πελάτες	33.843	-	53	-	-	33.790	34.031
Υποχρεώσεις από πιστωτικούς τίτλους	549	-	-	-	-	549	102
Λοιπές υποχρεώσεις	684	-	-	-	-	684	778
Υποχρεώσεις δραστηριοτήτων προς πώληση	1.959	-	68	-	-	1.891	-
Σύνολο υποχρεώσεων	52.879	-	5.611	-	1.318	47.268	59.038
εκ των οποίων: Κεφαλαιακά μέσα Κατηγορίας 2 που υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση	-	-	-	-	-	-	75
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ							
Μετοχικό κεφάλαιο-κοινές μετοχές	655	-	-	-	-	655	655
Διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	8.055	-	-	-	-	8.055	8.055
Αποθεματικά και αποτελέσματα εις νέον	(2.556)	-	-	-	-	(2.556)	(2.988)
εκ των οποίων: από αντισταθμίσεις ταμειακών ροών	(40)	-	-	-	-	(40)	(59)
εκ των οποίων: από αλλαγές στην πιστοληπτική διαβάθμιση του ιδίου του Ιδρύματος	-	-	-	-	-	-	-
Μετοχικό κεφάλαιο-προνομιούχες μετοχές	950	-	-	-	-	950	950
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας	7.104	-	-	-	-	7.104	6.672
Προνομιούχοι τίτλοι	43	-	-	-	-	43	43
Δικαιώματα τρίτων	3	-	-	-	-	3	640
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	7.150	-	-	-	-	7.150	7.355
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	60.029	-	5.611	-	1.318	54.418	66.393

Ίδια Κεφάλαια

(1) Το τέταρτο τρίμηνο του 2017, ο Όμιλος αναπροσάρμοσε τη μεθοδολογία υπολογισμού του πραγματικού επιτοκίου που εφαρμόζεται στα συνδεδεμένα με τον πληθωρισμό χρηματοοικονομικά μέσα. Σύμφωνα με το ΔΛΠ 8 «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη» η παραπάνω αλλαγή στη λογιστική πολιτική του Ομίλου, για την αναγνώριση των εσόδων από τόκους, εφαρμόστηκε αναδρομικά από την 1 Ιανουαρίου 2016 στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Για περισσότερες πληροφορίες παρακαλούμε ανατρέξτε στη σημείωση 52 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Αν και οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν αναμορφωθεί, για σκοπούς Πυλώνα 3 τα συγκριτικά στοιχεία με 31 Δεκεμβρίου 2016 δεν έχουν αναμορφωθεί και έχουν αναφερθεί όπως έχουν υποβληθεί στις ενοποιημένες εποπτικές αναφορές.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συμφωνία του ενοποιημένου εποπτικού ισολογισμού κατανεμημένο σε διαφορετικές κατηγορίες κινδύνου.

Πίνακας 2: EU L12 – Βασικές διαφορές μεταξύ εποπτικού ισολογισμού και λογιστικής αξίας των οικονομικών καταστάσεων

	31 Δεκεμβρίου 2017				
	Στοιχεία που υπόκεινται σε				
	Σύνολο € εκατ.	Κίνδυνο αντισυμβαλ πιστωτικό κίνδυνο € εκατ.		Τιτλοποιήσεις € εκατ.	Κίνδυνο αγοράς € εκατ.
€ εκατ.		€ εκατ.	€ εκατ.		
1 Λογιστική αξία στοιχείων ενεργητικού σύμφωνα με τον εποπτικό ισολογισμό (σύμφωνα με τον πίνακα EU L1)	59.670	57.498	5.340	148	1.676
2 Λογιστική αξία υποχρεώσεων σύμφωνα με τον εποπτικό ισολογισμό (σύμφωνα με τον πίνακα EU L1) ⁽¹⁾	5.611	-	5.611	-	1.318
3 Σύνολο σύμφωνα με τον εποπτικό ισολογισμό	54.059	57.498	(271)	148	358
4 Εκτός ισολογισμού	4.648	1.992	-	-	-
5 Διαφορές αποτίμησεις	-	-	-	-	-
6 Διαφορές λόγω συμψηφισμού, εκτός εκείνων που περιλαμβάνονται στην γραμμή 2	5.810	199	5.611	-	-
7 Διαφορές που οφείλονται στις προβλέψεις	7.624	7.620	4	-	-
8 Διαφορές που οφείλονται στα εποπτικά φίλτρα	-	-	-	-	-
9 Διαφορές που οφείλονται στις εγγυήσεις	5.060	-	5.060	-	-
10 Αντίστοιχο ποσό των τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου	(250)	(250)	-	-	-
11 Ποσά ανοιγμάτων που περιλαμβάνονται για εποπτικούς σκοπούς κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017	76.951	67.059	10.404	148	358

⁽¹⁾ Δεν περιλαμβάνονται ποσά που αφαιρούνται από τα Ίδια Κεφάλαια ή που δεν υπόκεινται σε κεφαλαιακές απαιτήσεις.

2.5 Εποπτικά Ίδια Κεφάλαια

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα εποπτικά ίδια κεφάλαια του Ομίλου με στοιχεία της 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016. Τα εποπτικά κεφάλαια του 2017 και 2016 υπολογίζονται σύμφωνα με τους μεταβατικούς κανόνες της Οδηγίας CRD IV.

Επιπλέον, στο παράρτημα 1, βρίσκεται πίνακας δημοσιοποίησης ιδίων κεφαλαίων, το οποίο παρουσιάζει τα συστατικά των εποπτικών ιδίων κεφαλαίων της μεταβατικής και της πλήρης εφαρμογής την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016. Το παράρτημα έχει προετοιμαστεί χρησιμοποιώντας την φόρμα του Παραρτήματος VI του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1423/2013 της Επιτροπής της 20 Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά τις απαιτήσεις δημοσιοποίησης ιδίων κεφαλαίων για ιδρύματα σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016 ⁽³⁾
<i>Σημ.</i>	€ εκατ.	€ εκατ.
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	7.150	7.355
μείον: Προνομιούχοι τίτλοι	(43)	(43)
Δικαιώματα τρίτων	(3)	(640)
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους μετόχους της Τράπεζας	7.104	6.672
Δικαιώματα τρίτων που ενοποιούνται στο Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1	-	255
Κεφάλαιο κοινών μετοχών κατηγορίας I πριν τις εποπτικές προσαρμογές	7.104	6.927
Εποπτικές προσαρμογές		
Αποθεματικά από αντιστάθμιση ταμειακών ροών	ζ 40	59
Κίνδυνος που προκύπτει από τη πιστωτική διαβάθμιση του ιδίου του ιδρύματος	η -	-
Αποθεματικά αναπροσαρμογής της εύλογης αξίας των ενσώματων παγίων 80% των άυλων παγίων / 60% για 2016	α (13)	(26)
80% της ανεπάρκειας των προσαρμογών πιστωτικού κινδύνου ΠΕΔ που προκύπτει κατά τον υπολογισμό της αναμενόμενης ζημίας/ 60% για 2016	(31)	-
80% των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων που βασίζονται στη μελλοντική κερδοφορία και δεν προκύπτουν από προσωρινές διαφορές καθαρές των φορολογικών υποχρεώσεων / 60% για 2016	β (26)	(32)
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές (ποσό που υπερβαίνει το όριο 10%)	γ (51)	(37)
Ποσό που υπερβαίνει το 15% του ορίου	-	-
Λοιπές εποπτικές προσαρμογές	(14)	(33)
Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών κατηγορίας I	6.887	6.771
Προνομιούχες μετοχές που υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση	ι 21	26
Εποπτικές προσαρμογές		
20% άυλων παγίων / 40% για 2016	α (30)	(58)
10% απομείωσης προβλέψεων έναντι αναμενόμενων ζημιών/ 20% για 2016	(4)	-
Λοιπές εποπτικές προσαρμογές	13	32
Σύνολο Tier I capital	6.887	6.771
Tier 2 κεφάλαιο - δάνεια μειωμένης εξασφάλισης που υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση	δ -	4
Αποθεματικά αναπροσαρμογής της εύλογης αξίας των ενσώματων παγίων ΠΕΔ υπέρβαση απομείωσης προβλέψεων έναντι αποδεκτών αναμενόμενων ζημιών	13	26
	15	93
Τυποποιημένη προσέγγιση προβλέψεις έναντι γενικού κινδύνου	-	-
Λοιπές εποπτικές προσαρμογές	-	-
Σύνολο Εποπτικών Κεφαλαίων	6.915	6.894
Σταθμισμένο Ενεργητικό	38.387	38.511
Δείκτες		
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1	17,9%	17,6%
Δείκτης Κεφαλαίου κατηγορίας 1	17,9%	17,6%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	18,0%	17,9%

Ίδια Κεφάλαια

⁽¹⁾ Οι *pro-forma* δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, CET 1, Tier 1 ratio και Total Capital Adequacy την 31 Δεκεμβρίου 2017 με την ολοκλήρωση (α) της πώλησης των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία οι οποίες έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση (σημ. 17 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων) και (β) της εξαγοράς από την Τράπεζα των προνομιούχων μετοχών που κατέχονται από το Ελληνικό Δημόσιο και την έκδοση από την Τράπεζα ομολογιών μειωμένης εξασφάλισης ως κεφαλαιακά μέσα της κατηγορίας 2 (σημ. 41 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων), θα ήταν 15,8%, 15,8% και 18,4%, αντίστοιχα.

⁽²⁾ Την 31 Δεκεμβρίου 2017, ο δείκτης CET 1, με βάση την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας III το 2024 (fully loaded CET 1 capital ratio) θα ήταν 14,9% (31 Δεκεμβρίου 2016: 13,8%). Επίσης την 31 Δεκεμβρίου 2017, ο fully loaded CET 1 capital ratio *pro-forma* με την ολοκλήρωση της πώλησης των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία, οι οποίες έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση (σημ. 17) θα ήταν 15,3%. Ο fully loaded CET 1 δεν θα επηρεαστεί με την προαναφερθείσα εξαγορά των προνομιούχων μετοχών/έκδοση των ομολογιών μειωμένης εξασφάλισης της κατηγορίας 2 (σημείωση 41 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων).

⁽³⁾ Όπως αναφέρθηκε στη σημείωση 52 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων τα συγκριτικά στοιχεία έχουν αναμορφωθεί για να απεικονίζουν την αναπροσαρμογή στη μεθοδολογία υπολογισμού του πραγματικού επιτοκίου. Όσον αφορά τα Κεφάλαια της 31 December 2016 δεν έχουν αναμορφωθεί και έχουν αναφερθεί όπως έχουν υποβληθεί στις ενοποιημένες εποπτικές αναφορές.

Ο δείκτης κοινών μετοχών κατηγορίας 1 ορίζεται ως το κεφάλαιο κοινών μετοχών κατηγορίας 1 ως προς το σταθμισμένο ενεργητικό, ο δείκτης κατηγορίας 1 ορίζεται ως το κεφάλαιο κατηγορίας 1 (Tier 1) ως προς το σταθμισμένο ενεργητικό και ο δείκτης συνολικής κεφαλαιακής επάρκειας ορίζεται ως τα συνολικά εποπτικά κεφάλαια ως προς το σταθμισμένο ενεργητικό.

Σύμφωνα με το άρθρο 27Α του Νόμου 4172/2013 όπως ισχύει, το οποίο αφορά τα Ελληνικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών χρηματοδοτικής μίσθωσης και πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που έχουν αναγνωριστεί από τη Τράπεζα α) στο πρόγραμμα PSI+ και στο πρόγραμμα επαναγοράς των νέων τίτλων του Ελληνικού Δημοσίου και β) επί των συσσωρευμένων προβλέψεων και λοιπών εν γένει ζημιών λόγω πιστωτικού κινδύνου (προβλέψεις και ζημιές λόγω πιστωτικού κινδύνου), οι οποίες έχουν αναγνωριστεί κατά την 30 Ιουνίου 2015 μπορούν να μετατραπούν σε οριστικές και εκκαθαρισμένες απαιτήσεις έναντι του Ελληνικού Δημοσίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αν το λογιστικό, μετά από φόρους αποτέλεσμα της χρήσης είναι ζημιά.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 575/2013, άρθρο 39, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που μπορούν να αντικατασταθούν με μια φορολογική πίστωση δεν θα πρέπει να αφαιρούνται από τις κοινές μετοχές κατηγορίας 1 (CET1) αλλά αντί αυτού θα πρέπει να σταθμιστούν με 100%. Την 31 Δεκεμβρίου 2016, οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που είναι επιλέξιμες για φορολογική πίστωση ανέρχονται σε € 3.952 εκατ. (2016: € 4.015εκατ.).

Περισσότερες πληροφορίες υπάρχουν στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις, σημείωση 16.

Την 18 Ιανουαρίου 2018, η Τράπεζα ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της πλήρους αποπληρωμής των προνομιούχων μετοχών της χωρίς δικαίωμα ψήφου τις οποίες κατείχε το Ελληνικό Δημόσιο, συνολικής ονομαστικής αξίας €950.125.000, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1α του άρθρου 1 του Ν. 3723/2008 και τις αποφάσεις της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων (κατόχων κοινών μετοχών) της, την 3 Νοεμβρίου 2017.

Η αποπληρωμή ολοκληρώθηκε εν μέρει με μετρητά και εν μέρει με την παράδοση κεφαλαιακών μέσων κατηγορίας 2 συνολικού ύψους € 950.000.000 σύμφωνα με τον Κανονισμό 575/2013 της ΕΕ και δεν έχει επίπτωση στο CET 1 του Ομίλου με βάση την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας III. (σημείωση 41, ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις).

Ο Όμιλος επιδιώκει να διατηρήσει μια ενεργά διαχωρίσιμη κεφαλαιακή βάση, ώστε να καλύπτει τους κινδύνους που σχετίζονται με τις δραστηριότητες του. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου ελέγχεται χρησιμοποιώντας, μεταξύ άλλων μεθόδων, τους κανόνες και τους δείκτες που θεσπίστηκαν από την Επιτροπή της Βασιλείας («Κανόνες/ δείκτες της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών») και υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την Τράπεζα της Ελλάδος για την εποπτεία της Τράπεζας.

Σε αυτή τη κατεύθυνση, ο Όμιλος εξετάζει επιπρόσθετες ενέργειες προκειμένου να ενισχύσει την κεφαλαιακή του θέση, με την περαιτέρω αύξηση των προ-προβλέψεων κερδών, διατηρώντας παράλληλα τις αποτελεσματικές πρακτικές του για τη διαχείριση κινδύνων την ενεργή διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων που υποστηρίζεται από την πλήρως λειτουργική εσωτερική «κακή τράπεζα» (bad bank), όπως επίσης προβαίνει σε πρόσθετες πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την αναδιάρθρωση, το μετασχηματισμό ή τη βελτιστοποίηση των δραστηριοτήτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό, που θα δημιουργήσουν ή θα αποδεσμεύσουν περαιτέρω κεφάλαια και/ή θα μειώσουν τα σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού.

Ίδια Κεφάλαια

2.6 ΔΠΧΑ 9 επίπτωση στα κεφάλαια

Η εκτιμώμενη επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια του Ομίλου λόγω της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα :

Εκτιμώμενη επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9		Κατά την :		
		31 Δεκεμβρίου 2017 κατά ΔΛΠ 39	1 Ιανουαρίου 2018 επίπτωση πλήρους εφαρμογής ΔΠΧΑ 9	1 Ιανουαρίου 2018 ΔΠΧΑ 9 μεταβατικές διατάξεις
Κεφάλαια κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	€ εκατ.	6,887	5,731	6,757
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	€ εκατ.	38,387	37,864	38,097
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1)	(%)	17.9%	15.1%	17.7%

Η εκτίμηση της κεφαλαιακής επίπτωσης στον pro-forma δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 του Ομίλου (fully loaded CET 1 Capital ratio) την 1 Ιανουαρίου 2018, με βάση την πλήρη εφαρμογή των κανόνων της Βασιλείας III το 2024, λαμβάνοντας υπόψη την ολοκλήρωση της πώλησης των θυγατρικών εταιρειών στη Ρουμανία, οι οποίες έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα :

Pro-forma με την ολοκλήρωση της πώλησης των θυγατρικών εταιρειών στην Ρουμανία		1 Ιανουαρίου 2018		
		Pro-forma πλήρης εφαρμογή Βασιλείας III	pro-forma πλήρης εφαρμογή Βασιλείας III	Εκτιμώμενη επίπτωση εφαρμογής ΔΠΧΑ 9
Κεφάλαια κοινών μετοχών της Κατηγορίας 1 (Common Equity Tier 1)	€ εκατ.	5,691	4,536	(1,155)
Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού	€ εκατ.	37,161	36,638	(523)
Δείκτης κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1)	(%)	15.3%	12.4%	(2.9%)

Ο Όμιλος αποφάσισε να εφαρμόσει τη σταδιακή μέθοδο (phase-in approach) σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή νομοθεσία (Κανονισμός ΕΕ 2017/2395) για την άμβλυση των επιπτώσεων από την εισαγωγή του ΔΠΧΑ 9, στα εποπτικά κεφάλαια. Σύμφωνα με τον ανωτέρω Κανονισμό, η μεταβατική περίοδος είναι πέντε έτη ενώ το ποσοστό της επίπτωσης που θα προστίθεται είναι 5% για το 2018 και 15%, 30%, 50% και 75% για τα επόμενα τέσσερα έτη. Η πλήρης επίπτωση στα εποπτικά κεφάλαια λόγω της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 αναμένεται να απεικονιστεί την 1η Ιανουαρίου 2023. Βάσει των ανωτέρω, ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της Κατηγορίας 1 (CET 1) αναμένεται να μειωθεί περίπου κατά 20 μονάδες βάσης τον πρώτο χρόνο υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9, το οποίο αντιστοιχεί σε μείωση των εποπτικών κεφαλαίων € 130 εκατ. εφαρμόζοντας τις εποπτικές μεταβατικές διατάξεις.

Όλες οι παραδοχές, λογιστικές πολιτικές και τεχνικές υπολογισμού που εφαρμόστηκαν από τον Όμιλο για την εκτίμηση της επίπτωσης της αρχικής εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 θα συνεχίσουν να αποτελούν αντικείμενο επανεξέτασης και βελτιώσεων. Ως εκ τούτου, η εκτιμώμενη επίπτωση ενδέχεται να μεταβληθεί έως ότου ο Όμιλος οριστικοποιήσει τις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που λήγει την 31 Δεκεμβρίου 2018.

Ίδια Κεφάλαια

2.7 Αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας

Το αντικυκλικό απόθεμα ασφαλείας (CCyB) θα εφαρμοστεί όταν οι αρχές θεωρήσουν ότι η πιστωτική επέκταση οδηγήσει σε μια υπερβολική συσσώρευση συστημικών κινδύνων. Το ποσοστό αντικυκλικού αποθέματος ασφαλείας υπολογίζεται για κάθε Τράπεζα ή Όμιλο και είναι ο σταθμισμένος μέσος όρος των ποσοστών αντικυκλικού αποθέματος ασφαλείας που εφαρμόζονται στις χώρες όπου εντοπίζονται τα σχετικά πιστωτικά ανοίγματα του Ομίλου.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη γεωγραφική κατανομή των ανοιγμάτων που έχει ο Όμιλος για τον υπολογισμό των αντικυκλικών αποθεμάτων και το ύψος του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας ειδικά για τον Όμιλο.

31 Δεκεμβρίου 2017												
Γεωγραφική κατανομή των πιστωτικών ανοιγμάτων για τον υπολογισμό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας	Γενικά πιστωτικά ανοίγματα		Ανοίγματα του χαρτοφυλακίου συναλλαγών		Ανοίγματα τιτλοποίησης		Απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων				Συντελεστές στάθμησης των αντικυκλικών απαιτήσεων κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας	Ποσοστά των αντικυκλικών αποθεμάτων ασφαλείας
	Αξία ανοίγματος βάσει της τυποποιημένης προσέγγισης	Αξία ανοίγματος βάσει της προσέγγισης IRB	Άθροισμα των αρνητικών ανοιγμάτων χαρτοφυλακίου συναλλαγών βάσει τυποποιημένων προσεγγίσεων	Αξία ανοιγμάτων του χαρτοφυλακίου βάσει προσεγγίσεων των εσωτερικών υποδειγμάτων	Αξία ανοίγματος βάσει της τυποποιημένης προσέγγισης	Αξία ανοίγματος βάσει της προσέγγισης IRB	εκ των οποίων: Γενικά πιστωτικά ανοίγματα	εκ των οποίων: χάρτοφυλακίου συναλλαγών	εκ των οποίων: Ανοίγματα τιτλοποίησης	Σύνολο		
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.		
Ελλάδα	18.538	34.540	14	-	-	24	2.235	1	1	2.237	0,81	0,00
Ρουμανία	3.228	-	46	-	-	-	109	-	-	109	0,04	0,00
Βουλγαρία	3.727	-	7	-	-	-	161	-	-	161	0,06	0,00
Ηνωμένο Βασίλειο	5.958	2	-	-	-	20	34	-	-	34	0,01	0,00
Κύπρος	2.149	5	-	-	-	-	58	-	-	58	0,02	0,00
Λοιπές Χώρες	10.599	5	3	-	-	104	153	-	1	154	0,06	0,00
Σύνολο	44.199	34.552	70	-	-	148	2.750	1	2	2.753	1,00	0,00

Ύψος ειδικού αντικυκλικού αποθέματος ασφαλείας του Ιδρύματος

2017
€ εκατ.

Συνολικό ποσό ανοίγματος σε κίνδυνο	38.387
Ποσοστό αντικυκλικού αποθέματος ασφαλείας ειδικά για το κάθε ίδρυμα	-
Απαιτήση τήρησης αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας ειδικά για το κάθε ίδρυμα	-

2. 8 Κεφαλαιακές απαιτήσεις από τη Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (SREP)

Σύμφωνα με την απόφαση της Διαδικασίας Εποπτικής Αξιολόγησης για το 2016 η οποία διενεργήθηκε από την ΕΚΤ, από 1 Ιανουαρίου 2017 η Τράπεζα πρέπει να διατηρεί σε ενοποιημένη βάση τον Δείκτη κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 (CET 1 ratio) τουλάχιστον στο 8,75% και τον Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας (Total Capital Adequacy ratio) τουλάχιστον στο 12,25% (Συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις συμπεριλαμβανομένου και του Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας). Σύμφωνα με την απόφαση SREP του 2017, από την 1 Ιανουαρίου 2018 η Τράπεζα υποχρεούται να διατηρεί σε ενοποιημένη βάση το Δείκτη Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών της κατηγορίας 1 τουλάχιστον στο 9,375% και Συνολικό Δείκτη Κεφαλαιακής Επάρκειας τουλάχιστον στο 12,875% (Συνολικές Κεφαλαιακές Απαιτήσεις συμπεριλαμβανομένου και του Κεφαλαιακού Αποθέματος Ασφαλείας).

2.9 Κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με τον Πυλώνα 1

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τα σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 όπως επίσης και τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του για την 31 Δεκεμβρίου 2017. Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις σύμφωνα με τον Πυλώνα 1 είναι το 8% των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού.

Πίνακας 6: EU OV1 – Επισκόπηση σταθμισμένου ενεργητικού

	2017	2016	2017
	Σταθμισμένο ενεργητικό € εκατ.	Σταθμισμένο ενεργητικό € εκατ.	Ελάχιστες κεφαλαϊακές απαιτήσεις € εκατ.
Πιστωτικός κίνδυνος (εξαιρείται ο κίνδυνος αντισυμβαλλομένου)	31.815	32.261	2.545
εκ των οποίων τυποποιημένη προσέγγιση ⁽¹⁾	15.723	16.874	1.258
εκ των οποίων θεμελιώδη ΠΕΔ	8.564	8.443	685
εκ των οποίων εξελιγμένη ΠΕΔ	7.379	6.809	590
εκ των οποίων ανοίγματα σε μετοχές ΠΕΔ, σύμφωνα με την απλή προσέγγιση σταθμισμένου κινδύνου ή χρήση εσωτερικών συστημάτων διαβαθμίσεων	149	135	12
Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου	620	625	50
εκ των οποίων μέθοδος καθημερινής αποτίμησης	149	170	12
εκ των οποίων αρχικό άνοιγμα	-	-	-
εκ των οποίων τυποποιημένη προσέγγιση	330	343	26
εκ των οποίων μέθοδος εσωτερικού μοντέλου	-	-	-
εκ των οποίων εισφορές κεφαλαίου εκκαθάρισης κεντρικού αντισυμβαλλομένου	-	-	-
εκ των οποίων προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης	141	112	11
Κίνδυνος διακανονισμού	-	-	-
Ανοίγματα έναντι τιτλοποιήσεων εντός τραπεζικού χαρτοφυλακίου	27	32	2
εκ των οποίων ΠΕΔ	27	32	2
εκ των οποίων ΠΕΔ εποπτικής προσέγγισης	-	-	-
εκ των οποίων προσέγγιση εσωτερικής εκτίμησης	-	-	-
εκ των οποίων τυποποιημένη προσέγγιση	-	-	-
Κίνδυνος αγοράς	726	646	58
εκ των οποίων the τυποποιημένη προσέγγιση	85	104	7
εκ των οποίων προσέγγιση εσωτερικών μοντέλων	641	542	51
Μεγάλα ανοίγματα	-	-	-
Λειτουργικός κίνδυνος	3.122	3.021	250
εκ των οποίων προσέγγιση βασικού δείκτη	-	-	-
εκ των οποίων τυποποιημένη προσέγγιση	3.122	3.021	250
εκ των οποίων εξελιγμένη προσέγγιση	-	-	-
Ποσά κάτω από το όριο για αφαιρέσεις (υπόκεινται στο 250% σταθμισμένου κινδύνου)	2.077	1.926	166
Προσαρμογή κατώτατου ορίου	-	-	-
Σύνολο	38.387	38.511	3.071

(1) Ο κύριος λόγος της μείωσης των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού στον πιστωτικό κίνδυνο, είναι η πώληση της Grivalia Properties A.E.E.A.Π.

Ίδια Κεφάλαια

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις σημαντικές επενδύσεις της Τράπεζας σε ασφαλιστικές εταιρίες χαρτοφυλακίου και σε εταιρίες χρηματοπιστωτικού τομέα οι οποίες δεν αφαιρούνται από το κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 επειδή η συνολική επένδυση δεν ξεπερνά το 10% του συνολικού κεφαλαίου κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 πριν από ορισμένες μειώσεις.

INS1 – Συμμετοχές που δεν αφαιρούνται σε συγγενείς ασφαλιστικές εταιρίες

Τοποθετήσεις σε μέσα των ιδίων κεφαλαίων, όπου το ίδρυμα έχει σημαντική επένδυση και δεν αφαιρείται από τα ίδια κεφάλαια (πριν τη στάθμιση)

Σύνολο Σταθμισμένου Ενεργητικού

**31 Δεκεμβρίου
2017**

€ εκατ.

135

338

2.10 Διαδικασία αξιολόγησης της επάρκειας εσωτερικού κεφαλαίου

Η Διαδικασία Αξιολόγησης της Επάρκειας Εσωτερικού Κεφαλαίου (ΔΑΕΕΚ) στοχεύει στην αναγνώριση και αξιολόγηση των αναλαμβανόμενων κινδύνων, στον καθορισμό της σημαντικότητας, τους τόσο σε ατομικό επίπεδο, όσο και σε επίπεδο Ομίλου, στην αξιολόγηση των διαδικασιών παρακολούθησης και αντιμετώπισης των κινδύνων αυτών, καθώς και στην εσωτερική εκτίμηση του απαιτούμενου κεφαλαίου, σε σχέση με το προφίλ κινδύνων του Ομίλου, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η ύπαρξη επαρκών κεφαλαιακών πόρων.

Για την επίτευξη των στόχων αυτών, η ΔΑΕΕΚ αξιοποιεί και ενσωματώνει υφιστάμενες διαδικασίες του Ομίλου για την διαχείριση των κινδύνων, και της κεφαλαιακής επάρκειας, καθώς και για τη μέτρηση της απόδοσης, οι οποίες επανεξετάζονται και επικαιροποιούνται σε διαρκή βάση, προκειμένου να διασφαλίζεται η εφαρμογή προτύπων και μεθοδολογιών υψηλού επιπέδου.

Την γενική εποπτεία, καθώς και την τελική ευθύνη της ΔΑΕΕΚ, έχει το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο μεριμνά για την ανάπτυξη κουλτούρας, οργάνωσης και διαχείρισης των κινδύνων σε όλο τον Όμιλο καθώς και για την εφαρμογή προχωρημένων μεθοδολογιών μέτρησης και διαχείρισης κινδύνων. Ο προσδιορισμός της διάθεσης ανάληψης κινδύνων καθορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και περιγράφει τα όρια έκθεσης σε κινδύνους εντός των οποίων προτίθεται να λειτουργήσει ο Όμιλος.

Επιπρόσθετα, ενεργώντας ως μηχανισμός αξιολόγησης ολόκληρου του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων, αναπόσπαστο στοιχείο της ΔΑΕΕΚ είναι η αναγνώριση των υφιστάμενων και μελλοντικών κινδύνων, καθώς και η αξιολόγηση της σημαντικότητάς τους, σε επίπεδο Ομίλου, επιτρέποντας έτσι στον Όμιλο να κατανείμει τους διαθέσιμους πόρους του και να εστιάσει την προσοχή της Διοίκησης στους κινδύνους που θα μπορούσαν δυνητικά να απειλήσουν τους επιχειρηματικούς στόχους ή την κεφαλαιακή επάρκειά του.

Οι σημαντικοί κίνδυνοι αξιολογούνται ποιοτικά αλλά και ποσοτικά κατά περίπτωση. Οι συνολικές εσωτερικές κεφαλαιακές απαιτήσεις υπολογίζονται ως το άθροισμα των επιμέρους κεφαλαιακών απαιτήσεων για την αντιμετώπιση μη αναμενόμενων ζημιών, που απορρέουν από το προφίλ κινδύνων του Ομίλου.

Όλες οι κατηγορίες κινδύνων εξετάζονται και αξιολογούνται επαρκώς σε διαρκή βάση, με στόχο την ενδυνάμωση του πλαισίου διαχείρισής τους, τον εμπλουτισμό των υφιστάμενων πολιτικών και διαδικασιών, τη δημιουργία νέων τεχνικών αντιμετώπισης τους και τη βελτίωση του εσωτερικού υπολογισμού κεφαλαιακών απαιτήσεων. Ο Όμιλος έχει την ευθύνη διαχείρισης των κινδύνων και του κεφαλαίου, σε συμμόρφωση με τις εποπτικές απαιτήσεις και τις εσωτερικές πολιτικές.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί τις εποπτικά καθοριζόμενες κεφαλαιακές απαιτήσεις (Πυλώνας Ι) ως βάση, για την εσωτερική εκτίμηση της κεφαλαιακής του επάρκειας και τις αναπροσαρμόζει καταλλήλως όπου κρίνεται απαραίτητο. Ο εσωτερικός υπολογισμός της κεφαλαιακής επάρκειας ανταποκρίνεται καλύτερα στο επίπεδο και τα χαρακτηριστικά των κινδύνων που αναλαμβάνει ο Όμιλος, σε σχέση με τη μεθόδους που χρησιμοποιούνται υπό τον Πυλώνα Ι, καλύπτοντας ευρύτερο φάσμα κινδύνων και εφαρμόζοντας περισσότερο προχωρημένες υπολογιστικές προσεγγίσεις. Η προσέγγιση

Ίδια Κεφάλαια

αυτή επιτρέπει στον Όμιλο να εκμεταλλευτεί καλύτερα τις υφιστάμενες προηγμένες υποδομές του για την μέτρηση των κινδύνων.

Σε τακτική βάση, η ΔΑΕΕΚ συμπληρώνεται από τη διενέργεια ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων που μπορούν να ταξινομηθούν ως εξής:

- Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, για συγκεκριμένο είδος κινδύνου, στις οποίες συγκεκριμένοι παράγοντες κινδύνου, ανοίγματα ή χαρτοφυλάκια δοκιμάζονται σε διαφορετικά επίπεδα δυσκολίας με σκοπό να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις και τα όρια κάθε κινδύνου.
- Ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, οι οποίες αξιολογούν την κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου υπό δυσμενείς οικονομικές συνθήκες σε περίπτωση επιδείνωσης του επιχειρηματικού και του μακροοικονομικού περιβάλλοντος.

Επίσης ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις για το επίπεδο και τη σταθερότητα των κεφαλαίων του, τις οποίες ενσωματώνει στη διαδικασία στρατηγικού σχεδιασμού, ούτως ώστε να βελτιστοποιεί την απόδοση και την κατανομή των κεφαλαίων του, μεριμνώντας ταυτόχρονα για τη διατήρησή τους σε επαρκή επίπεδα. Τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων χρησιμοποιούνται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προγραμματισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τα σχέδια έκτακτης ανάγκης είναι επαρκή ακόμη και σε ακραίες συνθήκες και περιλαμβάνουν μια σειρά από πιθανές δράσεις, για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην κεφαλαιακή επάρκεια του Ομίλου.

Ο Όμιλος διατηρεί, σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, επαρκή προ-προβλέψεων κερδοφορία και εφαρμόζει ισχυρές πρακτικές διαχείρισης κινδύνων, ενώ οι ενέργειες ενίσχυσης της κεφαλαιακής βάσης του, που έχουν ήδη πραγματοποιηθεί ή είναι σε εξέλιξη, επιτρέπουν στον Όμιλο να καλύψει, τόσο τις εποπτικές, όσο και τις εσωτερικές κεφαλαιακές απαιτήσεις. Ως αποτέλεσμα, ο Όμιλος είναι σε θέση να καλύψει τους κινδύνους που απορρέουν από το σύνολο των δραστηριοτήτων του, ακόμη και στην περίπτωση που πραγματοποιηθεί περαιτέρω επιδείνωση στο μακροοικονομικό περιβάλλον του.

2.11 Διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης επάρκειας ρευστότητας (ILAAP)

Η ILAAP είναι η εσωτερική διαδικασία για τον εντοπισμό, μέτρηση, διαχείριση και παρακολούθηση της ρευστότητας και υλοποιείται από τον οργανισμό σύμφωνα με το Άρθρο 86 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ.

Η ILAAP του Ομίλου καλύπτει τις ακόλουθες περιοχές:

- Πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου ρευστότητας και χρηματοδότησης: αναγνώριση των λειτουργιών/μονάδων και επιτροπών της διοίκησης που είναι υπεύθυνες για τη διαμόρφωση πολιτικής, τη διαχείριση, τον έλεγχο, την παρακολούθηση και την υποβολή αναφορών σχετικά με τον κίνδυνο ρευστότητας και τον κίνδυνο χρηματοδότησης.
- Περιγραφή των κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης: περιγραφή των κινδύνων ρευστότητας και χρηματοδότησης που αντιμετωπίζει ο Όμιλος λαμβάνοντας υπόψη το γενικό μακροοικονομικό περιβάλλον, τις ιδιαιτερότητες των χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται ο Όμιλος καθώς και ιδιοσυγκρατικούς παράγοντες,
- Διαδικασία παρακολούθησης κινδύνου ρευστότητας και προσομοίωση ακραίων καταστάσεων (stress testing): λεπτομερής περιγραφή των διαδικασιών, των εργαλείων και των αναφορών που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για την παρακολούθηση και τον έλεγχο της ρευστότητας, με ιδιαίτερη έμφαση στα ακόλουθα: προσομοίωση ακραίων καταστάσεων, ανάλυση διαθέσιμης ρευστότητας (buffer), δείκτες ρευστότητας και χρηματοδότησης,
- Σχέδιο έκτακτης χρηματοδότησης και Στρατηγική Ρευστότητας και Χρηματοδότησης: περιγραφή του σχεδίου έκτακτης χρηματοδότησης και της στρατηγικής ρευστότητας και χρηματοδότησης,
- Πληροφορίες για τη στρατηγική επί της διαχείρισης του αποθέματος ρευστότητας (liquidity buffer) και της διαχείρισης των εξασφαλίσεων,
- Πληροφορίες για τον μηχανισμό κατανομής κόστους-οφέλους, και
- Πληροφορίες για την ενδοημερήσια διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας.

3. Επισκόπηση της Διαχείρισης Κινδύνου

3.1 Στόχοι και πολιτικές Διαχείρισης Κινδύνου

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ότι η ανάληψη κινδύνων είναι ένα αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων του για την επίτευξη των επιχειρηματικών του στόχων. Ως εκ τούτου, η Διοίκηση του Ομίλου θεσπίζει επαρκείς μηχανισμούς για την έγκαιρη αναγνώριση των κινδύνων και την αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων τους στην επίτευξη των στόχων που έχει θέσει.

Λόγω του ότι το οικονομικό και τραπεζικό περιβάλλον καθώς και οι εποπτικές απαιτήσεις διαρκώς εξελίσσονται και μεταβάλλονται, ο Όμιλος έχει υιοθετήσει και διαρκώς επικαιροποιεί μηχανισμούς διαχείρισης κινδύνων με στόχο την συνεχή και βέλτιστη προσαρμογή τους στο περιβάλλον αυτό. Η δομή της Τράπεζας, οι εσωτερικές διαδικασίες και οι υφιστάμενοι ελεγκτικοί μηχανισμοί διασφαλίζουν την αρχή της ανεξαρτησίας και την άσκηση επαρκούς εποπτείας.

Η αποτελεσματική διαχείριση κινδύνων αποτελεί βασική προτεραιότητα της Διοίκησης, όπως επίσης και ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, για τον Όμιλο. Ο Όμιλος έχει διαθέσει επαρκή μέσα για την αναβάθμιση των πολιτικών, μεθόδων και υποδομών, προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της ΕΚΤ, τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΑΤ (Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών) και της Επιτροπής της Βασιλείας για την τραπεζική εποπτεία και τις βέλτιστες διεθνείς τραπεζικές πρακτικές. Ο Όμιλος εφαρμόζει μια σαφώς προσδιορισμένη εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων, με ανεξάρτητες αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών και αποτελεσματικές πολιτικές διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου, κινδύνου αγοράς, κινδύνου ρευστότητας και λειτουργικού κινδύνου, τόσο στην Ελλάδα όσο και σε κάθε χώρα όπου διατηρεί θυγατρικές Τράπεζες. Οι πολιτικές διαχείρισης κινδύνου εφαρμόζονται από την Τράπεζα και τις θυγατρικές της και αναθεωρούνται σε ετήσια βάση.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) του Διοικητικού Συμβουλίου διασφαλίζει ότι ο Όμιλος έχει μια σαφώς καθορισμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίων σύμφωνα με το επιχειρηματικό της σχέδιο και επαρκώς καθορισμένο πλαίσιο ανάληψης κινδύνων.

Η Στρατηγική Κινδύνων και Κεφαλαίου, η οποία είναι επίσημα καταγεγραμμένη περιγράφει τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων και κεφαλαίων του Ομίλου, την αποστολή και τους στόχους της διαχείρισης κινδύνων, τους ορισμούς των κινδύνων, τις βασικές αρχές διαχείρισης κινδύνων, τη διάθεση ανάληψης κινδύνων, την εσωτερική διακυβέρνηση για τη διαχείριση των κινδύνων και τις στρατηγικές πρωτοβουλίες του Ομίλου για τη βελτίωση του υφιστάμενου πλαισίου διαχείρισης κινδύνων.

Η ΕΔΚ αξιολογεί το περίγραμμα ανάληψης κινδύνων, παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τα εγκεκριμένα όρια έκθεσης σε κινδύνους και διασφαλίζει ότι ο Όμιλος έχει αναπτύξει ένα κατάλληλο σύστημα διαχείρισης κινδύνων που περιλαμβάνει κατάλληλες μεθοδολογίες, υποδείγματα μέτρησης, πηγές δεδομένων, επαρκές και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό, προκειμένου να αναγνωρίζει, αξιολογεί και αντιμετωπίζει τους κινδύνους.

Η ΕΔΚ αποτελείται από πέντε μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ, συνεδριάζει τουλάχιστον σε μηνιαία βάση και αναφέρεται στο ΔΣ σε τριμηνιαία βάση καθώς και συχνότερα εάν κρίνεται απαραίτητο. Κατά τη διάρκεια του 2017 η ΕΔΚ συνεδρίασε το δεκατέσσερις (14) φορές.

Η Εκτελεστική Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΕΔΚ) είναι μια διαχειριστική επιτροπή, η οποία συστάθηκε από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο το 2016. Λειτουργεί ως συμβουλευτική επιτροπή της ΕΔΚ του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η κύρια ευθύνη της ΕΕΔΚ είναι η επίβλεψη του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, η ΕΕΔΚ διευκολύνει την υποβολή εκθέσεων στην ΕΔΚ σχετικά με τα θέματα ρίσκου. Επίσης, η ΕΕΔΚ διασφαλίζει ότι οι σημαντικοί κίνδυνοι αναγνωρίζονται και τίθενται άμεσα υπόψιν του ΕΔΚ, καθώς και οι ισχύουσες πολιτικές και διαδικασίες είναι επαρκείς για την ορθή διαχείριση των κινδύνων και τη συμμόρφωση της Τράπεζας με τις εποπτικές απαιτήσεις. Επιπλέον, η ΕΕΔΚ καθορίζει τα κατάλληλα μέτρα διαχείρισης, τα οποία παρουσιάζονται και συζητούνται στην Εκτελεστική Επιτροπή (ΕΧΒΟ) και στη συνέχεια υποβάλλονται στο ΕΔΚ για έγκριση.

Η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου, η οποία διευθύνεται από τον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου, λειτουργεί ανεξάρτητα από τις επιχειρηματικές μονάδες και έχει την ευθύνη για την παρακολούθηση, τη μέτρηση και τη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου, του λειτουργικού κινδύνου, του κινδύνου αγοράς και κινδύνου ρευστότητας. Αποτελείται από τον Τομέα Πίστης, τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου του Ομίλου, τον

Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας και Θεμάτων Εποπτικού Πλαισίου, τον Τομέα Διεθνούς Πίστης, τον Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς & Αντισυμβαλλόμενου του Ομίλου, τον Τομέα Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων και τη Διεύθυνση Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (η οποία έχει γραμμή αναφοράς και στον Γενικό Διευθυντή Finance Ομίλου –Group CFO).

3.2 Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων

Το μέγιστο ύψος των κινδύνων που προτίθεται να αναλάβει ο Όμιλος για την επιδίωξη των στρατηγικών του στόχων καθορίζεται στο εσωτερικό έγγραφο «Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων» μέσω ποσοτικών και ποιοτικών διατυπώσεων, που συμπεριλαμβάνουν και συγκεκριμένα όρια ανοχής ανά είδος κινδύνου. Οι στόχοι είναι η στήριξη της επιχειρηματικής ανάπτυξης του Ομίλου, η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής επάρκειας σε συνδυασμό με την επίτευξη υψηλής αποδοτικότητας των ιδίων κεφαλαίων και η συμμόρφωση με τις εποπτικές απαιτήσεις.

Η διάθεση για ανάληψη κινδύνων επικοινωνείται εντός Ομίλου καθώς και διαμορφώνει την κουλτούρα διαχείρισης κινδύνων στον οργανισμό αποτελώντας τη βάση για τη διαμόρφωση των Πολιτικών και των ορίων κινδύνου, τόσο σε συνολικό επίπεδο όσο και ανά επιχειρηματική δραστηριότητα.

Το Πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων αποτελείται από τις παρακάτω συνιστώσες:

- Μέγιστη δυνατότητα ανάληψης κινδύνου – αντικατοπτρίζει το μέγιστο ύψος κινδύνου που μπορεί να αναλάβει ο Όμιλος, λόγω των εποπτικών, λειτουργικών κεφαλαιακών περιορισμών, περιορισμών ρευστότητας και άλλων υποχρεώσεων,
- Διάθεση ανάληψης κινδύνου – αντικατοπτρίζει το μέγιστο επίπεδο κινδύνου που είναι διατεθειμένος να αναλάβει ο Όμιλος προκειμένου να επιτύχει τους στρατηγικούς και επιχειρηματικούς του στόχους. Η ανοχή κινδύνου (risk tolerance), αντικατοπτρίζει το βαθμό αποδοχής της Διοίκησης για τα τρέχοντα επίπεδα έκθεσης συγκεκριμένους – μη χρηματοοικονομικούς κινδύνους (π.χ. λειτουργικός κίνδυνος) οι οποίοι δεν αναλαμβάνονται ενεργά, αλλά αξιολογούνται ως ανεκτοί,
- Όρια κινδύνου - Τιμές καθορισμένες με σαφήνεια που τίθενται ανά είδος κινδύνου, τα μέγιστα επίπεδα ανάληψης κινδύνων. Τα όρια παρακολουθούνται σε τακτική βάση.

Οι ποιοτικές και ποσοτικές διατυπώσεις για τη διάθεση ανάληψης κινδύνων καλύπτουν τις ακόλουθες ευρείες κατηγορίες κινδύνου:

- Κεφαλαιακή επάρκεια και μόχλευση,
- Πιστωτικός κίνδυνος,
- Κίνδυνος αγοράς,
- Λειτουργικός κίνδυνος,
- Κίνδυνος ρευστότητας,
- Κίνδυνος χώρας,
- Επιχειρηματικός κίνδυνος,
- Κίνδυνος κερδοφορίας,
- Στρατηγικός κίνδυνος,
- Κίνδυνος φήμης,
- Κίνδυνος μοντέλων (Models Risk).

Το πλαίσιο διάθεσης για ανάληψη κινδύνων είναι επαρκώς καταγεγραμμένο και επανεξετάζεται τουλάχιστον σε ετήσια βάση.

Οι αναφορές για τη διάθεση ανάληψης κινδύνων καθώς και τα σχετικά όρια ανάληψης κινδύνων αξιολογούνται και εγκρίνονται από την ΕΔΚ του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας σε ετήσια βάση εξασφαλίζοντας τη συμμόρφωση με την στρατηγική του Ομίλου και το επιχειρηματικό περιβάλλον. Ο καθορισμός της διάθεσης ανάληψης κινδύνου έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος είναι εντός των επιθυμητών επιπέδων όπως έχουν εγκριθεί από την ΕΔΚ.

Η Διοίκηση της Τράπεζας έχει την ευθύνη να παρακολουθεί και να διαχειρίζεται τα ανοίγματα κινδύνου προκειμένου να διασφαλίσει ότι λαμβάνεται το κατάλληλο επίπεδο κινδύνου για την επίτευξη των επιχειρηματικών στόχων. Επιπλέον, έχουν θεσπιστεί οι κατάλληλες διαδικασίες για την τακτική παρακολούθηση των δεικτών των κινδύνων. Ο Όμιλος έχει καθιερώσει μια τυποποιημένη, τακτική ροή πληροφοριών, με βάση τα Πληροφοριακά Συστήματα του, που

διασφαλίζει την έγκαιρη και ακριβή παρακολούθηση των τιμών των δεικτών. Επίσης, υπάρχουν σαφείς διαδικασίες κλιμάκωσης σε περίπτωση παραβίασης των παραπάνω ορίων προκειμένου να ομαλοποιηθεί η κατάσταση.

3.3 Τύποι κινδύνων

Ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους τύπους κινδύνων, η διαχείριση των οποίων γίνεται σε διάφορα επίπεδα του οργανισμού.

Οι πιο σημαντικοί τύποι κινδύνων είναι οι εξής:

- ο πιστωτικός κίνδυνος,
- ο κίνδυνος αγοράς και ο κίνδυνος ρευστότητας,
- ο λειτουργικός κίνδυνος.

Οι επιμέρους τύποι κινδύνων ορίζονται στα ακόλουθα τμήματα

3.4 Οργάνωση

Οι λειτουργίες διαχείρισης κινδύνων της Επιτροπής Κινδύνων εκτελούνται από τον επικεφαλής διαχείρισης κινδύνου του Ομίλου και τους τομείς διαχείρισης κινδύνων, οι οποίες καλύπτουν τα ακόλουθα πεδία:

- τον Πιστωτικό κίνδυνο,
- τον κίνδυνο Αγοράς, Αντισυμβαλλομένου και Ρευστότητας,
- τον Λειτουργικό κίνδυνο.

Επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνου του Ομίλου (GCRO)**Πιστωτικός Κίνδυνος**

- Εφαρμογή της μεθόδου ΠΕΔ για σημαντικό μέρος του χαρτοφυλακίου δανείων του Ομίλου για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τη Βασιλεία III.
- Εφαρμογή της Εξελιγμένης μεθόδου εσωτερικών διαβαθμίσεων για όλα τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής (καταναλωτική, στεγαστική, μικρές επιχειρήσεις) και της θεμελιώδους προσέγγισης εσωτερικών διαβαθμίσεων για το χαρτοφυλάκιο επιχειρηματικών δανείων.
- Χρήσης ανεξάρτητου και κεντροποιημένου, συστήματος εγκρίσεων πιστοδοτήσεων.
- Συστηματική παρακολούθηση και αναθεώρηση των υφισταμένων πιστώσεων.
- Διαφοροποιημένο σύστημα πιστωτικής βαθμολόγησης για την καταναλωτική πίστη και την τραπεζική μικρών επιχειρήσεων, πλήρης χρηματοοικονομική ανάλυση ανά επιχειρηματικό τομέα.
- Πειθαρχημένη πολιτική προβλέψεων βασισμένη σε ανεξάρτητο σύστημα πιστοληπτικής διαβάθμισης (μεγάλες επιχειρήσεις) και σε στατιστική ανάλυση της συμπεριφοράς του χαρτοφυλακίου (λιανική τραπεζική).
- Τακτικές και κατά περίπτωση αναφορές προς την Διοίκηση (Εκτελεστική Επιτροπή Διοικητικού Συμβουλίου, Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνου του Διοικητικού Συμβουλίου) σχετικά με την πρόοδο των χαρτοφυλακίων και την εξέλιξη των προβλέψεων.

Κίνδυνος Αγοράς, Αντισυμβαλλομένου και Ρευστότητας

- Η πρώτη Ελληνική Τράπεζα με πλήρη και πιστοποιημένο από την εποπτική αρχή (Τράπεζα της Ελλάδος) σύστημα το οποίο καλύπτει το εμπορικό και το επενδυτικό χαρτοφυλάκιο.
- Συμμόρφωση με τους νέους κανόνες της Οδηγίας CRD IV για το Χαρτοφυλάκιο Συναλλαγών (stressed VaR and IRC).
- Παρακολούθηση όλων των κινδύνων αγοράς καθημερινά έναντι των εγκεκριμένων VaR ορίων.
- Χρήση της μεθοδολογίας VaR για επιχειρηματικές αποφάσεις.
- Αξιοσημείωτη ανάπτυξη υποδομών για την υλοποίηση σεναρίων προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης που καλύπτουν ασυνήθιστες συνθήκες στην αγορά.
- Διαρκής παρακολούθηση των δεικτών ρευστότητας και των αποτελεσμάτων σεναρίων προσομοίωσης καταστάσεων κρίσης για την ρευστότητα, σε μηνιαία βάση.
- Καθημερινή παρακολούθηση του πιστωτικού κινδύνου θέσεων σε παράγωγα με χρήση της μεθοδολογίας Ενδεχομένου Μελλοντικού Ανοίγματος (PFE).
- Η λειτουργία και η παρακολούθηση των συμβάσεων περιορισμού του πιστωτικού κινδύνου (ISDA/CSA, GMRA) γίνεται σε καθημερινή βάση μέσω κατάλληλου συστήματος.
- Καθημερινή παρακολούθηση κινδύνου χώρας Εκδότη και Αντισυμβαλλομένου με χρήση κεντροποιημένου συστήματος.
- Προτυποποίηση CVA.
- Διεθνείς δραστηριότητες: κεντροποιημένη διαχείριση κινδύνων αγοράς για όλες τις θυγατρικές εξωτερικού.

Λειτουργικός Κίνδυνος

- Τυποποιημένη Προσέγγιση των λειτουργιών της Eurobank σε ενοποιημένη βάση.
- Τεκμηριωμένο και εύρυθμο πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικών κινδύνων και σύστημα διαχείρισης κινδύνων σε επίπεδο Ομίλου.
- Πρόγραμμα αυτοαξιολόγησης λειτουργικών κινδύνων και ελέγχων (Risk & Control Self Assessment - RCSA).
- Σύστημα καταγραφής γεγονότων λειτουργικού κινδύνου.
- Δημιουργία και παρακολούθηση δεικτών (Key Risk Indicators—KRIs).
- Ανάλυση σεναρίων λειτουργικού κινδύνου.
- Παραγωγή αναφορών λειτουργικού κινδύνου (Εσωτερικών και Εξωτερικών).
- Ένας αριθμός επιχειρησιακών προγραμμάτων μετριασμού του λειτουργικού κινδύνου σε εξέλιξη σε όλο τον Όμιλο.
- Κέντρο τεχνογνωσίας για την αντιμετώπιση του κινδύνου απάτης.

4. Πιστωτικός Κίνδυνος

4.1 Ορισμός του πιστωτικού κινδύνου

Πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος αδυναμίας ενός αντισυμβαλλόμενου να ανταποκριθεί πλήρως στις συμβατικές δανειακές υποχρεώσεις του κατά την ημερομηνία απαίτησης της οφειλής. Περιλαμβάνει δε και κινδύνους όπως της χώρας και από τον διακανονισμό συναλλαγών.

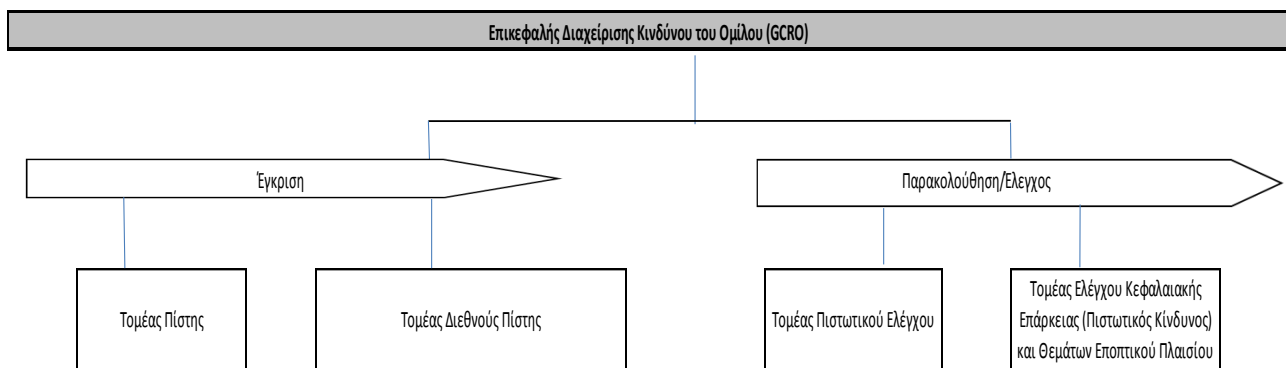
Ο κίνδυνος χώρας είναι ο κίνδυνος να προκύψουν ζημιές λόγω οικονομικών δυσχερειών ή πολιτικής αστάθειας σε μια χώρα και αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στη στάση πληρωμών, στην αναδιάρθρωση δημοσίου χρέους, και σε εθνικοποιήσεις επιχειρήσεων.

Κίνδυνος διακανονισμού, είναι και ο κίνδυνος προερχόμενος από τη διαδικασία διακανονισμού πράξεων σε χρηματοοικονομικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων παραγώγων και πράξεων συναλλάγματος. Ο κίνδυνος προκύπτει από την αθέτηση υποχρέωσης του αντισυμβαλλόμενου στις συναλλαγές κατά τη διαδικασία διακανονισμού και όταν το πωληθέν περιουσιακό στοιχείο ή μετρητά έχει παραδοθεί στον αντισυμβαλλόμενο, αλλά το αγορασθέν περιουσιακό στοιχείο ή μετρητά δεν έχει ακόμη εισπραχθεί σε αντάλλαγμα όπως αναμένεται.

Ο πιστωτικός κίνδυνος προέρχεται κυρίως από το επιχειρηματικό και το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένων πιστωτικών διευκολύνσεων, όπως οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και οι ενέγγυες πιστώσεις. Ο Όμιλος εκτίθεται επίσης σε πιστωτικό κίνδυνο που απορρέει από άλλες δραστηριότητες όπως οι επενδύσεις σε χρεόγραφα, οι πράξεις διαπραγμάτευσης (trading), οι διακυμάνσεις στις αγορές κεφαλαίων και οι δραστηριότητες διακανονισμού συναλλαγών. Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο μεγαλύτερος κίνδυνος που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, ο οποίος ελέγχεται αυστηρά και παρακολουθείται από κεντροποιημένες εξειδικευμένες μονάδες διαχείρισης κινδύνου που αναφέρονται στον Γενικό Διευθυντή Risk Management του Ομίλου.

4.2 Οργάνωση και διαδικασίες διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

4.2.1 Οργάνωση διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου

Το παραπάνω διάγραμμα απεικονίζει την οργάνωση της διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου στην Τράπεζα. Οι αρμοδιότητες κάθε Τομέα / Διεύθυνσης περιγράφονται παρακάτω.

Ανάλογη οργάνωση της διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου υπάρχει στις θυγατρικές Τράπεζες των διεθνών δραστηριοτήτων (Βουλγαρία, Ρουμανία, Σερβία, Κύπρο, Λουξεμβούργο). Ο Risk Executive της κάθε θυγατρικής τράπεζας αναφέρεται απευθείας στον Γενικό Διευθυντή Risk Management.

4.2.2 Εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων

Οι εγκρίσεις πιστοδοτήσεων και η περιοδική επανεξέταση είναι κεντροποιημένες διαδικασίες για την Τράπεζα, και τις θυγατρικές της. Υπάρχει διαχωρισμός καθηκόντων μεταξύ αυτών που είναι υπεύθυνοι για τις σχέσεις με τους πελάτες, αυτών που μετέχουν στην εγκριτική διαδικασία, αυτών που πραγματοποιούν τις εκταμιεύσεις δανείων βάσει των εγκρίσεων και των υπευθύνων για την παρακολούθηση της ποιότητας των πιστοδοτήσεων.

Η διαδικασία έγκρισης των πιστοδοτήσεων επιχειρηματικών δανείων είναι κεντροποιημένη και πραγματοποιείται μέσω Επιτροπών Πιστοδοτήσεων με κλιμακούμενα εγκριτικά επίπεδα με σκοπό την καλύτερη διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου. Οι βασικότερες επιτροπές είναι οι εξής:

- Επιτροπές Πιστοδοτήσεων (κεντρικές και τοπικές), οι οποίες είναι εξουσιοδοτημένες να εγκρίνουν νέες πιστοδοτήσεις, να ανανεώνουν ή να τροποποιούν τα υπάρχοντα όρια στα επίπεδα εγκρίσεών τους, τα οποία καθορίζονται με βάση τη συνολική έκθεση στον πιστούχο, την κατηγορία κινδύνου (υψηλή, μεσαία ή χαμηλή), όπως επίσης και την αξία και το είδος των παρεχόμενων εξασφαλίσεων,
- Επιτροπές Πιστωτικών Χειρισμών (ΕΠΙΧ), οι οποίες λαμβάνουν αποφάσεις για θέματα πιστοδοτήσεων και ενεργειών που πρέπει να πραγματοποιηθούν για πελάτες σε δυσχερή οικονομική θέση,
- Επιτροπές Πιστοδοτήσεων διεθνών δραστηριοτήτων (Περιφερειακή και Χωρών), που έχουν συσταθεί για πιστοδοτήσεις σε επιχειρηματικούς πελάτες των θυγατρικών τραπεζών του Ομίλου στο εξωτερικό, είναι εξουσιοδοτημένες να εγκρίνουν τα νέα όρια, να ανανεώνουν ή να τροποποιούν υπάρχοντα όρια μέσα στα επίπεδα εγκριτικών ευχερειών τους, ανάλογα με την συνολική έκθεση στον πιστούχο και την κατηγορία κινδύνου του (υψηλή, μεσαία ή χαμηλή), όπως επίσης και με την αξία και το είδος των παρεχόμενων εξασφαλίσεων, και
- Επιτροπές Ειδικού Χειρισμού διεθνών δραστηριοτήτων που έχουν συσταθεί για τον χειρισμό επιχειρηματικών πιστούχων σε δυσχερή οικονομική θέση των θυγατρικών τραπεζών του Ομίλου στο εξωτερικό.

Οι Επιτροπές Πιστοδοτήσεων και Πιστωτικών Χειρισμών συνεδριάζουν σε εβδομαδιαία βάση ή και συχνότερα, αν απαιτείται.

Οι κύριες αρμοδιότητες του Τομέα Πίστης της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου είναι οι ακόλουθες:

- Επισκόπηση και αξιολόγηση πιστοδοτικών αιτημάτων που αφορούν σε:
 - εγχώριες μεγάλες και μεσαίες επιχειρήσεις όλων των διαβαθμίσεων κινδύνου,
 - εξειδικευμένες χρηματοδοτήσεις, όπως του ναυτιλιακού κλάδου και της διαρθρωμένης χρηματοδότησης (structured finance), και
 - πελάτες λιανικής τραπεζικής (μικρές επιχειρήσεις και ιδιώτες) πάνω από ένα προκαθορισμένο όριο,
- Σύνταξη ανεξάρτητης γνωμοδότησης για κάθε πιστοδοτικό αίτημα που περιλαμβάνει:
 - αξιολόγηση του προφίλ κινδύνου του πιστούχου λαμβάνοντας υπόψη ορισμένους βασικούς παράγοντες κινδύνου (όπως κινδύνους αγοράς, λειτουργικούς, διαρθρωτικούς και οικονομικούς),
 - την περαιτέρω ανάλυση του τομέα δραστηριοποίησης του πιστούχου,
 - προτάσεις για τη διαμόρφωση πιστοδοτικών συναλλαγών που να είναι ικανοποιητικά καλυμμένες και επαρκώς ελεγχόμενες από την Τράπεζα,
- Επιβεβαίωση των πιστοληπτικών διαβαθμίσεων για κάθε πιστούχο ώστε να αντικατοπτρίζουν τους αντίστοιχους κινδύνους,
- Συμμετοχή με δικαίωμα ψήφου σε όλες τις Επιτροπές Πιστοδοτήσεων σύμφωνα με τις διαδικασίες εγκρίσεων (με εξαίρεση την ΕΠΙΧ Ι – συμμετοχή χωρίς δικαίωμα ψήφου),
- Ενεργός συμμετοχή σε όλους τους εξωτερικούς / εποπτικούς ελέγχους της Τράπεζας,
- Προετοιμασία ειδικών εκθέσεων προς τον Όμιλο σε τακτική βάση, όσον αφορά τον τομέα των Μέσων Ενημέρωσης, τους 25 μεγαλύτερους δανειολήπτες και στατιστικά στοιχεία για τις νέες εγκεκριμένες χρηματοδοτήσεις,
- Διασφάλιση της συμμόρφωσης των Μονάδων Χορηγήσεων με εξειδικευμένες πολιτικές (π.χ. διαδικασία SPPI για το εταιρικό χαρτοφυλάκιο, περιβαλλοντική και κοινωνική πολιτική),
- Παροχή εξειδικευμένων γνώσεων, εμπειρογνωμοσύνης και υποστήριξης σε άλλα τμήματα της Τράπεζας σε σχέση με λειτουργικές και πιστοδοτικές διαδικασίες, πολιτικές εξασφαλίσεων, νέα δανειακά προϊόντα και προγράμματα αναδιάρθρωσης δανείων.

Ο Τομέας Πίστης έχει την ευθύνη τήρησης αρχείου των πιστωτικών εγκρίσεων της Τράπεζας. Σχετικά με τις πιστοδοτικές Επιτροπές (Κεντρικές, Περιφερειακές, Επιτροπές Πιστωτικών Χειρισμών), ο Τομέας Πίστης είναι υπεύθυνος για την προετοιμασία των θεμάτων που θα συζητηθούν, την ηλεκτρονική διανομή τους, όπως επίσης και την ετοιμασία των πρακτικών (τα πρακτικά προετοιμάζονται από κοινού με το γραφείο της Προέδρου των Επιτροπών Πιστοδοτήσεων).

Ο τομέας Πίστης, μέσω της εξειδικευμένης μονάδας Early Warning Unit (EWU), είναι υπεύθυνος για την αξιολόγηση του εταιρικού χαρτοφυλακίου και τον εντοπισμό σημείων κινδύνου για συγκεκριμένους δανειολήπτες. Το EWU έχει αναπτύξει μια εφαρμογή πολλαπλών κριτηρίων εντοπισμού της πιθανής δυσκολίας αποπληρωμής, η οποία που λειτουργεί παράλληλα με τα συστήματα διαβάθμισης της Τράπεζας και έχει στόχο τον εντοπισμό εκείνων των δανειοληπτών των οποίων οι χρηματοοικονομικές επιδόσεις ενδέχεται να επιδεινωθούν σημαντικά στο μέλλον και για τις οποίες η Τράπεζα θα πρέπει να αναλάβει ενέργειες για στενή παρακολούθηση και αποτελεσματική διαχείριση.

Η εγκριτική διαδικασία για πιστοδοτήσεις προς μικρές επιχειρήσεις (με κύκλο εργασιών μέχρι € 5 εκατ.) πραγματοποιείται κεντροποιημένα, βάσει συγκεκριμένων οδηγιών σχετικά με τις αποδεκτές εξασφαλίσεις καθώς και βάσει της αρχής του διττού ελέγχου ('four-eyes' principle). Η αξιολόγηση στηρίζεται στην ανάλυση της οικονομικής κατάστασης του πιστούχου και σε στατιστικά υποδείγματα (statistical scorecards).

Η εγκριτική διαδικασία πιστοδοτήσεων είναι κεντροποιημένη και στην μονάδα Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης. Υποστηρίζεται με την χρήση εξειδικευμένων υποδειγμάτων (credit scoring models), καθώς και την εφαρμογή πιστοδοτικών κριτηρίων με βάση την συναλλακτική συμπεριφορά των πιστούχων, το είδος και την ποιότητα των εξασφαλίσεων, την ύπαρξη ακίνητης περιουσίας και άλλους παράγοντες. Η συνεχής παρακολούθηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου και των αποκλίσεων που παρατηρούνται, οδηγεί σε άμεση προσαρμογή της πιστοδοτικής πολιτικής και των διαδικασιών όταν κρίνεται απαραίτητο.

Ο Τομέας Διεθνούς Πίστης έχει ως κύριο αντικείμενο την ενεργή συμμετοχή στον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την επισκόπηση της πιστοδοτικής διαδικασίας για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο των θυγατρικών στο εξωτερικό. Επιπρόσθετα, ο Τομέας συμβουλεύει και υποστηρίζει τις Διευθύνσεις Διαχείρισης Κινδύνων των θυγατρικών στο εξωτερικό.

Σε αυτό το πλαίσιο, ο Τομέας είναι υπεύθυνος για τις παρακάτω δραστηριότητες:

- Συμμετοχή με δικαίωμα ψήφου σε όλες τις επιτροπές διεθνών δραστηριοτήτων (Περιφερειακή, Χωρών και Ειδικού Χειρισμού),
- Προετοιμασία της λειτουργίας των επιτροπών διεθνών δραστηριοτήτων συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης της ατζέντας και την επιμέλεια και διανομή των πρακτικών,
- Συμμετοχή στις συνεδριάσεις των Επιτροπών Παρακολούθησης που είναι υπεύθυνες για την παρακολούθηση και την στρατηγική των προβληματικών επιχειρηματικών σχέσεων με δανειακά υπόλοιπα μεγαλύτερα ενός ορίου που από κοινού θέτει ο Τομέας Διεθνούς Πίστης και ο Τομέας TAG της κάθε χώρας,
- Προεδρία των Επιτροπών Κινδύνων της κάθε χώρας,
- Συνεχής υποστήριξη στους Τομείς Πίστης των θυγατρικών στο εξωτερικό μέσω της παροχής συμβουλών για βέλτιστες πρακτικές και εκπαίδευση,
- Προετοιμασία και περιοδική επικαιροποίηση του Εγχειριδίου Πιστωτικής Πολιτικής (επιχειρηματικών πελατών) των θυγατρικών στο εξωτερικό, και
- Υλοποίηση ειδικών έργων του Ομίλου που σχετίζονται με θέματα πιστοδοτήσεων.

Σε συνεργασία με τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου διενεργεί ελέγχους ποιότητας δανείων καθώς επίσης και ειδικών κατηγοριών δανείων (π.χ. ακίνητα και αγροτικές χρηματοδοτήσεις).

4.2.3 Παρακολούθηση πιστωτικού κινδύνου

Η ποιότητα των δανειακών χαρτοφυλακίων του Ομίλου (επιχειρηματικά, καταναλωτικά και στεγαστικά δάνεια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό), παρακολουθείται και αξιολογείται από τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου. Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου λειτουργεί ανεξάρτητα από τις άλλες μονάδες της Τράπεζας και αναφέρεται απευθείας στον Επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνου του Ομίλου (GCRO).

Πιστωτικός Κίνδυνος

Οι κύριες δραστηριότητες του Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου περιλαμβάνουν:

- παρακολούθηση και επισκόπηση των δανειακών χαρτοφυλακίων της μητρικής Τράπεζας και των θυγατρικών της στην Ελλάδα και στη Νέα Ευρώπη,
- πραγματοποίηση επιτόπιων ελέγχων και σύνταξη γραπτών αναφορών προς την Διοίκηση για την ποιότητα των δανείων όλων των μονάδων πιστοδοτήσεων του Ομίλου,
- επίβλεψη και έλεγχο των μονάδων διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου στις θυγατρικές εξωτερικού, Τράπεζες και χρηματοδοτικά ιδρύματα εξωτερικού,
- επανεξέταση πιστοδοτικής πολιτικής, προκειμένου να υποβληθεί στον Γενικό Διευθυντή Risk Management Ομίλου για την τελική έγκριση,
- επίβλεψη, υποστήριξη και συντήρηση της εφαρμογής Moody's Risk Advisor (MRA), που χρησιμοποιείται για την διαβάθμιση των πελατών του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου,
- δημιουργία, επίβλεψη και υποστήριξη της εφαρμογής Transactional Rating (TR), η οποία υπολογίζει, για το επιχειρηματικό χαρτοφυλάκιο, το συνολικό κίνδυνο μιας δανειακής σχέσης λαμβάνοντας υπόψη την πιστοληπτική ικανότητα του πιστούχου και τις προβλεπόμενες εξασφαλίσεις,
- τακτική παρακολούθηση και παρουσίαση σε μηνιαία και τριμηνιαία βάση της συνολικής εικόνας των πιστοδοτικών ανοιγμάτων στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων της Τράπεζας και σε τριμηνιαία βάση στο Διοικητικό Συμβούλιο,
- προετοιμασία προτάσεων για την πολιτική προβλέσεων και τακτικό έλεγχο της επάρκειας των προβλέσεων σε όλα τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό,
- γνωμοδότηση στην δημιουργία νέων δανειακών προϊόντων καθώς και σε σχέδια αναδιάρθρωσης,
- παρουσία στις συνεδριάσεις των εγκριτικών Επιτροπών Πιστοδοτήσεων, καθώς επίσης και των Επιτροπών Διαχείρισης Ειδικών Πιστοδοτήσεων χωρίς δικαίωμα ψήφου, και
- Συμμετοχή στην Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων και Επιτροπή Δανείων και Προϊόντων.

Οι κύριες αρμοδιότητες του Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας (Πιστωτικού Κινδύνου) και Θεμάτων Εποπτικού Πλαισίου, είναι η ανάπτυξη και η εφαρμογή της μεθόδου Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (IRB) σύμφωνα με το πλαίσιο της Βασιλείας και την οδηγία κεφαλαιακής επάρκειας (CRD) για τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου, η μέτρηση και η παρακολούθηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων των δανειακών χαρτοφυλακίων και η διαχείριση εποπτικών θεμάτων που αφορούν στον πιστωτικό κίνδυνο, όπως ο Έλεγχος Ποιότητας στοιχείων ενεργητικού (AQR) και ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων (stress tests). Ο Τομέας αναφέρεται στον Γενικό Διευθυντή Risk Management Ομίλου.

Ειδικότερα οι αρμοδιότητες του Τομέα Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας (Πιστωτικού Κινδύνου) και Θεμάτων Εποπτικού Πλαισίου αφορούν στα ακόλουθα:

- Εφαρμογή του πλάνου σταδιακής εφαρμογής της Προσέγγισης των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) για τον Όμιλο,
- Διαχείριση των θεμάτων της εφαρμογής και επικύρωση των μοντέλων της μεθόδου Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) για την μέτρηση της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (Probability of Default - PD), της ζημιάς δεδομένης της αθέτησης υποχρέωσης (Loss Given Default - LGD) και της έκθεσης κατά την αθέτηση της υποχρέωσης (Exposure at Default - EAD) για την εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου,
- Μέτρηση, παρακολούθηση και έλεγχος εκ των υστέρων των παραμέτρων κινδύνου (PD, LGD, EAD) για σκοπούς υπολογισμού της κεφαλαιακής επάρκειας,
- Διενέργεια ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, για τον Πιστωτικό Κίνδυνο (εσωτερικές και εποπτικές – EBA/SSM) και συντήρηση της υποδομής για την διενέργεια αυτών των ασκήσεων,
- Διαχείριση της εφαρμογής και επικύρωση των μακροοικονομικών μοντέλων τα οποία συσχετίζουν τους μακροοικονομικούς παράγοντες με τις παραμέτρους πιστωτικού κινδύνου (PD, LGD) για τα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου,
- Διαχείριση των ασκήσεων ελέγχου ποιότητας ενεργητικού (Asset Quality Reviews), που διενεργούνται από τις εποπτικές αρχές (ΤτΕ, ΕΚΤ), για τον Όμιλο,
- Μηνιαίος υπολογισμός της κεφαλαιακής επάρκειας (Πυλώνας I) και προετοιμασία των σχετικών εποπτικών αναφορών (COREP, SREP) σε τριμηνιαία βάση,
- Διενέργεια αναλύσεων πιστωτικού κινδύνου για την αξιολόγηση της επάρκειας του εσωτερικού κεφαλαίου (ICAAP) με βάση τον Πυλώνα II,

Πιστωτικός Κίνδυνος

- Προετοιμασία των δημοσιοποιήσεων του Πυλώνα III της Βασιλείας για τον Πιστωτικό Κίνδυνο,
- Συμμετοχή στην προετοιμασία του επιχειρηματικού πλάνου, πλάνου αναδιάρθρωσης (restructuring plan) και του πλάνου ανάκαμψης (recovery plan) του Ομίλου αναφορικά με την εξέλιξη της ποιότητας και των κεφαλαιακών απαιτήσεων των δανειακών χαρτοφυλακίων (εκτιμώμενες προβλέψεις και σταθμισμένο ενεργητικό - RWAs),
- Συμμετοχή στην Επιτροπή Προσομοίωσης Ακραίων Καταστάσεων (Stress Test Steering Committee) και στην Επιτροπή Σχεδίου Ανάκαμψης (Recovery Plan Steering Committee),
- Υποστήριξη των επιχειρηματικών μονάδων στη χρήση των IRB μοντέλων στη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων και στην ανάπτυξη και χρήση των σχετικών μετρικών κινδύνου όπως τον δείκτη RAROC (Risk Adjusted Return on Capital) κλπ.,
- Παρακολούθηση του ρυθμιστικού πλαισίου σε σχέση με τα παραπάνω, εκτίμηση της επίπτωσης τους και διαχείριση σχετικών έργων προσαρμογής στις νέες εποπτικές απαιτήσεις,
- Τακτικές αναφορές στον Γενικό Διευθυντή Risk Management του Ομίλου, στην ΕΕΔΚ και στην ΕΔΚ του ΔΣ για τα ακόλουθα θέματα:
 - ✓ αποτελέσματα επικύρωσης των μοντέλων αξιολόγησης πιστωτικού κινδύνου,
 - ✓ εξέλιξη των παραμέτρων πιστωτικού κινδύνου (PD, LGD, EAD),
 - ✓ ενημέρωση αναφορικά με αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο και εκτίμηση της επίπτωσης τους,
 - ✓ αποτελέσματα ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων.

Όλες οι θυγατρικές τράπεζες εξωτερικού ακολουθούν την ίδια δομή διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου και τις ίδιες διαδικασίες ελέγχου με τη μητρική τράπεζα, με απευθείας γραμμή αναφοράς στον Επικεφαλής Διαχείρισης Κινδύνου του Ομίλου. Οι πολιτικές και διαδικασίες διαχείρισης κινδύνου εγκρίνονται και παρακολουθούνται από τις Διευθύνσεις Διαχείρισης Πιστωτικού κινδύνου της μητρικής, εξασφαλίζοντας με αυτό τον τρόπο ότι οι οδηγίες της μητρικής τράπεζας εφαρμόζονται και η στρατηγική διαχείρισης κινδύνου είναι ενιαία σε όλο τον Όμιλο.

Ο Όμιλος ταξινομεί τα επίπεδα πιστωτικού κινδύνου που αναλαμβάνει, καθορίζοντας όρια του αποδεκτού κινδύνου σε σχέση με κάθε πιστούχο ή με ομάδες πιστούχων, καθώς και για συγκεκριμένους κλάδους. Η έκθεση σε κάθε πιστούχο, περιλαμβανομένων τραπεζών και χρηματοοικονομικών μεσαζόντων, περιορίζεται περαιτέρω από υπό-όρια που αφορούν τα εντός και εκτός ισολογισμού υπόλοιπα και ημερήσια όρια ανάληψης κινδύνου σχετικά με συναλλαγές διαπραγμάτευσης όπως τα συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης συναλλάγματος.

Οι κίνδυνοι αυτού του είδους ελέγχονται σε τακτή βάση, ετήσια ή συχνότερη. Τα επίπεδα συγκέντρωσης κινδύνου παρακολουθούνται τακτικά και γνωστοποιούνται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

4.2.4 Διαχείριση Προβληματικών Δανείων

Η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα δυναμικό και ισχυρό μοντέλο διακυβέρνησης προβληματικών δανείων, που ενδυναμώνει την πελατοκεντρική προσέγγιση, μέσω της ανεξάρτητης διαχείρισης των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Στόχος του μοντέλου διακυβέρνησης είναι: η διευκόλυνση του πελάτη με οικονομικές δυσκολίες ώστε να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, η μείωση των συνολικών διαχειριστικών εξόδων των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η βελτίωση της συνολικής αποδοτικότητας των δανειακών χαρτοφυλακίων διατηρώντας τον δείκτη καθυστερήσεων σε χαμηλά επίπεδα και η διευκόλυνση της επαναδιαπραγμάτευσης με τους πελάτες σε καθυστέρηση. Η προσέγγιση αυτή υποστηρίζεται από έμπειρο προσωπικό και από στατιστικές αναλύσεις που δείχνουν την διαχρονική εξέλιξη και τάση εντοπίζοντας παράλληλα τα τμήματα του χαρτοφυλακίου που εμφανίζουν υψηλό κίνδυνο.

Σε συνέχεια της υπ' αρ. 42/30.05.2014 Πράξης Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ όπως τροποποιήθηκε από τις υπ' αρ. 47/09.02.2015 και 102/30.08.2016 Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ, οι οποίες οριοθέτησαν τις εποπτικές οδηγίες σχετικά με τη διαχείριση των πιστωτικών ανοιγμάτων σε καθυστέρηση και των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η Τράπεζα υπεύθυνα ανέλαβε μια σειρά πρωτοβουλιών με σκοπό την προσαρμογή στις απαιτήσεις της ανωτέρω οδηγίας και την ενίσχυση των διαδικασιών διαχείρισης των προβληματικών δανείων. Ειδικότερα, η Τράπεζα μετέβαλε το λειτουργικό μοντέλο προβληματικών δανείων σε μία κάθετη οργανωτική δομή μέσω της θέσπισης της Επιτροπής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee – TAC) και της δημιουργίας της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων του Ομίλου (Troubled Assets Group General Division - TAG).

Σε συνέχεια της μελέτης της BlackRock (Troubled Assets Review) και των οδηγιών της Τράπεζας της Ελλάδος θεσπίσθηκε σε ανώτατο διοικητικό επίπεδο και με επικεφαλής τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Ομίλου, η Επιτροπή Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων με γραμμή αναφοράς την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων.

Η βασική αρμοδιότητα της Επιτροπής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων (Troubled Assets Committee), είναι να παρέχει στρατηγική καθοδήγηση και να παρακολουθεί την διαχείριση των προβληματικών δανείων του Ομίλου), διασφαλίζοντας ανεξαρτησία από τις Μονάδες διαχείρισης εξυπηρετούμενων και χορήγησης νέων δανείων (performing business) και συμμόρφωση με την υπ' αρ. 42/30.05.2014 Πράξη Εκτελεστικής Επιτροπής της ΤτΕ. Ο αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Ομίλου και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι επιφορτισμένος με το αντικείμενο της στενότερης παρακολούθησης της Στρατηγικής Διαχείρισης Καθυστερήσεων.

Οι βασικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων είναι οι ακόλουθες:

- Την κεντροποιημένη επεξεργασία όλων των εσωτερικών αναφορών της λειτουργίας διαχείρισης των προβληματικών δανείων, με βάση τις διατάξεις των υπ' αρ. 42/30.05.2014, 47/09.02.2015 και 102/30.08.2016 Πράξεις Εκτελεστικής Επιτροπής ΤτΕ,
- Την έγκριση των διαθέσιμων τύπων ρύθμισης και οριστικής διευθέτησης ανά υποχαρτοφυλάκιο δανείων και την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητάς τους μέσω κατάλληλων δεικτών απόδοσης,
- Την διαμόρφωση και τεκμηρίωση των κριτηρίων με βάση τα οποία θα εξετάζεται η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα ('sustainability') εκάστου τύπου ρύθμισης ή οριστικής διευθέτησης (ανάπτυξη και χρήση ειδικών δενδροδιαγραμμάτων – "decision trees"),
- Τον καθορισμό των παραμέτρων και το εύρος αρμοδιοτήτων των οργάνων και στελεχών που εμπλέκονται στην αξιολόγηση της βιωσιμότητας και καταλληλότητας του προτεινόμενου τύπου ρύθμισης και στην μετέπειτα παρακολούθηση της εφαρμογής του,
- Τον σχεδιασμό, παρακολούθηση και αξιολόγηση (σε συνεργασία με τις επιχειρησιακές μονάδες) των πιλοτικών προγραμμάτων ρυθμίσεων,
- Την αξιολόγηση προτάσεων για την πώληση προβληματικών δανείων, καθώς και την πιθανή παροχή υπηρεσιών διαχείρισης προβληματικών απαιτήσεων προς τρίτους, και
- Την παρακολούθηση και επίβλεψη καθώς και την παροχή υποστήριξης και τεχνογνωσίας στη διαχείριση των προβληματικών δανείων των θυγατρικών Τραπεζών του Ομίλου στο εξωτερικό.

Η Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων με άμεση διοικητική αναφορά στον Διευθύνοντα Σύμβουλο έχει την γενικότερη ευθύνη για τη διαχείριση των χαρτοφυλακίων προβληματικών δανείων του Ομίλου σε όλη την διαδικασία, ήτοι από το στάδιο προ-καθυστέρησης μέχρι και τις νομικές ενέργειες. Η Γενική Διεύθυνση αποτελείται από την Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Καθυστερήσεων Retail, τον Τομέα Απαιτήσεων Ειδικού Χειρισμού Τραπεζικής Επιχειρήσεων, τον Τομέα Διαχείρισης Επισφαλών Πελατών, τον Τομέα Επιχειρησιακού Σχεδιασμού Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων Όμιλο και τον Τομέα TAG Risk Management & Business Policies.

Από την αρχή της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η Τράπεζα ανέλαβε μια σειρά από στρατηγικές πρωτοβουλίες που αφορούν την διαχείριση ληξιπροθέσμων οφειλών. Οι στρατηγικές αυτές περιλαμβάνουν:

- Σαφή διαχωρισμό ανάμεσα στην επιχειρηματική μονάδα και την μονάδα διαχείρισης Καθυστερήσεων, ώστε να επιτρέπεται η εστίαση και η αποτελεσματική Διαχείριση Προβληματικών δανείων,
- Συμμετοχή της ανώτατης διοίκησης στην διαχείριση των προβληματικών δανείων,
- Ενίσχυση της εταιρίας Eurobank Διαχείρισης Απαιτήσεων Α.Ε. μέσω μετατροπής της σε Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων, διεπόμενη από τις διατάξεις του Ν.4354/2015,
- Έγκαιρη προληπτική παρέμβαση και ανάπτυξη early warning υποδειγμάτων, για την μείωση του ρυθμού αύξησης των καθυστερήσεων, αλλά και τον υπολογισμό της πιθανότητας μετακύλησης ενός λογαριασμού σε στάδιο καθυστέρησης,
- Άμεση και ενδελεχής έρευνα για την ύπαρξη ακίνητης περιουσίας και ανάπτυξη διαδικασιών για την μετατροπή των ανεξασφάλιστων χρηματοδοτήσεων σε εξασφαλισμένες,
- Ανάπτυξη πολιτικών για ρυθμίσεις/αναδιαρθρώσεις δανείων και καινοτόμων ενεργειών στο πλαίσιο διαχείρισης του συνολικού προβληματικού χαρτοφυλακίου, που οδηγούν σε βιώσιμες λύσεις,

Πιστωτικός Κίνδυνος

- Διασφάλιση της εναρμόνισης του πλαισίου Διαχείρισης Προβληματικού Χαρτοφυλακίου σε όλες τις μονάδες της Τράπεζας,
- Στοχευμένες ενέργειες στην διασφάλιση της μείωσης του πιστωτικού κινδύνου του χαρτοφυλακίου, και
- Καθορισμός κριτηρίων και σχεδιασμός δέντρων αποφάσεων, ώστε να διασφαλίζουν την αποτελεσματικότητα των λύσεων ρύθμισης και οριστικών διευθετήσεων που προσφέρονται.

Eurobank FPS Ανώνυμη Εταιρεία Διαχείρισης Απαιτήσεων από Πελάτες και Πιστώσεις

Η εταιρία Eurobank Υπηρεσίες Διαχείρισης Απαιτήσεων Α.Ε (FPS) είναι θυγατρική της Τράπεζας με αρμοδιότητα την διαχείριση των καθυστερήσεων της τραπεζικής ιδιωτών. Η εταιρία εμπλέκεται σε όλα τα στάδια της διαχείρισης των καθυστερήσεων, συμπεριλαμβανομένης της εξώδικης ενημέρωσης οφειλετών,, των προ νομικών ενεργειών για το καταναλωτικό και των νομικών ενεργειών για το μη εξασφαλισμένο καταναλωτικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας.

Η FPS διασφαλίζει ότι όλοι οι διαθέσιμοι εσωτερικοί και εξωτερικοί πόροι είναι επικεντρωμένοι και αποτελεσματικά κατανομημένοι στην διαχείριση των καθυστερήσεων του χαρτοφυλακίου. Στο πλαίσιο αυτό η εφαρμογή προσαρμοσμένου συστήματος διαχείρισης εισπράξεων και στοχευμένων αυτοματοποιήσεων (π.χ. λειτουργία automatic dialer) βελτίωσαν σημαντικά την λειτουργική αποτελεσματικότητα των εισπράξεων.

Επιπρόσθετα στα καθήκοντα της FPS περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- Επικοινωνία με πελάτες που είναι σε καθυστέρηση (μέσω της Eurobank Remedial Services (ERS) σύμφωνα με τον Ν3758 που διέπει τις εργασίες της και των τηλεφωνικών κέντρων της Τράπεζας) στα πλαίσια εξώδικης ενημέρωσης οφειλετών ή πρότασης μιας λύσης ρύθμισης μέσω διαπραγμάτευσης του χρόνου, του τρόπου και των λοιπών όρων αποπληρωμής των οφειλών,
- Συντονισμό των καναλιών διαχείρισης καθυστερήσεων,
- Παρακολούθηση των πιστούχων σε καθυστέρηση, και
- Προ-νομικές και νομικές ενέργειες.

Τομέας Διαχείρισης Επισφαλών Πελατών (ΤΟΔΕΠ)

Ο Τομέας Διαχείρισης Επισφαλών Πελατών είναι ανεξάρτητη μονάδα με άμεση διοικητική αναφορά στον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων και με αρμοδιότητες την εύρεση βέλτιστων λύσεων οριστικής διευθέτησης, την διενέργεια νομικών ενεργειών και την διαχείριση και ρευστοποίηση εξασφαλίσεων. Ο ΤΟΔΕΠ ενεργοποιείται στην διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων εκμεταλλευόμενος τις συνέργιες που προκύπτουν από την συνεργασία με τις λοιπές μονάδες της Γενικής Διεύθυνσης Διαχείρισης Προβληματικών Δανείων και με την Γενική Διεύθυνση Νομικών Υπηρεσιών.

4.2.5 Πρόσφατες εξελίξεις

Το 2017 το πραγματικό ποσοστό του ΑΕΠ, σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ μειώθηκε κατά 1,4% σε σύγκριση με την πιο πρόσφατη επίσημη πρόβλεψη (Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2018 Χειμερινές προβλέψεις στο 1,6%) από -0,2% το 2016 και -0,3% το 2015.. Επενδύσεις και τουρισμός αποτελούσαν τους κύριους μοχλούς ανάπτυξης το 2017. Ο επίσημος στόχος για την αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ το 2018 είναι στο 2,5%. Όσον αφορά το δημοσιονομικό μέτωπο, το πρωτογενές πλεόνασμα της Ελλάδας για το 2017 αναμένεται να ανέλθει στο 2,44% του ΑΕΠ, σύμφωνα με τα στοιχεία του προϋπολογισμού του 2018, υπερβαίνοντας το στόχο του πρωτογενούς αποτελέσματος του τρίτου προγράμματος οικονομικής προσαρμογής του 1,75%. Ο πρωτογενής στόχος του πλεονάσματος για το 2018 αναμένεται να είναι 3,82% του ΑΕΠ έναντι τρίτου στόχου της οικονομικής προσαρμογής του 3,5%.

Οι συνθήκες στην εγχώρια αγορά εργασίας συνέχισαν να βελτιώνονται καθ 'όλη τη διάρκεια του 2017. Η ανεργία διαμορφώθηκε σε 20,8% τον Δεκέμβριο του 2017, διαφορά 7,2 μονάδων σε σύγκριση με το ανώτατο όριο της τάξης του 28% τον Ιούλιο του 2013. Η αύξηση της απασχόλησης ήταν κατά μέσο όρο 2,2% το 2017 από 2,0% το 2016.

Τέλος σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPEs) στον ελληνικό τραπεζικό τομέα ανήλθαν σε € 99,1δισ ή 2,6% χαμηλότερα σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Οι 4 συστημικές τράπεζες υπέβαλαν την στρατηγική και τους στόχους των NPEs στον SSM για την τριετία 2017-2019. Σύμφωνα με αυτά, ο συνολικός όγκος των NPEs προβλέπεται να μειωθεί κατά € 42,3 δις, δηλαδή από € 106.9 δις ή 50,5% το 2016 σε € 64,6 δις ή 35,2% το 2019.

4.3 Αναφορές σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο

Ο Τομέας Πιστωτικού Ελέγχου και ο Τομέας Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας (Πιστωτικός Κίνδυνος) & Θεμάτων Εποπτικού Πλαισίου, ετοιμάζουν σε τακτική βάση λεπτομερείς αναφορές με αναλύσεις, μετρήσεις και αξιολόγηση των αναληφθέντων κινδύνων ανά δανειακό χαρτοφυλάκιο, παρέχοντας υποστήριξη στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (BRC) προκειμένου να λάβει σχετικές αποφάσεις. Οι αναφορές αυτές, που γίνονται σε τακτά χρονικά διαστήματα, έχουν σκοπό επίσης να ενημερώνουν όλα τα αρμόδια όργανα της Διοίκησης (Διοικητικό Συμβούλιο, Επιτροπές Διαχείρισης Κινδύνων) για τις εξελίξεις στα δανειακά χαρτοφυλάκια του Ομίλου.

Οι βασικές αναφορές κινδύνων που υποβάλλονται ανά τρίμηνο στις σχετικές επιτροπές, αναφέρονται στα παρακάτω θέματα:

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων Ομίλου:	Ανάλυση των προβλέψεων για απομειώσεις και ζημίες κατά χορηγητική μονάδα. Αναλύσεις χαρτοφυλακίων και διαχρονική εξέλιξη ανά διαβάθμιση πιστοληπτικής ικανότητας, μέγεθος, ημέρες καθυστέρησης, κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, διάρκεια και χρόνο χορήγησης του δανείου, καθώς επίσης και τις υπάρχουσες εξασφαλίσεις (π.χ. την σχέση στεγαστικού δανείου προς την αξία του ακινήτου: LTV ratio).
Μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα:	- Επισκόπηση των είκοσι πέντε (25) μεγαλύτερων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων του Ομίλου (για την Ελλάδα και τις θυγατρικές εξωτερικού). - Τα μεγαλύτερα προβληματικά και μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (υφιστάμενα υπόλοιπα, εξασφαλίσεις, προβλέψεις).
Εξέλιξη των δανείων υπό ρύθμιση	Ανάλυση ανά χαρτοφυλάκιο, την κατάσταση καθυστερήσεων, επίπεδα απομείωσης και διαχρονική εξέλιξη.
Υποδείγματα και παράμετροι αξιολόγησης κινδύνου :	Ενημέρωση για τα αποτελέσματα από την χρήση των υποδειγμάτων αξιολόγησης, εξέλιξη των παραμέτρων κινδύνων και των αποτελεσμάτων της επικύρωσης των υποδειγμάτων.
	Ενημέρωση για την εξέλιξη των κεφαλαιακών απαιτήσεων των δανειακών χαρτοφυλακίων. Σενάρια αντοχής σε αντίζοες συνθήκες (stress testing).

Επιπλέον, ετοιμάζουν και σε μηνιαία βάση, μία σειρά από αναφορές για την ενημέρωση των αρμοδίων οργάνων σχετικά με τις τρέχουσες εξελίξεις στα δάνεια (υπόλοιπα, καθυστερήσεις, απαιτούμενες προβλέψεις).

Πιστωτικός Κίνδυνος

4.4 Χρηματοδοτικά ανοίγματα

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα εντός και εκτός ισολογισμού χρηματοδοτικά ανοίγματα , μετά από απομειώσεις, πριν την χρήση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου (CRM) και την εφαρμογή συντελεστών μετατροπής (CCF) στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016.

Πίνακας 8: EU CRB-B – Σύνολο και μέσος όρος αξίας ανοιγμάτων μετά από προβλέψεις

	2017		2016	
	Αξία ανοίγματος μετά από προβλέψεις	Μέσος όρος ανοιγμάτων μετά από προβλέψεις	Αξία ανοίγματος μετά από προβλέψεις	Μέσος όρος ανοιγμάτων μετά από προβλέψεις
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	11.661	11.616	11.645	11.804
- Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων (Θεμελιώδη ΠΕΔ)	11.341	11.290	11.309	11.481
- Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής ανοίγματα τα οποία υπερβαίνουν το € 1 εκατ. (Εξελιγμένη ΠΕΔ)	320	327	336	323
<i>εκ των οποίων: Ειδικός δανεισμός</i>	2.164	2.086	2.007	1.925
<i>εκ των οποίων: MME</i>	4.600	4.704	4.789	4.925
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	16.794	17.001	17.396	17.490
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	11.440	11.689	11.975	12.009
MME	3.140	3.178	3.192	3.155
Λοιπά ανοίγματα MME	8.300	8.511	8.783	8.854
Ανακυκλούμενα ανοίγματα	2.380	2.364	2.477	2.473
Λοιπά Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	2.974	2.948	2.944	3.009
MME	1.609	1.555	1.520	1.552
Λοιπά ανοίγματα MME	1.365	1.393	1.423	1.457
Ανοίγματα σε μετοχές	56	66	49	57
Ανοίγματα έναντι τιτλοποιήσεων	148	158	173	193
Σύνολο Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων	28.659	28.841	29.263	29.544
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών ⁽¹⁾	17.442	16.634	14.777	17.074
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών	78	82	89	93
Ανοίγματα έναντι οντοτήτων του δημόσιου τομέα	9	11	18	16
Ανοίγματα έναντι πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης	43	57	78	150
Ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών ⁽²⁾	565	3.549	6.843	8.513
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων ⁽³⁾	8.196	9.144	11.917	10.684
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	4.880	4.496	4.270	3.798
<i>εκ των οποίων: MME</i>	770	737	719	450
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	3.919	3.880	3.904	3.585
<i>εκ των οποίων: MME</i>	624	592	599	442
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	4.266	4.195	4.195	4.325
<i>εκ των οποίων: MME</i>	213	213	219	167
Ανοίγματα σε αθέτηση	1.776	2.115	2.409	1.671
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	1	3	8	958
Ανοίγματα υπό τη μορφή καλυμμένων ομολογιών	100	100	191	202
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	-	-	-	-
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	38	43	53	49
Ανοίγματα σε μετοχές	164	139	134	269
Λοιπά ανοίγματα	2.722	3.186	3.679	3.732
Σύνολο Τυποποιημένης Προσέγγισης	44.199	47.634	52.565	55.119
Σύνολο	72.858	76.475	81.828	84.663

⁽¹⁾ Η διαφορά στις κεντρικές κυβερνήσεις ή στις κεντρικές τράπεζες οφείλεται κυρίως στην αυξημένη θέση των κρατικών ομολόγων.

⁽²⁾ Η διαφορά στους διεθνείς οργανισμούς οφείλεται κυρίως στη πώληση των ομολόγων ΤΧΣ.

⁽³⁾ Η διαφορά στα ιδρύματα οφείλεται κυρίως στη μείωση της θέσης των *repos*.

⁽⁴⁾ Κατά την συγκριτική περίοδο, τα ανοίγματα πιστωτικού κινδύνου που αφορούν στοιχεία εκτός ισολογισμού έχουν ανακατανομηθεί στις αντίστοιχες κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων

⁽⁵⁾ Ανοίγματα έναντι του κινδύνου αντισυμβαλλομένου έχουν συμπεριληφθεί στον παραπάνω πίνακα.

Πιστωτικός Κίνδυνος

4.4.1 Γεωγραφική και κλαδική ανάλυση

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει την καθαρή αξία των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων του Ομίλου ανά γεωγραφική περιοχή την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Πίνακας 9: EU CRB-C – Γεωγραφική κατανομή των ανοιγμάτων

	31 Δεκεμβρίου 2017						Σύνολο
	Αξία ανοίγματος μετά από προβλέψεις						
	Ελλάδα	Ρουμανία	Βουλγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	Κύπρος	Λοιπές Χώρες	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	11.661	-	-	-	-	-	11.661
- Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων (Θεμελιώδη ΠΕΔ)	11.341	-	-	-	-	-	11.341
τα οποία υπερβαίνουν το € 1 εκατ. (Εξελιγμένη ΠΕΔ)	320	-	-	-	-	-	320
<i>εκ των οποίων: Ειδικός δανεισμός</i>	2.164	-	-	-	-	-	2.164
<i>εκ των οποίων: ΜΜΕ</i>	4.600	-	-	-	-	-	4.600
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	16.794	-	-	-	-	-	16.794
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητ. ΜΜΕ	11.440	-	-	-	-	-	11.440
Λοιπά ανοίγματα ΜΜΕ	3.140	-	-	-	-	-	3.140
Ανακυκλούμενα ανοίγματα	2.380	-	-	-	-	-	2.380
Λοιπά ανοίγματα λιανικής τραπεζικής ΜΜΕ	2.974	-	-	-	-	-	2.974
Λοιπά ανοίγματα ΜΜΕ	1.609	-	-	-	-	-	1.609
Λοιπά ανοίγματα ΜΜΕ	1.365	-	-	-	-	-	1.365
Ανοίγματα σε μετοχές	35	-	-	2	5	14	56
Ανοίγματα έναντι τιτλοποιήσεων	24	-	-	20	-	104	148
Σύνολο Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων	28.514	-	-	22	5	118	28.659
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	9.766	651	539	-	813	5.673	17.442
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών	60	17	1	-	-	-	78
Ανοίγματα έναντι οντοτήτων του δημόσιου τομέα	4	5	-	-	-	-	9
Ανοίγματα έναντι πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης	-	-	-	1	-	42	43
Ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών	-	-	-	-	-	565	565
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	92	290	-	5.819	51	1.944	8.196
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	922	539	906	119	968	1.426	4.880
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	1.627	836	830	4	159	463	3.919
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	2.466	500	962	14	98	226	4.266
Ανοίγματα σε αθέτηση	1.271	176	236	-	33	60	1.776
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	-	-	-	-	1	-	1
Ανοίγματα υπό τη μορφή καλυμμένων ομολογιών	-	-	-	-	-	100	100
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	16	-	-	-	2	20	38
Ανοίγματα σε μετοχές	154	5	3	-	-	2	164
Λοιπά ανοίγματα	2.160	209	250	1	24	78	2.722
Σύνολο Τυποποιημένης Προσέγγισης	18.538	3.228	3.727	5.958	2.149	10.599	44.199
Σύνολο	47.052	3.228	3.727	5.980	2.154	10.717	72.858

⁽¹⁾ Ανοίγματα έναντι του κινδύνου αντισυμβαλλομένου έχουν συμπεριληφθεί στον παραπάνω πίνακα..

Ο παρακάτω πίνακας απεικονίζει τη κατανομή των ανοιγμάτων ανά κλάδο δραστηριότητας και αντισυμβαλλόμενο την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Πίνακας 10: EU CRB-D – Συγκέντρωση των ανοιγμάτων ανά κλάδο δραστηριότητας ή ανά τύπο αντισυμβαλλομένου

(€ εκατ.)

	31 Δεκεμβρίου 2017																		
	Αξία ανοίγματος μετά από προβλέψεις																		
	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	Ορυχεία και λατομεία	Μεταποίηση	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	Κατασκευές	Χονδρεμπόριο και λιανεμπόριο	Μεταφορές και αποθήκευση	Υπηρεσίες καταλύματος και εστίαση	Πληροφορίες και επικοινωνία	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	Λοιπές υπηρεσίες 1	Νοικοκυριό	Κεντρικές Τράπεζες και Κεντρικές Κυβερνήσεις	Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	Σύνολο
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	156	72	2.150	504	1.047	2.562	1.190	1.383	214	960	397	147	201	205	473	-	-	-	11.661
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	69	11	460	9	384	1.728	222	372	66	32	852	-	118	40	385	12.046	-	-	16.794
Ανοίγματα σε μετοχές	-	-	-	5	2	2	-	-	5	19	-	-	-	-	18	-	-	5	56
Ανοίγματα έναντι τιτλοποιήσεων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	148	-	-	-	148
Σύνολο Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων	225	83	2.610	518	1.433	4.292	1.412	1.755	285	1.011	1.249	147	319	245	1.024	12.046	-	5	28.659
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	17.439	-	17.442
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	78	-	-	-	78
Ανοίγματα έναντι οντοτήτων του δημόσιου τομέα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	6	-	9
Ανοίγματα έναντι πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	43	-	-	-	43
Ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	565	-	-	-	565
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	47	1	-	8.148	8.196
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	71	16	637	143	392	823	351	397	179	671	86	46	43	20	246	-	-	759	4.880
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	4	1	11	2	9	39	9	7	3	1	12	-	1	2	27	3.791	-	-	3.919
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	-	-	-	2	1	569	1	2	-	-	2	-	1	-	5	3.683	-	-	4.266
Ανοίγματα σε αθέτηση κινδύνους	-	-	8	-	2	5	2	-	-	-	2	-	-	-	21	1.736	-	-	1.776
Ανοίγματα από τη μορφή καλυμμένων ομολογιών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα από μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	-	-	-	38
Ανοίγματα σε μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-	-	154	164
Λοιπά ανοίγματα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	5
Σύνολο Τυποποιημένης Προσέγγισης	75	17	656	147	404	1.436	363	406	182	672	102	46	45	24	1.090	9.211	17.545	9.061	41.482
Σύνολο	300	100	3.266	665	1.837	5.728	1.775	2.161	467	1.683	1.351	193	364	269	2.114	21.257	17.545	9.066	70.141

⁽¹⁾ Λοιπές υπηρεσίες περιλαμβάνουν την υπηρεσία υδροδότησης, τη Δημόσια Διοίκηση, την Άμυνα, την Κοινωνική Ασφάλιση, την Εκπαίδευση, τα Τρόφιμα και Ποτά και τις Τιτλοποιήσεις.

⁽²⁾ Ο παραπάνω πίνακας δε περιλαμβάνει τα πάγια στοιχεία ενεργητικού, τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού και τα μετρητά.

⁽³⁾ Ανοίγματα έναντι του κινδύνου αντισυμβαλλομένου έχουν συμπεριληφθεί στον παραπάνω πίνακα.

Πιστωτικός Κίνδυνος

4.4.2 Ανάλυση ληκτότητας

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση της ληκτότητας και των κλάσεων των καθαρών χρηματοδοτικών ανοιγμάτων του Ομίλου στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Πίνακας 11: EU CRB-E – Ανάλυση ληκτότητας ανοιγμάτων

	31 Δεκεμβρίου 2017					Σύνολο € εκατ.
	Αξία ανοίγματος μετά από προβλέψεις					
	Σε πρώτη ζήτηση € εκατ.	<= 1 έτος € εκατ.	> 1 έτος <= 5 έτη € εκατ.	> 5 έτη καθορισμέ νης λήξης € εκατ.	Μη € εκατ.	
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	-	4.775	3.216	2.946	49	10.986
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	-	358	2.244	9.959	2.082	14.643
Ανοίγματα σε μετοχές	-	-	-	-	56	56
Ανοίγματα έναντι τιτλοποιήσεων	-	-	-	148	-	148
Σύνολο Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων	-	5.133	5.460	13.053	2.187	25.833
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	-	7.327	2.571	2.609	4.935	17.442
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών	-	-	14	64	-	78
Ανοίγματα έναντι οντοτήτων του δημόσιου τομέα	-	3	-	5	-	8
Ανοίγματα έναντι πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης	-	43	-	-	-	43
Ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών	-	-	203	362	-	565
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	-	6.605	79	1.388	30	8.102
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	-	3.651	240	94	-	3.985
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	-	165	543	2.343	58	3.109
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	-	20	310	3.916	-	4.246
Ανοίγματα σε αθέτηση	-	282	186	1.301	5	1.774
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	-	-	-	-	1	1
Ανοίγματα υπό τη μορφή καλυμμένων ομολογιών	-	-	-	100	-	100
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	-	-	-	-	38	38
Ανοίγματα σε μετοχές	-	-	-	-	164	164
Λοιπά ανοίγματα	505	75	-	-	2.142	2.722
Σύνολο Τυποποιημένης Προσέγγισης	505	18.171	4.146	12.182	7.373	42.377
Σύνολο	505	23.304	9.606	25.235	9.560	68.210

⁽¹⁾ Ο παραπάνω πίνακας δε περιλαμβάνει λογαριασμού τάξεως.

⁽²⁾ Ανοίγματα έναντι του κινδύνου αντισυμβαλλομένου έχουν συμπεριληφθεί στον παραπάνω πίνακα.

4.5 Δάνεια σε καθυστέρηση και απομειωμένα δάνεια

4.5.1 Ανοίγματα σε καθυστέρηση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι σε καθυστέρηση εάν ο αντισυμβαλλόμενος έχει εκπρόθεσμες καταβολές βάσει σύμβασης. Ανοίγματα σε καθυστέρηση πάνω των 90 ημερών περιλαμβάνουν τα περιουσιακά στοιχεία για τα οποία οι αντισυμβαλλόμενοι έχουν αποτύχει να κάνουν μια συμβατική πληρωμή για περισσότερο από 90 ημέρες, ανεξάρτητα από το εάν το περιουσιακό στοιχείο είναι απομειωμένο ή όχι.

4.5.2 Ανοίγματα σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα

Για λογιστικούς σκοπούς η κατηγορία «δάνεια σε καθυστέρηση και μη απομειωμένα» περιλαμβάνει τα δάνεια για τα οποία υπάρχουν εκπρόθεσμες καταβολές, βάσει σύμβασης, τουλάχιστον για μία ημέρα, χωρίς ωστόσο να έχει απομειωθεί η αξία τους εκτός εάν υπάρχουν συγκεκριμένες πληροφορίες που να υποδεικνύουν το αντίθετο. Για τα δάνεια λιανικής τραπεζικής, συνήθως συμβαίνει όταν είναι υπερήμερα λιγότερο από 90 ημέρες, ενώ για τα επιχειρηματικά δάνεια λαμβάνονται υπόψη τόσο οι ημέρες υπερημερίας όσο και η εσωτερική διαβάθμισή τους, η οποία αντανακλά τη γενικότερη χρηματοοικονομική κατάσταση του πιστούχου. Για τα δάνεια των ανωτέρω κατηγοριών, παρόλο που δεν θεωρούνται απομειωμένα, ο Όμιλος αναγνωρίζει «συλλογική» ζημιά απομείωσης.

4.5.3 Απομειωμένα ανοίγματα

Για λογιστικούς σκοπούς η κατηγορία «απομειωμένα δάνεια», τα οποία αξιολογούνται για απομείωση «σε ατομική βάση», περιλαμβάνει τα επιχειρηματικά δάνεια καθώς και τα δάνεια σε μικρές επιχειρήσεις και τα στεγαστικά δάνεια, για τα οποία αναγνωρίζεται «ατομική» πρόβλεψη απομείωσης. Τα υπόλοιπα δάνεια λιανικής τραπεζικής θεωρούνται απομειωμένα, όταν είναι σε υπερημερία μεγαλύτερη από 90 ημέρες ή μικρότερη στις περιπτώσεις όπου υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης και για τα οποία αναγνωρίζεται «συλλογική» πρόβλεψη απομείωσης. Επιπρόσθετα, τα απομειωμένα δάνεια λιανικής τραπεζικής σε καθεστώς ρύθμισης ενδέχεται να περιλαμβάνουν δάνεια σε υπερημερία μικρότερη από 90 ημέρες.

Για περισσότερες πληροφορίες ανατρέξτε στη σημείωση 7 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων.

4.6 Προβλέψεις απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών

Για λογιστικούς σκοπούς ο Όμιλος εξετάζει το δανειακό του χαρτοφυλάκιο σε διαρκή βάση προκειμένου να αξιολογήσει εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται σε ατομική βάση για τα δάνεια και απαιτήσεις που είναι από μόνα τους σημαντικά και σε συλλογική βάση (α) για τα δάνεια και απαιτήσεις που δεν είναι μεμονωμένα σημαντικά και (β) για αυτά τα δάνεια και απαιτήσεις που θεωρούνται μεμονωμένα σημαντικά αλλά δεν βρέθηκαν να είναι απομειωμένα μετά την αξιολόγηση σε ατομική βάση. Ο Όμιλος χρησιμοποιεί την κρίση της κατά τη υιοθέτηση των παραδοχών και εκτιμήσεων για τον υπολογισμό της παρούσας αξίας των ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένονται να εισπραχθούν από τα δάνεια και απαιτήσεις, είτε αυτά αξιολογούνται σε ατομική αιτεί σε συλλογική βάση.

Αξιολόγηση της πρόβλεψης απομείωσης σε ατομική βάση

Για τα δάνεια που αξιολογούνται σε ατομική βάση, κυρίως για το επιχειρηματικό δανειακό χαρτοφυλάκιο, ο Όμιλος προβαίνει στην καλύτερη δυνατή εκτίμηση για να προσδιορίσει την παρούσα αξία των ταμειακών ροών που αναμένονται να εισπραχθούν. Ο ανωτέρω προσδιορισμός περιλαμβάνει εκτιμήσεις σχετικά με την οικονομική κατάσταση του πιστούχου και την καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των υφιστάμενων εξασφαλίσεων.

Κάθε δάνειο που αξιολογείται για απομείωση σε ατομική βάση, αξιολογείται κατά περίπτωση (σε συνεργασία της μονάδας διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου και των επιχειρησιακών μονάδων) και στη συνέχεια εγκρίνεται από την Γενική Διεύθυνση Διαχείρισης Κινδύνων (εισήγηση του Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου και έγκριση από τον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων).

Αξιολόγηση της πρόβλεψης απομείωσης σε συλλογική βάση

Η πρόβλεψη απομείωσης σε συλλογική βάση σχηματίζεται (α) ομάδες μη απομειωμένων ή απομειωμένων δανείων λιανικής τραπεζικής που δε θεωρούνται μεμονωμένα σημαντικά και (β) για ομάδες επιχειρηματικών ή δανείων λιανικής τραπεζικής που θεωρούνται μεμονωμένα σημαντικά αλλά δεν είναι απομειωμένα σε ατομική βάση.

Προκειμένου να καθορίσει εάν υπάρχουν ζημιές απομείωσης που θα πρέπει να αναγνωριστούν στην κατάσταση αποτελεσμάτων, ο Όμιλος εξετάζει κατά πόσο υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν σε μετρήσιμη μείωση των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χαρτοφυλακίου δανείων, πριν την αναγνώριση της μείωσης αυτής σε μεμονωμένα δάνεια του χαρτοφυλακίου. Τέτοια ένδειξη είναι δυνατόν να περιλαμβάνει παρατηρήσιμα δεδομένα που υποδηλώνουν ότι υπάρχει μια δυσμενής μεταβολή στη δυνατότητα αποπληρωμής μιας ομάδας πιστούχων, ή στις εθνικές ή τοπικές οικονομικές συνθήκες που συσχετίζονται με την ομαλή εξυπηρέτηση των δανείων της ομάδας.

Αξιολογώντας την ανάγκη για συλλογική πρόβλεψη απομείωσης, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως την πιστοληπτική διαβάθμιση, το μέγεθος του χαρτοφυλακίου, τις συγκεντρώσεις κινδύνου και οικονομικούς παράγοντες. Οι εκτιμήσεις της Τράπεζας για τον προσδιορισμό των μελλοντικών ταμειακών ροών βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα ζημιών περιουσιακών στοιχείων με χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου παρόμοια με αυτά του δανειακού χαρτοφυλακίου υπό αξιολόγηση. Ο Όμιλος επίσης ασκεί σημαντική κρίση προκειμένου να εκτιμήσει εάν οι τρέχουσες οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες ενδέχεται να οδηγήσουν σε επίπεδο ζημιάς απομείωσης υψηλότερο ή χαμηλότερο από αυτό το οποίο προκύπτει με βάση τα ιστορικά δεδομένα. Υπό κανονικές συνθήκες, τα ιστορικά δεδομένα παρέχουν αντικειμενική και συναφή πληροφόρηση για την αξιολόγηση της ζημιάς του κάθε δανειακού χαρτοφυλακίου. Υπό άλλες συνθήκες, τα ιστορικά δεδομένα παρέχουν λιγότερο συναφή πληροφόρηση, για παράδειγμα όταν οι πρόσφατες τάσεις κινδύνου δεν αντικατοπτρίζονται επαρκώς στην ιστορική πληροφόρηση. Ειδικότερα, όταν οι αλλαγές στις οικονομικές, εποπτικές και συναλλακτικές συνθήκες μεταβάλουν τους παράγοντες κινδύνου του υπό εξέταση χαρτοφυλακίου οι οποίοι πλέον δεν αντικατοπτρίζονται πλήρως στο μοντέλο υπολογισμού της πρόβλεψης απομείωσης, τότε ο Όμιλος αναπροσαρμόζει ανάλογα την πρόβλεψη απομείωσης που προκύπτει με βάση τα ιστορικά δεδομένα.

Η αβεβαιότητα που ενέχεται στην εκτίμηση της ζημιάς απομείωσης έχει αυξηθεί λόγω του τρέχοντος μακροοικονομικού περιβάλλοντος και επηρεάζεται από παράγοντες όπως η πολιτική αβεβαιότητα, το επίπεδο της οικονομικής δραστηριότητας, τους δείκτες χρεοκοπίας, τη γεωγραφική συγκέντρωση, τις αλλαγές σε νόμους και κανονισμούς, τις τιμές των ακινήτων και το ύψος των επιτοκίων.

4.7 Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού

Ο Όμιλος, σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εξετάζει κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου ή μιας ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού τα οποία δεν λογίζονται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων για λογιστικούς σκοπούς. Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού θεωρείται απομειωμένο και αναγνωρίζεται σχετική ζημιά απομείωσης, όταν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη, ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (ζημιογόνο γεγονός), και το ζημιογόνο αυτό γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου ενεργητικού ή ομάδας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού, και μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα.

Ενδείξεις απομείωσης

Για την έκθεση του Ομίλου σε δάνεια λιανικής τραπεζικής, η αντικειμενική ένδειξη ότι ένα δάνειο ή ομάδα δανείων είναι απομειωμένο, αναφέρεται σε παρατηρήσιμα δεδομένα που περιέρχονται σε γνώση του Ομίλου σχετικά με τα ακόλουθα ζημιογόνα γεγονότα:

- σημαντική οικονομική δυσχέρεια του πιστούχου, σημαντική μείωση του ατομικού και/ή του οικογενειακού εισοδήματος ή απώλεια εργασίας,
- αθέτηση ή παραβίαση συμβολαίου,

Πιστωτικός Κίνδυνος

- σημαντικές αλλαγές στην χρηματοοικονομική θέση και συμπεριφορά του πιστούχου (για παράδειγμα καθυστερήσεις στην αποπληρωμή των συμβατικών του υποχρεώσεων),
- μετρήσιμη μείωση στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές από ομάδα δανείων μέσω ενός αρνητικού μοντέλου αποπληρωμής όπως μη πραγματοποιηθείσες πληρωμές, ή μείωση στη τιμή των ακινήτων,
- ο Όμιλος παραχωρεί στον πιστούχο, για οικονομικούς ή νομικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική του δυσχέρεια, διευκολύνσεις που ο δανειστής δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση, όπως μείωση της μηνιαίας δόσης για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα ή προσωρινή ή μόνιμη μείωση του επιτοκίου,
- είναι πιθανό ο πιστούχος να περιέλθει σε διαδικασία πτώχευσης ή άλλης χρηματοοικονομικής αναδιοργάνωσης, και
- δυσμενή γεγονότα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητα του πιστούχου να αποπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις εντός του συμφωνηθέντος χρόνου όπως σοβαρή ασθένεια, αδυναμία ή θάνατος του οφειλέτη ή μέλους της οικογένειας.

Για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένης της έκθεσης σε επιχειρηματικά δάνεια, ο Όμιλος αξιολογεί ανά περίπτωση εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

- σημαντική οικονομική δυσχέρεια του εκδότη ή πιστούχου,
- αθέτηση ή παραβίαση της σύμβασης,
- σημαντικές αλλαγές στην χρηματοοικονομική θέση του πιστούχου, οι οποίες επηρεάζουν την ικανότητά του να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις όπως:
 - λειτουργικές ζημιές,
 - ανεπάρκεια κεφαλαίου κίνησης,
 - αρνητική καθαρή θέση του πιστούχου,
- άλλα γεγονότα που υποδηλώνουν την επιδείνωση της χρηματοοικονομικής θέσης του πιστούχου, όπως παραβίαση ρητρών ή άλλων όρων του δανείου ή μερική διαγραφή των υποχρεώσεων του πιστούχου εξαιτίας οικονομικών ή νομικών λόγων σχετικών με την οικονομική του κατάσταση,
- σημαντική μεταβολή στην αξία των εξασφαλίσεων,
- ο Όμιλος παραχωρεί στον πιστούχο, για οικονομικούς ή νομικούς λόγους που σχετίζονται με την οικονομική του δυσχέρεια, διευκολύνσεις που ο δανειστής δεν θα εξέταζε σε διαφορετική περίπτωση όπως μείωση της μηνιαίας δόσης για ορισμένο χρονικό διάστημα ή προσωρινή ή μόνιμη μείωση του επιτοκίου,
- είναι πιθανό ο πιστούχος να περιέλθει σε διαδικασία πτώχευσης ή άλλης χρηματοοικονομικής αναδιοργάνωσης,
- σημαντικές δυσμενείς μεταβολές στις συνθήκες του κλάδου ή στη γεωγραφική περιοχή που δραστηριοποιείται ο οφειλέτης, οι οποίες θα μπορούσαν να επηρεάσουν την ικανότητά του να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις,
- μία σημαντική πίστωση του οφειλέτη ξεπερνά τις 90 μέρες καθυστέρησης,
- πληροφορίες σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς που περιλαμβάνουν την κατάσταση άλλων δανειακών υποχρεώσεων του πιστούχου, και
- σημαντική υποβάθμιση της πιστοληπτικής διαβάθμισης του οφειλέτη, είτε εσωτερικής είτε προερχόμενης από εξωτερικές πηγές, σε συνδυασμό με άλλες πληροφορίες.

Αξιολόγηση πρόβλεψης απομείωσης

Ο Όμιλος αρχικά αξιολογεί κατά πόσο υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης σε ατομική βάση για χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού που είναι από μόνα τους σημαντικά και σε συλλογική βάση για χρηματοοικονομικά στοιχεία που δεν είναι από μόνα τους σημαντικά. Εάν δεν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης για κάποιο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού τότε αυτό περιλαμβάνεται σε μια ομάδα χρηματοοικονομικών στοιχείων με παρόμοια χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου, και αξιολογείται για απομείωση σε συλλογική βάση. Οι ζημιές απομείωσης που αναγνωρίζονται για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού χωρίς αντικειμενική ένδειξη απομείωσης (incurred but not reported loss – IBNR) αποτελούν ένα ενδιάμεσο βήμα μέχρι την αναγνώριση ζημιών απομείωσης σε μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία της ομάδας. Όταν υπάρχει διαθέσιμη πληροφόρηση που να υποδεικνύει την αναγνώριση ζημιών απομείωσης σε μεμονωμένα περιουσιακά στοιχεία της ομάδας, τότε τα στοιχεία αυτά αφαιρούνται από την ομάδα.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Στοιχεία ενεργητικού που αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση και για τα οποία υπάρχει και συνεχίζει να αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης, δεν περιλαμβάνονται στην αξιολόγηση για απομείωση σε συλλογική βάση.

Για να οριστεί εάν ένα δάνειο είναι από μόνο του σημαντικό για σκοπούς αξιολόγησης απομείωσης, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη διάφορους παράγοντες, όπως τη σημασία της επιμέρους δανειακής σχέσης και τον τρόπο διαχείρισης αυτής, το μέγεθος του δανείου και τη κατηγορία του προϊόντος. Συνεπώς, τα δάνεια σε επιχειρήσεις και σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, όπως επίσης και οι επενδυτικοί τίτλοι θεωρούνται γενικώς από μόνα τους σημαντικά. Τα χαρτοφυλάκια δανείων λιανικής τραπεζικής αξιολογούνται γενικώς για απομείωση σε συλλογική βάση καθώς αποτελούνται από μεγάλα ομοιογενή χαρτοφυλάκια. Τα πιστωτικά ανοίγματα που υπόκεινται σε εξατομικευμένη διαχείριση αξιολογούνται για απομείωση σε ατομική βάση.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη απομείωσης.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη κατανομή των ανοιγμάτων που είναι σε αθέτηση και των ανοιγμάτων που δεν είναι σε αθέτηση στις κατηγορίες των στοιχείων ενεργητικού στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Πίνακας 12: EU CR1-A – Πιστωτική ποιότητα ανοιγμάτων ανά κατηγορία και ανά μέσο

31 Δεκεμβρίου 2017							
<u>Ακαθάριστη λογιστική αξία</u>							
Ανοίγματα σε αθέτηση	Μη αθετούμενα ανοίγματα	Προσαρμογές		Συσσωρευμένες διαγραφές	Μεταβολές στην πιστωτική κινδύνου 1/1-31/12/2017		Αξία ανοιγμάτων μετά από προβλέψεις
		ειδικού πιστωτικού κινδύνου	γενικού πιστωτικού κινδύνου		προσαρμογή	αξία	
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	6.325	8.709	3.373	-	505	163	11.661
εκ των οποίων: Ειδικός δανεισμός	734	1.829	400	-	32	19	2.163
εκ των οποίων: ΜΜΕ	4.238	2.640	2.278	-	338	109	4.600
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	8.260	12.785	4.251	-	433	389	16.794
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	5.990	8.138	2.689	-	41	251	11.439
ΜΜΕ	2.358	1.848	1.066	-	-	61	3.140
Λοιπά ανοίγματα ΜΜΕ	3.633	6.289	1.623	-	41	189	8.299
Ανακυκλούμενα	768	2.175	563	-	266	87	2.380
Λοιπά ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	1.502	2.472	999	-	127	51	2.975
ΜΜΕ	882	1.393	666	-	4	24	1.609
Λοιπά ανοίγματα ΜΜΕ	620	1.079	333	-	123	27	1.366
Ανοίγματα σε μετοχές	-	56	-	-	-	-	56
Ανοίγματα έναντι τιτλοποιήσεων	-	148	-	-	-	-	148
Σύνολο Προσέγγισης Εσωτερικών Διαβαθμίσεων	14.585	21.698	7.624	-	938	552	28.659
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικά	-	17.442	-	-	-	-	17.442
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπ	1	81	3	-	-	-	78
Ανοίγματα έναντι οντοτήτων του δημόσιου τομέα	19	9	-	-	-	-	9
Ανοίγματα έναντι πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης	-	43	-	-	-	-	43
Ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών	-	565	-	-	-	-	565
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	1	8.196	-	-	-	-	8.196
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	631	4.904	24	-	-	32	4.880
εκ των οποίων: ΜΜΕ	165	774	4	-	-	-	770
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	2.612	4.090	171	-	-	144	3.919
εκ των οποίων: ΜΜΕ	335	627	3	-	-	29	624
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί	926	4.270	4	-	-	22	4.266
εκ των οποίων: ΜΜΕ	66	214	1	-	-	-	213
Ανοίγματα σε αθέτηση ⁽¹⁾	4.190	-	2.414	-	766	-	1.776
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κιν	-	1	-	-	-	-	1
Ανοίγματα υπό τη μορφή καλυμμένων ομολογιών	-	100	-	-	-	-	100
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργαν	-	38	-	-	-	-	38
Ανοίγματα σε μετοχές	-	164	-	-	-	-	164
Λοιπά ανοίγματα	-	2.722	-	-	-	-	2.722
Σύνολο Τυποποιημένης Προσέγγισης	4.190	42.625	2.616	-	766	198	44.199
Σύνολο	18.775	64.323	10.240	-	1.704	750	72.858
εκ των οποίων: Δάνεια προς τράπεζες και πελατών	18.652	32.192	10.218	-	1.704	750	40.626
εκ των οποίων: Χρεόγραφα	-	7.823	-	-	-	-	7.823
εκ των οποίων: εκτός ισολογισμού ανοίγματα	123	4.542	17	-	-	-	4.648

⁽¹⁾ Περιλαμβάνονται στις κατηγορίες των στοιχείων ενεργητικού υποσύνολα των ακαθάριστων λογιστικών αξιών τα οποία δεν αθροίζονται στο «Σύνολο Τυποποιημένης Προσέγγισης»

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα συνολικά ανοίγματα του Ομίλου κατηγοριοποιημένα ανά κλάδο δραστηριότητας και αντισυμβαλλόμενο κατά την στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Πίνακας 13: EU CR1-B Πιστωτική ποιότητα ανοιγμάτων ανά κλάδο δραστηριότητας ή ανά τύπο αντισυμβαλλομένου

31 Δεκεμβρίου 2017						
<u>Ακαθάριστη λογιστική αξία</u>						
Ανοίγματα σε αθέτηση	Προσαρμογές		Προσαρμογές		Μεταβολές στην	
	Μη αθετούμενα ανοίγματα	ειδικού πιστωτικού κινδύνου	γενικού πιστωτικού κινδύνου	Συσσωρευμένες διαγραφές	πιστωτικού κινδύνου 1/1-31/12/2017	Αξία ανοίγματος μετά από προβλέψεις
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	158	218	76	-	2	300
Ορυχεία και λατομεία	54	78	32	-	-	100
Μεταποίηση	1.333	2.635	702	-	116	3.266
Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού	27	657	19	-	-	665
Κατασκευές	1.245	1.226	634	-	100	1.837
Χονδρεμπόριο και λιανεμπόριο	3.035	4.372	1.679	-	265	5.728
Μεταφορές και αποθήκευση	476	1.584	285	-	13	1.775
Υπηρεσίες καταλύματος και εστίασης	838	1.625	302	-	6	2.161
Πληροφορίες και επικοινωνία	221	381	135	-	85	467
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	695	1.365	377	-	42	1.683
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές δραστηριότητες	1.039	863	551	-	76	1.351
Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	86	157	50	-	19	193
Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα	141	313	90	-	4	364
Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	119	214	64	-	5	269
Λοιπές υπηρεσίες 1	974	1.817	677	-	114	2.114
Νοικοκυριό	8.334	17.490	4.567	-	857	21.257
Κεντρικές Τράπεζες και Κεντρικές Κυβερνήσεις	-	17.545	-	-	-	17.545
Χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	-	9.066	-	-	-	9.066
Σύνολο	18.775	61.606	10.240	-	1.704	70.141

⁽¹⁾ Λοιπές υπηρεσίες περιλαμβάνουν την υπηρεσία υδροδότησης, τη Δημόσια Διοίκηση, την Άμυνα, την Κοινωνική Ασφάλιση, την Εκπαίδευση, τα Τρόφιμα και Ποτά και τις Τιτλοποιήσεις.

⁽²⁾ Ο παραπάνω πίνακας δε περιλαμβάνει τα πάγια στοιχεία ενεργητικού, τα λοιπά στοιχεία ενεργητικού και τα μετρητά.

⁽³⁾ Ανοίγματα έναντι του κινδύνου αντισυμβαλλομένου έχουν συμπεριληφθεί στον παραπάνω πίνακα.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την πιστωτική ποιότητα των ανοιγμάτων του Ομίλου κατηγοριοποιημένη ανά σημαντική γεωγραφική περιοχή, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Πίνακας 14: EU CR1-C – Πιστωτική ποιότητα ανοιγμάτων ανά γεωγραφική κατανομή

	31 Δεκεμβρίου 2017						
	Ακαθάριστη λογιστική αξία						
	Ανοίγματα σε αθέτηση	Μη αθετούμενα ανοίγματα	Προσαρμογές ειδικού πιστωτικού κινδύνου	Προσαρμογές γενικού πιστωτικού κινδύνου	Συσσωρευμένες διαγραφές	Μεταβολές στην προσαρμογή πιστωτικού κινδύνου 1/1-31/12/2017	Αξία ανοίγματος μετά από προβλέψεις
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ελλάδα	17.610	38.965	9.524	-	1.450	660	47.051
Ρουμανία	463	3.089	324	-	90	5	3.228
Βουλγαρία	485	3.501	259	-	100	58	3.727
Ηνωμένο Βασίλειο	-	5.982	-	-	-	-	5.982
Κύπρος	98	2.124	69	-	19	16	2.153
Λοιπές Χώρες	119	10.662	64	-	45	11	10.717
Σύνολο	18.775	64.323	10.240	-	1.704	750	72.858

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει μια χρονοανάλυση των ανοιγμάτων σε καθυστέρηση (ανεξαρτήτως εάν είναι επισφαλή ή σε οριστική καθυστέρηση) σπασμένο σε περιόδους καθυστέρησης, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Πίνακας 15: EU CR1-D – Χρονοανάλυση ανοιγμάτων σε καθυστέρηση

	31 Δεκεμβρίου 2017					
	Ακαθάριστη λογιστική αξία					
	≤ 30 ημέρες	> 30 ημέρες ≤ 60 ημέρες	> 60 ημέρες ≤ 90 ημέρες	> 90 ημέρες ≤ 180 ημέρες	> 180 ημέρες ≤ 1 έτος	> 1 έτος
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δάνεια	6.527	874	855	797	833	14.134
Χρεόγραφα	-	-	-	-	-	-
Σύνολο ανοιγμάτων	6.527	874	855	797	833	14.134

⁽¹⁾ Ο παραπάνω πίνακας δε περιλαμβάνει τις θυγατρικές στη Ρουμανία οι οποίες έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο παρακάτω πίνακας παρέχει μια συνοπτική παρουσίαση των μη-εξυπηρετούμενων και των ρυθμιζόμενων ανοιγμάτων, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Πίνακας 16: EU CR1-E – Μη εξυπηρετούμενα και ρυθμισμένα ανοίγματα

31 Δεκεμβρίου 2017													
Ακαθάριστη λογιστική αξία των εξυπηρετούμενων και μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων								Σωρευθείσα απομείωση αξίας και προβλέψεων και αρνητική εύλογη αξία λόγω πιστωτικού κινδύνου				Ληφθείσες εξασφαλίσεις και χρηματοοικονομικές ενγυθίες	
εξυπηρετούμεν ο αλλά σε καθυστέρηση >30 ημέρες και Σύνολο	εκ των οποίων εξυπηρετούμενο με ρύθμιση κάτω <=90 € εκατ.	εκ των οποίων μη εξυπηρετούμενο						εξυπηρετούμενα		μη εξυπηρετούμενα		Μη εξυπηρετο ύμενα ανοίγματα € εκατ.	εκ των οποίων ανοίγματα σε ρύθμιση € εκατ.
		Μη εξυπηρετού μενο € εκατ.	εκ των οποίων σε απομειωμ ένα € εκατ.	εκ των οποίων € εκατ.	εκ των οποίων σε € εκατ.	εκ των οποίων € εκατ.	εκ των οποίων € εκατ.	εκ των οποίων € εκατ.	εκ των οποίων € εκατ.				
Χρεόγραφα	7.519	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δάνεια και προκαταβολές	50.469	785	5.086	20.105	18.516	20.104	6.069	(528)	(241)	(9.606)	(2.113)	10.005	7.507
Εκτός ισολογισμού ανοίγματα	4.442	-	-	127	124	127	-	(45)	-	-	-	10	-
Σύνολο	62.430	785	5.086	20.232	18.640	20.231	6.069	(573)	(241)	(9.606)	(2.113)	10.015	7.507

⁽¹⁾ Ο παραπάνω πίνακας δε περιλαμβάνει τις θυγατρικές στη Ρουμανία οι οποίες έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την κίνηση των προβλέψεων απομείωσης για πιστωτικούς κινδύνους από δάνεια και απαιτήσεις πελατών για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016.

Πίνακας 17: EU CR2-A – Μεταβολές πιστωτικών προσαρμογών γενικού και ειδικού κινδύνου

	2017		2016	
	Σωρευθείσες ειδικές προσαρμογές πιστωτικού € εκατ.	Σωρευθείσες γενικές προσαρμογές πιστωτικού € εκατ.	Σωρευθείσες ειδικές προσαρμογές πιστωτικού € εκατ.	Σωρευθείσες γενικές προσαρμογές πιστωτικού € εκατ.
Υπόλοιπο ανοίγματος	11.598	-	11.790	-
Αυξήσεις λόγω ποσών που παρακρατούνται για προβλεπόμενες δανειακές ζημιές κατά τη διάρκεια της περιόδου	750	-	775	-
Μειώσεις λόγω ποσών που αντιλογίζονται για προβλεπόμενες δανειακές ζημιές κατά τη διάρκεια της περιόδου	-	-	-	-
Μειώσεις λόγω ποσών που έχουν ληφθεί έναντι προβλέψεων	(1.704)	-	(582)	-
Μεταφορές μεταξύ προβλέψεων	-	-	-	-
Επιπτώσεις των συναλλαγματικών διαφορών	(96)	-	(81)	-
Συνενώσεις επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των εξαγορών και εκχωρήσεων θυγατρικών	(143)	-	-	-
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ζημιών απομείωσης	(286)	-	(312)	-
Ανακτήσεις προβλέψεων απομείωσης από διαγραφές	15	-	8	-
Υπόλοιπο κλεισίματος	10.134	-	11.598	-

⁽¹⁾ Ο παραπάνω πίνακας δε περιλαμβάνει τις θυγατρικές στη Ρουμανία οι οποίες έχουν ταξινομηθεί ως κατεχόμενες προς πώληση στις Οικονομικές Καταστάσεις.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αλλαγές στο σύνολο των μη-εξυπηρετούμενων και σε καθυστέρηση δανείων καθώς και χρεογράφων για το έτος 2017.

Πίνακας 18: EU CR2-B –Μεταβολές ανοιγμάτων σε αθέτηση και απομείωσης δανείων και χρεωστικών τίτλων

	2017
	Ακαθάριστη λογιστική αξία των ανοιγμάτων σε αθέτηση € εκατ.
Υπόλοιπο ανοίγματος	20.907
Δάνεια και χρεόγραφα που έχουν αθετηθεί ή έχουν υποστεί απομείωση από την τελευταία περίοδο αναφοράς	1.127
Επαναφορά Δανείων σε καθεστώς μη αθέτησης	(1.494)
Διαγραφές	(1.704)
Λοιπες μεταβολές	(184)
Υπόλοιπο κλεισίματος	18.652

Πιστωτικός Κίνδυνος

4.8 Τυποποιημένη Προσέγγιση

Ο Όμιλος εφαρμόζει την Τυποποιημένη Προσέγγιση σε όλα τα ανοίγματα των θυγατρικών και σε ένα τμήμα των δανείων της Τράπεζας που αφορά την λιανική τραπεζική. Επιπλέον, η Τυποποιημένη Προσέγγιση εφαρμόζεται στα ανοίγματα προς κεντρικές κυβερνήσεις και ιδρύματα του χρηματοπιστωτικού τομέα, καθώς επίσης και προς εκδότες εταιρικών ομολόγων, για τα οποία έχει χορηγηθεί μόνιμη εξαίρεση από την Τράπεζα της Ελλάδος.

Οι Εξωτερικοί Οργανισμοί Πιστοληπτικής Αξιολόγησης (ΕΟΠΑ), των οποίων οι πιστοληπτικές αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται από τον Όμιλο, είναι οι: Moody's, Standard & Poor's and Fitch. Σε περίπτωση που για έναν αντισυμβαλλόμενο υπάρχουν διαφορετικές πιστοληπτικές αξιολογήσεις, χρησιμοποιείται η δεύτερη υψηλότερη.

Οι πιστοληπτικές αξιολογήσεις των ΕΟΠΑ δεν χρησιμοποιούνται για την απευθείας κατηγοριοποίηση του δανειακού χαρτοφυλακίου, αλλά μόνον σε περιπτώσεις δανείων εγγυημένων από κεντρικές κυβερνήσεις ή ιδρύματα του χρηματοπιστωτικού τομέα (υποκατάσταση κινδύνου). Στην περίπτωση αυτή χρησιμοποιούνται οι ΕΟΠΑ που αναφέρθηκαν παραπάνω.

Οι ΕΟΠΑ χρησιμοποιούνται επίσης στις εκδόσεις εταιρικών ομολόγων. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει πιστοληπτική αξιολόγηση συγκεκριμένης έκδοσης, χρησιμοποιείται η αξιολόγηση άλλων εκδόσεων του ίδιου εκδότη εφόσον α) το άνοιγμα έχει την ίδια ή υψηλότερη εξοφλητική προτεραιότητα από εκείνη της πιστωτικής διευκόλυνσης για την οποία υπάρχει πιστοληπτική αξιολόγηση ή β) η στάθμιση που προκύπτει είναι χαμηλότερη από τη στάθμιση μίας ακόλυπτης έκδοσης του ίδιου.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τα χρηματοδοτικά ανοίγματα (στα οποία εφαρμόζεται η Τυποποιημένη Προσέγγιση) σε 2 διαφορετικές βάσεις : α) πριν τη χρήση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου και πριν την εφαρμογή συντελεστών μετατροπής και β) μετά από την εφαρμογή συντελεστών μετατροπής και τη χρήση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου, στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016:

Πίνακας 19: EU CR4 – Τυποποιημένη προσέγγιση – Ανοίγματα πιστωτικού κινδύνου και τεχνικές μείωσης

Κατηγορίες ανοιγμάτων	31 Δεκεμβρίου 2017					
	Ανοίγματα προ συντελεστών μετατροπής και τεχνικών μείωσης		Ανοίγματα μετά συντελεστών μετατροπής και τεχνικών		Σταθμισμένο ενεργητικό και ποσοστό επιβάρυνσης	Ποσοστό επιβάρυνσης σταθμισμένου ενεργητικού %
	Εντός ισολογισμού € εκατ.	Εκτός ισολογισμού € εκατ.	Εντός ισολογισμού € εκατ.	Εκτός ισολογισμού € εκατ.	Σταθμισμένο ενεργητικό € εκατ.	
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	12.817	-	13.094	-	6.066	46,3%
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών	78	-	75	-	16	21,3%
Ανοίγματα έναντι οντοτήτων του δημόσιου τομέα	8	1	7	1	6	75,0%
Ανοίγματα έναντι πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης	2	-	2	-	-	0,0%
Ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών	565	-	565	-	-	0,0%
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	2.423	94	2.460	72	375	14,8%
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	3.932	895	3.166	194	3.269	97,3%
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	3.107	810	3.001	110	2.261	72,7%
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	4.246	20	4.246	13	1.561	36,7%
Ανοίγματα σε αθέτηση	1.774	2	1.769	2	1.881	106,2%
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	1	-	1	-	2	150,0%
Ανοίγματα υπό τη μορφή καλυμμένων ομολογίων	100	-	100	-	10	10,0%
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	-	-	-	-	-	0,0%
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	38	-	38	-	38	100,0%
Ανοίγματα σε μετοχές	164	-	164	-	366	223,2%
Λοιπά ανοίγματα	2.722	-	2.722	-	1.949	71,6%
Σύνολο	31.977	1.822	31.410	392	17.800	56,0%

Πιστωτικός Κίνδυνος

Κατηγορίες ανοιγμάτων	31 Δεκεμβρίου 2016					
	Ανοίγματα προ συντελεστών μετατροπής και τεχνικών μείωσης		Ανοίγματα μετά συντελεστών μετατροπής και τεχνικών μείωσης		Σταθμισμένο ενεργητικό και ποσοστό επιβάρυνσης	
	Εντός ισολογισμού € εκατ.	Εκτός ισολογισμού € εκατ.	Εντός ισολογισμού € εκατ.	Εκτός ισολογισμού € εκατ.	Σταθμισμένο ενεργητικό € εκατ.	Ποσοστό επιβάρυνσης σταθμισμένου ενεργητικού %
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	10.638	-	10.890	-	6.142	56,4%
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών	88	1	85	-	19	22,4%
Ανοίγματα έναντι οντοτήτων του δημόσιου τομέα	17	1	11	1	13	108,3%
Ανοίγματα έναντι πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών	6.843	-	6.843	-	-	0,0%
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	2.889	100	2.895	78	450	15,1%
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	3.423	815	2.469	201	2.595	97,2%
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	3.084	819	2.994	104	2.251	72,7%
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	4.177	18	4.177	12	1.515	36,2%
Ανοίγματα σε αθέτηση	2.407	2	2.399	2	2.589	107,8%
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	8	-	8	-	5	62,5%
Ανοίγματα υπό τη μορφή καλυμμένων ομολογιών	191	-	191	-	19	9,9%
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	-	-	-	-	-	0,0%
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	53	-	53	-	53	100,0%
Ανοίγματα σε μετοχές	134	-	134	-	260	194,0%
Λοιπά ανοίγματα	3.679	-	3.679	-	2.889	78,5%
Σύνολο	37.631	1.756	36.828	398	18.800	50,5%

⁽¹⁾ Ανοίγματα έναντι του κινδύνου αντισυμβαλλομένου δε περιλαμβάνονται στον πίνακα.

⁽²⁾ Η διαφορά στα ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών σε σύγκριση με το 2016 οφείλεται κυρίως στην πώληση των EFSF ομολόγων.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Πίνακας 20: EU CR5 – Τυποποιημένη προσέγγιση

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοδοτικά ανοίγματα μετά την εφαρμογή των συντελεστών μετατροπής και μετά τη χρήση τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου (δηλαδή εξασφαλίσεις) και αναλύονται ανάλογα με τη βαθμίδα πιστωτικής ποιότητας στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016.

Κατηγορίες ανοιγμάτων	Εποπτικοί συντελεστές - 31 Δεκεμβρίου 2017															εκ των οποίων	
	0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	250%	370%	1250%	Others deducted	Σύνολο	διαβαθμισμένα
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	8,042	-	-	-	16	-	37	-	-	4,302	-	697	-	-	-	13,094	5,226
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών	-	-	-	-	74	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	75	75
Ανοίγματα έναντι οντοτήτων του δημόσιου τομέα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	-	-	-	-	8	8
Ανοίγματα έναντι πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών	565	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	565	-
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	1,289	-	-	-	855	-	372	-	-	11	5	-	-	-	-	2,532	202
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	-	-	-	-	-	-	16	-	-	3,197	147	-	-	-	-	3,360	3,077
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	-	-	-	-	-	-	-	-	3,111	-	-	-	-	-	-	3,111	3,111
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	-	-	-	-	-	3,640	619	-	-	-	-	-	-	-	-	4,259	4,259
Ανοίγματα σε αθέτηση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,550	221	-	-	-	-	1,771	1,771
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1
Ανοίγματα υπό τη μορφή καλυμμένων ομολογιών	-	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100	-
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	-	-	-	-	-	38	38
Ανοίγματα σε μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-	134	-	-	-	164	164
Λοιπά ανοίγματα	750	-	-	-	26	-	5	-	-	1,941	-	-	-	-	-	2,722	2,717
Σύνολο	10,648	-	-	100	971	3,640	1,049	-	3,111	11,078	374	831	-	-	-	31,802	20,649

Πιστωτικός Κίνδυνος

Κατηγορίες ανοιγμάτων	Εποπτικοί συντελεστές - 31 Δεκεμβρίου 2016															εκ των οποίων		
	0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	250%	370%	1250%	Others	deducted	Σύνολο	διαβαθμισμένα
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	5.739	-	-	-	23	-	41	-	-	4.400	-	687	-	-	-	-	10.890	5.208
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών	-	-	-	-	82	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	85	85
Ανοίγματα έναντι οντοτήτων του δημόσιου τομέα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	-	-	-	-	-	12	12
Ανοίγματα έναντι πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών	6.843	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6.843	-
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	1.710	-	-	-	819	-	370	-	-	18	56	-	-	-	-	-	2.973	292
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.526	144	-	-	-	-	-	2.670	2.419
Ανοίγματα λανκτικής τραπεζικής	-	-	-	-	-	-	-	-	3.098	-	-	-	-	-	-	-	3.098	3.098
Ανοίγματα που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	-	-	-	-	-	3.716	473	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4.189	4.189
Ανοίγματα σε αθέτηση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.025	376	-	-	-	-	-	2.401	2.401
Ανοίγματα που σχετίζονται με ιδιαίτερα υψηλούς κινδύνους	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	1	-	-	-	-	-	8	8
Ανοίγματα υπό τη μορφή καλυμμένων ομολογιών	-	-	-	191	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	191	-
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα υπό μορφή μεριδίων ή μετοχών σε οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων (ΟΣΕ)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	53	-	-	-	-	-	-	53	53
Ανοίγματα σε μετοχές	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50	-	84	-	-	-	-	134	134
Λοιπά ανοίγματα	779	-	-	-	13	-	-	-	-	2.887	-	-	-	-	-	-	3.679	3.679
Σύνολο	15.071	-	-	191	937	3.716	891	-	3.098	11.974	577	771	-	-	-	-	37.226	21.578

⁽¹⁾ Ανοίγματα έναντι του κινδύνου αντισυμβαλλομένου δε περιλαμβάνονται στον πίνακα.

⁽²⁾ Η διαφορά στα ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών σε σύγκριση με το 2016 οφείλεται κυρίως στην πώληση των ΤΧΣ ομολόγων.

Τα παραπάνω χρηματοδοτικά ανοίγματα δεν περιλαμβάνουν υπεραξία, άυλα πάγια στοιχεία και αναβαλλόμενο φόρο τα οποία αφαιρούνται από τα εποπτικά κεφάλαια.

4.9 Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ)

4.9.1 Ανοίγματα βάσει της ΠΕΔ

Ο όμιλος Eurobank (η «Τράπεζα» ή ο «Όμιλος»), εφάρμοσε για πρώτη φορά το πλαίσιο της Βασιλείας II σύμφωνα με την Τυποποιημένη μέθοδο τον Ιανουάριο του 2007 και συμπεριέλαβε τους σχετικούς δείκτες κινδύνου στις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις. Μέχρι τότε ο Όμιλος εφάρμοζε τους κανόνες της Βασιλείας I.

Τον Ιούνιο του 2008, ο Όμιλος έλαβε την έγκριση από την Τράπεζα της Ελλάδος να χρησιμοποιεί την Προσέγγιση των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων του πιστωτικού κινδύνου. Ως εκ τούτου, με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2008 ο Όμιλος εφαρμόζει:

- Την Θεμελιώδη μέθοδο των Εσωτερικών διαβαθμίσεων για τον υπολογισμό των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού για τα επιχειρηματικά δάνεια της Eurobank Ergasias A.E. στην Ελλάδα,
- Την Εξελιγμένη Προσέγγιση των Εσωτερικών διαβαθμίσεων για την πλειονότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής της Τράπεζας, π.χ. στεγαστικά δάνεια, δάνεια προς μικρομεσαίες επιχειρήσεις, πιστωτικές κάρτες και ανακυκλούμενα δάνεια καταναλωτικής πίστης,
- Από τον Σεπτέμβριο του 2009 η Θεμελιώδης μέθοδος Εσωτερικών διαβαθμίσεων εφαρμόστηκε στο σύνολο του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου της Eurobank Leasing A.E. στην Ελλάδα,
- Από τον Μάρτιο του 2010 η Εξελιγμένη Μέθοδος των εσωτερικών διαβαθμίσεων εφαρμόστηκε στο χαρτοφυλάκιο των προσωπικών δανείων και των δανείων για αγορά αυτοκινήτου.

Η εφαρμογή της Προσέγγισης των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) καλύπτει το 76,9% του δανειακού χαρτοφυλακίου του Ομίλου, χωρίς να περιλαμβάνει τμήματα του δανειακού χαρτοφυλακίου που είναι μη σημαντικά σε όρους μεγέθους και προφίλ κινδύνου, καθώς και λοιπές μόνιμες εξαιρέσεις. Η Τράπεζα είναι στη διαδικασία αναθεώρησης του πλάνου σταδιακής εφαρμογής της Προσέγγισης των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων, λαμβάνοντας υπόψη το πρόσφατα εκδοθέν σχέδιο κατευθυντηρίων γραμμών, την επίπτωση των δεσμεύσεων του σχεδίου αναδιάρθρωσης καθώς και του επιχειρησιακού σχεδίου του Ομίλου. Το αναθεωρημένο πλάνο σταδιακής εφαρμογής της Προσέγγισης των Εσωτερικών Διαβαθμίσεων θα υποβληθεί προς έγκριση στην ΕΚΤ.

	2017	2016
	€ εκατ.	€ εκατ.
Πιστωτικός κίνδυνος (βάσει ΠΕΔ)		
- Επιχειρήσεις (Θεμελιώδης ΠΕΔ)	14.341	14.791
- Ανοίγματα Λιανικής άνω του € 1 εκατ. (Εξελιγμένη ΠΕΔ)	412	446
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	-	-
- Ανοίγματα εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία (εκτός ΜΜΕ)	9.921	10.332
- Ανακυκλούμενα ανοίγματα λιανικής	2.417	2.706
- Ανοίγματα έναντι ΜΜΕ	5.706	5.736
- Λοιπά ανοίγματα λιανικής	1.699	1.769
Ανοίγματα σε μετοχές	56	49
Θέσεις σε τιτλοποιήσεις	148	173
Συνολικός πιστωτικός κίνδυνος, (βάσει ΠΕΔ)	34.700	36.002

4.9.2 Συστήματα διαβάθμισης πιστωτικού κινδύνου

Τα συστήματα διαβάθμισης πιστωτικού κινδύνου της Τράπεζας διαχωρίζονται στις παρακάτω κύριες κατηγορίες:

- συστήματα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων και
- συστήματα διαβάθμισης λιανικής τραπεζικής

(α) Συστήματα διαβάθμισης πιστοληπτικής ικανότητας μεγάλων και μεσαίων επιχειρήσεων

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί διαφορετικά υποδείγματα αξιολόγησης επιχειρήσεων, προκειμένου να αξιολογούνται ορθότερα τα επί μέρους χαρακτηριστικά κινδύνου του χαρτοφυλακίου. Κατά συνέπεια, υπάρχουν διαφορετικά υποδείγματα αξιολόγησης που χρησιμοποιούνται σε γενικά, καθώς επίσης και σε ειδικά τμήματα, του επιχειρηματικού χαρτοφυλακίου.

• Παραδοσιακός δανεισμός επιχειρήσεων:

- Moody's Risk Advisor (MRA).
- Εσωτερικά αναπτυγμένο σύστημα διαβάθμισης για πελάτες που δεν είναι δυνατόν να αξιολογηθούν με το MRA.

Το MRA είναι σύστημα αξιολόγησης το οποίο συγκεντρώνει ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες για επιχειρήσεις σε ατομική βάση, προκειμένου να αξιολογήσει την φερεγγυότητά τους και να διαβαθμίσει την πιστοληπτική τους ικανότητα. Λαμβάνει υπόψη τα οικονομικά αποτελέσματα και την διάρθρωση του ισολογισμού της κάθε επιχείρησης, τις ταμειακές ροές της, τις τάσεις που υπάρχουν στον κλάδο δραστηριοποίησής της, την κατάσταση των ανταγωνιστών της, καθώς επίσης και ποιοτική αξιολόγηση της διοίκησής της, της εν γένει κατάστασής της και άλλων παραγόντων σχετικά με την αγορά και τη δομή του κλάδου δραστηριότητάς της.

Στον πίνακα που ακολουθεί υπάρχει η αντιστοίχιση των βαθμίδων πιστοληπτικής ικανότητας μεταξύ MRA και ICAP (ΕΟΠΑ):

Mapping of internal (MRA) ratings to ECAs	
ICAP ratings	MRA ratings
AA, A	1,0 - 2,0
BB, B	2,1 - 3,3
C, D	3,4 - 4,3
E	4,4 - 5,5
F	5,6 - 7,4
G, H	7,5 - 9,9

Η αντιστοίχιση έχει βασιστεί κατά κύριο λόγο σε μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις.

Υπάρχουν ορισμένες κατηγορίες επιχειρήσεων που δεν μπορεί να αξιολογηθούν με το MRA λόγω ειδικών χαρακτηριστικών των οικονομικών τους καταστάσεων, όπως οι ασφαλιστικές εταιρείες, οι δημόσιοι οργανισμοί, οι χρηματιστηριακές εταιρείες, και οι νεοσύστατες επιχειρήσεις. Στις περιπτώσεις αυτές εφαρμόζεται το εσωτερικά ανεπτυγμένο σύστημα διαβάθμισης. Αποτελεί προϊόν επεξεργασίας υπαρχόντων δεδομένων και, όπως το MRA, συνδυάζει ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια αξιολόγησης (μέγεθος επιχείρησης, χρόνια δραστηριότητας, ιστορικό συναλλακτικής συμπεριφοράς, κλάδος δραστηριότητας κλπ).

Οι πιστούχοι ταξινομούνται ως προς την πιστοληπτική τους ικανότητα σε 11 βαθμίδες. Οι βαθμίδες 1 έως 3 αντιστοιχούν σε χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο, ενώ από 4 έως 6 σε μέσο πιστωτικό κίνδυνο. Οι βαθμίδες 7 έως 9 αφορούν περιπτώσεις υψηλού κινδύνου που βρίσκονται υπό στενή παρακολούθηση. Οι βαθμίδες 10 και 11 αφορούν δάνεια σε οριστική καθυστέρηση και υπό διαγραφή (write off) αντίστοιχα.

Επιπλέον, η Τράπεζα προβαίνει σε συνολική αξιολόγηση των επιχειρηματικών πελατών, με βάση το rating (MRA ή ICR) και τις εξασφαλίσεις που απαιτούνται σύμφωνα με την έγκριση του ορίου του, κατατάσσοντας τους σε κλίμακα

Πιστωτικός Κίνδυνος

αξιολόγησης 14 βαθμών. Τα χρηματοδοτικά ανοίγματα αξιολογούνται και παρακολουθούνται από το αρμόδιο εγκριτικό κλιμάκιο της τράπεζας με βάση το αντίστοιχο συνολικό τους rating (TR). Οι χαμηλού κινδύνου πιστούχοι αξιολογούνται τουλάχιστον σε ετήσια βάση, ενώ οι υψηλότερου κινδύνου σε εξαμηνιαία (watchlist) ή τριμηνιαία (substandard, distressed) βάση. Όλοι οι υψηλού κινδύνου πελάτες παρακολουθούνται από τις Επιτροπές Πιστωτικών Χειρισμών (οι Επιτροπές είναι τρεις (3)) σε εβδομαδιαία βάση.

- **Ειδικές χρηματοδοτήσεις (ναυτιλία, χρηματοδότηση έργων και χρηματοδότηση ακινήτων που αποφέρουν εισόδημα):** ειδική διαβάθμιση (slotting methodology)

Για ειδικές χρηματοδοτήσεις όπου η βασική πηγή αποπληρωμής της υποχρέωσης είναι το έσοδο που πηγάζει από το χρηματοδοτούμενο στοιχείο ενεργητικού και όχι από την δραστηριότητα μιας εμπορικής επιχείρησης, η Τράπεζα χρησιμοποιεί την slotting method υιοθετώντας τις Οδηγίες της CRD για τις πρακτικές διαχείρισης κινδύνου. Οι πελάτες που εντάσσονται σε ειδικές κατηγορίες (ναυτιλία, χρηματοδότηση ακινήτων που αποφέρουν εισόδημα, χρηματοδότηση έργου), κατατάσσονται σε μία από τις ακόλουθες 5 βαθμίδες ταξινόμησης: Ισχυρή, καλή, ικανοποιητική, ασθενής, σε αθέτηση. Για κάθε μία από αυτές τις 5 βαθμίδες αντιστοιχεί εποπτικά προκαθορισμένος συντελεστής στάθμισης κινδύνου και αναμενόμενη ζημία.

Οι βασικές αρχές που διέπουν τις κεντροποιημένες διαδικασίες έγκρισης και αξιολόγησης των πιστοδοτήσεων του Ομίλου, είναι η εξέταση του συνολικού χρηματοδοτικού ανοίγματος σε έναν πιστούχο και αυτό με βάση την αρχή του διττού ελέγχου, η οποία απαιτεί κάθε πρόταση πιστοδοτικού ορίου και διαβάθμισης να αξιολογείται και να εγκρίνεται από περισσότερα του ενός εξουσιοδοτημένα άτομα. Οι διαβαθμίσεις πιστοληπτικής ικανότητας των δανειοληπτών εγκρίνονται από τις Επιτροπές Πιστοδοτήσεων ανάλογα με το εγκριτικό τους όριο. Εφόσον το πιστοδοτικό όριο ενός πιστούχου ξεπερνά ένα καθορισμένο επίπεδο, η διαβάθμισή του εγκρίνεται από την Κεντρική Επιτροπή Πιστοδοτήσεων. Οι επιτροπές αποτελούνται από ανώτατα διευθυντικά στελέχη προερχόμενα από διάφορες χορηγητικές μονάδες, καθώς επίσης και μονάδες διαχείρισης κινδύνου. Κάθε επιτροπή έχει δικό της ανεξάρτητο πρόεδρο.

Κατά κανόνα, η διαβάθμιση γίνεται για κάθε επιχείρηση ξεχωριστά. Σε μεγάλους Ομίλους, χρησιμοποιείται η διαβάθμιση της μητρικής ή βασικής εταιρείας εφόσον θεωρείται σίγουρο ότι η μητρική μπορεί και θα εγγυηθεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεων των θυγατρικών της.

Τα συστήματα διαβάθμισης που αναφέρθηκαν παραπάνω αποτελούν αναπόσπαστο μέρος στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διαχείρισης κινδύνων:

- στην εγκριτική διαδικασία, τόσο στην αρχική έγκριση όσο και στην ανανέωση πιστοδοτικών ορίων,
- στον υπολογισμό της προστιθέμενης αξίας από μια δανειακή σχέση (Economic Value Added - EVA) και την τιμολόγηση βάσει πιστωτικού κινδύνου (Risk Adjusted Pricing) και
- στην αξιολόγηση εκδοτών επιταγών που λαμβάνονται ως ενέχυρο για την κάλυψη πιστοδοτήσεων.

(β) Αξιολόγηση πελατών λιανικής τραπεζικής (credit scores)

Η Τράπεζα αξιολογεί τα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής με τη χρήση στατιστικών υποδειγμάτων, κατά την έναρξη της σχέσης αλλά και σε συνεχή βάση, μέσω συστημάτων αξιολόγησης της συναλλακτικής συμπεριφοράς. Τα υποδείγματα αυτά έχουν αναπτυχθεί για να προβλέπουν, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD), την ζημία εφόσον υπάρξει αθέτηση (Loss Given Default - LGD) και να υπολογίζουν το ύψος του συνολικού χρηματοδοτικού ανοίγματος κατά τη στιγμή της αθέτησης (Exposure at default - EAD), καλύπτοντας όλο το φάσμα των προϊόντων λιανικής τραπεζικής (Πιστωτικές Κάρτες, Ανακυκλούμενα Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής χωρίς εξασφαλίσεις, Δάνεια Αγοράς Αυτοκινήτου, Προσωπικά Δάνεια, Στεγαστικά και Δάνεια Μικρών Επιχειρήσεων).

Τα υποδείγματα αυτά αναπτύχθηκαν με βάση ιστορικά στοιχεία της Τράπεζας καθώς και διαθέσιμα στοιχεία από την έρευνα των πιστούχων για τυχόν δυσμενή στην βάση δεδομένων του Τειρεσία. Οι σχετικές μετρήσεις γίνονται αυτόματα σε μηνιαία βάση, ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής επικαιροποίηση των αξιολογήσεων του πιστωτικού κινδύνου με βάση τα πιο πρόσφατα στοιχεία.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Τα υποδείγματα χρησιμοποιούνται στην εγκριτική διαδικασία, στην διαχείριση των πιστοδοτικών ορίων, καθώς και στην διαχείριση των ληξιπροθέσμων απαιτήσεων για την προτεραιοποίηση των λογαριασμών προς άμεση ενέργεια. Επίσης, έχουν συχνά χρησιμοποιηθεί στην κατηγοριοποίηση των πελατών κατά πιστωτικό κίνδυνο (risk based segmentation). Χρησιμοποιούνται επίσης στην τιμολόγηση προϊόντων και υπηρεσιών (risk based pricing) συγκεκριμένων κατηγοριών πελατών ή νέων προϊόντων καθώς και στον υπολογισμό της προστιθέμενης οικονομικής αξίας [Economic Value Added (EVA)] και στον υπολογισμό της απόδοσης κεφαλαίου προσαρμοσμένη ως προς τους κινδύνους (RAROC).

Όλες οι παραπάνω διαδικασίες είναι κεντροποιημένες και βασίζονται στην αρχή του διττού ελέγχου ('four-eyes' principle).

Τα χρηματοδοτικά ανοίγματα της λιανικής τραπεζικής ομαδοποιούνται σε ομάδες με ομοιογενή χαρακτηριστικά (pools) (βλ. παρ. 4.9.4(ζ)).

4.9.3 Διαδικασία διαβάθμισης και έλεγχος υποδειγμάτων

Η εφαρμογή και η κατά περιόδους αναθεώρηση της πιστωτικής πολιτικής θεωρούνται από την Τράπεζα κρίσιμης σημασίας, καθώς εντάσσουν τις τελευταίες πληροφορίες και αναλύσεις της αγοράς στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και διασφαλίζουν την απαραίτητη ομοιόμορφη αντιμετώπιση του πιστούχου. Χρησιμοποιούνται λεπτομερή εγχειρίδια πιστωτικής πολιτικής για την έγκριση και παρακολούθηση των πιστοδοτήσεων, τα οποία καθορίζουν τις βασικές αρχές καθώς και τις συγκεκριμένες οδηγίες και κανόνες πιστοδοτικής πολιτικής.

Η διαδικασία πιστοληπτικής διαβάθμισης των πιστούχων της Τραπεζικής Επιχειρήσεων (μεγάλες & μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις) ελέγχεται επίσης ανεξάρτητα από τον Τομέα Πιστωτικού Ελέγχου μέσω της εκ των υστέρων αξιολόγησης των εγκεκριμένων διαβαθμίσεων με τη διενέργεια επιτόπιων ελέγχων των διαφόρων χορηγητικών μονάδων της τραπεζικής επιχειρήσεων.

Ο Τομέας Ελέγχου Κεφαλαιακής Επάρκειας (Πιστωτικός Κίνδυνος) & Θεμάτων Εποπτικού Πλαισίου ελέγχει επίσης ανεξάρτητα την αποτελεσματικότητα των υποδειγμάτων διαβάθμισης όσον αφορά στην ορθή ταξινόμηση των πιστούχων βάσει κινδύνου, καθώς και την προβλεπτική τους ικανότητα όσον αφορά στην πιθανότητα αθέτησης, την εκτίμηση της ζημίας και του ύψους των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων.

Η πολιτική επικύρωσης των υποδειγμάτων είναι συμβατή με τη διεθνή πρακτική (international best practice) και τις εποπτικές απαιτήσεις. Η επικύρωση των υποδειγμάτων και των συστημάτων αξιολόγησης γίνεται σε ετήσια βάση και περιλαμβάνει τόσο τα ποσοτικά όσο και τα ποιοτικά κριτήρια.

Η ποσοτική επικύρωση περιλαμβάνει στατιστικούς ελέγχους σχετικά με τα ακόλουθα:

- Σταθερότητα του συστήματος αξιολόγησης, όπως σταθερότητα του πληθυσμού, σύγκριση αναμενόμενων και πραγματικών κατανομών,
- Διακριτική δυνατότητα του υποδείγματος, δηλαδή την ικανότητα να διακρίνει κίνδυνο αθέτησης σε σχετική βάση,
- Ακρίβεια/επανέλεγχος (backtesting), δηλαδή σύγκριση ex ante πιθανοτήτων αθέτησης και άλλων παραμέτρων κινδύνου με ex post παρατηρήσεις για αθετήσεις/ζημίες/ύψος χρηματοδοτικών ανοιγμάτων για εποπτικούς σκοπούς.

Η επικύρωση των παραμέτρων κινδύνου βασίζεται σε ιστορικά στοιχεία της Τράπεζας με την χρήση διαστημάτων εμπιστοσύνης ή/και με δεδομένα αναφοράς της αγοράς, όπου είναι διαθέσιμα. Η ποιοτική επικύρωση περιλαμβάνει την χρήση των υποδειγμάτων, την πληρότητα και ακρίβεια των δεδομένων, τον σχεδιασμό, καθώς και των διαδικασιών που υποστηρίζουν τα συστήματα αξιολόγησης. Πέραν των ετήσιων επικυρώσεων υπάρχει και μία τριμηνιαία διαδικασία επισκόπησης για να αξιολογούνται τυχόν σημαντικές μεταβολές.

Οι ενέργειες αυτές είναι καταγεγραμμένες, επικαιροποιούνται σε τακτική βάση και γνωστοποιούνται στην Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων. Ο Τομέας Εσωτερικού Ελέγχου ελέγχει επίσης την διαδικασία επικύρωσης των υποδειγμάτων και των συστημάτων αξιολόγησης σε ετήσια βάση.

4.9.4 Μέτρηση πιστωτικού κινδύνου

Ο πιστωτικός κίνδυνος διαχωρίζεται, εν προκειμένω σε δύο μεγέθη: την αναμενόμενη ζημία (Expected Loss - EL) και την μη αναμενόμενη ζημία (Unexpected Loss - UL).

- Το EL είναι η αναμενόμενη ετήσια ζημία καθόλη την διάρκεια ενός οικονομικού κύκλου,
- Το UL ορίζεται ως η μεταβλητότητα (ή μία τυπική απόκλιση) των ετήσιων ζημιών. Εάν οι ζημιές ήταν πάντα ίσες με τις αναμενόμενες, τότε δεν θα υπήρχε αβεβαιότητα. Το UL υποδηλώνει τον κίνδυνο που υπάρχει λόγω της μεταβλητότητας των ζημιών και επομένως των αποτελεσμάτων.

Οι κύριες παράμετροι που λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του EL, του UL και των σταθμισμένων στοιχείων του ενεργητικού είναι: η πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (Probability of Default - PD), η ζημία λόγω αθέτησης (Loss Given Default - LGD), το χρηματοδοτικό άνοιγμα όπως ορίζεται για εποπτικούς σκοπούς (Exposure At Default - EAD) και η πραγματική ληκτότητα (effective Maturity - M).

(α) Πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (Probability of Default - PD)

Το PD αντιπροσωπεύει την πιθανότητα ο αντισυμβαλλόμενος να αθετήσει τις δανειακές του υποχρεώσεις εντός των επόμενων 12 μηνών. Ο ορισμός που χρησιμοποιείται από την Τράπεζα είναι συνεπής προς τις απαιτήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος και του CRD.

Για την εκτίμηση των PDs χρησιμοποιήθηκαν ιστορικά στοιχεία αθέτησης της Τράπεζας. Για κάθε βαθμίδα πιστωτικού κινδύνου ή ομάδα ομοιογενών προϊόντων λήφθηκαν υπόψη στοιχεία 10 ετών, προκειμένου να υπολογισθεί η εκτίμηση για το PD.

Σύμφωνα με το πλαίσιο επικύρωσης της Τράπεζας, τα υποδείγματα επικυρώνονται τουλάχιστον μια φορά το χρόνο. Ο επανέλεγχος γίνεται για να εντοπισθούν εγκαίρως πιθανές αδυναμίες του συστήματος ή αντιστροφή τάσεων των PDs. Κατ' αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η αξιοπιστία των PDs που χρησιμοποιούνται και η αντιπροσωπευτικότητά τους.

(β) Ζημία λόγω αθέτησης υποχρέωσης (Loss Given Default - LGD)

Το LGD αντιπροσωπεύει την ζημία που θα προκύψει εφόσον ο αντισυμβαλλόμενος αθετήσει τις δανειακές του υποχρεώσεις. Εκφράζεται ως ποσοστό επί του χρηματοδοτικού ανοίγματος, το οποίο πολλαπλασιαζόμενο επί το άνοιγμα δίνει το ποσό της ζημίας της Τράπεζας κατά την στιγμή της αθέτησης.

Το πρώτο βήμα στην διαδικασία ανάπτυξης υποδειγμάτων LGD για τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής ήταν ο υπολογισμός των πραγματοποιηθεισών ζημιών λόγω αθέτησης (ιστορικά LGDs) για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα αρχής γενομένης πριν το 2000. Η συλλογή των στοιχείων και οι πραγματοποιηθείσες ζημιές υπολογίσθηκαν βάσει της έννοιας της οικονομικής ζημίας. Για τον υπολογισμό των ιστορικών LGDs στην λιανική τραπεζική χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος της ανάκτησης απαιτήσεων (work out LGD) με προεξόφληση των ταμιακών ροών.

Στα καταναλωτικά δάνεια, έχουν αναπτυχθεί μοντέλα συμπεριφοράς για την εκτίμηση ζημίας. Η στατιστική τεχνική που χρησιμοποιήθηκε ήταν η Γραμμική Παλινδρόμηση με σταδιακή προσθήκη μεταβλητών. Με την τεχνική αυτή συλλέγονται καταρχήν στοιχεία για τις μεταβλητές με την υψηλότερη προβλεπτική ικανότητα και εν συνεχεία καθορίζονται οι σταθμίσεις των μεταβλητών. Για τα υπόλοιπα χαρτοφυλάκια χρησιμοποιήθηκε η τμηματική προσέγγιση (segmentation approach) χρησιμοποιώντας ως κριτήρια κατάτμησης, βασικές παραμέτρους ζημίας.

Κατά τον καθορισμό των τελικών παραμέτρων λαμβάνεται υπόψη η αβεβαιότητα της ακρίβειας των δεδομένων και τίθεται ένα πρόσθετο περιθώριο για οικονομική ύφεση, λαμβάνοντας υπόψη δεδομένα από εξωτερικές πηγές.

Στα επιχειρηματικά δάνεια, όπου εφαρμόζεται η Θεμελιώδης μέθοδος ΠΕΔ (Foundation IRB), για τον προσδιορισμό του LGD χρησιμοποιούνται οι εποπτικές παράμετροι.

Πιστωτικός Κίνδυνος

(γ) Βέλτιστη Εκτίμηση για την Αναμενόμενη Ζημία (Elbe)

Το Elbe είναι η βέλτιστη εκτίμηση της Τράπεζας για την αναμενόμενη ζημία των ανοιγμάτων σε αθέτηση, σύμφωνα με το άρθρο 181 (1) (h). Οι μέθοδοι εκτίμησης του Elbe λαμβάνουν υπόψη όλες τις διαθέσιμες και σχετικές πληροφορίες και, ειδικότερα, εξετάζουν τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες και το καθεστώς χρηματοδοτικού ανοίγματος.

Δεδομένης της βελτίωσης του μακροοικονομικού περιβάλλοντος και της συνεπακόλουθης διαφοροποίησης μεταξύ της αναμενόμενης ζημίας υπό τρέχουσες οικονομικές συνθήκες (LGD.pit) έναντι της αναμενόμενης ζημίας σε συνθήκες ύφεσης (LGD.downturn) οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις χειρότερες συνθήκες σε ένα οικονομικό κύκλο, η Τράπεζα επανεξέτασε τη βέλτιστη εκτίμηση για την αναμενόμενη ζημία, λαμβάνοντας υπόψη τους πλέον κατάλληλους μακροοικονομικούς παράγοντες.

Για την επιλογή των μακροοικονομικών παραγόντων ακολουθήθηκε μια δομημένη διαδικασία. Δημιουργήθηκε ένας μακρύς κατάλογος μακροοικονομικών παραγόντων όπως ο δείκτης τιμών κατοικίας (HPI), η μεταβολή του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ), η μεταβολή των καταθέσεων στην αγορά και άλλοι, που παρείχε η Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης και Έρευνας του Ομίλου. Τα ιστορικά στοιχεία εξήχθησαν από το πρώτο τρίμηνο του 2005 έως το τέταρτο τρίμηνο του 2016. Οι ανεξάρτητες μεταβλητές εισήχθησαν με διαφορετική χρονική υστέρηση προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι βέλτιστες εξ αυτών. Εξετάστηκε το πρόσημο των μεταβλητών για την δεικνυσιμότητα και οι τυχόν συντελεστές με μη λογική συσχέτιση αποκλείστηκαν από το μοντέλο. Στην προαναφερθείσα χρονολογική σειρά ιστορικών δεδομένων εφαρμόστηκαν μία σειρά από μεθόδους και επιλέχθηκε το μοντέλο με τις καλύτερες επιδόσεις τόσο στα διαγνωστικά τεστ όσο και στην ακρίβεια εκτίμησης.

Επιπλέον, η Τράπεζα εξέτασε το γενικότερο πλαίσιο που διέπει την εκτίμηση και την επικαιροποίηση της βέλτιστης εκτίμησης της αναμενόμενης ζημίας.

(δ) Χρηματοδοτικό άνοιγμα όπως ορίζεται για εποπτικούς σκοπούς (EAD)

Η εκτίμηση του ύψους του χρηματοδοτικού ανοίγματος για εποπτικούς λόγους λαμβάνει υπόψη τις μελλοντικές εκταμιεύσεις με την χρήση συντελεστών μετατροπής πιστωτικού ισοδύναμου (credit conversion factors - CCFs).

Ο υπολογισμός αυτός έχει νόημα μόνο για προϊόντα με κίνδυνο μελλοντικών εκταμιεύσεων, όπως συγκεκριμένα δάνεια, πιστωτικές κάρτες και συναφή προϊόντα, καθώς τα συνήθη (τοκοχρεωλυτικά) δάνεια δεν ενέχουν τέτοιο κίνδυνο. Οι συντελεστές μετατροπής επηρεάζονται από την ικανότητα της Τράπεζας να εντοπίσει έγκαιρα πελάτες της που καθυστερούν στις πληρωμές τους και να περιορίσει την δυνατότητα που έχουν για περαιτέρω χρηματοδότηση.

Οι εκτιμήσεις των συντελεστών μετατροπής για τα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής βασίζονται σε ιστορικά στοιχεία της Τράπεζας. Όπως και στην εκτίμηση του LGD, στα προϊόντα Καταναλωτικής Πίστης (πιστωτικές κάρτες και ανοιχτές γραμμές), όπως επίσης και στους ανακυκλούμενους λογαριασμούς και στους αλληλόχρεους μικρών επιχειρήσεων εφαρμόζονται στατιστικές τεχνικές.

Σημειώνεται ότι σε κάποιες περιπτώσεις τα πιστωτικά ανοίγματα, όπως ορίζονται για εποπτικούς σκοπούς, είναι χαμηλότερα από τα αντίστοιχα λογιστικά υπόλοιπα. Σε αυτές τις περιπτώσεις έχει ορισθεί κατά τον σχεδιασμό της ομαδοποίησης των πιστωτικών ανοιγμάτων, όπως ορίζονται για εποπτικούς σκοπούς, να χρησιμοποιείται το υψηλότερο εκ των δύο (δηλ. το λογιστικό τους υπόλοιπο), όπως ορίζεται από το πλαίσιο της Βασιλείας, ώστε οι υπολογισμοί να είναι ακόμα πιο συντηρητικοί.

Στα επιχειρηματικά δάνεια, όπου εφαρμόζεται η Θεμελιώδης ΠΕΔ (Foundation IRB), χρησιμοποιούνται οι εποπτικές παράμετροι για τον προσδιορισμό των συντελεστών μετατροπής.

(ε) Πραγματική Ληκτότητα (M)

Για τα επιχειρηματικά δάνεια όπου εφαρμόζεται η Θεμελιώδης ΠΕΔ (Foundation IRB), χρησιμοποιείται η εποπτική παράμετρος (δηλ. 2,5 χρόνια).

Πιστωτικός Κίνδυνος

(ζ) Ομάδες δανείων με ομοειδή χαρακτηριστικά (pools) (δάνεια λιανικής τραπεζικής)

Στα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής, μετά την δημιουργία των υποδειγμάτων καθορίστηκαν βαθμίδες ταξινόμησης για ομάδες δανείων με ομοειδή χαρακτηριστικά ώστε να υπάρχει συνεπής και αξιόπιστη εκτίμηση παραμέτρων κινδύνου (PD, LGD και CCF) ανά βαθμίδα ή ομάδα.

Για την δημιουργία ενιαίας κλίμακας διαβάθμισης των PDs, LGDs και CCFs σε όλα τα χαρτοφυλάκια της λιανικής τραπεζικής, χρησιμοποιήθηκε η λειτουργική σχέση μεταξύ της διαβάθμισης μέσω score και της παραμέτρου κινδύνου. Για παράδειγμα, η βαθμίδα 1 του PD αντιστοιχεί στο ίδιο εύρος πιθανοτήτων αθέτησης ανεξάρτητα από την χορηγητική μονάδα, το προϊόν ή την σκοροκάρτα που χρησιμοποιήθηκε.

Τα διαβαθμισμένα δάνεια έχουν περιληφθεί σε συγκεκριμένες ομάδες, οι οποίες παρουσιάζουν ομοιογένεια, ώστε να είναι δυνατή η ακριβής και συνεπής εκτίμηση των ενδεχόμενων ζημιών κάθε ομάδας.

Ο καθορισμός των ομοειδών ομάδων πιστωτικού κινδύνου στα χαρτοφυλάκια λιανικής τραπεζικής έγινε λαμβάνοντας υπόψη διάφορους παράγοντες κινδύνου (δανειακό προϊόν, οικονομική κατάσταση του πιστούχου, χρόνος από την αρχική εκταμίευση, ενημερότητα λογ/σμού, κλπ), καθώς επίσης και τη μέτρηση (score). Η χρήση όλων αυτών των παραμέτρων κινδύνου (χαρακτηριστικά δανειολήπτη και δανείου), έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία βαθμίδων ταξινόμησης με ουσιαστική διαφοροποίηση του πιστωτικού κινδύνου.

Ο εκ των υστέρων έλεγχος και η συγκριτική ανάλυση με δεδομένα από εξωτερικές πηγές, όπου είναι διαθέσιμα, γίνονται τουλάχιστον μία φορά το χρόνο για την επικύρωση των εκτιμήσεων παραμέτρων κινδύνου ανά ομάδα/βαθμίδα διαβάθμισης, όπως έχει αναφερθεί στην παρ. 4.9.2 παραπάνω.

Ο Όμιλος έχει λάβει έγκριση για την χρήση υποδειγμάτων εσωτερικής διαβάθμισης και όλες οι επικυρώσεις παραμέτρων υποβλήθηκαν και εξετάστηκαν λεπτομερώς από τις εποπτικές αρχές τόσο κατά την εγκριτική διαδικασία για την υιοθέτηση της ΠΕΔ όσο και στα πλαίσια της συνεχούς εποπτείας. Τα αποτελέσματα της ετήσιας επικύρωσης και οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν βάσει των αποτελεσμάτων αυτών (προσαρμογές υποδειγμάτων και παραμέτρων κινδύνου PD, LGD, EAD) ελέγχθησαν ανεξάρτητα από τον Τομέα Εσωτερικού Ελέγχου στα πλαίσια του ετήσιου ελέγχου της εφαρμογής της ΠΕΔ της Βασιλείας III, σύμφωνα και με όσα ορίζονται στην σχετική Πράξη Διοικητή της Τραπέζης της Ελλάδος 2577. Κατά την διάρκεια του 2017, η Τράπεζα πραγματοποίησε όλες τις απαιτούμενες προσαρμογές και κατά τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων των δανειακών χαρτοφυλακίων και έλαβε υπόψη τις επικαιροποιημένες παραμέτρους κινδύνου ενός οικονομικού κύκλου (through the cycle) προκειμένου να αντικατοπτρίζεται η επίπτωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος στην ποιότητα των δανειακών χαρτοφυλακίων, χρησιμοποιώντας πρόσφατα στοιχεία.

Πιστωτικός Κίνδυνος

4.9.5 Χρηματοδοτικά ανοίγματα βάσει της ΠΕΔ

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τα αποτελέσματα του εκ υστέρων ελέγχου (back testing) της πιθανότητας αθέτησης υποχρέωσης (PD) για το πλήρες φάσμα των μοντέλων που εφαρμόζονται τόσο στα χαρτοφυλάκια της λιανικής τραπεζικής όσο και σε αυτά της εταιρικής τραπεζικής. Ο σκοπός του εκ υστέρων ελέγχου είναι να εντοπιστούν τυχόν αποκλίσεις μεταξύ των πιθανοτήτων αθέτησης που παράγονται από τα εσωτερικά μοντέλα και των πραγματικών ποσοστών αθέτησης. Σημειώνεται ότι τα ποσοστά αθέτησης που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα υπολογίζονται σύμφωνα με το μέσο μακροπρόθεσμο ποσοστό αθέτησης, οπότε ενδέχεται να αποκλίνουν από τα παρατηρούμενα ποσοστά αθέτησης με ορίζοντα ενός έτους.

Πίνακας 23: EU CR9 – Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) – Έλεγχος εκ των υστέρων της πιθανότητας αθέτησης ανά κατηγορία ανοίγματος

Κατηγορία ανοίγματος	31 Δεκεμβρίου 2017								
	Εύρος πιθανότητας αθέτησης %	Ισοδύναμη εξωτερική αξιολόγηση	Μεσοσταθμική πιθανότητα αθέτησης (βάσει ανοιγμάτων) %	Μέση πιθανότητα αθέτησης βάσει αριθμού πιστούχων %	Αριθμός οφειλετών		Αριθμός πιστούχων σε αθέτηση κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσοστό πιστούχων σε αθέτηση κατά τη διάρκεια του έτους %	Ιστορικός μέσος όρος ετήσιου ποσοστού αθέτησης %
					Τέλος προηγούμενης χρονιάς	Τέλος της χρονιάς			
					Μέση πιθανότητα αθέτησης βάσει αριθμού πιστούχων %	Αριθμός πιστούχων σε αθέτηση κατά τη διάρκεια του έτους			
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων									
Λοιπά	0,03% - 100,0%	-	3,1%	3,9%	470	580	12	2,6%	6,7%
MME	0,03% - 100,0%	-	7,9%	8,1%	2.301	2.133	104	4,5%	10,5%
Σύνολο Θεμελιώδη προσέγγιση	0,03% - 28,8%	-	4,9%	7,2%	2.771	2.713	116	4,2%	9,9%

Κατηγορία ανοίγματος	31 Δεκεμβρίου 2017								
	Εύρος πιθανότητας αθέτησης %	Ισοδύναμη εξωτερική αξιολόγηση	Μεσοσταθμική πιθανότητα αθέτησης (βάσει ανοιγμάτων) %	Μέση πιθανότητα αθέτησης βάσει αριθμού πιστούχων %	Αριθμός λογαριασμών		Αριθμός πιστούχων σε αθέτηση κατά τη διάρκεια του έτους	Ποσοστό πιστούχων σε αθέτηση κατά τη διάρκεια του έτους %	Ιστορικός μέσος όρος ετήσιου ποσοστού αθέτησης %
					Τέλος προηγούμενης χρονιάς	Τέλος της χρονιάς			
					Μέση πιθανότητα αθέτησης βάσει αριθμού πιστούχων %	Αριθμός πιστούχων σε αθέτηση κατά τη διάρκεια του έτους			
εκτός MME - Ανοίγματα λιανικής που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας									
Ανακυκλούμενα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	0,47% - 100,0%	-	17,0%	17,7%	117.398	109.915	19.029	16,2%	12,4%
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	0,03% - 100,0%	-	2,1%	1,2%	858.073	853.301	13.706	1,6%	7,2%
εκτός MME - Λοιπά ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	0,03% - 100,0%	-	16,4%	7,6%	86.096	87.764	5.797	6,7%	8,2%
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής MME⁽¹⁾	1,83% - 100,0%	-	23,3%	20,3%	51.901	52.415	8.732	16,8%	18,4%
Σύνολο εξελεγμένης ΠΕΔ	0,03% - 100,0%	-	16,5%	4,2%	1.113.468	1.103.395	47.264	4,2%	8,4%

Πιστωτικός Κίνδυνος

⁽⁴⁾ Αυτή η κατηγορία χρηματοδοτικών ανοιγμάτων περιλαμβάνει τις ακόλουθες τρεις υποκατηγορίες εποπτικών οριζόμενων ανοιγμάτων: Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής (ΜΜΕ άνω του 1 εκατ. Ευρώ, Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής - Λοιπές Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις, Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής - εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία ΜΜΕ.

Σημείωση: Το μέσο ιστορικό ετήσιο ποσοστό αθέτησης αντιπροσωπεύει το μέσο μακροπρόθεσμο ποσοστό αθέτησης, όπως χρησιμοποιείται στον υπολογισμό των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού, στο οποίο λαμβάνεται υπόψη όλη η ιστορική χρονοσειρά.

Συνολικά, τα σταθμισμένα μέσα ποσοστά αθέτησης είναι υψηλότερα από το ετήσιο ποσοστό αθέτησης του 2017, δεδομένου ότι έχουν υπολογιστεί σε έναν οικονομικό κύκλο με στοιχεία από τις αρχές του 2006 και κατά συνέπεια συμπεριλαμβάνουν την περίοδο οικονομικής ύφεσης της ελληνικής οικονομίας.

4.9.6 Προφίλ κινδύνου για τα ανοίγματα που υπόκεινται σε προσέγγιση ΠΕΔ

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει τα ανοίγματα προς επιχειρήσεις με ανάλυση κατά κλίμακα πιθανότητας αθέτησης την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016:

Πίνακας 24: EU CR6 – Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) – Ανοίγματα πιστωτικού κινδύνου ανά κατηγορία ανοίγματος και πιθανότητας αθέτησης

31 Δεκεμβρίου 2017													
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων (Θεμελιώδης ΠΕΔ)	Εκτός ισολογισμού		ανοίγματος μετά των τεχνικών			Μέσος όρος			Ποσοστό επιβάρυνσης		Προβλέψεις και λοιπές		
	Εντός ισολογισμού	ανοίγματα προ των	Μέσος όρος	μείωσης και	Μέσος όρος	Μέσος	Μέσος	σταθμισμένο	σταθμισμένου	Αναμενόμενη	προσαρμογές	και λοιπές	
	αρχικό	συντελεστών	συντελεστών	μετά	πιθανότητας	Αριθμός	ζημιάς	όρος σε	σταθμισμένο	σταθμισμένου	ζημιά	προσαρμογές	και λοιπές
Εύρος πιθανότητας αθέτησης	άνοιγμα	μετατροπής	μετατροπής	μετατροπής	αθέτησης	οφειλετών	αθέτησης	διάρκεια	ενεργητικό	ενεργητικού	Αναμενόμενη	προσαρμογές	και λοιπές
	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%		%	έτη	€ εκατ.	%	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
0.00 to <0.15	586	30	84,6%	611	0,1%	82	43,8%	3	173	28,3%	-	-	-
0.15 to <0.25	614	55	74,2%	654	0,2%	257	43,1%	3	275	42,0%	1	-	-
0.25 to <0.50	3	1	87,4%	4	0,4%	79	27,3%	1	2	37,8%	-	-	-
0.50 to <0.75	406	22	81,7%	425	0,6%	76	42,6%	3	315	74,1%	1	2	2
0.75 to <2.50	1.739	168	85,4%	1.878	1,4%	618	42,0%	2	1.798	95,7%	11	15	15
2.50 to <10.00	2.033	188	71,2%	2.152	6,4%	934	40,1%	3	3.023	140,5%	56	66	66
10.00 to <100.00	706	45	79,3%	735	19,8%	629	39,5%	4	1.318	179,4%	58	81	81
100.00 (Default)	5.229	103	66,8%	5.236	100,0%	4.111	42,0%	2	-	0,0%	2.197	2.677	2.677
Sub-Σύνολο	11.316	612	76,3%	11.695	47,1%	6.786	41,6%	3	6.904	59,0%	2.324	2.841	2.841
Σύνολο Θεμελιώδη προσέγγιση	11.316	612	76,3%	11.695	47,1%	6.786	41,6%	3	6.904	59,0%	2.324	2.841	2.841
	Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα				4,9%								

Πιστωτικός Κίνδυνος

31 Δεκεμβρίου 2017												
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής που υπερβαίνει το € 1 εκατ. (Εξελιγμένη ΠΕΔ)	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών		Μέσος όρος		Μέσος όρος		Ποσοστό		Προβλέψεις και λοιπές	
	Εντός ισολογισμού	ανοίγματα προ των	Μέσος όρος των	μείωσης και μετά	Μέσος όρος πιθανότητας	Αριθμός	ζημιάς λόγω	Μέσος όρος σε	Σταθμισμένο σταθμισμένου	Αναμενόμενη	προσαρμογές	και λοιπές
	αρχικό άνοιγμα	συντελεστών μετατροπής	συντελεστών μετατροπής	συντελεστών μετατροπής	αθέτησης	οφειλετών	αθέτησης	διάρκεια	ενεργητικό	ενεργητικού	ζημιά	αξίας
Εύρος πιθανότητας αθέτησης	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%	%	έτη	€ εκατ.	%	€ εκατ.	€ εκατ.	
0.00 to <0.15	2	-	26,2%	2	0,0%	2	13,0%	5	-	2,9%	-	-
0.15 to <0.25	-	1	1,3%	-	0,2%	2	27,4%	1	-	11,9%	-	-
0.25 to <0.50	1	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-
0.50 to <0.75	-	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-
0.75 to <2.50	11	9	14,1%	11	2,0%	22	18,9%	3	3	29,8%	-	-
2.50 to <10.00	43	13	9,6%	43	5,0%	67	24,1%	9	25	58,4%	1	1
10.00 to <100.00	100	10	5,4%	101	31,9%	111	25,7%	11	97	96,2%	9	7
100.00 (Default)	258	-	-	256	100,0%	200	50,9%	10	28	11,1%	130	119
Υπο-σύνολο	415	33	9,4%	413	70,4%	404	41,0%	10	153	37,0%	140	127

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 22,0%

31 Δεκεμβρίου 2017												
Ανοίγματα λιανικής που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών		Μέσος όρος		Μέσος όρος		Ποσοστό		Προβλέψεις και λοιπές	
	Εντός ισολογισμού	ανοίγματα προ των	Μέσος όρος των	μείωσης και μετά	Μέσος όρος πιθανότητας	Αριθμός	ζημιάς λόγω	Μέσος όρος σε	Σταθμισμένο σταθμισμένου	Αναμενόμενη	προσαρμογές	και λοιπές
	αρχικό άνοιγμα	συντελεστών μετατροπής	συντελεστών μετατροπής	συντελεστών μετατροπής	αθέτησης	οφειλετών	αθέτησης	διάρκεια	ενεργητικό	ενεργητικού	ζημιά	αξίας
Εύρος πιθανότητας αθέτησης	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%	%	έτη	€ εκατ.	%	€ εκατ.	€ εκατ.	
0.00 to <0.15	-	-	-	-	0,0%	-	-	N/A	-	-	-	-
0.15 to <0.25	-	-	-	-	0,0%	-	-	N/A	-	-	-	-
0.25 to <0.50	36	5	100,0%	41	0,5%	458	1,9%	N/A	1	1,4%	-	-
0.50 to <0.75	544	-	-	544	0,5%	7.260	13,6%	N/A	61	11,2%	-	5
0.75 to <2.50	2.531	2	100,0%	2.534	1,4%	34.473	15,6%	N/A	641	25,3%	5	36
2.50 to <10.00	880	1	100,0%	881	4,8%	14.596	17,3%	N/A	514	58,3%	7	19
10.00 to <100.00	2.289	-	100,0%	2.289	43,5%	39.305	27,3%	N/A	2.886	126,1%	282	190
100.00 (Default)	3.633	-	-	3.632	100,0%	45.581	43,8%	N/A	541	14,9%	1.591	1.373
Υπο-σύνολο	9.913	8	100,0%	9.921	47,5%	141.673	28,6%	N/A	4.644	46,8%	1.885	1.623

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 17,1%

Πιστωτικός Κίνδυνος

31 Δεκεμβρίου 2017															
Ανακυκλούμενα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων και		Μέσος όρος ζημιάς		Μέσος όρος σε διάρκεια	Ποσοστό επιβάρυνσης	Προβλέψεις και λοιπές προσαρμογές αξίας	Εύρος πιθανότητας αθέτησης					
	Εντός ισολογισμού	προ των αρχικό άνοιγμα	Μέσος όρος των συντελεστών μετατροπής	μετά συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης	Αριθμός οφειλετών				λόγω αθέτησης	Μέσος όρος σε σταθμισμένο ενεργητικό	σταθμισμένου ενεργητικού	Αναμενόμενη ζημιά	€ εκατ.	€ εκατ.
	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%	%				έτη	€ εκατ.	%	€ εκατ.	€ εκατ.	
0.00 to <0.15	106	771	63,3%	594	0,1%	397.904	69,3%	N/A	20	3,4%	-	1			
0.15 to <0.25	40	192	83,8%	201	0,2%	49.540	68,7%	N/A	14	6,8%	-	1			
0.25 to <0.50	73	187	56,5%	179	0,4%	94.426	74,2%	N/A	26	14,4%	1	1			
0.50 to <0.75	57	93	68,9%	121	0,6%	54.784	78,8%	N/A	27	22,7%	1	1			
0.75 to <2.50	184	135	53,1%	255	1,4%	84.890	79,1%	N/A	105	41,0%	3	3			
2.50 to <10.00	204	58	45,0%	231	5,5%	74.073	78,6%	N/A	241	104,9%	10	4			
10.00 to <100.00	65	11	37,9%	69	23,0%	15.175	75,1%	N/A	130	189,2%	12	5			
100.00 (Default)	768	-	-	768	100,0%	127.652	86,4%	N/A	115	15,0%	663	548			
Υπο-σύνολο	1.497	1.447	63,6%	2.418	33,2%	898.444	77,6%	N/A	678	28,0%	690	564			

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 2,1%

31 Δεκεμβρίου 2017															
ΜΜΕ- Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής λοιπά ανοίγματα	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων και		Μέσος όρος ζημιάς		Μέσος όρος σε διάρκεια	Ποσοστό επιβάρυνσης	Προβλέψεις και λοιπές προσαρμογές αξίας	Εύρος πιθανότητας αθέτησης					
	Εντός ισολογισμού	προ των αρχικό άνοιγμα	Μέσος όρος των συντελεστών μετατροπής	μετά συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης	Αριθμός οφειλετών				λόγω αθέτησης	Μέσος όρος σε σταθμισμένο ενεργητικό	σταθμισμένου ενεργητικού	Αναμενόμενη ζημιά	€ εκατ.	€ εκατ.
	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%	%				έτη	€ εκατ.	%	€ εκατ.	€ εκατ.	
0.00 to <0.15	-	-	-	-	0,0%	-	-	N/A	-	-	-	-			
0.15 to <0.25	-	-	-	-	0,2%	4	46,9%	N/A	-	13,2%	-	-			
0.25 to <0.50	-	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-			
0.50 to <0.75	9	6	1,9%	9	0,6%	159	46,9%	N/A	3	30,6%	-	-			
0.75 to <2.50	160	189	14,5%	164	1,9%	5.502	33,8%	N/A	57	34,6%	1	2			
2.50 to <10.00	309	334	8,3%	288	4,5%	11.259	33,3%	N/A	113	39,2%	4	5			
10.00 to <100.00	319	67	5,2%	313	34,6%	12.466	43,3%	N/A	228	73,2%	47	38			
100.00 (Default)	882	-	-	850	100,0%	26.330	73,0%	N/A	95	11,1%	621	621			
Υπο-σύνολο	1.679	596	9,9%	1.624	60,0%	55.720	56,2%	N/A	496	30,5%	673	666			

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 16,1%

Πιστωτικός Κίνδυνος

31 Δεκεμβρίου 2017												
εκτός MME - Λοιπά ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων και μετά		Μέσος όρος		Μέσος όρος ζημιάς λόγω αθέτησης	Μέσος όρος σε Σταθμισμένο ενεργητικό	Ποσοστό επιβάρυνσης σταθμισμένου ενεργητικού		Προβλέψεις και λοιπές προσαρμογές αξίας	
	Εντός ισολογισμού	προ των	Μέσος όρος των	Μείωση και μετά	Μέσος όρος πιθανότητας	Αριθμός οφειλετών			Αναμενόμενη ζημιά			
	αρχικό άνοιγμα	μετατροπής	μετατροπής	μετατροπής	αθέτησης	αθέτησης			ζημιάς			
Εύρος πιθανότητας αθέτησης	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%	%	έτη	€ εκατ.	%	€ εκατ.	€ εκατ.	
0.00 to <0.15	-	-	-	-	0,0%	4	75,7%	N/A	-	8,0%	-	-
0.15 to <0.25	-	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-
0.25 to <0.50	79	1	100,0%	80	0,5%	13.613	57,1%	N/A	34	42,8%	-	2
0.50 to <0.75	133	-	-	133	0,6%	7.169	33,6%	N/A	39	29,0%	-	3
0.75 to <2.50	342	-	100,0%	342	1,4%	34.117	35,7%	N/A	148	43,4%	2	8
2.50 to <10.00	159	-	100,0%	159	5,0%	16.422	38,3%	N/A	95	59,6%	3	6
10.00 to <100.00	365	-	-	365	44,5%	45.908	33,8%	N/A	259	70,9%	55	35
100.00 (Default)	620	-	-	620	100,0%	34.455	59,1%	N/A	102	16,5%	367	279
Υπο-σύνολο	1.698	1	100,0%	1.699	46,9%	151.688	44,9%	N/A	677	39,8%	427	333

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 16,4%

31 Δεκεμβρίου 2017												
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής, εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων και μετά		Μέσος όρος		Μέσος όρος ζημιάς λόγω αθέτησης	Μέσος όρος σε Σταθμισμένο ενεργητικό	Ποσοστό επιβάρυνσης σταθμισμένου ενεργητικού		Προβλέψεις και λοιπές προσαρμογές αξίας	
	Εντός ισολογισμού	προ των	Μέσος όρος των	Μείωση και μετά	Μέσος όρος πιθανότητας	Αριθμός οφειλετών			Αναμενόμενη ζημιά			
	αρχικό άνοιγμα	μετατροπής	μετατροπής	μετατροπής	αθέτησης	αθέτησης			ζημιάς			
Εύρος πιθανότητας αθέτησης	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%	%	έτη	€ εκατ.	%	€ εκατ.	€ εκατ.	
0.00 to <0.15	-	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-
0.15 to <0.25	-	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-
0.25 to <0.50	-	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-
0.50 to <0.75	-	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-
0.75 to <2.50	60	37	16,0%	65	1,9%	852	14,6%	N/A	10	14,9%	-	-
2.50 to <10.00	516	45	11,6%	515	4,3%	4.865	14,2%	N/A	85	16,6%	3	7
10.00 to <100.00	1.174	16	8,3%	1.172	39,7%	11.919	19,8%	N/A	376	32,1%	97	84
100.00 (Default)	2.358	-	-	2.329	100,0%	26.721	43,4%	N/A	259	11,1%	1.011	974
Υπο-σύνολο	4.108	98	12,7%	4.081	69,0%	44.357	32,5%	N/A	730	17,9%	1.111	1.065

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 27,9%

Σύνολο εξελιγμένης ΠΕΔ	19.310	2.183	46,3%	20.156	51,5%	1.292.286	39,1%	10	7.378	36,6%	4.926	4.378
-------------------------------	---------------	--------------	--------------	---------------	--------------	------------------	--------------	-----------	--------------	--------------	--------------	--------------

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 16,5%

Note:

1. Η πιθανότητα αθέτησης αναφέρεται στη πιθανότητα αθέτησης βαθμονομημένη σε έναν οικονομικό κύκλο και η ζημιά λόγω αθέτησης της υποχρέωσης αναφέρεται σε περιόδους οικονομικής ύφεσης. Και οι δύο χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού.
2. Ο μέσος όρος λήξης παρουσιάζεται στις κατηγορίες ανοιγμάτων όπου απαιτείται για τον υπολογισμό των σταθμισμένων στοιχείων ενεργητικού.
3. Αντίθετα με τα CoReps όπου ο αριθμός των λογαριασμών εμφανίζεται στο χαρτοφυλάκιο λιανικής, ο παραπάνω πίνακας δηλώνει τον αριθμό των πιστούχων σε κάθε κατηγορία στοιχείων ενεργητικού και σε κάθε ζώνη πιθανότητας αθέτησης. Εάν κάποιος πιστούχος έχει δάνεια σε περισσότερες από μία κατηγορίες, τότε ο πιστούχος παρουσιάζεται στην αντίστοιχη κατηγορία με το δάνειο.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Για λόγους συγκρισιμότητας η παραπάνω πληροφόρηση δίνεται και για τη 31 Δεκεμβρίου 2016:

31 Δεκεμβρίου 2016												
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής που υπερβαίνει το € 1 εκατ. (Εξελιγμένη ΠΕΔ)	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων και μετά		Μέσος όρος		Μέσος όρος		Ποσοστό επιβάρυνσης		Προβλέψεις και λοιπές προσαρμογές	
	Εντός αρχικό άνοιγμα	ανοίγματα προ των μετατροπής	Μέσος όρος των συντελεστών μετατροπής	Μείωση και μετά μετατροπής	Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης	Μέσος όρος ζημιάς λόγω αθέτησης	Μέσος όρος σε διάρκεια	Μέσος Σταθμισμένο ενεργητικό	Ποσοστό σταθμισμένου ενεργητικού	Αναμενόμενη ζημιά	και λοιπές προσαρμογές αξίας	
	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%	%	έτη	€ εκατ.	%	€ εκατ.	€ εκατ.	
0.00 to <0.15	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-	-
0.15 to <0.25	1	-	0,0%	1	0,2%	1	15,8%	5	-	6,6%	-	-
0.25 to <0.50	-	1	24,3%	1	0,5%	3	8,3%	1	-	5,8%	-	-
0.50 to <0.75	-	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-
0.75 to <2.50	7	4	1,5%	7	1,7%	18	18,4%	7	2	29,1%	-	-
2.50 to <10.00	50	18	9,5%	50	6,3%	73	22,8%	10	31	62,1%	1	2
10.00 to <100.00	127	3	9,0%	126	40,1%	124	25,7%	12	123	97,2%	13	9
100.00 (Default)	261	-	10,1%	261	100,0%	205	52,2%	10	-	0,0%	136	125
Υπο-σύνολο	446	25	8,7%	446	70,6%	424	40,7%	10	156	35,0%	150	135

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 29,2%

31 Δεκεμβρίου 2016												
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων (Θεμελιώδης ΠΕΔ)	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων και μετά		Μέσος όρος		Μέσος όρος		Ποσοστό επιβάρυνσης		Προβλέψεις και λοιπές προσαρμογές	
	Εντός αρχικό άνοιγμα	ανοίγματα προ των μετατροπής	Μέσος όρος των συντελεστών μετατροπής	Μείωση και μετά μετατροπής	Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης	Μέσος όρος ζημιάς λόγω αθέτησης	Μέσος όρος σε διάρκεια	Μέσος Σταθμισμένο ενεργητικό	Ποσοστό σταθμισμένου ενεργητικού	Αναμενόμενη ζημιά	και λοιπές προσαρμογές αξίας	
	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%	%	έτη	€ εκατ.	%	€ εκατ.	€ εκατ.	
0.00 to <0.15	545	36	89,3%	577	0,1%	63	44,7%	3	176	30,6%	-	-
0.15 to <0.25	492	26	82,0%	514	0,2%	241	42,5%	2	215	41,9%	-	-
0.25 to <0.50	2	1	100,0%	2	0,4%	3	26,4%	3	1	38,0%	-	-
0.50 to <0.75	498	18	77,5%	512	0,7%	62	42,1%	3	401	78,4%	1	5
0.75 to <2.50	1.297	187	79,3%	1.443	1,4%	587	42,2%	2	1.369	94,9%	9	8
2.50 to <10.00	2.317	157	72,4%	2.418	5,7%	1.044	40,7%	3	3.338	138,1%	56	53
10.00 to <100.00	789	48	76,9%	819	19,7%	739	39,0%	4	1.433	174,9%	63	50
100.00 (Default)	5.950	128	70,0%	5.975	100,0%	4.318	41,9%	2	-	0,0%	2.505	3.168
Υπο-σύνολο	11.889	600	76,0%	12.259	51,0%	7.057	41,7%	2	6.934	56,6%	2.634	3.284

Σύνολο Θεμελιώδη προσέγγιση

11.889	600	76,0%	12.259	51,0%	7.057	41,7%	2	6.934	56,6%	2.634	3.284
---------------	------------	--------------	---------------	--------------	--------------	--------------	----------	--------------	--------------	--------------	--------------

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 5,1%

Πιστωτικός Κίνδυνος

31 Δεκεμβρίου 2016												
Ανοίγματα λιανικής που εξασφαλίζονται με υποθήκες επί ακίνητης περιουσίας	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων και		Μέσος όρος		Μέσος όρος σε Σταθμισμένο ενεργητικό	Ποσοστό επιβάρυνσης σταθμισμένου ενεργητικού	Αναμενόμενη ζημιά	Προβλέψεις και λοιπές προσαρμογές αξίας		
	Εντός αρχικό άνοιγμα	ανοίγματα προ των συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος των συντελεστών μετατροπής	Μείωση μετά των συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης	Αριθμός οφειλετών					Ζημιά λόγω αθέτησης	
	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%						%	έτη
0.00 to <0.15	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-	
0.15 to <0.25	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-	
0.25 to <0.50	574	-	-	574	0,5%	8.875	11,9%	N/A	54	9,4%	6	
0.50 to <0.75	33	-	-	33	0,5%	451	0,9%	N/A	-	0,7%	-	
0.75 to <2.50	2.458	-	-	2.458	1,3%	33.100	13,8%	N/A	536	21,8%	37	
2.50 to <10.00	997	-	-	997	4,6%	15.561	15,3%	N/A	500	50,1%	22	
10.00 to <100.00	2.843	-	-	2.843	41,6%	44.169	24,9%	N/A	3.375	118,7%	162	
100.00 (Default)	3.428	-	-	3.428	100,0%	40.919	39,5%	N/A	-	0,0%	1.322	
Υπο-σύνολο	10.332	-	-	10.332	45,4%	143.075	25,4%	N/A	4.464	43,2%	1.680	1.549

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 18,3%

31 Δεκεμβρίου 2016												
Ανακλυόμενα ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων και		Μέσος όρος		Μέσος όρος σε Σταθμισμένο ενεργητικό	Ποσοστό επιβάρυνσης σταθμισμένου ενεργητικού	Αναμενόμενη ζημιά	Προβλέψεις και λοιπές προσαρμογές αξίας		
	Εντός αρχικό άνοιγμα	ανοίγματα προ των συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος των συντελεστών μετατροπής	Μείωση μετά των συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης	Αριθμός οφειλετών					Ζημιά λόγω αθέτησης	
	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%						%	έτη
0.00 to <0.15	94	768	62,2%	572	0,1%	398.039	69,2%	N/A	20	3,4%	1	
0.15 to <0.25	38	198	83,4%	203	0,2%	49.112	68,3%	N/A	14	7,1%	-	
0.25 to <0.50	72	189	54,8%	176	0,3%	94.443	74,1%	N/A	23	13,0%	1	
0.50 to <0.75	52	74	59,6%	96	0,6%	46.126	79,0%	N/A	19	20,2%	1	
0.75 to <2.50	191	155	55,5%	277	1,3%	91.665	78,6%	N/A	105	38,0%	3	
2.50 to <10.00	224	66	43,0%	253	5,4%	76.846	78,5%	N/A	261	103,3%	4	
10.00 to <100.00	77	12	37,7%	82	22,6%	17.389	75,2%	N/A	154	188,6%	5	
100.00 (Default)	1.047	-	-	1.047	100,0%	161.163	91,9%	N/A	-	0,0%	766	
Υπο-σύνολο	1.796	1.462	62,2%	2.706	40,1%	934.783	80,6%	N/A	597	22,1%	960	781

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 2,3%

31 Δεκεμβρίου 2016												
MME- Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής λοιπά ανοίγματα	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων και μετά		Μέσος όρος ζημιάς λόγω αθέτησης		Μέσος όρος σε στάθμισμένο ενεργητικό	Ποσοστό επιβάρυνσης σταθμισμένου ενεργητικού		Προβλέψεις και λοιπές προσαρμογές αξίας		
	Εντός ισολογισμού αρχικό άνοιγμα	ανοίγματα προ των συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος των συντελεστών μετατροπής	μείωσης και μετά συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης	Αριθμός οφειλετών		ζημιάς λόγω αθέτησης	Μέσος όρος σε στάθμισμένο ενεργητικό	Αναμενόμενη ζημιά	προσαρμογές	αξίας
	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%			%	έτη	€ εκατ.	%	€ εκατ.
Εύρος πιθανότητας αθέτησης												
0.00 to <0.15	-	-	-	-	0,0%	-	-	N/A	-	-	-	-
0.15 to <0.25	-	-	-	-	0,2%	4	46,9%	N/A	-	12,9%	-	-
0.25 to <0.50	26	52	17,7%	35	0,5%	1.570	36,2%	N/A	7	19,9%	-	-
0.50 to <0.75	-	-	-	-	0,0%	-	-	N/A	-	-	-	-
0.75 to <2.50	201	108	10,9%	194	1,7%	5.631	32,0%	N/A	61	31,4%	1	3
2.50 to <10.00	242	296	8,1%	243	5,5%	10.589	37,3%	N/A	109	44,9%	5	5
10.00 to <100.00	289	81	4,9%	289	38,5%	10.941	43,6%	N/A	229	79,2%	48	29
100.00 (Default)	880	-	-	849	100,0%	25.941	72,7%	N/A	-	0,0%	617	617
Υπο-σύνολο	1.637	537	9,1%	1.611	60,7%	54.676	56,4%	N/A	406	25,2%	672	654
Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση					16,8%							

31 Δεκεμβρίου 2016												
εκτός MME - Λοιπά ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων και μετά		Μέσος όρος ζημιάς λόγω αθέτησης		Μέσος όρος σε στάθμισμένο ενεργητικό	Ποσοστό επιβάρυνσης σταθμισμένου ενεργητικού		Προβλέψεις και λοιπές προσαρμογές αξίας		
	Εντός ισολογισμού αρχικό άνοιγμα	ανοίγματα προ των συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος των συντελεστών μετατροπής	μείωσης και μετά συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης	Αριθμός οφειλετών		ζημιάς λόγω αθέτησης	Μέσος όρος σε στάθμισμένο ενεργητικό	Αναμενόμενη ζημιά	προσαρμογές	αξίας
	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%			%	έτη	€ εκατ.	%	€ εκατ.
Εύρος πιθανότητας αθέτησης												
0.00 to <0.15	-	-	95,7%	-	0,0%	5	81,9%	N/A	-	8,6%	-	-
0.15 to <0.25	-	-	-	-	-	-	0,0%	N/A	-	-	-	-
0.25 to <0.50	138	-	-	138	0,5%	12.690	32,4%	N/A	33	24,2%	-	2
0.50 to <0.75	45	-	-	45	0,7%	5.856	64,3%	N/A	26	57,5%	-	1
0.75 to <2.50	336	-	-	336	1,4%	32.637	35,8%	N/A	147	43,7%	2	7
2.50 to <10.00	157	-	100,0%	157	4,8%	16.024	35,1%	N/A	86	54,5%	3	5
10.00 to <100.00	462	-	30,6%	462	43,2%	48.702	36,3%	N/A	366	79,2%	75	32
100.00 (Default)	631	-	-	631	100,0%	39.077	62,6%	N/A	-	0,0%	393	298
Υπο-σύνολο	1.769	-	78,8%	1.769	47,7%	154.991	45,9%	N/A	657	37,2%	473	345
Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση					18,7%							

31 Δεκεμβρίου 2016												
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής, εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	Εκτός ισολογισμού		Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων και μετά μετατροπής		Μέσος όρος		Μέσος όρος ζημιάς λόγω αθέτησης	Μέσος όρος σε Σταθμισμένο ενεργητικό	Ποσοστό επιβάρυνσης σταθμισμένου ενεργητικού	Αναμενόμενη ζημιά	Προβλέψεις και λοιπές προσαρμογές αξίας	
	Εντός ισολογισμού	ανοίγματα προ των μετατροπής	Μέσος όρος των συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος των συντελεστών μετατροπής	Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης	Αριθμός οφειλετών						
	€ εκατ.	€ εκατ.	%	€ εκατ.	%	%						
0.00 to <0.15	-	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-
0.15 to <0.25	-	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-
0.25 to <0.50	16	22	16,9%	19	0,5%	342	15,0%	N/A	2	8,3%	-	-
0.50 to <0.75	-	-	-	-	-	-	-	N/A	-	-	-	-
0.75 to <2.50	251	15	15,2%	251	1,7%	2.556	13,2%	N/A	33	13,1%	1	2
2.50 to <10.00	507	49	11,5%	505	6,3%	5.138	17,1%	N/A	107	21,1%	6	11
10.00 to <100.00	1.014	18	8,1%	1.012	48,3%	9.986	21,2%	N/A	387	38,3%	106	71
100.00 (Default)	2.365	-	-	2.338	100,0%	26.671	44,4%	N/A	-	0,0%	1.037	980
Υπο-σύνολο	4.153	103	12,6%	4.126	69,4%	44.693	33,3%	N/A	529	12,8%	1.150	1.064

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 29,3%

Σύνολο εξελιγμένης ΠΕΔ	20.133	2.128	45,8%	20.989	51,6%	1.332.642	38,2%	10	6.809	32,4%	5.084	4.529
-------------------------------	---------------	--------------	--------------	---------------	--------------	------------------	--------------	-----------	--------------	--------------	--------------	--------------

Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης για τα ανοίγματα σε αθέτηση 17,8%

Οι κύριες εξελίξεις στο χαρτοφυλάκιο ΠΕΔ, εντός του 2017, ήταν οι ακόλουθες:

Θεμελιώδης ΠΕΔ

- Το εταιρικό χαρτοφυλάκιο υπό την θεμελιώδη ΠΕΔ, παρουσιάζει καθαρή μείωση κατά 580 εκατ. Ευρώ (στοιχεία εντός ισολογισμού), κυρίως λόγω διαγραφών κατά τη διάρκεια του 2017,
- Το προφίλ κινδύνου των ενήμερων δανείων του εταιρικού χαρτοφυλακίου βελτιώθηκε ελαφρώς (μέση σταθμισμένη πιθανότητα αθέτησης από 5,2% το 2016 σε 4,9% το 2017).

Εξελιγμένη ΠΕΔ

- Το χαρτοφυλάκιο λιανικής τραπεζικής, υπό την εξελιγμένη ΠΕΔ, μειώθηκε κατά 706 εκατ. Ευρώ λόγω διαγραφών / πωλήσεων / πλειστηριασμών ύψους € 0,4 δισ. και λόγω απομόχλευσης,
- Το προφίλ κινδύνου των ενήμερων δανείων του χαρτοφυλακίου λιανικής τραπεζικής έχει βελτιωθεί (μέση σταθμισμένη πιθανότητα αθέτησης από 17,8% το 2016 και 16,5% το 2017).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα ανοίγματα εξειδικευμένου δανεισμού (ναυτιλία, αξιοποίηση ακίνητης περιουσίας και χρηματοδότηση έργων) στις εποπτικά οριζόμενες κατηγορίες ταξινόμησης και ληκτότητας κατά το Δεκέμβριο του 2017 και το 2016:

Πιστωτικός Κίνδυνος

Πίνακας 25: EU CR10 – Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) - (ειδικές χρηματοδοτήσεις)

		31 Δεκεμβρίου 2017					
		Ειδικές χρηματοδοτήσεις					
Εποπτικές κατηγορίες	Υπολειπόμενη διάρκεια	Εντός	Εκτός	Συντελεστές	Σταθμισμένο	Αναμενόμενες	
		ισολογισμού	ισολογισμού	στάθμισης	Ανοίγματα	ενεργητικό	ζημιές
		€ εκατ.	€ εκατ.		€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δυνατό	Κάτω από 2,5 έτη	64	4	50%	68	34	-
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	284	8	70%	288	201	1
Καλό	Κάτω από 2,5 έτη	228	1	70%	230	161	1
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	657	8	90%	660	594	5
Ικανοποιητικό	Κάτω από 2,5 έτη	115	-	115%	115	132	3
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	443	7	115%	446	513	13
Αδύναμο	Κάτω από 2,5 έτη	10	-	250%	10	26	1
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	-	-	250%	-	-	-
Αθέτηση	Κάτω από 2,5 έτη	373	1	0%	374	-	187
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	360	-	0%	360	-	180
Σύνολο	Κάτω από 2,5 έτη	790	6		797	353	192
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	1.744	23		1.754	1.308	199

		31 Δεκεμβρίου 2016					
		Ειδικές χρηματοδοτήσεις					
Εποπτικές κατηγορίες	Υπολειπόμενη διάρκεια	Εντός	Εκτός	Συντελεστές	Σταθμισμένο	Αναμενόμενες	
		ισολογισμού	ισολογισμού	στάθμισης	Ανοίγματα	ενεργητικό	ζημιές
		€ εκατ.	€ εκατ.		€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Δυνατό	Κάτω από 2,5 έτη	-	9	50%	9	4	-
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	73	2	70%	74	52	-
Καλό	Κάτω από 2,5 έτη	250	3	70%	253	177	1
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	646	29	90%	661	595	5
Ικανοποιητικό	Κάτω από 2,5 έτη	96	3	115%	99	114	3
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	423	5	115%	426	490	12
Αδύναμο	Κάτω από 2,5 έτη	-	-	250%	-	-	-
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	31	-	250%	31	77	2
Αθέτηση	Κάτω από 2,5 έτη	344	1	0%	345	-	172
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	463	-	0%	463	-	231
Σύνολο	Κάτω από 2,5 έτη	690	16		706	295	176
	Ίσον ή άνω από 2,5 έτη	1.636	36		1.655	1.214	250

Το προφίλ κινδύνου του ενήμερου εξειδικευμένου δανεισμού βελτιώθηκε περαιτέρω εντός του 2017 (μέσο αναμενόμενο ποσοστό ζημίας 1,3% τον Δεκέμβριο του 2017 σε σχέση με 1,5% τον Δεκέμβριο του 2016).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις κύριες μεταβολές στις κεφαλαιακές απαιτήσεις από ανοίγματα πιστωτικού κινδύνου κινδύνου βάσει της προσέγγισης ΠΕΔ.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Πίνακας 26: EU CR8 – Κατάσταση ρών σταθμισμένου ενεργητικού σύμφωνα με την Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ)

	31 Δεκεμβρίου 2017	
	Σταθμισμένο ενεργητικό	Κεφαλαϊκές απαιτήσεις
	€ εκατ.	€ εκατ.
Σταθμισμένο ενεργητικό στο κλείσιμο της προηγούμενης περιόδου αναφοράς	15.252	1.220
Μέγεθος ενεργητικού	43	3
Ποιότητα ενεργητικού	(1.196)	(96)
Αναθεωρήσεις μοντέλων	884	71
Μεθοδολογία και πολιτική	1.141	91
Εξαγορές και πωλήσεις	-	-
Μεταβολές συναλλαγματικών ισοτιμιών	(200)	(16)
Λοιπά	20	2
Σταθμισμένο ενεργητικό στο κλείσιμο της περιόδου αναφοράς	15.944	1.275

Μέγεθος ενεργητικού: αφορά σε μεταβολές του σταθμισμένου ενεργητικού (RWAs) λόγω των αλλαγών στο ύψος των ανοιγμάτων. Οι αλλαγές αυτές μπορεί να οφείλονται σε νέες χορηγήσεις ή αποπληρωμή δανειακών υπολοίπων.

Ποιότητα ενεργητικού: αφορά σε μεταβολές του σταθμισμένου ενεργητικού (RWAs) που οφείλονται στον κίνδυνο του πιστούχου (δηλ. αλλαγή πιστοληπτικής αξιολόγησης).

Επικαιροποιήσεις μοντέλων: αφορά σε μεταβολές στα σταθμισμένα στοιχεία ενεργητικού λόγω επικαιροποίησης των παραμέτρων κινδύνου μετά την ετήσια διαδικασία επικύρωσης ή λόγω εποπτικών απαιτήσεων.

Μεθοδολογία και πολιτική : Αφορά σε μεταβολές του σταθμισμένου ενεργητικού για ανοίγματα σε αθέτηση. Λόγω των θετικών εξελίξεων στην ελληνική οικονομία και των πρόσφατων εξελίξεων στο νομικό πλαίσιο, η Τράπεζα επαναξιολόγησε την βέλτιστη εκτίμηση αναμενόμενης ζημίας λαμβάνοντας υπόψη τους μακροοικονομικούς παράγοντες που την επηρεάζουν.

Συναλλαγματικές διακυμάνσεις: Αναφέρονται οι μεταβολές του σταθμισμένου ενεργητικού λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Άλλα: Αναφέρονται οι μεταβολές του σταθμισμένου ενεργητικού λόγω άλλων παραμέτρων που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό των RWAs. Περιλαμβάνουν για παράδειγμα μεταβολές λόγω μεταβολής των συνολικών πωλήσεων/μέγεθος των εταιρικών πιστούχων και μεταβολές στη ληκτότητα των ανοιγμάτων.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα ανοίγματα σε μετοχές, κατανεμημένα ανά συντελεστή στάθμισης κινδύνου στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016:

Πίνακας 27: EU CR10 – Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) - (μετοχές)

Κατηγορίες	31 Δεκεμβρίου 2017					
	Ανοίγματα σε μετοχές σύμφωνα με την ΠΕΔ					
	Εντός ισολογισμού	Εκτός ισολογισμού	Συντελεστές στάθμισης	Σταθμισμένο Ανοίγματα	Σταθμισμένο ενεργητικό	Κεφαλαϊκές απαιτήσεις
	€ εκατ.	€ εκατ.		€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανοίγματα σε μετοχές διαπραγματεύσιμες στο χρηματιστή	22	-	190%	22	42	3
Ανοίγματα σε μετοχές μη διαπραγματεύσιμες στο χρηματιστή	23	-	290%	23	67	5
Λοιπά μετοχικά ανοίγματα	11	-	370%	11	40	3
Σύνολο	56	-		56	149	11

Κατηγορίες	31 Δεκεμβρίου 2016					
	Ανοίγματα σε μετοχές σύμφωνα με την ΠΕΔ					
	Εντός ισολογισμού	Εκτός ισολογισμού	Συντελεστές στάθμισης	Σταθμισμένο Ανοίγματα ενεργητικό	Κεφαλαϊκές απαιτήσεις	
€ εκατ.	€ εκατ.		€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Ανοίγματα σε μετοχές διαπραγματεύσιμες στο χρηματιστή	20	-	190%	20	38	3
Ανοίγματα σε μετοχές μη διαπραγματεύσιμες στο χρηματιστή	13	-	290%	13	38	3
Λοιπά μετοχικά ανοίγματα	16	-	370%	16	59	5
Σύνολο	49	-		49	135	11

4.10 Τεχνικές μείωσης πιστωτικού κινδύνου

Στην στρατηγική του Ομίλου περιλαμβάνεται και η μείωση του αναλαμβανόμενου πιστωτικού κινδύνου μέσω της χρήσης τεχνικών μείωσης κινδύνων. Τα κυριότερα μέσα περιορισμού κινδύνων είναι οι υποθηκεύσεις / ενεχυριάσεις εξασφαλίσεων, οι εγγυήσεις και οι συμφωνίες συμψηφισμού στα παράγωγα.

4.10.1 Είδη καλύψεων που γίνονται συνήθως δεκτά από την Τράπεζα

Οι εσωτερικές εγκύκλιοι περιλαμβάνουν συγκεκριμένες οδηγίες για τα είδη των καλύψεων που γίνονται δεκτά. Οι καλύψεις αυτές είναι:

- οικιστικά ακίνητα (πχ σπίτια, διαμερίσματα, εξοχικά, κτλ),
- εμπορικά ακίνητα (π.χ. κτήρια γραφείων, εμπορικά κέντρα, καταστήματα, κέντρα διανομής, κτλ),
- οικόπεδα, (πχ. αστικά, αγροτικά, κτλ),
- εμπορικές απαιτήσεις, μεταχρονολογημένες επιταγές,
- χρηματοοικονομικές καλύψεις, εισηγμένες μετοχές και ομολογίες και άλλοι συγκεκριμένοι τίτλοι,
- καταθέσεις,
- εγγυήσεις και επιστολές υποστήριξης,
- ασφαλιστήρια συμβόλαια και
- μηχανήματα και εξοπλισμός, μεταφορικά μέσα (αυτοκίνητα, πλοία, φορτηγά, κτλ).

Για κάθε είδος εξασφάλισης προβλέπεται ένα συγκεκριμένο ποσοστό κάλυψης, τόσο κατά την έγκριση όσο και σε συνεχή βάση, το οποίο ορίζεται στο εγχειρίδιο πιστωτικής πολιτικής.

Για ανοίγματα της διαχείρισης διαθεσίμων (π.χ. συμφωνίες επαναγοράς, συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης, παράγωγα, κλπ), ο Όμιλος δέχεται μόνο μετρητά ή άμεσα ρευστοποιήσιμα ομόλογα ως εγγύηση.

4.10.2 Αρχές αποτίμησης των αποδεκτών εξασφαλίσεων

Η αποτίμηση των εξασφαλίσεων ακολουθεί συντηρητική προσέγγιση, λαμβάνοντας υπόψη τις μακροπρόθεσμες μεταβολές στις αγοραίες αξίες προκειμένου να προσδιοριστεί ο μέγιστος δείκτης εξασφάλισης. Η αποτίμηση και οι προδιαγραφές των αποδεκτών καλύψεων στηρίζονται στις ακόλουθες αρχές:

- Εκτίμηση αγοραίας αξίας: ύπαρξη ενεργής αγοράς, διαθεσιμότητα τιμών και δυνατότητα ρευστοποίησης σε εύλογο χρονικό διάστημα,
- Μείωση της αξίας της κάλυψης όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την σταθερότητα της αγοραίας αξίας λόγω ιδιαίτερων χαρακτηριστικών (π.χ. ταχύτητα απαξίωσης παγίου),
- Αναγκαστική εκποίηση: εκτίμηση του προϊόντος της πώλησης της κάλυψης σε καθεστώς έκτακτης ανάγκης,
- Δεν λαμβάνεται υπόψη αξία κάλυψης εάν το βάρος στο αντικείμενο που αποτελεί την κάλυψη δεν μπορεί να εκτελεστεί νόμιμα.

Στο πλαίσιο εποπτικών κατευθυντήριων γραμμών και προκειμένου να διαχειριστεί αποτελεσματικά το χαρτοφυλάκιο ακινήτων που έχει γίνει δεκτό ως εξασφάλιση, η Τράπεζα έχει καθορίσει κανόνες που διέπουν το είδος της αρχικής

αποτίμησης και τη συχνότητα της αναπροσαρμογής της εκτίμησης της εμπορικής αξίας των ακινήτων που διαθέτει ως εξασφαλίσεις.

Τόσο το είδος της ακίνητης περιουσίας, όσο και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της, καθώς και άλλα χαρακτηριστικά της κατάστασης του δανείου (π.χ. σε ρύθμιση ή σε αθέτηση κ.λπ.) αποτελούν τα βασικά κριτήρια για τη συχνότητα και τον τύπο των επανεκτιμήσεων.

Οι εκτιμήσεις των ακινήτων που εξασφαλίζουν πιστοδοτήσεις γίνονται από την Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε. (Eurobank Property Services S.A.) η οποία έχει αναπτύξει εσωτερικές διαδικασίες και εφαρμόζει μεθοδολογίες εκτιμήσεων που διασφαλίζουν το αμερόληπτο της διαδικασίας και την υψηλή ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών,. Η Eurobank Υπηρεσίες Ακινήτων Α.Ε. εποπτεύεται από τη Royal Institute of Chartered Surveyors (RICS) και χρησιμοποιεί εσωτερικούς ή εξωτερικούς πιστοποιημένους εκτιμητές με βάση προκαθορισμένα κριτήρια (πιστοποιήσεις και εξειδικευμένες γνώσεις).

Η εκτίμηση ή επανεκτίμηση της αξίας των ακινήτων δύναται, να ανατίθεται σε άλλη ανεξάρτητη εκτιμητική εταιρία προεγκριμένη από το Group Risk, σαν πρώτη ή δεύτερη (εφόσον απαιτείται) εκτίμηση της αξίας.

Η αρχική εκτίμηση των ακινήτων για σκοπούς νέας χορήγησης ή αναχρηματοδότησης πραγματοποιείται σε κάθε περίπτωση με φυσική αυτοψία από τους εκτιμητές της Eurobank Property Services (EPS) ή άλλο αποδεκτό από την Τράπεζα εκτιμητή (βάσει εγκεκριμένης από το Group Risk κατάστασης εκτιμητών), με πλήρη νομική και τεχνική ταύτιση του ακινήτου (εκτός των περιπτώσεων αναγκαστικών προσημειώσεων). Η αποτίμηση της αξίας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της όλα τα απαραίτητα στοιχεία ως προς την νομική και τεχνική αρτιότητα του ακινήτου. Η εκτίμηση της αξίας πρέπει να προηγείται της εκταμίευσης της πίστωσης.

Σε περιπτώσεις αναγκαστικής προσημείωσης θα πραγματοποιείται φυσική αυτοψία εντός 30 ημερών από την εγγραφή της.

Οι επανεκτιμήσεις ακινήτων μπορεί να διενεργούνται με τους ακόλουθους τρόπους:

➤ Με Φυσική Αυτοψία:

Κατά την διενέργεια της φυσικής αυτοψίας προσκομίζονται συνοδευτικά δικαιολογητικά για αυτήν, όπως αυτά ορίζονται εκάστοτε από την EPS (ενδεικτικά αναφέρονται, τίτλος κυριότητας, κάτοψη οικιστικής μονάδας, τοπογραφικό διάγραμμα).

Θα πραγματοποιείται εξωτερική ή/και εσωτερική αυτοψία του ακινήτου και θα υπολογίζονται η Σημερινή Εμπορική Αξία (ΣΕΑ) και η Τελική Εμπορική Αξία (ΤΕΑ), όπου στις περιπτώσεις των αποπερατωμένων ακινήτων συμπίπτουν, ενώ σε αντίθετη περίπτωση (π.χ. ημιτελή) διαφοροποιούνται.

Σε περίπτωση που κατά την αυτοψία διαπιστωθεί ότι το ακίνητο έχει υποστεί μεταβολές ως προς την επιφάνειά του (χωρίς αλλαγή περιγράμματος ή μεταβολές που δεν θίγουν τις υφιστάμενες οριζόντιες ιδιοκτησίες), απαιτείται εκ νέου εκτίμηση με την προσκόμιση των απαιτούμενων εγγράφων.

➤ Χωρίς Φυσική Αυτοψία (Desktop):

Δεν πραγματοποιείται φυσική αυτοψία και ολοκληρώνεται με την υιοθέτηση παραδοχών. Αφορά μόνο αποπερατωμένα ακίνητα για τα οποία υπάρχει σχετική περιγραφή στον προσκομισθέντα τίτλο.

Η εκτίμηση γίνεται από εσωτερικό μηχανικό της EPS ή από άλλο εκτιμητή εγκεκριμένο από την Τράπεζα εφόσον κριθεί σκόπιμο.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την πολιτική επανεκτίμησης ακινήτων για Retail χαρτοφυλάκια

Ακίνητα (Οικιστικά & Εμπορικά)				
		Αξία ανοίγματος (χιλ €)		
		0-299χιλ.	300-1,000χιλ.	>1,000 χιλ.
Ταξινόμηση βάσει EBA	Μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα (NPE & NPF)	<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης τιμών ακινήτων Ετησίως 	<ul style="list-style-type: none"> Χωρίς Φυσική Αυτοψία (Desktop) Ετησίως για όσο παραμένει μη εξυπηρετούμενο 	<ul style="list-style-type: none"> Με Φυσική Αυτοψία Ετησίως
	Εξυπηρετούμενα Ανοίγματα (PE & PF)	<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης τιμών ακινήτων Ετησίως 	<ul style="list-style-type: none"> Δείκτης τιμών ακινήτων Ετησίως 	<ul style="list-style-type: none"> Με Φυσική Αυτοψία Ετησίως
	Εξυπηρετούμενο ->Μη εξυπηρετούμενο PE -> NPE (συμπεριλαμβανομένων των καταγγελλμένων)	<ul style="list-style-type: none"> Θα ισχύει η ετήσια βάσει δείκτη επανεκτίμηση 	Εντός δύο μηνών από την επανακατηγοριοποίηση θα πραγματοποιείται επανεκτίμηση χωρίς Φυσική Αυτοψία (Desktop), εκτός και εάν έχει λάβει χώρα εκτίμηση τους προηγούμενους 6 μήνες	Εντός δύο μηνών από την επανακατηγοριοποίηση θα πραγματοποιείται επανεκτίμηση με Φυσική Αυτοψία εκτός και εάν έχει λάβει χώρα εκτίμηση τους προηγούμενους 6 μήνες,

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την πολιτική επανεκτίμησης ακινήτων για Corporate χαρτοφυλάκια

Ακίνητα (Οικιστικά & Εμπορικά)			
		Αξία ανοίγματος (€χιλ.)	
		0-1,000χιλ.	>1,000χιλ.
Ταξινόμηση βάσει EBA	Εξυπηρετούμενα (PE & PF)	<ul style="list-style-type: none"> • Κλάδοι Real Estate / Ξενοδοχεία: • Με φυσική αυτοψία κάθε 2 έτη • Στα ενδιάμεσα έτη PropIndex ή Δείκτης Εμπορικών Ακινήτων (ή Desktop στις περιπτώσεις που δεν δύναται να χρησιμοποιηθούν οι ανωτέρω δείκτες). • Όλοι οι υπόλοιποι κλάδοι: • Με φυσική αυτοψία κάθε 3 έτη • Στα ενδιάμεσα έτη PropIndex ή Δείκτης Εμπορικών Ακινήτων (ή Desktop στις περιπτώσεις που δεν δύναται να χρησιμοποιηθούν οι ανωτέρω δείκτες). 	<ul style="list-style-type: none"> • Κλάδοι Real Estate / Ξενοδοχεία: • Με φυσική αυτοψία κάθε 2 έτη • Στα ενδιάμεσα έτη Desktop. • Όλοι οι υπόλοιποι κλάδοι: • Με φυσική αυτοψία κάθε 3 έτη • Στα ενδιάμεσα έτη Desktop.
		Αξία Ανοίγματος (€ χιλ.)	
			0-300χιλ.
	Μη εξυπηρετούμενα (NPE & NPF)	<ul style="list-style-type: none"> • Σε ετήσια βάση με PropIndex ή Δείκτη Εμπορικών Ακινήτων • Ειδικού τύπου ακίνητα (π.χ. ξενοδοχεία, εμπορικά κέντρα, διαγνωστικά κέντρα, νοσοκομεία κλπ.) που δεν δύναται να επανεκτιμηθούν με την χρήση των ανωτέρω δεικτών όπου αυτή προβλέπεται, σε ετήσια βάση desktop. 	<ul style="list-style-type: none"> • Φυσική αυτοψία κάθε 2 έτη. • Στα ενδιάμεσα έτη desktop
		Αξία ανοίγματος (€ χιλ.)	
		0-299 χιλ.	300k-1,000 χιλ.
		>1,000 χιλ.	
	Εξυπηρετούμενα-> μη Εξυπηρετούμενα PE -> NPE (συμπεριλαμβανομένων των καταγγελλμένων)	<ul style="list-style-type: none"> • Θα ισχύει η ετήσια PropIndex ή με Δείκτη Εμπορικών Ακινήτων επανεκτίμηση. Στις περιπτώσεις που δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί Index θα πραγματοποιηθεί Desktop επανεκτίμηση εντός δύο (2) μηνών από την επανακατηγοριοποίηση, εκτός και εάν έχει λάβει χώρα εκτίμηση τους προηγούμενους 6 μήνες. 	<ul style="list-style-type: none"> • Εντός δύο (2) μηνών από την επανακατηγοριοποίηση θα πραγματοποιείται επανεκτίμηση χωρίς Φυσική Αυτοψία (Desktop), εκτός και εάν έχει λάβει χώρα εκτίμηση τους προηγούμενους 6 μήνες
		<ul style="list-style-type: none"> • Εντός δύο (2) μηνών από την επανακατηγοριοποίηση θα πραγματοποιείται επανεκτίμηση με Φυσική Αυτοψία εκτός και εάν έχει λάβει χώρα εκτίμηση τους προηγούμενους 6 μήνες, 	

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί 2 διαφορετικούς δείκτες για τα οικιστικά και εμπορικά ακίνητα που έχει ως εξασφάλιση.

PropIndex:

Το 2006, η Τράπεζα ξεκίνησε ένα έργο σε συνεργασία με άλλες τράπεζες στην Ελλάδα για την ανάπτυξη ενός δείκτη τιμών ακινήτων (PropIndex) για κατοικίες. Η μεθοδολογία και η ανάπτυξη πραγματοποιήθηκε από εξειδικευμένη στατιστική εταιρεία και ο δείκτης αυτός, ο οποίος έχει εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, αποτελεί πλέον εργαλείο για τη στατιστική παρακολούθηση των πιθανών μεταβολών στις αξίες των οικιστικών ακινήτων και γενικότερα της τάσης της συγκεκριμένης αγοράς.

Ο εν λόγω δείκτης επικαιροποιείται ετησίως.

Δείκτης Εμπορικών Ακινήτων:

Για τα εμπορικά ακίνητα (καταστήματα, γραφεία) χρησιμοποιείται ο δείκτης που έχει αναπτυχθεί από την EPS, βάσει διεθνώς αποδεκτής μεθοδολογίας και αποτελεί εργαλείο για τη στατιστική παρακολούθηση των πιθανών μεταβολών στις αξίες των εμπορικών ακινήτων και γενικότερα της τάσης της συγκεκριμένης αγοράς και ο οποίος επικαιροποιείται ετησίως.

Για την διασφάλιση της ποιότητας των μεταχρονολογημένων επιταγών που γίνονται δεκτές ως εξασφάλιση, η Τράπεζα έχει αναπτύξει ένα σύστημα προ-ελέγχου το οποίο λαμβάνει υπόψη έναν αριθμό κριτηρίων και παραμέτρων κινδύνου, με σκοπό την αξιολόγηση της καταλληλότητας τους. Επίσης, η παρακολούθηση των μεταχρονολογημένων επιταγών πραγματοποιείται σε εβδομαδιαία βάση με τη χρήση εξελιγμένων στατιστικών μεθόδων και σε μηνιαία βάση με λεπτομερή πληροφόρηση για την εισπραξιμότητα, αντικατάσταση και σφράγισή τους ανά εκδότη και χορηγητική μονάδα (μεγάλες/μεσαίες και μικρές επιχειρήσεις).

Στις συμφωνίες επαναπώλησης, η αξία των ενεχυριασμένων τίτλων υπολογίζεται καθημερινά από το επίσημο σύστημα αποτίμησης. Ελέγχεται δε από το σύστημα μέτρησης χρηματοοικονομικών ανοιγμάτων, το οποίο λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε σύμβασης.

4.10.3 Πολιτική εξασφαλίσεων και νομικά έγγραφα

Για τα δανειακά προϊόντα, οι οδηγίες που υπάρχουν στον Όμιλο δίνουν έμφαση στις πρακτικές και τις συνήθεις διαδικασίες που πρέπει να είναι έγκαιρες και να διεκπεραιώνονται με σύνεση προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι οι καλύψεις είναι υπό τον έλεγχο των εταιρειών του Ομίλου και τα σχετικά συμβατικά έγγραφα μπορούν νομίμως να εκτελεστούν. Συνεπώς, οι εταιρείες του Ομίλου διατηρούν το δικαίωμα να ρευστοποιήσουν τις εξασφαλίσεις σε περίπτωση που ο οφειλέτης αδυνατεί να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του και μπορούν να διεκδικήσουν αποζημίωση από το προϊόν της διαδικασίας ρευστοποίησης.

Ο Όμιλος χρησιμοποιεί συνήθως τυποποιημένες συμβάσεις δανείων και ενεχύρων, διασφαλίζοντας τη νομική εφαρμωσιμότητα τους.

Με την χρήση των συμβάσεων CSA (Credit Support Annex) και GMRA (Global Master Repurchase Agreements) καθορίζεται το ποσόν που πρέπει να εισπραχθεί από τον αντισυμβαλλόμενο ή να καταβληθεί σ' αυτόν στα παράγωγα προϊόντα και τις συμφωνίες επαναγοράς.

4.10.4 Εγγυήσεις και παράγωγα προϊόντα

Οι συνήθως λαμβανόμενες εγγυήσεις προς εξασφάλιση δανείων και μείωση του πιστωτικού κινδύνου προέρχονται από κεντρικές κυβερνήσεις των χωρών δραστηριοποίησης του Ομίλου. Λαμβάνονται επίσης εγγυήσεις από το ΕΤΕΑΝ και άλλα συναφή ταμεία, άλλες τράπεζες και ασφαλιστικές εταιρείες.

Οι συναλλαγές της Τράπεζας για παράγωγα προϊόντα γίνονται με εμπορικές και επενδυτικές τράπεζες. Η χαμηλότερη πιστοληπτική διαβάθμιση αντισυμβαλλόμενης Τράπεζας είναι Α, ενώ η συνήθης, στις μέχρι τώρα πράξεις, είναι ΑΑ (κλίμακα Standard & Poor's).

Πιστωτικός Κίνδυνος

Στην Τυποποιημένη Προσέγγιση και στην Θεμελιώδη ΠΕΔ αναγνωρίζονται μόνον οι αποδεκτοί πάροχοι εγγυήσεων και παραγώγων. Αποδεκτές είναι οι κεντρικές και περιφερειακές κυβερνήσεις και οι ελεγχόμενοι από αυτές φορείς. Αποδεκτές εγγυήσεις από επιχειρήσεις είναι όσες έχουν πιστοληπτική διαβάθμιση ισοδύναμη με Α- ή καλύτερη (κλίμακα Standard & Poor's).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις εγγυήσεις που έχουν ληφθεί κατά είδος στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016

	2017	2016
	€ εκατ.	€ εκατ.
Εγγυήσεις κεντρικών τραπεζών και κυβερνήσεων	279	253
Εγγυήσεις τραπεζών	60	28
	339	352

Ο κατωτέρω πίνακας δείχνει τον αντίκτυπο των παραγώγων που χρησιμοποιήθηκαν ως τεχνικές μετριασμού του σταθμισμένου ενεργητικού στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Πίνακας 29: EU CR7 Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) – Επίδραση του σταθμισμένου ενεργητικού των πιστωτικών παραγώγων με την χρήση των τεχνικών μείωσης πιστωτικού κινδύνου

	31 Δεκεμβρίου 2017	
	Σταθμισμένο ενεργητικό πριν την χρήση πιστωτικών παραγώγων	Πραγματικό σταθμισμένο ενεργητικό
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανοίγματα - Θεμελιώση προσέγγιση		
Έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	-	-
Έναντι ιδρυμάτων	-	-
Σύνολο ανοιγμάτων έναντι επιχειρήσεων	8.678	8.678
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων – ΜΜΕ	2.635	2.635
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων – Ειδικός δανεισμός	1.662	1.662
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων – Λοιπά	4.381	4.381
Ανοίγματα εξελιγμένη προσέγγιση		
Έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	-	-
Έναντι ιδρυμάτων	-	-
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων – ΜΜΕ	153	153
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων – Ειδικός δανεισμός	-	-
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων – Λοιπά	-	-
ΜΜΕ - Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής, εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία εκτός ΜΜΕ - Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής, εξασφαλισμένα με ακίνητη περιουσία	731	731
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής – Ανακυκλούμενα	4.644	4.644
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής – Λοιπά ΜΜΕ	678	678
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής – Λοιπά ΜΜΕ	496	496
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής – λοιπά εκτός ΜΜΕ	677	677
Ανοίγματα σε μετοχές ΠΕΔ	149	149
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν πιστωτικές υποχρεώσεις	27	27
Σύνολο	16.233	16.233

⁽¹⁾ Θέσεις στη τιτλοποίηση δεν περιλαμβάνονται στον παραπάνω πίνακα.

4.10.5 Συμφωνίες συμψηφισμού

Ο Όμιλος περιορίζει περαιτέρω την έκθεσή του σε πιστωτικές ζημιές μέσω της σύναψης συμφωνιών συμψηφισμού με αντισυμβαλλόμενους που αναλαμβάνουν ένα σημαντικό όγκο συναλλαγών. Οι κύριοι διακανονισμοί συμψηφισμού δεν καταλήγουν γενικά στο συμψηφισμό των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού του ισολογισμού, καθώς οι συναλλαγές συνήθως εξοφλούνται σε μικτή βάση. Ωστόσο, ο πιστωτικός κίνδυνος μειώνεται μέσω των κύριων διακανονισμών συμψηφισμού στο βαθμό που, αν υπάρξει μια περίπτωση αθέτησης υποχρέωσης, όλα τα ποσά με τον αντισυμβαλλόμενο λήγουν και διακανονίζονται σε καθαρή βάση. Η συνολική έκθεση του Ομίλου σε πιστωτικό κίνδυνο από παράγωγα μέσα που υπόκεινται σε κύριους διακανονισμούς συμψηφισμού μπορεί να αλλάξει σημαντικά μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα, καθώς επηρεάζεται από την κάθε συναλλαγή που υπόκειται σε διακανονισμό.

Στα χρηματοοικονομικά ανοίγματα (προϊόντα treasury) ο Όμιλος χρησιμοποιεί τυποποιημένες συμβάσεις ISDA (International Swaps and Derivatives Association) και GMRA προκειμένου να μπορεί να εφαρμόσει συμφωνίες συμψηφισμού. Η παρακολούθηση του καθαρού ανοίγματος ανά πελάτη γίνεται καθημερινά μέσω σχετικού ειδικού συστήματος μέτρησης.

Η Τράπεζα έχει ξεκινήσει να εφαρμόζει το πλαίσιο εκκαθάρισης μέσω κεντρικού αντισυμβαλλομένου (CCP). Παράλληλα, είναι έτοιμη να εφαρμόσει το εποπτικό πλαίσιο για τις συναλλαγές που δεν εκκαθαρίζονται μέσω κεντρικού αντισυμβαλλομένου.

4.10.6 Συγκέντρωση κινδύνου στις καλύψεις

Στα δανειακά προϊόντα οι πλέον συνήθεις αποδεκτές καλύψεις με σκοπό την μείωση του πιστωτικού κινδύνου είναι τα ακίνητα και οι εισπρακτέες απαιτήσεις. Τα καταναλωτικά δάνεια δεν έχουν κάλυψη εκτός εκείνων για αγορά αυτοκινήτου, όπου παρακρατείται η κυριότητα του οχήματος μέχρι την αποπληρωμή του δανείου. Τα στεγαστικά δάνεια έχουν πλήρη κάλυψη.

Η Τράπεζα δεν αναλαμβάνει σημαντικούς κινδύνους στις συναλλαγές της για χρηματοοικονομικά προϊόντα. Σε αυτές που είναι σε ξένο νόμισμα διαχειρίζεται ανάλογα την σχετική θέση της στο συγκεκριμένο νόμισμα.

Επιπλέον, καθώς χρησιμοποιούνται συμβάσεις GMRA για την μείωση κινδύνου των συμφωνιών επαναγοράς και επαναπώλησης τίτλων, ο κίνδυνος αγοράς είναι αμελητέος.

Στις συμφωνίες επαναπώλησης τίτλων οι αποδεκτοί τίτλοι είναι υψηλής διαβάθμισης κρατικά ομόλογα. Το συνολικό ποσόν που προέρχεται από εταιρικούς τίτλους είναι μη σημαντικό.

4.10.7 Ανάλυση καλύψεων

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τον όγκο των ακάλυπτων και εξασφαλισμένων ανοιγμάτων συμπεριλαμβανομένων όλων των εξασφαλίσεων, των χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και των παραγώγων που χρησιμοποιούνται ως παράγοντας μετριασμού του πιστωτικού κινδύνου και είναι επιλέξιμοι βάσει της αντίστοιχης εποπτικής προσέγγισης.

Πίνακας 30: EU CR3 – Τεχνική μείωσης πιστωτικού κινδύνου – Επισκόπηση

	31 Δεκεμβρίου 2017			
	Μη εξασφαλισμένα ανοίγματα - Ακαθάριστη λογιστική αξία	Εξασφαλισμένα ανοίγματα	Εξασφαλισμένα ανοίγματα με εξασφαλίσεις	Εξασφαλισμένα ανοίγματα με χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Σύνολο δανείων προς τράπεζες και πελατών	16.867	23.759	20.039	314
Σύνολο Χρεογράφων	7.823	-	-	-
Σύνολο ανοιγμάτων	24.690	23.759	20.039	314
εκ των οποίων σε αθέτηση	2.329	6.898	5.602	127

Πιστωτικός Κίνδυνος

Σημειώσεις:

1. Η αξία των καλύψεων και το ύψος των χρηματοοικονομικών εγγυήσεων που εμφανίζεται παραπάνω προκύπτει από τον επιμερισμό των καλύψεων μέχρι το ποσό του ανοίγματος που εξασφαλίζουν.
2. Οι χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις παρουσιάζονται μετά από τις εποπτικές απομειώσεις.
3. Για τα ακίνητα έχει χρησιμοποιηθεί η χαμηλότερη τιμή μεταξύ αγοραίας αξίας και ποσού προσημείωσης υποθήκης.

4.11 Τιτλοποιήσεις

4.11.1 Σκοπός και ρόλος της Τράπεζας

Η Τράπεζα έχει τιτλοποιήσει διάφορα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού. Μέχρι τον Αύγουστο του 2007 σκοπός κάθε τιτλοποίησης ήταν η δημιουργία εμπορεύσιμων τίτλων για την άντληση μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης από την αγορά. Έκτοτε οι τιτλοποιήσεις έχουν σαν αποκλειστικό σκοπό την άντληση ρευστότητας από εμπορεύσιμες απαιτήσεις που είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση.

Σε όλες τις τιτλοποιήσεις η Τράπεζα ενεργεί, μεταξύ άλλων, ως Δημιουργός, Διαχειριστής και Ανάδοχος. Παρέχει επίσης στον εκδότη δανειακές διευκολύνσεις προκειμένου να καλυφθεί το ποσόν του αποθεματικού λογαριασμού που απαιτείται.

4.11.2 Μεθοδολογία στάθμισης κινδύνου

Για τους τίτλους που έχει αγοράσει η Τράπεζα εφαρμόζει για την στάθμιση κινδύνου την μέθοδο Ratings Based Approach (RBA). Σύμφωνα με αυτήν ο συντελεστής στάθμισης είναι συνάρτηση της διαβάθμισης και της εξοφλητικής προτεραιότητας του τίτλου.

4.11.3 Λογιστικές αρχές

Ως μέρος των χρηματοδοτικών του δραστηριοτήτων, ο Όμιλος προβαίνει στην τιτλοποίηση περιουσιακών στοιχείων μέσω της σύστασης εταιριών ειδικού σκοπού, οι σχετικές δραστηριότητες των οποίων προκαθορίζονται από τον Όμιλο στα πλαίσια του αρχικού τους σχεδιασμού.

Ο Όμιλος τιτλοποιεί χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, γεγονός που συνήθως συνεπάγεται την μεταβίβαση των στοιχείων αυτών σε εταιρείες ειδικού σκοπού, οι οποίες με τη σειρά τους εκδίδουν ομόλογα που κατέχονται από επενδυτές και σε ορισμένες περιπτώσεις από εταιρείες του Ομίλου.

Η Τράπεζα σύμφωνα με το ισχύον πλαίσιο τιτλοποίησης διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη των τιτλοποιήσεων. Για το μέρος των δανειακών χαρτοφυλακίων που έχει τιτλοποιηθεί ακολουθείται η ίδια λογιστική αντιμετώπιση όπως και για το υπόλοιπο δανειακό χαρτοφυλάκιο, καθώς δεν υπάρχει ουσιαστική μεταφορά πιστωτικού κινδύνου.

Ο Όμιλος έχει έκθεση στη μεταβλητότητα των αποδόσεων των εταιριών αυτών μέσω της κατοχής χρεωστικών τίτλων που εκδίδουν ή μέσω των διαφόρων μορφών κάλυψης πιστωτικού κινδύνου που παρέχονται σε αυτές από τον Όμιλο βάσει των εκάστοτε συμβατικών όρων. Για να αξιολογήσει την ύπαρξη ελέγχου στις ανωτέρω εταιρίες ειδικού σκοπού, ο Όμιλος λαμβάνει υπόψη κατά πόσον μπορεί να επηρεάσει τις ουσιώδεις αποφάσεις που θα μπορούσαν να μεταβάλουν τις αποδόσεις τους. Αυτές οι εταιρείες, οι οποίες έχουν περιορισμένη πιθανότητα πτώχευσης μπορεί να αποκτήσουν στοιχεία ενεργητικού απευθείας από την Τράπεζα.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις τιτλοποιήσεις στοιχείων του ενεργητικού υπάρχουν στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, σημείωση 37.

Πιστωτικός Κίνδυνος

4.11.4 Ανοίγματα τιτλοποιήσεων

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τους συντελεστές στάθμισης των αγορασθέντων τίτλων του Ομίλου σύμφωνα με τη προσέγγιση των εσωτερικών διαβαθμίσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

(€ εκατ.)

	31 Δεκεμβρίου 2017																
	Αξία ανοιγμάτων (ανά κατηγορία στάθμισης κινδύνου)					Αξία ανοιγμάτων (ανά κατηγορία στάθμισης κινδύνου)				Σταθμισμένο ενεργητικό (ανά εποπτική προσέγγιση)				Κεφαλαιακή επιβάρυνση (μετά cap)			
	≤20%	>20% με 50%	>50% με 100%	>100% με 1250%	1250%	ΠΕΔ	ΠΕΔ - SFA	SA/SSFA	1250%	ΠΕΔ RBA (including IAA)	ΠΕΔ SFA	SA/SSFA	1250%	ΠΕΔ RBA (including IAA)	ΠΕΔ - SFA	SA/SSFA	1250%
Σύνολο ανοιγμάτων																	
Παραδοσιακή τιτλοποίηση	123	22	3	-	-	148	-	-	-	27	-	-	-	2	-	-	-
εκ των οποίων τιτλοποιήσεις	123	22	3	-	-	148	-	-	-	27	-	-	-	2	-	-	-
εκ των οποίων Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	121	22	3	-	-	145	-	-	-	27	-	-	-	2	-	-	-
εκ των οποίων επιχειρηματικά	3	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
εκ των οποίων επανατιτλοποιήσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
εκ των οποίων ανώτερες τιτλοποιήσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
εκ των οποίων μη τιτλοποιημένες τιτλοποιήσεις	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Για τις θέσεις σε τιτλοποίηση ο Όμιλος χρησιμοποιεί ως εξωτερικούς ΕΟΠΑ τις εταιρείες: Moody's, Standard & Poor's και Fitch (βλ. παρ. 4.8).

Ο Όμιλος δεν κατέχει σύνθετες τιτλοποιήσεις.

5. Κίνδυνος Αγοράς

5.1 Ορισμοί και Πολιτικές

5.1.1 Στρατηγική κινδύνου

Στόχοι για τον έλεγχο και την εποπτεία του κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου

Οι στόχοι της Τράπεζας για τον κίνδυνο αγοράς και τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου είναι οι εξής:

- να προστατεύει την Τράπεζα από τις απρόβλεπτες απώλειες που σχετίζονται με τον κίνδυνο αγοράς και αντισυμβαλλομένου και να συμβάλλει στη σταθερότητα των κερδών μέσω της ανεξάρτητης αναγνώρισης, αξιολόγησης και κατανόησης των κινδύνων της αγοράς που προκύπτουν από τη δραστηριότητα της τράπεζας,
- να εναρμονίσει την οργανωτική δομή καθώς και τις διαδικασίες διαχείρισης της Τράπεζας με τις εποπτικές απαιτήσεις και τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές,
- να καθορίσει ελάχιστα όρια για τον έλεγχο του κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου,
- να αναπτύξει διαφανείς, αντικειμενικές και συνεπείς πληροφορίες σχετικά με τον κίνδυνο αγοράς και αντισυμβαλλομένου ως βάση για τη λήψη ορθών αποφάσεων,
- να δημιουργήσει μια δομή που θα επιτρέψει στην Τράπεζα να συνδέσει την στρατηγική και τις δραστηριότητες της με τους στόχους για τον έλεγχο και την εποπτεία των κινδύνων,
- να διασφαλιστεί η τήρηση των Ορίων Ανάληψης Κινδύνων (Risk Appetite Limits).

Η Τράπεζα δρομολογεί μεθόδους μέτρησης της απόδοσης σε σχέση με τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο και προχωρά στον ανάλογο επιμερισμό κεφαλαίων.

Ορισμός κινδύνων

Πηγές κινδύνων αγοράς και αντισυμβαλλομένου

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος δυνητικών οικονομικών ζημιών λόγω δυσμενών μεταβολών στις μεταβλητές της αγοράς. Όπως αναφέρεται σε άλλο σημείο του κειμένου, η Τράπεζα εκτίθεται σε πέντε τύπους κινδύνου αγοράς:

- Κίνδυνος επιτοκίων,
- Κίνδυνος τιμής μετοχών,
- Συναλλαγματικός κίνδυνος,
- Κίνδυνος τιμής εμπορευμάτων, και
- Τεκμαρτής μεταβλητότητας των παραπάνω.

Ο κίνδυνος αντισυμβαλλομένου είναι ο κίνδυνος δυνητικών χρηματοοικονομικών ζημιών που απορρέουν από την αδυναμία του αντισυμβαλλομένου να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις. Περιλαμβάνει:

- Κίνδυνος εκδότη για χρεωστικούς τίτλους που διαπραγματεύονται στις χρηματοπιστωτικές αγορές.
- Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου για παράγωγα (διατραπεζικά και εταιρικά).
- Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου για διατραπεζικές δραστηριότητες (καταθέσεις, repos κ.λπ.)

Επιπτώσεις του κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος δυνητικών οικονομικών ζημιών λόγω δυσμενών μεταβολών στις μεταβλητές της αγοράς. Όπως αναφέρεται σε άλλο σημείο του κειμένου, η Τράπεζα εκτίθεται σε πέντε τύπους κινδύνου αγοράς:

- Κίνδυνος επιτοκίων,
- Κίνδυνος τιμής μετοχών,
- Συναλλαγματικός κίνδυνος,
- Κίνδυνος τιμής εμπορευμάτων, και
- Τεκμαρτής μεταβλητότητας των παραπάνω.

Ο κίνδυνος αντισυμβαλλομένου είναι ο κίνδυνος δυνητικών χρηματοοικονομικών ζημιών που απορρέουν από την αδυναμία του αντισυμβαλλομένου να εκπληρώσει τις χρηματοοικονομικές του υποχρεώσεις. Περιλαμβάνει:

- Κίνδυνος εκδότη για χρεωστικούς τίτλους που διαπραγματεύονται στις χρηματοπιστωτικές αγορές,
- Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου για παράγωγα (διατραπεζικά και εταιρικά),
- Πιστωτικός κίνδυνος αντισυμβαλλομένου για διατραπεζικές δραστηριότητες (καταθέσεις, repos κ.λπ.).

5.1.2 Δομή διακυβέρνησης κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) του Διοικητικού Συμβουλίου της Eurobank Ergasias S.A. και των θυγατρικών της (ο Όμιλος) είναι επιτροπή του Διοικητικού Συμβουλίου και έχει ως σκοπό να βοηθήσει το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την άσκηση της εποπτείας του όσον αφορά τους Πιστωτικούς, Κινδύνους Αγοράς και Επιχειρησιακούς Κινδύνους. Στο πλαίσιο του κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένων, η ΕΔΚ:

- Διασφαλίζει ότι ο Όμιλος διαθέτει μια καθορισμένη στρατηγική κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου ευθυγραμμισμένη με το πλαίσιο διάθεσης ανάληψης κινδύνου σύμφωνα με το επιχειρηματικό σχέδιο / σχέδιο αναδιάρθρωσης και ότι το εν λόγω πλαίσιο διατυπώνεται σε μια σειρά ποιοτικών και ποσοτικών ορίων χρησιμοποιώντας τις κατάλληλες μεθοδολογίες μέτρησης,
- Εξασφαλίζει ότι ο Όμιλος έχει αναπτύξει ένα κατάλληλο πλαίσιο διαχείρισης κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου που ενσωματώνεται στη διαδικασία λήψης αποφάσεων (π.χ. εισαγωγή νέων προϊόντων, τιμολόγηση προσαρμοσμένη στον κίνδυνο, απόδοση προσαρμοσμένη σε κίνδυνο και κατανομή κεφαλαίου) σε όλο τον οργανισμό και τις θυγατρικές του,
- Εξετάζει και εγκρίνει τις σχετικές πολιτικές και διαδικασίες,
- Εξασφαλίζει ότι ο Όμιλος διαθέτει τα κατάλληλα εργαλεία ανάλυσης, τις πηγές δεδομένων και το επαρκές και ικανό προσωπικό που απαιτείται για τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, την παρακολούθηση και τον μετριασμό των κινδύνων,
- Να επανεξετάζει σε τακτική βάση την επάρκεια των σχετικών μέτρων και ελέγχων,
- Αναθεωρεί και αξιολογεί, μέσω τακτικών εκθέσεων του Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και Αντισυμβαλλομένου (Group Market and Counterparty Risk Sector - GMCRS), το προφίλ κινδύνου και την αποτελεσματικότητα των πολιτικών διαχείρισης κινδύνων της Τράπεζας και του Ομίλου,
- Παρακολούθηση των επιχειρηματικών μονάδων σε σχέση με τη συμμόρφωσή τους με τις πολιτικές και διαδικασίες του Τομέα Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και Αντισυμβαλλομένου,
- Εξασφαλίζει ότι εκτελούνται οι κατάλληλες προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων, τουλάχιστον σε ετήσια βάση, σε σχέση με όλους τους σημαντικούς κινδύνους του Ομίλου,
- Δίνει έγκριση για νέα προϊόντα και δομημένες επενδύσεις,
- Ενημερώνεται σε περίπτωση παραβίασης σχετικών ορίων.

Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου (GCRO)

Στο πλαίσιο των κινδύνων αγοράς, ο GCRO εγκρίνει:

- Πηγές και παραδοχές στις οποίες βασίζεται η αποτίμηση όλων των τίτλων και παραγώγων,
- Μεθοδολογίες υπολογισμού Προσαρμογής αξίας παραγώγων για πιστοληπτική ικανότητα αντισυμβαλλομένου (Credit Valuation Adjustment - CVA),
- Παραδοχές στις οποίες βασίζεται η εφαρμογή υπολογισμού του VaR.

Τομέας Διαχείρισης Κινδύνου Αγοράς και Αντισυμβαλλομένου (GMCRS)

Το GMCRS είναι μια ανεξάρτητη μονάδα της Τράπεζας υπό τον Γενικό Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων του Ομίλου. Στο πλαίσιο των κινδύνων της αγοράς και των αντισυμβαλλομένων, το GMCRS εκτελεί δύο βασικές λειτουργίες εντός του Ομίλου:

- Τη μόνη ανεξάρτητη αποτίμηση όλων των παραγώγων και χρεωστικών τίτλων που κατέχει η Eurobank Ergasias S.A. και οι θυγατρικές της Τράπεζας,
- Τον προσδιορισμό, μέτρηση και αναφορά όλων των κινδύνων αγοράς και αντισυμβαλλομένου του Ομίλου.

Οι μέθοδοι τιμολόγησης και μέτρησης κινδύνου του GMCRS εγκρίνονται από τον GCRO και ελέγχονται από εσωτερικούς και εξωτερικούς ελεγκτές σε τακτική βάση.

Στο πλαίσιο των κινδύνων αγοράς και αντισυμβαλλομένου, το GMCRS είναι υπεύθυνο για:

- Διατήρηση πολιτικών και διαδικασιών κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου κατάλληλες για το επιλεγμένο επιχειρηματικό προφίλ και προφίλ κινδύνου,
- Προσδιορισμό και αξιολόγηση όλων των κινδύνων αγοράς και αντισυμβαλλομένου στον ισολογισμό του Ομίλου
- Παρακολούθηση των δραστηριοτήτων του Τμήματος Διεθνών Αγορών (Global Markets Unit) και άλλων βασικών Επιχειρησιακών Μονάδων από την άποψη του κινδύνου αγοράς,
- Αποτίμηση όλων των τίτλων και παραγώγων του Τμήματος Διαχείρισης Διαθεσίμων (Treasury),
- Εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις εποπτικές απαιτήσεις που σχετίζονται με τον κίνδυνο αγοράς και αντισυμβαλλομένου,
- Υπολογισμό των απαιτήσεων κεφαλαιακής επάρκειας για κινδύνους αγοράς και αντισυμβαλλομένου (μετά την έγκριση του εσωτερικού μοντέλου από την Τράπεζα της Ελλάδος τον Ιούλιο του 2005) και τακτική υποβολή εκθέσεων στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (Single Supervisory Mechanism – SSM),
- Εξασφάλιση συμμόρφωσης με τα όρια κινδύνου που προτίθεται να αναλάβει ο Όμιλος,
- Παρακολούθηση και αναφορά της χρήσης των Ορίων στο Όμιλος και την ΕΔΚ. Αυτό περιλαμβάνει την κλιμάκωση παραβιάσεων ορίων ή σημαντικών ζητημάτων κινδύνου αγοράς,
- Εξέταση νέων προϊόντων (Δάνεια, Καταθέσεις και επενδυτικά προϊόντα) από πλευράς κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου,
- Διαμόρφωση της υποδομής και των διαδικασιών κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου ώστε να συμμορφώνονται με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές,
- Επανεξέταση των πολιτικών κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου σε ετήσια βάση.

Επιτροπές κινδύνου χωρών (CRCs)

Οι Επιτροπές Κινδύνου λειτουργούν σε κάθε μια από τις θυγατρικές Τράπεζες του εξωτερικού δηλαδή στη Βουλγαρία, Σερβία, Κύπρο και Λουξεμβούργο. Στις Επιτροπές Κινδύνων συμμετέχουν τόσο στελέχη των θυγατρικών όσο και στελέχη της μητρικής Τράπεζας.

Στο πλαίσιο των κινδύνων αγοράς, οι επιτροπές εξετάζουν τις χρήσεις ορίων και τις εγκρίσεις για τροποποιήσεις των ορίων στο Επιτοκιακή έκθεση ανά νόμισμα και χρονικό ορίζοντα (Interest Rate Gap) και στα ονομαστικά ισοδύναμα των ανοιγμάτων σε συναλλαγματικές ισοτιμίες.

Global Markets Credit Committee (GMCC)

Η Επιτροπή GMCC, στην οποία συμμετέχει από κοινού η ΓΔ Κινδύνων και η ΓΔ Global Markets, είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση των χρεογράφων που έχει στην κατοχή του ο Όμιλος.

Η Επιτροπή εξετάζει όλα τα χρεογραφα, ανεξάρτητα από τον εκδότη, που τηρούνται σε οποιαδήποτε Επιχειρησιακή Μονάδα του Ομίλου (συμπεριλαμβανομένων Global Markets, της Γενικής Διεύθυνσης Treasury καθώς και των Διεθνών Θυγατρικών) και προχωρά στη λήψη αποφάσεων για τα ακόλουθα θέματα:

- Διακράτηση/ αποεπένδυση εταιρικών χρεογράφων με πιστοληπτική διαβάθμιση κατώτερη από της επενδυτικής βαθμίδας (investment grade),
- Απομείωση αξίας (impairment) των χρεογράφων, εάν είναι απαραίτητο,
- Χαρακτηρισμός χρεογράφων ως «υπό παρακολούθηση» (watch list), ταξινομημένα ανά νόμισμα ονομασίας, χώρας, ιδιοκτησίας, διάρκειας, βαθμού ρευστότητας, τομέα, εκδότη, τύπου εκδότη (Εταιρική ή κρατική), πιστοληπτική διαβάθμιση ή οποιοδήποτε συνδυασμός των παραπάνω. Τα κριτήρια μπορούν να περιλαμβάνουν, αλλά δεν περιορίζονται από, ξαφνικές ή σημαντικές οικονομικές, πολιτικές, διαρθρωτικές αλλαγές ή αυξανόμενη μεταβλητότητα των τιμών και μεταβολές της πιστοληπτικής ικανότητας.

5.1.3 Μέτρηση Κινδύνων και Υποβολή εκθέσεων

Μετρήσεις κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου

Το παρόν τμήμα ορίζει το πεδίο εφαρμογής του συστήματος μέτρησης κινδύνων όσον αφορά τις θέσεις και τους παράγοντες κινδύνου και καθορίζει τα πρότυπα με τα οποία υπολογίζονται οι κίνδυνοι της αγοράς και αντισυμβαλλομένου.

Scope of risk measurement system

Όλες οι θέσεις του Ομίλου που εκτίθενται σε κινδύνους αγοράς και αντισυμβαλλομένου πρέπει να συμπεριληφθούν στο σύστημα μέτρησης κινδύνου. Το πεδίο της εφαρμογής καλύπτει όλες τις μονάδες του Ομίλου με σημαντική έκθεση σε κίνδυνο αγοράς. Αυτό περιλαμβάνει:

- Eurobank Ergasias και οι εγχώριες θυγατρικές της (Leasing, ERB Factoring κ.λπ.),
- Συνδεδεμένες εταιρείες ειδικού σκοπού (SPVs),
- Όλες τις τραπεζικές επιχειρήσεις των διεθνών μας δραστηριοτήτων,
- Χρεόγραφα ERB.

Αναφορικά με τον κίνδυνο αγοράς, το σύστημα μέτρησης κινδύνων μετράει τον κίνδυνο στην αποτίμηση όλων των θέσεων του Ομίλου (μετοχές, παράγωγα, βασικά τραπεζικά στοιχεία) ανεξάρτητα από τη λογιστική αντιμετώπιση (Εμπορικό χαρτοφυλάκιο (Trading), χαρτοφυλάκιο εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων (Fair Value through P & L), χαρτοφυλάκιο διαθέσιμο προς πώληση (Available for Sale-AFS), δάνεια και απαιτήσεις (Loans and Receivables- LaR) & διακρατούμενο ως τη λήξη χαρτοφυλάκιο (Held to Maturity - HTM) και έχουμε τους παρακάτω παράγοντες κινδύνου αγοράς:

- Συναλλαγματικές ισοτιμίες,
- Επιτόκια - συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών περιθωρίων,
- Τιμές μετοχών,
- Τιμές εμπορευμάτων,
- Οι μεταβολές για τα παραπάνω.

Όσον αφορά τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου, το σύστημα μέτρησης κινδύνου συγκρίνει τα ονομαστικά ποσά για κάθε κατάταξη αντισυμβαλλομένου με τα καθορισμένα όρια και τους κανόνες συγκέντρωσης.

Μέτρα κινδύνου

Η Τράπεζα

- χρησιμοποιεί μέτρα κινδύνου που της επιτρέπει να παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τα όρια που έχουν συμφωνηθεί σε επίπεδο Ομίλου,
- αξιολογεί την εγκυρότητα των υποθέσεων που χρησιμοποιούνται και την ακρίβεια των υποκειμένων μεθοδολογιών όσον αφορά τη χρησιμότητα των μέτρων κινδύνου που προκύπτουν από τον έλεγχο κινδύνου και την τελική μέτρηση της απόδοσης,
- τεκμηριώνει τις μεθοδολογίες και τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν.

Η Τράπεζα έχει θεσπίσει μια σειρά μέτρων για την αντιμετώπιση κινδύνων αγοράς και αντισυμβαλλομένων, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι προστατεύεται τόσο στις «κανονικές» συνθήκες αγοράς όσο και στις «ακραίες» συνθήκες αγοράς. Τα μέτρα αυτά παρακολουθούνται από το GMCRS.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι διάφορα βασικά μέτρα κινδύνου έχουν τροποποιηθεί από τις οδηγίες του Τομεακού Κλάδου, και συγκεκριμένα:

- the “Restructuring Governance and Commercial Practices Amendment Commitment” όπως εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή [European Commission on 26/11/2015 (hereafter: The “Eurobank Commitments”)] &
- the “Decision pursuant to Article 16(2)(e) and (k) and Recommendation pursuant to Article 4(3) of Council Regulation (EU) No 1024/2013” (hereafter: the “SSM Regulation”).

Εάν η εφαρμογή των οδηγιών καταλήξει σε αυστηρότερα πλαίσια ορίων, τότε το όριο των οδηγιών αντικαθιστά οποιοδήποτε προηγούμενο εσωτερικό όριο. Εξυπακούεται ότι όταν εκπνεύσουν οι οδηγίες, θα θεσπιστούν εσωτερικά νέα όρια σύμφωνα με τις συνθήκες που θα επικρατούν.

Ακολουθεί ένας κατάλογος των εφαρμοστέων μέτρων κινδύνου, που παρακολουθούνται από το GMCRS. Ο κατάλογος των εφαρμοστέων μέτρων κινδύνου, ο φορέας έγκρισής τους και η κατάσταση παρακολούθησης έχουν ως εξής:

- Αξία σε κίνδυνο (VaR),
- Επιτοκιακή έκθεση ανά νόμισμα και χρονικό ορίζοντα (Interest Rate Gap),
- Ανάλυση Ευαισθησίας καθαρών εσόδων από τόκους (NII),
- Ισοδύναμες θέσεις συναλλάγματος,
- Δυνητικό Μελλοντικό Άνοιγμα,
- Ανοίγματα στο Ελληνικό Δημόσιο,
- Συνολικά ανοίγματα χώρας,
- Ανοίγματα σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα,
- Ανοίγματα σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (διεθνείς) και τιτλοποιημένα στεγαστικά δάνεια (Residential Mortgage Backed Securities – RMBSs),
- Ανοίγματα σε μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (εγχώριες).

Αναφορά κινδύνου αγοράς και αντισυμβαλλομένου

Το GMCRS αναφέρει σε διάφορους παραλήπτες, μεταξύ των οποίων:

- Διοίκηση Ομίλου:
 - Διοικητικό Συμβούλιο
 - ΕΔΚ
 - EXBO
 - GCRO
- Επιχειρηματικές μονάδες
- Επόπτες (BoG / SSM)
- Δημοσιοποιημένα (Έκθεση του Πυλώνα III)

5.2 Εσωτερικά Υποδείγματα - Αξίας σε Κίνδυνο (VaR) & Credit Risk - Επιπρόσθετος κίνδυνος αθέτησης και μεταβολής της πιστοληπτικής αξιοπιστίας (IRC)

Για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων έναντι του κινδύνου αγοράς στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών που προκύπτει από τις δραστηριότητες της στην Ελλάδα, η Τράπεζα χρησιμοποιεί το δικό της εσωτερικό υπόδειγμα διαχείριση κινδύνων (VaR), επικυρωμένο από την Τράπεζα της Ελλάδος από το 2005. Κατά γενικό κανόνα, ο ορισμός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών για εποπτικούς σκοπούς ακολουθεί τη λογιστική αντιμετώπιση της αντίστοιχης θέσης - δηλαδή η διακράτηση θέσης με λογιστικό χειρισμό εύλογης αξίας μέσω αποτελεσμάτων (FVPL) σημαίνει αυτόματα ότι η θέση περιλαμβάνεται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών. Πρέπει να σημειωθεί ότι όλες οι θέσεις σε ξένα νομίσματα, είτε ανήκουν στο εμπορικό ή στο επενδυτικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας, είτε σχετίζονται με τις συμμετοχές της Τράπεζας στις διεθνείς θυγατρικές της (διαρθρωτική συναλλαγματική θέση), εμπίπτουν επίσης στο πλαίσιο του εσωτερικού υποδείγματος.

Η εν λόγω επικύρωση αφορά στους ακόλουθους τύπους κινδύνου:

- Γενικός Κίνδυνος Αγοράς (ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών λόγω μεταβολής των επιτοκίων, συναλλαγματικών ισοτιμιών, μετοχών, μετοχικών δεικτών και της τεκμαρτής μεταβλητότητας αυτών),
- Ειδικός κίνδυνος αγοράς (ο κίνδυνος που συνδέεται με τις μεταβολές των πιστωτικών επιτοκίων και των μετοχών) και
- Μεταβολής της πιστοληπτικής αξιοπιστίας ή αθέτησης (το κεφάλαιο που συνδέεται με αυτό το είδος κινδύνου στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών ονομάζεται Incremental Risk Charge (IRC - Επιπρόσθετος κίνδυνος αθέτησης και μεταβολής της πιστοληπτικής αξιοπιστίας).

Ο κίνδυνος αγοράς διαχειρίζεται και παρακολουθείται από τα εσωτερικά μοντέλα της Τράπεζας χρησιμοποιώντας τη μέθοδο Value at Risk (VaR). Το VaR είναι ένα στατιστικό μέτρο κινδύνου της μέγιστης ζημίας που μπορεί να υποστεί η Τράπεζα, υπό κανονικές συνθήκες αγοράς, κατά τη διάρκεια μιας ορισμένης χρονικής περιόδου σε ένα συγκεκριμένο

Κίνδυνος Αγοράς

επίπεδο εμπιστοσύνης. Για παράδειγμα, VaR μίας ημέρας σε ε.ε. 99% ίσο με 1 εκ. ευρώ, σημαίνει πως με πιθανότητα 99% η Τράπεζα δεν θα υποστεί ζημία που να υπερβαίνει το 1 εκ. ευρώ μέσα στην επόμενη ημέρα.

Το εσωτερικό υπόδειγμα VaR βασίζεται στην προσομοίωση Monte Carlo, η οποία υλοποιείται στο κύριο σύστημα μέτρησης κινδύνου της Τράπεζας (MSCI Risk Manager). Σε καθημερινή βάση, μέσω μιας αυτοματοποιημένης και στενά επιβλεπόμενης διαδικασίας, ο Risk Manager ανακτά τόσο τις θέσεις της Τράπεζας όσο και τα δεδομένα της αγοράς. Η μεταβλητότητα (volatility) και η συσχέτιση (correlation) των επί μέρους παραγόντων κινδύνου υπολογίζονται από τις χρονοσειρές των σχετικών ιστορικών δεδομένων, χρησιμοποιώντας μια μεθοδολογία εκθετικά σταθμισμένου κινητού μέσου (EWMA). Οι βασικές παράμετροι του EWMA (δηλαδή η διάρκεια της περιόδου παρατήρησης και η τιμή της σταθεράς λ) καθορίζονται από τον χρήστη. Η προσομοίωση Monte Carlo παράγει σενάρια παραμέτρων της αγοράς με τις επιθυμητές στατιστικές ιδιότητες. Για κάθε σενάριο, κάθε θέση επανατιμολογείται πλήρως, επιτρέποντας έτσι στην προσομοίωση να καλύπτει όλους τους τύπους μη γραμμικών και προερχόμενων από δικαιώματα προαίρεσης (options) κινδύνων. Το υπόδειγμα τιμολόγησης διαφοροποιεί τον γενικό και ειδικό κίνδυνο και κάθε ξεχωριστός τύπος κινδύνου υπολογίζεται σε αυτόνομη βάση. Ωστόσο, το συνολικό ποσό VaR ισούται με το διαφοροποιημένο σύνολό τους. Όπως περιγράφηκε παραπάνω, το εσωτερικό υπόδειγμα καλύπτει τους ακόλουθους τύπους κινδύνου:

- Κίνδυνος επιτοκίου: ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών λόγω μεταβολών στα επιτόκια,
- Συναλλαγματικός κίνδυνος: ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών σε θέσεις σε ξένα νομίσματα λόγω μεταβολών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες,
- Κίνδυνος μετοχών: ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών λόγω μεταβολών στις τιμές των μετοχών, των δεικτών μετοχών και των αμοιβαίων κεφαλαίων,
- Κίνδυνος εμπορευμάτων: ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών λόγω μεταβολών στις τιμές των βασικών εμπορευμάτων,
- Κίνδυνος μεταβλητότητας: ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών σε θέσεις δικαιωμάτων προαίρεσης λόγω μεταβολών στα επίπεδα τεκμαρτής μεταβλητότητας,
- Κίνδυνος πληθωρισμού: ο κίνδυνος πραγματοποίησης ζημιών σε θέσεις που σχετίζονται με τον πληθωρισμό λόγω των μεταβολών των επιπέδων πληθωρισμού.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί εσωτερικά μοντέλα τόσο για την υποβολή εποπτικών αναφορών και τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων, όσο και για την εσωτερική παρακολούθηση και διαχείριση των κινδύνων αγοράς. Οι αρχές στις οποίες βασίζονται οι υπολογισμοί και στις δύο περιπτώσεις είναι παρόμοιες. Ωστόσο, υπάρχουν διαφορές στην εφαρμογή, όπως φαίνεται λεπτομερώς στον συνοπτικό πίνακα παρακάτω:

Internal Model implementation for regulatory purposes:

Scope:	Greece, Trading book & FX
Metric monitored:	Value at Risk (VaR)
Confidence level:	99%
Holding period:	10 days (scaled up by the squared root of 10 from 1 day primary VaR calculation)
Methodology:	Monte Carlo
Observation parameters:	1 year, unweighted observations
Number of scenarios:	5000

Internal Model implementation for Management reporting purposes:

Scope:	Group, Trading book, Amortized Cost FX & loans and deposits
Metric monitored:	Value at Risk (VaR)
Confidence level:	99%
Holding period:	10 days (scaled up by the squared root of 10 at the risk factor level)
Methodology:	Monte Carlo
Observation parameters:	6 months, EWMA parameter $\lambda = 0.94$
Number of scenarios:	2000

Δεδομένου ότι το VaR αποτελεί ένα ολοκληρωμένο μέρος του πλαισίου ελέγχου του κινδύνου αγοράς του Ομίλου, έχουν καθοριστεί όρια VaR για όλες τις θέσεις της Τράπεζας (εμπορικό και επενδυτικό χαρτοφυλάκιο) και η πραγματική έκθεση παρακολουθείται καθημερινά από το Όμιλο.

Από τις 31.12.2011 η Τράπεζα εφάρμοσε το υπόδειγμα Δυνητικής ζημιάς υπό ακραίες συνθήκες (Stressed VaR) και το υπόδειγμα επιπρόσθετου κινδύνου αθέτησης και μεταβολής της πιστοληπτικής αξιοπιστίας (Incremental Risk Charge-IRC) χρησιμοποιώντας το εσωτερικό της υπόδειγμα, όπως αυτό απαιτείται από το πλαίσιο της Βασιλείας 2.5.

Το SVaR (Υπόδειγμα Δυνητικής ζημιάς υπό ακραίες συνθήκες) υπολογίζεται βάσει των ίδιων παραμέτρων όπως το VaR (ίδιες θέσεις / χαρτοφυλάκια, ίδιοι μηχανισμοί αποτίμησης, ίδια μεθοδολογία, ίδιος αριθμός σεναρίων MC (5.000), ίδιος συντελεστής λ για την εκτίμηση της μεταβλητότητας), με τη μόνη διαφορά να εντοπίζεται στη χρονική περίοδο ("Stressed Period") που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό της μεταβλητότητας. Η εν λόγω περίοδος ορίζεται ως εκείνη για την οποία το συνολικό VaR του χαρτοφυλακίου μεγιστοποιείται. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι αυτό δεν σημαίνει πως το Stressed Period μεγιστοποιεί επίσης κάθε ξεχωριστό τύπο κινδύνου. Το Stressed Period επανεξετάζεται επί του παρόντος σε τριμηνιαία βάση, αλλά σε περίπτωση σημαντικών μεταβολών στη σύνθεση του χαρτοφυλακίου, ο υπολογισμός μπορεί να πραγματοποιηθεί ad hoc.

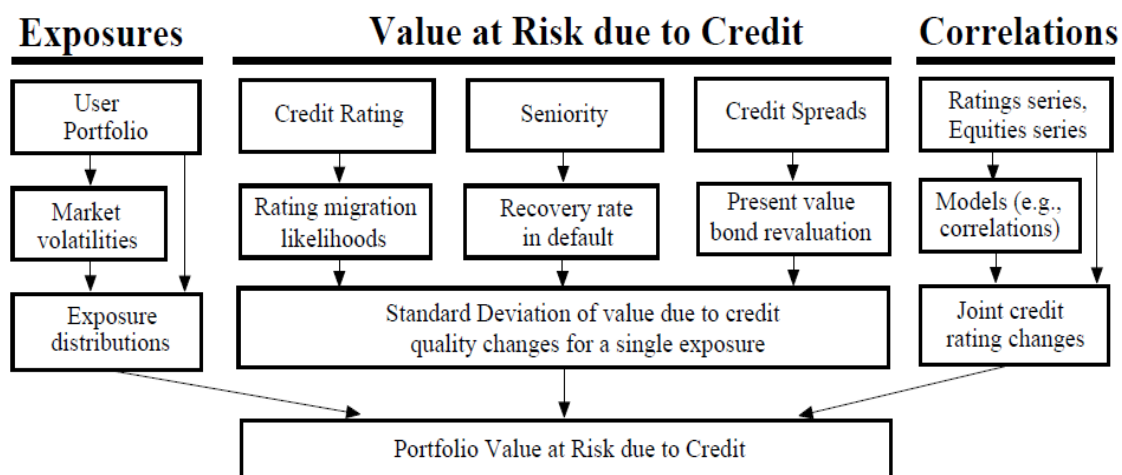
Η έκθεση της Τράπεζας στα εμπορεύματα και τη μεταβλητότητα είναι μη σημαντική.

Το IRC υπολογίζεται για όλες τις θέσεις σταθερού εισοδήματος (fixed income) στο εμπορικό χαρτοφυλάκιο της Τράπεζας στην Ελλάδα. Υπολογίζει τον επιπρόσθετο κίνδυνο αθέτησης και μεταβολής της πιστοληπτικής αξιοπιστίας του εκδότη, χρησιμοποιώντας την προσομοίωση Monte Carlo σε επίπεδο εμπιστοσύνης 99.9% και για περίοδο διακράτησης 1 έτους. Το υπόδειγμα εγκρίθηκε από την Τράπεζα της Ελλάδας στις 31.12.2011.

Για τον υπολογισμό του IRC η Τράπεζα χρησιμοποιεί τη μεθοδολογία CreditMetrics. Η CreditMetrics είναι μια μεθοδολογία για την αξιολόγηση του κινδύνου χαρτοφυλακίου λόγω μεταβολών της αξίας αγοράς που προκαλούνται από μεταβολές στην πιστωτική ποιότητα του οφειλέτη (μεταβάσεις πιστοληπτικής διαβάθμισης) ή αθέτησης υποχρεώσεων (πτωχεύσεις). Η μεθοδολογία παρέχει το πλαίσιο για τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών και των μη αναμενόμενων ζημιών (το οικονομικό κεφάλαιο) που αποτελούν τα κεφάλαια που απαιτούνται για πιστωτικό κίνδυνο στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών (ή το πρόσθετο τέλος κινδύνου, IRC). Η CreditMetrics αξιολογεί τον κίνδυνο σε ολόκληρο το χαρτοφυλάκιο. Εξετάζει τη συσχέτιση μεταξύ των γεγονότων πτώχευσης και των γεγονότων μετάβασης πιστοληπτικής διαβάθμισης οφειλετών. Αυτό επιτρέπει να λαμβάνεται υπόψη η διαφοροποίηση (diversification) αλλά και η επίδραση των υπερβολικών συγκεντρώσεων στο χαρτοφυλάκιο.

Η CreditMetrics εξετάζει έναν χρονικό ορίζοντα ο οποίος καθορίζεται από το χρήστη και παράγει μια κατανομή των τιμών του χαρτοφυλακίου που βασίζονται σε έναν αριθμό προσομοιωμένων πιστωτικών αποτελεσμάτων (σεναρίων) που καθορίζει ο χρήστης (λόγω μεταβάσεων πιστοληπτικής διαβάθμισης και αθετήσεων υποχρεώσεων - πτωχεύσεις). Κάθε μετάβαση πιστοληπτικής διαβάθμισης σταθμίζεται από την πιθανότητα (η οποία προέρχεται από ένα πίνακα πιθανοτήτων μετάβασης – migration matrix). Κάθε αποτέλεσμα έχει μια εκτίμηση της μεταβολής της αξίας (που δίνεται είτε από τα πιστωτικά περιθώρια σε περίπτωση μετάβασης πιστοληπτικής διαβάθμισης είτε από παραδοχές που βασίζονται σε ιστορικές μελέτες για τα ποσοστά ανάκτησης σε περίπτωση αθέτησης υποχρεώσεων - πτωχεύσεις).

Το μοντέλο συνοψίζεται στο παρακάτω διάγραμμα:

Η μεθοδολογία βασίζεται στη χρήση του πίνακα μεταβάσεων (migration matrix) στις κατηγορίες πιστοληπτικής αξιολόγησης.

Οι πίνακες μεταβάσεων μεταφορτώνονται αυτόματα στο σύστημα Credit Metrics και αποτελούνται από τους πίνακες που παρέχονται από τους διεθνείς οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's, S&P & Fitch.

Η στατιστική κατανομή Gaussian copula χρησιμοποιείται για την εκτίμηση των συσχετίσεων (correlations) μεταξύ των οφειλετών.

Η Τράπεζα εφαρμόζει ορίζοντα ρευστοποίησης (liquidity horizon) 1 έτους για υπολογισμούς IRC.

Η απόφαση αυτή βασίζεται στα ακόλουθα κριτήρια:

- το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών παραμένει περιορισμένο στο μέγεθος κατά τη διάρκεια όλων των ετών μετά την έγκριση του μοντέλου IRC,
- το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών παραμένει συγκεντρωμένο σε έκθεση σε Ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου και σε ελληνικές επιχειρήσεις, χωρίς σημαντικές αλλαγές στη σύνθεσή του μέσα στο έτος.

Η Τράπεζα εφαρμόζει συγκεκριμένη διαδικασία επικύρωσης για το μοντέλο IRC που χρησιμοποιεί (validation process).

Η ακόλουθη λίστα παρουσιάζει τις κύριες εργασίες της εφαρμοζόμενης διαδικασίας επικύρωσης για το μοντέλο IRC:

- A1) επιβεβαίωση ότι χρησιμοποιούνται τα κατάλληλα στοιχεία που αφορούν την αγορά,
- A2) επιβεβαίωση ότι τα δεδομένα της αγοράς που χρησιμοποιούνται στο μοντέλο είναι σωστά, συναφή και ενημερωμένα,
- A3) επιβεβαίωση ότι οι οφειλέτες που δεν διαθέτουν πιστοληπτική διαβάθμιση αντιμετωπίζονται σωστά,
- A4) επιβεβαίωση ότι το σύνολο των δεδομένων θέσης είναι σωστό και έχει συμφωνηθεί με άλλες πηγές,
- A5) επιβεβαίωση ότι το σύνολο των παραδοχών είναι λογικό και βασίζεται σε υποστηρικτική ανάλυση,
- A6) την επιβεβαίωση ότι τα αποτελέσματα είναι εύλογα και μπορούν να προσεγγιστούν ή να εξηγηθούν με λογικούς ελέγχους,
- A7) επιβεβαίωση των υποθέσεων για το PD (Probability of Default – Πιθανότητα Πτώχευσης),
- A8) επιβεβαίωση των παραδοχών του RR (Recovery Rate – Ποσοστού Ανάκτησης),
- A9) εξέταση και επιβεβαίωση της προσέγγισης που χρησιμοποιείται για τους κινδύνους που δεν καλύπτονται από το μοντέλο IRC,
- A10) ανασκόπηση των αποτελεσμάτων της ανάλυσης ευαισθησίας σε κρίσιμες μεταβλητές (PD, RR, R2, συσχέτιση).

Οι κατωτέρω πίνακες παρουσιάζουν τις τιμές που προκύπτουν από τους διάφορους τύπους εσωτερικών μοντέλων που εγκρίθηκαν να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό της κεφαλαιακής επιβάρυνσης στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Πίνακας 32: EU MR2-A – Κίνδυνος αγοράς σύμφωνα με τη προσέγγιση εσωτερικών μοντέλων

	31 Δεκεμβρίου 2017	
	Σταθμισμένο ενεργητικό € εκατ.	Κεφαλαϊακές απαιτήσεις € εκατ.
1 Δυνητική ζημιά (υψηλότερη των αξιών των α και β)		
Δυνητικής ζημιάς της προηγούμενης ημέρας VaR		
(α) (άρθρο 365(1)) του CRR (VaRt-1))	35	3
Μέσος όρος ημερήσιων υπολογισμών VaR (άρθρο 365(1) του CRR σε κάθε μια από τις προηγούμενες 60 εργάσιμες ημέρες (VaRavg) πολλαπλασιαζόμενου με τον πολλαπλασιαστικό συντελεστή σύμφωνα με		
(β) το άρθρο 366 του CRR	143	11
Δυνητική ζημιά υπό ακραίες συνθήκες (υψηλότερη των αξιών των α και β)		
2	-	-
Τελευταία διαθέσιμη μέτρηση δυνητικής ζημιάς υπό ακραίες συνθήκες (άρθρο 365(2) του CRR(SVaRt-1))	134	11
(α) Μέσος όρος δυνητικής ζημιάς υπό ακραίες συνθήκες (άρθρο 365(2) του CRR) όπως υπολογίζεται με τον τρόπο και συχνότητα κατά την διάρκεια των προηγούμενων 60 εργάσιμων ημερών (SVaRavg) επί τον πολλαπλασιαστικό συντελεστή (άρθρο 366 του CRR)	411	33
(β)		
Μεταβολή επιπρόσθετου κινδύνου (υψηλότερη των αξιών των α και β)	-	-
3		
Πιο πρόσφατη μέτρηση για τον επιπρόσθετο κίνδυνο αθέτησης και υποχρεώσεων και μεταβολής της πιστοληπτικής αξιολόγησης σύμφωνα με το		
(α) άρθρο 370 και άρθρο 371 του CRR	87	7
Μέσος όρος του αριθμού των μεταβολών του επιπρόσθετου κινδύνου για τις προηγούμενες 12		
(β) εβδομάδες	65	5
Συνολικό μέτρο κινδύνου (υψηλότερη των αξιών των α, β και γ)		
4		
Πιο πρόσφατη μέτρηση για την συσχέτιση του κινδύνου χαρτοφυλακίου συναλλαγών (άρθρο 377		
(α) του CRR)	-	-
Μέσος όρος του αριθμού των κινδύνων για την συσχέτιση του κινδύνου χαρτοφυλακίου		
(β) συναλλαγών για τις προηγούμενες 12 εβδομάδες	-	-
8% της κεφαλαιακής απαίτησης με την χρήση της τυποποιημένης προσέγγισης της πιο πρόσφατης μέτρησης αριθμού κινδύνου για το χαρτοφυλάκιο		
(γ) συναλλαγών συσχετίσεων	-	-
5 Λοιπά	-	-
6 Σύνολο	641	51

Πίνακας 33: EU MR2-B – Κατάσταση ροών σταθμισμένου ενεργητικού για τα ανοίγματα έναντι κινδύνου αγοράς σύμφωνα με την προσέγγιση εσωτερικών μοντέλων

	31 Δεκεμβρίου 2017						
	Δυνητική	Δυνητική	Μεταβολή	Μέτρηση	Σύνολο	Σύνολο	
	ζημιά	ζημιά υπό	επιπρόσθετου	κινδύνου	σταθμισμένου	κεφαλαϊακών	
	€ εκατ.	ακραίες	κινδύνου	κινδύνου	λοιπά	απαιτήσεων	
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Σταθμισμένο ενεργητικό υπόλοιπο κλεισίματος							
1 προηγούμενου τριμήνου	137	417	43	-	-	596	
1a Εποπτικές προσαρμογές	-	-	-	-	-	-	
Σταθμισμένο ενεργητικό υπόλοιπο κλεισίματος							
1b προηγούμενου τριμήνου (τέλος ημέρας)	137	417	43	-	-	596	
2 Μεταβολή επιπέδου κινδύνου	6	(6)	45	-	-	45	
3 Αναθεωρήσεις/αλλαγή μοντέλων	-	-	-	-	-	-	
4 Μεθοδολογία και πολιτική	-	-	-	-	-	-	
5 Εξαγορές και πωλήσεις	-	-	-	-	-	-	
6 Μεταβολές συναλλαγματικών ισοτιμιών	-	-	-	-	-	-	
7 Λοιπά	-	-	-	-	-	-	
Σταθμισμένο ενεργητικό υπόλοιπο κλεισίματος (τέλος							
8a ημέρας)	143	411	87	-	-	641	
8b Εποπτικές προσαρμογές	-	-	-	-	-	-	
Σταθμισμένο ενεργητικό υπόλοιπο κλεισίματος							
8 περιόδου αναφοράς	143	411	88	-	-	641	

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τις αξίες των διαφορετικών τύπων εσωτερικών μοντέλων που είναι εγκεκριμένα για τον υπολογισμό των εποπτικών κεφαλαίων στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Πίνακας 34: EU MR3 – Προσέγγιση εσωτερικών μοντέλων για το χαρτοφυλάκιο συναλλαγών

	31 Δεκεμβρίου
	2017
	€ εκατ.
Δυνητική ζημιά VaR (10 ημέρες 99%)	
Μέγιστη αξία	4
Μέσος όρις αξίας	3
Ελάχιστη αξία	3
Υπόλοιπο κλεισίματος	3
Δυνητική ζημιά υπό ακραίες συνθήκες (10 ημέρες)	
Μέγιστη αξία	12
Μέσος όρις αξίας	11
Ελάχιστη αξία	11
Υπόλοιπο κλεισίματος	11
Μεταβολή επιπρόσθετου κινδύνου (99.9%)	
Μέγιστη αξία	11
Μέσος όρις αξίας	4
Ελάχιστη αξία	1
Υπόλοιπο κλεισίματος	7
Συνολικό μέτρο κινδύνου κεφαλαϊακής	
Μέγιστη αξία	-
Μέσος όρις αξίας	-
Ελάχιστη αξία	-

5.2.1 Πρόγραμμα Προσομοίωσης Καταστάσεων Κρίσης

Τα μοντέλα VaR έχουν σχεδιαστεί για τη μέτρηση του κινδύνου αγοράς υπό κανονικές συνθήκες αγοράς. Θεωρείται ότι οποιοδήποτε αλλαγές στους παράγοντες κινδύνου ακολουθούν την κανονική κατανομή. Δεδομένου ότι η προσέγγιση VaR δεν καλύπτει ακραίες συνθήκες αγοράς, ο Όμιλος έχει εφαρμόσει το Πρόγραμμα Προσομοίωσης Καταστάσεων Κρίσης, για να προσομοιώσει την επίδραση πολλών κινήσεων της τυπικής απόκλισης των παραγόντων κινδύνου και την ανάλυση των ιστορικών συσχετίσεων.

Οι κύριοι τύποι των Προγραμμάτων Προσομοίωσης Καταστάσεων Κρίσης που εφαρμόζονται είναι υποκειμενικοί, όπου τα χαρτοφυλάκια εκτίθενται σε σενάρια παραγόντων κινδύνου που θεωρούνται ιδιαίτερα σημαντικοί (υποτίμηση ξένων νομισμάτων, παράλληλες μετατοπίσεις καμπυλών απόδοσης, μακροπρόθεσμη αύξηση της κλίσης, μακροπρόθεσμη μείωση της κλίσης, ανοδική μετακίνηση κατά 10 τυπικές αποκλίσεις, αύξηση του πιστωτικού περιθωρίου, μείωση των μετοχικών τιμών, δυσμενής μετακίνηση της τεκμαρτής μεταβλητότητας).

Τα προγράμματα προσομοίωσης κρίσης που εφαρμόζονται στις παραμέτρους μοντελοποίησης του IRC αποτελούνται από:

- Ευαισθησία στο ποσοστό συστηματικού παράγοντα,
- Ευαισθησία σχετικά με τη συσχέτιση με τους δυνητικούς οφειλέτες,
- Ευαισθησία σε PD,
- Ευαισθησία στα LGD.

5.2.2 Δοκιμαστικός εκ των υστέρων έλεγχος (backtesting)

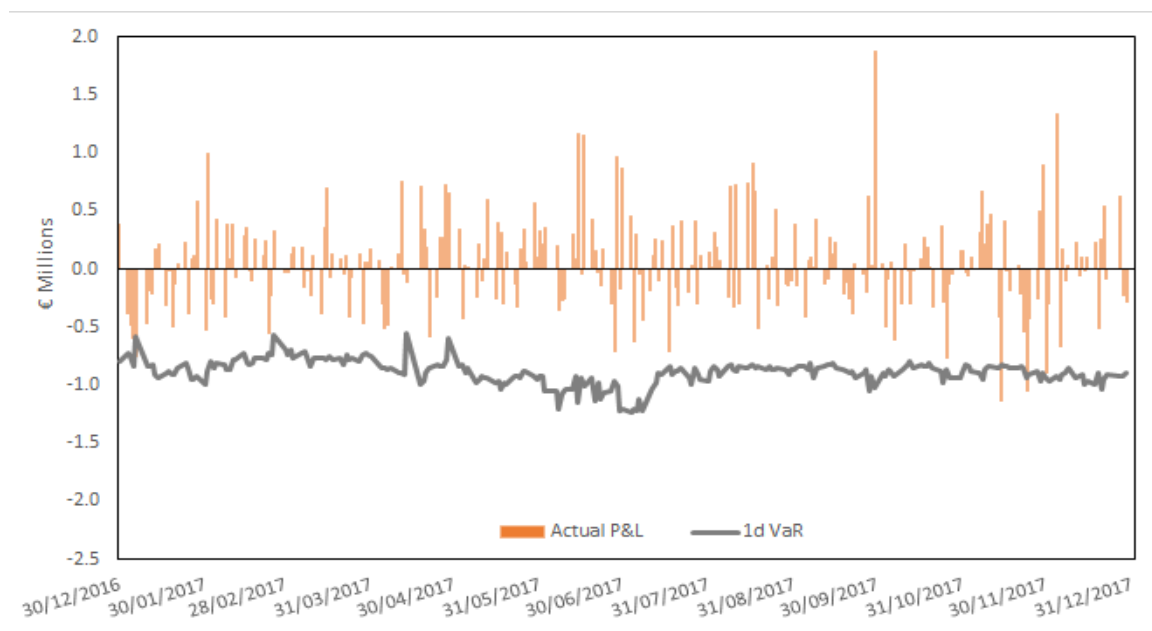
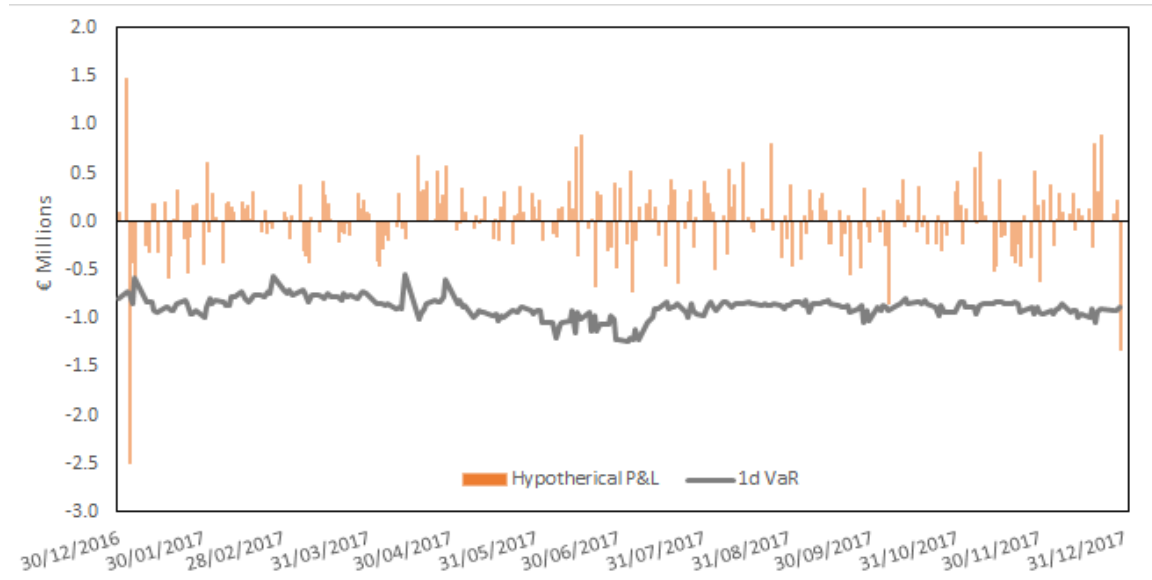
Η Τράπεζα εκτελεί δοκιμαστικό εκ των υστέρων έλεγχο (backtesting) έτσι ώστε να ελεγχθεί η προβλεπτική ικανότητα του υποδείγματος εσωτερικής αξιολόγησης του κινδύνου της. Ο έλεγχος εφαρμόζεται μέσω σύγκρισης των ημερήσιων αποτιμήσεων του VaR-υπολογισμένο με ε.ε. 99% - με τις μεταβολές της αξίας του χαρτοφυλακίου. Δύο τύποι Back Testing έχουν οριστεί. Στον πρώτο («Υποθετικό» Backtesting) οι αλλαγές της αξίας του χαρτοφυλακίου παράγονται εντός του συστήματος μέτρησης κινδύνου, με τις ίδιες παραμέτρους όπως το VaR και SVaR, δηλ. ίδιες θέσεις, ίδιοι μηχανισμοί αποτίμησης και ίδια δεδομένα αγοράς. Στον δεύτερο τύπο («Πραγματικό» backtesting), οι μεταβολές του χαρτοφυλακίου υπολογίζονται από το front office σύστημα της Τράπεζας, χρησιμοποιώντας τους ίδιους μηχανισμούς αποτίμησης, τις ίδιες τιμές και τα δεδομένα αγοράς που χρησιμοποιούνται στις επίσημες λογιστικές εγγραφές της Τράπεζας. Κάθε φορά που στο PnL κάθε τύπου backtesting υπερβαίνει την εκτίμηση του VaR, καταγράφεται μία υπέρβαση.

Στον αντίστοιχο έλεγχο για το 2017, όπως φαίνεται στα παρακάτω διαγράμματα, προέκυψαν δύο (2) υπερβάσεις σε σύνολο 250 εργάσιμων ημερών, κατά την σύγκριση της πρόβλεψης VaR τόσο με το υποθετικό όσο και με το πραγματικό PnL. Σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο αυτός ο αριθμός των υπερβάσεων αντιστοιχεί σε πολλαπλασιαστή ίσο με (3) για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων του κινδύνου αγοράς.

Αυτές οι εξαιρέσεις/υπερβάσεις αναλύονται παρακάτω:

- Η υπέρβαση της 3ης Ιανουαρίου και 29ης Δεκεμβρίου οφείλονταν σε κινήσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών (υποθετικό PnL),
- Η υπέρβαση της 14ης Νοεμβρίου οφείλονταν τόσο σε κινήσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών όσο και στην μακροπρόθεσμη κίνηση των επιτοκίων (πραγματικό PnL),
- Η υπέρβαση της 23ης Νοεμβρίου οφείλονταν σε κινήσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών (πραγματικό PnL).

Table 35: EU MR4 – Σύγκριση εκτίμησης της δυνητικής ζημιάς με κέρδη/ζημιές

5.3 Τυποποιημένη Προσέγγιση για τον κίνδυνο της αγοράς

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί την Τυποποιημένη μέθοδο για τη μέτρηση του κινδύνου αγοράς για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων των θυγατρικών της στην Ελλάδα και τις διεθνείς δραστηριότητες. Ο ακόλουθος πίνακας συνοψίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο αγοράς ανά παράγοντα κινδύνου, βασισμένες στην Τυποποιημένη μεθοδολογία στις 31 Δεκεμβρίου του 2017:

Πίνακας 36: EU MR1 – Κίνδυνος αγοράς σύμφωνα με την τυποποιημένη προσέγγιση

	31 Δεκεμβρίου 2017	
	Σταθμισμένο ενεργητικό	Κεφαλαϊακές απαιτήσεις
	€ εκατ.	€ εκατ.
Outright products	8	1
Επιτοκιακός κίνδυνος (γενικός και ειδικός)	29	2
Κίνδυνος μετοχών (γενικός και ειδικός)	-	-
Συναλλαγματικός κίνδυνος	48	4
Κίνδυνος εμπορευμάτων	-	-
Options	-	-
Απλουστευμένη προσέγγιση	-	-
Δέλτα	-	-
Προσέγγιση βάση σεναρίου	-	-
Τιτλοποιήσεις (ειδικός κίνδυνος)	-	-
Σύνολο	85	7

5.4 Ανοίγματα σε αξίες που δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο συναλλαγών

Μετοχές του χαρτοφυλακίου Διαθεσίμων προς πώληση είναι εκείνες που πρόκειται να διακρατηθούν για απροσδιόριστη χρονική περίοδο, οι οποίες μπορούν να πωληθούν προκειμένου να καλύψουν ανάγκες ρευστότητας ή εξαιτίας μεταβολών στις τιμές μετοχών. Αγορές και πωλήσεις μετοχών διαθεσίμων-προς-πώληση αναγνωρίζονται στην ημερομηνία της συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει την επένδυση. Η αρχική εγγραφή είναι στην εύλογη αξία συν το κόστος συναλλαγής. Διαγραφή προκύπτει όταν τα δικαιώματα του να εισπραχθούν χρηματικές ροές από τις εν λόγω επενδύσεις έχουν λήξει ή όταν ο Όμιλος έχει στην ουσία μεταβιβάσει όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας αυτών των θέσεων.

Οι διαθέσιμες προς πώληση μετοχές εμφανίζονται στη συνέχεια σε εύλογη αξία. Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια έως ότου το περιουσιακό στοιχείο διαγραφεί ή απομειωθεί στα αποτελέσματα.

Η εύλογη αξία επενδύσεων διαπραγματεύσιμων σε οργανωμένες αγορές βασίζεται στις τρέχουσες τιμές αγοράς (bid prices). Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται μία μετοχή δεν είναι ενεργή, ο Όμιλος υπολογίζει την εύλογη αξία χρησιμοποιώντας τεχνικές αποτίμησης. Οι τεχνικές αυτές περιλαμβάνουν πρόσφατες παρόμοιες ανεξάρτητες συναλλαγές, τη δίκαιη αξία ουσιαστικά παρόμοιου τίτλου, ανάλυση χρηματοροών, μοντέλα αποτίμησης δικαιωμάτων προαίρεσης και άλλες μεθόδους που χρησιμοποιούνται συχνά στην αγορά.

Σε περίπτωση αξιών ταξινομημένων ως διαθέσιμες-προς-πώληση, μια σημαντική ή παρατεταμένη πτώση στην εύλογη αξία του τίτλου κάτω από το κόστος του, λαμβάνεται υπόψιν στο να καθοριστεί αν η αξία αυτού του στοιχείου έχει απομειωθεί. Εάν υπάρχει τέτοια ένδειξη για τίτλο του χαρτοφυλακίου διαθέσιμων-προς-πώληση, η συσσωρευμένη ζημία - υπολογισμένη ως η διαφορά μεταξύ του κόστους απόκτησης και της τρέχουσας εύλογης αξίας, μειωμένη κατά οποιαδήποτε ζημία απομείωσης σε αυτή τη μετοχή που έχει προηγουμένως αναγνωριστεί στα κέρδη ή τις ζημιές - αφαιρείται από το χαρτοφυλάκιο και αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Οι ζημιές απομείωσης από μετοχές, που έχουν αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων, είναι μη αναστρέψιμες.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, ο Όμιλος αναγνώρισε ποσό € 0,9 εκατ. ως ζημιές απομείωσης από μετοχές (περιλαμβανομένων Αμοιβαίων Κεφαλαίων, εισηγμένες και μη εισηγμένες μετοχές) για τις οποίες η πτώση στην εύλογη αξία κάτω του κόστους θεωρείται σημαντική ή/και παρατεταμένη, ως αποτέλεσμα της συνεχιζόμενης πτώσης

Κίνδυνος Αγοράς

στις χρηματιστηριακές αγορές. Την 31 Δεκεμβρίου 2016, ο Όμιλος αναγνώρισε ποσό € 11 εκατ. ως ζημιά απομείωσης από μετοχές.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει διακρατήσεις μετοχών που ανήκουν στο χαρτοφυλάκιο διαθέσιμων-προς-πώληση και περιλαμβάνονται στα εποπτικά ανοίγματα της 31 Δεκεμβρίου του 2017 και 2016:

	2017	2016
	€ εκατ.	€ εκατ.
Διακρατούμενα για:		
Στρατηγικές Επενδύσεις	15	21
Επενδύσεις με σκοπό την κεφαλαιακή ανατίμηση	94	122
Σύνολο	109	143
Μετοχές εισηγμένων εταιρειών	24	29
Μετοχές μη-εισηγμένων εταιρειών	29	36
Λοιπά (Αμοιβαία κεφάλαια & λοιπές συλλογικές επενδύσεις)	56	78
Σύνολο	109	143

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημίες), μετά φόρων, από την πώληση μετοχών του χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση, καθώς επίσης και τα μη-πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημίες) από την αποτίμηση ισχύοντων θέσεων του ίδιου χαρτοφυλακίου, την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016:

	2017	2016
	€ εκατ.	€ εκατ.
Πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημίες)	30	55
Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/(ζημίες)	3	21

Το ποσό των μη πραγματοποιηθέντων ζημιών από μετοχές του χαρτοφυλακίου διαθέσιμων προς πώληση, αναγνωρίζεται στα αποθεματικά της 31 Δεκεμβρίου 2017 και περιλαμβάνεται στο CET 1 κεφάλαιο.

5.5 Επιτοκιακός Κίνδυνος Επενδυτικού χαρτοφυλακίου

Η Τράπεζα υπολογίζει και ελέγχει τον κίνδυνο των επιτοκίων του επενδυτικού χαρτοφυλακίου για τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, το Λουξεμβούργο και την Κύπρο σε καθημερινή βάση, χρησιμοποιώντας το εσωτερικό υπόδειγμα διαχείρισης κινδύνων (VaR). Για τις διεθνείς δραστηριότητες (Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία) ο Όμιλος εφαρμόζει ανάλυση ευαισθησίας και προετοιμάζεται να εφαρμόσει τη μεθοδολογία VaR.

Το σύστημα λαμβάνει υπόψη όλα τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις και τα εκτός ισολογισμού στοιχεία, τα οποία είναι ευαίσθητα στα επιτόκια. Η επιτοκιακή έκθεση υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τις συμβατικές ημερομηνίες λήξης ή τις ημερομηνίες επόμενης ανατίμησης σε περίπτωση κυμαινόμενων επιτοκίων. Η ίδια μεθοδολογία εφαρμόζεται επίσης και στα δανειοδοτικά μέσα, όπου καμία προσαρμογή προπληρωμής δε γίνεται εφ' όσον αυτός ο τύπος κινδύνου είναι επουσιώδης. Το κύριο μέρος των λογαριασμών χωρίς λήξη έχει μια δομή βραχυπρόθεσμης ανατίμησης και επομένως αντιμετωπίζεται αντίστοιχα.

Στο τέλος του 2017 και 2016 το μέσο επιτοκιακό VaR σε διάστημα εμπιστοσύνης 99% και για περίοδο διακράτησης 1 ημέρα για τις δραστηριότητες της Τράπεζας στην Ελλάδα, την Κύπρο και το Λουξεμβούργο ήταν ως εξής:

	2017	2016
	€ εκατ.	€ εκατ.
Επιτοκιακό VaR του επενδυτικού χαρτοφυλακίου ¹	17	17
Συνολικό επιτοκιακό VaR (χαρτοφυλάκιο συναλλαγών και επενδυτικό ¹)	17	17

¹ Η μεταβλητότητα των επιτοκίων εφαρμόστηκε σε όλα τα χαρτοφυλάκια. Η μεταβλητότητα του credit spread εφαρμόστηκε στο χαρτοφυλάκιο

Επιπλέον, η Τράπεζα υπολογίζει την ευαισθησία στα επιτόκια εφαρμόζοντας παράλληλες μετατοπίσεις κατά + 100 bps στα επιτόκια. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση ευαισθησίας ανά νόμισμα, για την Τράπεζα στις 31 Δεκεμβρίου του 2017 και 2016:

2017	ΣΥΝΟΛΟ	EUR	CHF	JPY	PLN	RON	TRY	USD	OTHERS
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κίνδυνος επιτοκίων (Επενδυτικό χαρτ.):	(49)	(46)	(3)	-	-	-	-	-	-
+100 bps παράλληλη μετατόπιση		-	-	-	-	-	-	-	-
Κίνδυνος επιτοκίων (χαρτ. Συναλλαγών και Επενδυτικό	(76)	(67)	(3)	-	-	-	-	(6)	-
+100 bps παράλληλη μετατόπιση		-	-	-	-	-	-	-	-

2016	Σύνολο	EUR	CHF	JPY	PLN	RON	TRY	USD	OTHERS
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Κίνδυνος επιτοκίων (Επενδυτικό χαρτ.):	(11)	(11)	1	-	-	-	-	(1)	-
+100 bps παράλληλη μετατόπιση									
Κίνδυνος επιτοκίων (χαρτ. Συναλλαγών και Επενδυτικό	(23)	(23)	1	-	-	-	-	(1)	-
+100 bps παράλληλη μετατόπιση									

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την ανάλυση ευαισθησίας για την ευαίσθητη στα επιτόκια θέση του εμπορικού και επενδυτικού χαρτοφυλακίου στις κύριες θυγατρικές των διεθνών δραστηριοτήτων (Ρουμανία, Βουλγαρία, Σερβία,), στις 31 Δεκεμβρίου του 2017 και του 2016, εφαρμόζοντας παράλληλες μετατοπίσεις κατά +100 bps στα επιτόκια:

	31 Δεκεμβρίου 2017		
	Ευαισθησία χαρτ. Συναλλαγών	Ευαισθησία Επενδυτικού χαρτ.	Συνολική Ευαισθησία
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ρουμανία	-	(11)	(11)
Βουλγαρία	(1)	-	(1)
Σερβία	4	(2)	2

	31 Δεκεμβρίου 2016		
	Ευαισθησία χαρτ. Συναλλαγών	Ευαισθησία Επενδυτικού χαρτ.	Συνολική Ευαισθησία
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ρουμανία	(1)	(9)	(10)
Βουλγαρία	-	(4)	(4)
Σερβία	6	(1)	5

6. Κίνδυνος Αντισυμβαλλόμενου

6.1 Ορισμός, Διακυβέρνηση και Πολιτικές

Ο κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου αναφέρεται στον κίνδυνο στον οποίο ο αντισυμβαλλόμενος, σε μια συναλλαγή εκτός ισολογισμού (π.χ. συναλλαγή παραγώγων) χρεοκοπήσει πριν τη λήξη της συναλλαγής και η Τράπεζα έχει αξίωση από αυτόν (η τρέχουσα αξία της συναλλαγής είναι θετική για την Τράπεζα).

Η διοικητική οργάνωση και οι πολιτικές για τον κίνδυνο αντισυμβαλλόμενου περιγράφονται στο τμήμα (τμήμα 5.1) που παρέχει λεπτομέρειες για τη διακυβέρνηση και τις πολιτικές που εφαρμόζει η Τράπεζα από κοινού για τον κίνδυνο αγοράς και αντισυμβαλλόμενου.

6.2 Τεχνικές μείωσης κινδύνου αντισυμβαλλόμενου

Για να μειωθεί το άνοιγμα προς τους αντισυμβαλλόμενους, χρησιμοποιούνται τεχνικές μείωσης κινδύνου. Η πιο κοινή είναι η χρήση συμφωνιών συμψηφισμού (συνήθως βάσει των τυποποιημένων ISDA συμβάσεων) οι οποίες επιτρέπουν στην Τράπεζα να συμψηφίζει καθαρές θετικές και αρνητικές αξίες συναλλαγών σε περίπτωση χρεοκοπίας του αντισυμβαλλόμενου.

Επιπλέον, η Τράπεζα εφαρμόζει τυποποιημένες συμφωνίες ανταλλαγής ενεχύρου (CSAs) με τους περισσότερους αντισυμβαλλόμενους. Έτσι, ενέχυρο ανταλλάσσεται σε καθημερινή βάση ώστε να καλυφθεί το τρέχον άνοιγμα. Στην περίπτωση των συμφωνιών επαναγοράς/επαναπώλησης η Τράπεζα εφαρμόζει συμφωνίες συμψηφισμού και ανταλλάσσει ενέχυρο σε καθημερινή βάση χρησιμοποιώντας τις τυποποιημένες GMRA συμφωνίες.

6.3 Παρακολούθηση κινδύνου Αντισυμβαλλόμενου

Το τρέχον άνοιγμα στις 31 Δεκεμβρίου του 2017 και του 2016 παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

31 Δεκεμβρίου 2017					
	Τρέχον Άνοιγμα προ συμψηφισμού	Τρέχον Άνοιγμα μετά συμψηφισμού	Αποτέλεσμα συμψηφισμού	Ενέχυρο που ανταλλάχθηκε	Συνολικό άνοιγμα μετά την εφαρμογή των συμφωνιών συμψηφισμού και ανταλλαγής ενεχύρου
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Συναλλαγές βάσει ISDA και CSA (παράγωγα)	1.887	1.288	599	(132)	216
Συναλλαγές βάσει GMRA (repos και reverse repos)	1.536	1.536	-	(32)	1.568
Άλλες συναλλαγές (παράγωγα και repos χωρίς συμβάσεις ISDA, CSA,	78	78	-	-	78
Σύνολο	3.501	2.902	599	(164)	1.862

31 Δεκεμβρίου 2016					
	Τρέχον Άνοιγμα προ συμψηφισμού	Τρέχον Άνοιγμα μετά συμψηφισμού	Αποτέλεσμα συμψηφισμού	Ενέχυρο που ανταλλάχθηκε	Συνολικό άνοιγμα μετά την εφαρμογή των συμφωνιών συμψηφισμού και ανταλλαγής ενεχύρου
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Συναλλαγές βάσει ISDA και CSA (παράγωγα)	1.992	1.189	803	(454)	211
Συναλλαγές βάσει GMRA (repos και reverse repos)	1.515	1.514	1	(39)	1.548
Άλλες συναλλαγές (παράγωγα και repos χωρίς συμβάσεις ISDA, CSA,	104	104	-	-	104
Σύνολο	3.611	2.807	804	(493)	1.863

Σημειώσεις:

1. Συμφηφισμός και ανταλλαγή ενεχύρου εφαρμόζεται σε αντισυμβαλλόμενους μόνο για συμβόλαια ISDA, CSA και GMRA.
2. Τα Repos και reverse repos με κεντρικές τράπεζες (Τράπεζα της Ελλάδος, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κ.λπ.) εξαιρούνται.
3. Στον υπολογισμό ανοιγμάτων συναλλαγών κάτω από GMRA, τα haircuts λαμβάνονται υπόψιν και αυξάνουν το άνοιγμα.
4. Στον υπολογισμό ανοιγμάτων συναλλαγών κάτω από CSA τα threshold & independent amounts λαμβάνονται υπόψιν και αυξάνουν το άνοιγμα.
5. Στην στήλη 'Ενέχυρο που ανταλλάχθηκε/πληρώθηκε, περιλαμβάνονται Έντοκα Γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου που δόθηκαν ως ενέχυρα μέσω CSA με τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ).

6.4 Wrong way risk

Η Τράπεζα αποφεύγει να τοποθετείται σε συναλλαγές παραγώγων όπου η αξία του υποκείμενου μέσου είναι θετικά συσχετισμένη με την πιστοληπτική ικανότητα του αντισυμβαλλόμενου.

6.5 Επιπτώσεις από την υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας

Οι συμβάσεις ανταλλαγής ενεχύρου της Τράπεζας (CSAs τα οποία καλύπτουν συναλλαγές παραγώγων) με άλλες τράπεζες περιέχουν σε κάποιες περιπτώσεις rating triggers. Για αυτές τις συμφωνίες, περαιτέρω υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Τράπεζας μπορεί να οδηγήσει σε περαιτέρω κατάθεση ενεχύρου. Δεδομένης της τρέχουσας πιστοληπτικής αξιολόγησης της Τράπεζας, το επιπρόσθετο αποτέλεσμα είναι αμελητέο.

6.6 Παράγωγα Πιστωτικού Κινδύνου

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ο Όμιλος κατείχε θέσεις στις συμβάσεις ανταλλαγής πιστωτικού κινδύνου (credit default swaps) η συνολική του θέση ήταν σε αγορά προστασίας με ονομαστική αξία 458 εκατ. Αυτή η θέση (αγορά προστασίας) έχει ως υποκείμενο έκθεση σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Την 31.12.2016 ο Όμιλος δεν έχει θέση σε παράγωγα πιστωτικού κινδύνου.

Η Τράπεζα δεν έχει δραστηριότητα διαμεσολαβητή σε αυτή την αγορά. Επιπλέον, η Τράπεζα δεν αντισταθμίζει το δανειακό της χαρτοφυλάκιο με CDSs καθώς αυτή η αγορά δεν είναι ανεπτυγμένη στην Ελλάδα.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την έκθεση σε παράγωγα πιστωτικού κινδύνου:

Πίνακας 43: EU CCR6 – Έκθεση σε παράγωγα πιστωτικού κινδύνου

	31 Δεκεμβρίου 2017		
	<u>Αντιστάθμιση πιστωτικών παραγώγων</u>		
	Αγοραστής προστασίας	Πωλητής προστασίας	Λοιπά πιστωτικά παράγωγα
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Ονομαστικό ποσό			
Συμφωνίες ανταλλαγής κινδύνου αθέτησης	408	-	-
Συμφωνίες ανταλλαγής κινδύνου δείκτη	50	-	-
Συμφωνίες ανταλλαγής συνολικής απόδοσης	-	-	-
Παράγωγα δικαίωμα προαίρεσης	-	-	-
Λοιπά πιστωτικά παράγωγα	-	-	-
Σύνολο αξίας ονομαστικού ποσού	458	-	-
Εύλογες αξίες			
Θετική εύλογη αξία (απαίτηση)	-	-	-
Αρνητική εύλογη αξία (υποχρέωση)	5	-	-

6.7 Κίνδυνος αντισυμβαλλομένου βάσει της χρησιμοποιούμενης μεθοδολογίας υπολογισμού.

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει την έκθεση σε κίνδυνο αντισυμβαλλομένου βάσει της χρησιμοποιούμενης μεθοδολογίας υπολογισμού.

Πίνακας 44: Template 25: EU CCR1 – Ανάλυση ανοιγμάτων για τον κίνδυνο αντισυμβαλλομένου ανά προσέγγιση

	31 Δεκεμβρίου 2017						
	Όνομαστικό ποσό € εκατ.	Κόστος αντικατάστασης / τρέχουσα αγοραία αξία € εκατ.	Πιθανή πιστωτική μελλοντική ή έκθεση € εκατ.	ΕΕΡΕ € εκατ.	Πολλαπλασιαστής € εκατ.	Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων πιστωτικού € εκατ.	Σταθμισμένο ενεργητικό € εκατ.
Μέθοδος καθημερινής αποτίμησης		1.274	214			1.407	35
Αρχικό άνοιγμα						94	114
Τυποποιημένη προσέγγιση							
Μέθοδος εσωτερικών υποδειγμάτων (για παράγωγα και συναλλαγών χρηματοδότησης τίτλων εκ των οποίων συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων εκ των οποίων παράγωγα και συναλλαγές με μακρά προθεσμία διακανονισμού εκ των οποίων από συμφωνίες συμβατικού συμφηφισμού μεταξύ προϊόντων							
Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις απλουστευμένη μέθοδο (για συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων)							
Χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις αναλυτική μέθοδο (για συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων)						2.969	329
Δυνητική ζημιά για τις συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων							
Σύνολο		1.274	214			4.470	478

6.8 Επίπτωση της προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (CVA) αντισυμβαλλομένου

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει το CVA capital charge (προσαρμογή αξίας για τον πιστωτικό κίνδυνο) το οποίο υπολογίζεται μέσω της τυποποιημένης προσέγγισης:

Πίνακας 45: EU CCR2 – Κεφαλαιακή επιβάρυνση λόγω προσαρμογής πιστωτικής αποτίμησης (CVA)

	31 Δεκεμβρίου 2017	
	Αξία ανοίγματος € εκατ.	Σταθμισμένο ενεργητικό € εκατ.
Σύνολο χαρτοφύλακίου που υπόκεινται στην εξελιγμένη μέθοδο	-	-
(i) Συστατικά δυνητικής ζημιάς (περιλαμβάνοντας τον πολλαπλασιαστή χ 3)	-	-
(ii) Δυνητική ζημιά υπό ακραίες συνθήκες (περιλαμβάνοντας τον πολλαπλασιαστή χ 3)	-	-
Χαρτοφυλάκια που υπόκεινται στην τυποποιημένη μέθοδο	169	141
Βασιζόμενα στην μέθοδο του αρχικού ανοίγματος	-	-
Σύνολο που υπόκεινται σε κεφαλαιακή επιβάρυνση λόγω πιστωτικής προσαρμογής	169	141

6.9 Ανοίγματα έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων (CCP)

Ο παρακάτω πίνακας δείχνει τα ανοίγματα έναντι CCP και των αντίστοιχων RWA (προσαρμοσμένο για τον κίνδυνο αξίας ενεργητικού):

Πίνακας 46: EU CCR8 – Ανοίγματα έναντι κεντρικών αντισυμβαλλομένων (CCP)

	31 Δεκεμβρίου 2017	
	Αξία ανοίγματος μετά την τεχνική μείωση πιστωτικού κινδύνου € εκατ.	Σταθμισμένο ενεργητικό € εκατ.
Ανοίγματα σε αναγωνρισμένους κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (σύνολο)	27	1
Ανοίγματα για συναλλαγές με κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (εξαιρούνται τα αρχικά περιθώρια και εισφορές κεφαλαίου) εκ των οποίων	27	1
(i) Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα	27	1
(ii) Συναλλαγματικά διαπραγματεύσιμα παράγωγα	-	-
(iii) Συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων	-	-
(iv) Συμψηφιστικά σύνολα προϊόντων όπου ο συμψηφισμός έχει εγκριθεί	-	-
Διαχωριζόμενο αρχικό περιθώριο	-	-
Μη - Διαχωριζόμενο αρχικό περιθώριο	-	-
Προχρηματοδοτούμενες εισφορές κεφαλαίου	-	-
Εναλλακτικός υπολογισμός των κεφαλαϊκών απαιτήσεων για τα ανοίγματα	-	-
Ανοίγματα σε μη αναγωνρισμένους κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (σύνολο)	-	-
Ανοίγματα για συναλλαγές με κεντρικούς αντισυμβαλλόμενους (εξαιρούνται τα αρχικά περιθώρια και εισφορές κεφαλαίου) εκ των οποίων	-	-
(i) Εξωχρηματιστηριακά παράγωγα	-	-
(ii) Συναλλαγματικά διαπραγματεύσιμα παράγωγα	-	-
(iii) Συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων	-	-
(iv) Συμψηφιστικά σύνολα προϊόντων όπου ο συμψηφισμός έχει εγκριθεί	-	-
Διαχωριζόμενο αρχικό περιθώριο	-	-
Μη - Διαχωριζόμενο αρχικό περιθώριο	-	-
Προχρηματοδοτούμενες εισφορές κεφαλαίου	-	-
Μη - προχρηματοδοτούμενες εισφορές κεφαλαίου	-	-

6.10 Τυποποιημένη προσέγγιση - ανοίγματα CCR (Counterparty Credit Risk-Κίνδυνος αντισυμβαλλόμενου) από κανονιστικό χαρτοφυλάκιο και κίνδυνο

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα ανοίγματα του CCR από το κανονιστικό χαρτοφυλάκιο και τον κίνδυνο:

Πίνακας 47: EU CCR3 – Τυποποιημένη προσέγγιση – Ανοίγματα με αντισυμβαλλομένους ανά κατηγορία κανονιστικού χαρτοφυλακίου και κινδύνου

Κατηγορίες ανοιγμάτων	31 Δεκεμβρίου 2017											Σύνολο € εκατ.	Εκ των οποίων μη διαβαθμισμένα € εκατ.
	Στάθμιση κινδύνου												
	0%	2%	4%	10%	20%	50%	70%	75%	100%	150%	Others		
Ανοίγματα έναντι κεντρικών κυβερνήσεων ή κεντρικών τραπεζών	2.561	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.561	-
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων ή τοπικών αρχών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι οντοτήτων του δημόσιου τομέα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι πολυμερών τραπεζών ανάπτυξης	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	-
Ανοίγματα έναντι διεθνών οργανισμών	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων	-	27	-	-	1.778	-	-	-	-	-	4	1.809	-
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ανοίγματα έναντι ιδρυμάτων και επιχειρήσεων με βραχυπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Λοιπά ανοίγματα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	2.591	27	-	-	1.778	-	-	-	-	6	-	4.402	2

6.11 Προσέγγιση IRB (Μεθοδολογία Εσωτερικών Διαβαθμίσεων) - ανοίγματα CCR ανά χαρτοφυλάκιο και κλίμακα PD

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τα ανοίγματα του CCR ανά χαρτοφυλάκιο και κλίμακα PD:

Πίνακας 48: EU CCR4 - Προσέγγιση Εσωτερικών Διαβαθμίσεων (ΠΕΔ) – Ανοίγματα με αντισυμβαλλόμενους ανά κατηγορία χαρτοφυλακίου και κλίμακα PD.

Κλίμακα πιθανότητας αθέτησης	31 Δεκεμβρίου 2017							
	Αξία ανοίγματος μετά των τεχνικών μειώσεων πιστωτικού κινδύνου	Μέσος όρος πιθανότητας αθέτησης	Αριθμός οφειλετών	Μέσος όρος ζημιάς λόγω αθέτησης	Μέσος όρος σε διάρκεια	Σταθμισμένο ενεργητικό	Ποσοστό επιβάρυνσης σταθμισμένου ενεργητικού	
	€ εκατ.	%		%	έτη	€ εκατ.	%	
ΠΕΔ - θεμελιώδη προσέγγιση	0.00 to <0.15	4	0,1%	6	45,0%	3	1	31,4%
Ανοίγματα έναντι επιχειρήσεων	0.15 to <0.25	6	0,2%	22	45,0%	3	3	46,0%
	0.25 to <0.50	-	0,0%	-	45,0%	3	-	0,0%
	0.50 to <0.75	14	0,5%	16	45,0%	3	11	76,5%
	0.75 to <2.50	21	2,1%	37	45,0%	3	25	122,2%
	0.75 to <2.50	48	4,3%	56	45,0%	3	72	149,6%
	10.00 to <100.00	1	20,3%	10	45,0%	3	2	245,0%
	100.00 (Default)	1	100,0%	7	45,0%	3	-	0,0%
Σύνολο		95	2,9%	154	45,0%	3	114	120,6%
Σύνολο ΠΕΔ - θεμελιώδη προσέγγιση		95	2,9%	154	45,0%	3	114	120,6%

6.12 RWA των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων του CCR στο πλαίσιο του IMM (Μεθοδολογία με χρήση εσωτερικών μοντέλων)

Ο πίνακας EU CCR7 - RWA των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων CCR στο πλαίσιο του IMM, δεν συμπεριλαμβάνεται καθώς η Τράπεζα δεν χρησιμοποιεί εσωτερικό μοντέλο για τον υπολογισμό των RWAs των εκθέσεων CCR.

6.13 Αντίκτυπος του συμψηφισμού και των εξασφαλίσεων που διατηρούνται σε τιμές ανοίγματος

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τον αντίκτυπο του συμψηφισμού και των εξασφαλίσεων που διατηρούνται σε τιμές ανοίγματος:

Πίνακας 49: EU CCR5-A – Επιπτώσεις συμψηφισμού και των εξασφαλίσεων που διατηρούνται σε τιμές ανοίγματος

	31 Δεκεμβρίου 2017				
	Ακαθάριστη θετική εύλογη αξία ή καθαρή λογιστική αξία		Καθαρή τρέχουσα αξία πιστωτικών ανοιγμάτων		Καθαρή πιστωτική αξία ανοιγμάτων
	Οφελος από συμψηφισμό	Ληφθείσες εξασφαλίσεις	Οφελος από πιστωτικών ανοιγμάτων	Ληφθείσες εξασφαλίσεις	Καθαρή πιστωτική αξία ανοιγμάτων
	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.
Παράγωγα	1.965	599	1.366	(132)	294
Συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων	1.536	-	1.536	(32)	1.568
Συμψηφισμός προϊόντων	-	-	-	-	-
Σύνολο	3.501	599	2.902	(164)	1.862

6.14 Σύνθεση των εξασφαλίσεων για τα ανοίγματα έναντι αντισυμβαλλομένων

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη σύνθεση των εξασφαλίσεων για τα ανοίγματα έναντι αντισυμβαλλομένων στις 31 Δεκεμβρίου 2017:

Πίνακας 50: EU CCR5-B – σύνθεση των εξασφαλίσεων για τα ανοίγματα έναντι αντισυμβαλλομένων

	31 Δεκεμβρίου 2017					
	Εξασφαλίσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τις συναλλαγές παραγώγων			Εξασφαλίσεις που χρησιμοποιήθηκαν για τις συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων		
	Εύλογη αξία των ληφθέντων εξασφαλίσεων		Εύλογη αξία των εκχωρηθέντων εξασφαλίσεων		Εύλογη αξία των ληφθέντων εξασφαλίσεων	Εύλογη αξία των εκχωρηθέντων εξασφαλίσεων
	Διαχωριζόμενα	Μη Διαχωριζόμενα	Διαχωριζόμενα	Μη Διαχωριζόμενα		
€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	€ εκατ.	
Ταμείο - εγχώριο νόμισμα	-	8	-	1.281	2	34
Ταμείο - λοιπά νομίσματα	-	1	-	118	-	-
Χρεωστικοί τίτλοι ελληνικού δημοσίου	-	1.258	-	-	-	-
Λοιποί χρεωστικοί τίτλοι ελληνικού δημοσίου	-	-	-	-	-	-
Χρεωστικοί τίτλοι κυβερνητικών φορέων	-	-	-	-	-	-
Εταιρικά ομόλογα	-	-	-	-	-	-
Μετοχικοί τίτλοι	-	-	-	-	-	-
Λοιπές εξασφαλίσεις	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	-	1.267	-	1.399	2	34

7. Λειτουργικός Κίνδυνος

7.1 Διοικητική Οργάνωση

Ο λειτουργικός κίνδυνος ενσωματώνεται σε κάθε επιχειρηματική δραστηριότητα που αναλαμβάνει ο Όμιλος. Ο πρωταρχικός στόχος της διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου είναι να διασφαλίσει την αρτιότητα των λειτουργιών του Ομίλου και την ακεραιότητα της φήμης του, περιορίζοντας τον αντίκτυπό του λειτουργικού κινδύνου. Ωστόσο, από τη φύση του, δεν μπορεί να εξαλειφθεί πλήρως. Για την καλύτερη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου, ο Όμιλος έχει καθιερώσει ένα τυπικό Πλαίσιο Διαχείρισης Επιχειρησιακού Κινδύνου για να καθορίσει την προσέγγισή του στον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τη διαχείριση, την παρακολούθηση και την αναφορά του λειτουργικού κινδύνου.

Η ευθύνη διακυβέρνησης για τη διαχείριση λειτουργικού κινδύνου αρχίζει από το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) μέσω της Εκτελεστικής Επιτροπής και της Ανώτερης Διοίκησης στους Προϊσταμένους και το προσωπικό κάθε επιχειρηματικής μονάδας. Το Δ.Σ. εγκρίνει τους μηχανισμούς με τους οποίους ο Όμιλος διαχειρίζεται τον λειτουργικό κίνδυνο καθορίζοντας τον τόνο και τις προσδοκίες από την αρχή και την εξουσιοδοτική αρχή. Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΔΚ) και η Επιτροπή Ελέγχου (ΑC) του Διοικητικού Συμβουλίου παρακολουθούν το επίπεδο λειτουργικού κινδύνου και το προφίλ του Ομίλου, συμπεριλαμβανομένου του επιπέδου των λειτουργικών ζημιών, της συχνότητας και της σοβαρότητάς τους.

Ο Γενικός Διευθυντής Διαχείρισης Κινδύνων Ομίλου είναι αρμόδιος για κάθε πρόγραμμα που σχετίζεται με τον λειτουργικό κίνδυνο και διασφαλίζει την εφαρμογή του Πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων. Επίσης, έχει την συνολική ευθύνη και εποπτεία των Μονάδων Λειτουργικού Κινδύνου στις χώρες όπου δραστηριοποιείται ο Όμιλος. Η Επιτροπή Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων αξιολογεί τον Λειτουργικό Κίνδυνο που προκύπτει από τις δραστηριότητες του Ομίλου, διασφαλίζει ότι κάθε επιχειρηματική μονάδα διαθέτει τις κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες για τη διαχείρισή του και εξασφαλίζει ότι λαμβάνονται άμεσα τα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα όταν εντοπίζονται περιπτώσεις υψηλού κινδύνου.

Ο Τομέας Λειτουργικού Κινδύνου του Ομίλου (GORS) είναι υπεύθυνος για τον καθορισμό και την επικαιροποίηση του πλαισίου Διαχείρισης Λειτουργικών Κινδύνων, καθώς και για την εποπτεία του λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου. Σε κάθε θυγατρική του Ομίλου λειτουργεί Μονάδα Λειτουργικού Κινδύνου, η οποία είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή του πλαισίου λειτουργικού κινδύνου του Ομίλου. Ο Τομέας Λειτουργικών Κινδύνων είναι υπεύθυνος για:

- τον καθορισμό της μεθοδολογίας, τον προσδιορισμό, την αξιολόγηση και την αναφορά του λειτουργικού κινδύνου,
- την εφαρμογή των ρυθμιστικών απαιτήσεων και των κατευθυντήριων γραμμών του Ομίλου,
- την παρακολούθηση του επιπέδου και του προφίλ λειτουργικού κινδύνου και υποβολή σχετικών αναφορών στην Επιτροπή Κινδύνων Ομίλου (BRC),
- τον καθορισμό και την εφαρμογή της μεθοδολογίας για τον υπολογισμό κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον λειτουργικό κίνδυνο.

Οι επικεφαλής κάθε επιχειρηματικής μονάδας, καθώς και οι επιχειρηματικές μονάδες που ευθύνονται για την εκδήλωση γεγονότων λειτουργικού κινδύνου (risk owners) έχουν την πρωταρχική ευθύνη για την καθημερινή διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου που προκύπτει στις μονάδες τους και για την συμμόρφωση προς τους σχετικούς μηχανισμούς ελέγχου. Για το σκοπό αυτό, κάθε επιχειρηματική μονάδα:

- αξιολογεί την αποτελεσματικότητα των ελέγχων,
- αναφέρει όλα τα σχετικά θέματα,
- έχει πρόσβαση και χρησιμοποιεί τις μεθόδους και τα εργαλεία που δημιουργήθηκαν από τον Τομέα Λειτουργικών Κινδύνων Ομίλου, προκειμένου να διευκολύνεται η αναγνώριση, η αξιολόγηση και η παρακολούθηση των λειτουργικών κινδύνων.

Κάθε επιχειρηματική μονάδα έχει ορίσει έναν OpRisk Partner, που λειτουργεί ως εσωτερικός συντονιστής για την διαχείριση των λειτουργικών κινδύνων της μονάδας του και ως σύνδεσμος με τη μονάδα λειτουργικού κινδύνου της χώρας του. Ορισμένες επιχειρησιακές μονάδες έχουν συστήσει Μονάδα/Λειτουργία Καταπολέμησης της Απάτης, συνεκτιμώντας τον κίνδυνο απάτης στον οποίο είναι εκτεθειμένες. Ο κύριος σκοπός τους είναι η διαρκής ταυτοποίηση του κινδύνου απάτης και η έγκαιρη ανάληψη όλων των απαιτούμενων ενεργειών για την αντιμετώπιση και μείωση του κινδύνου αυτού.

7.2 Πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου

Το πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικών κινδύνων του Ομίλου βασίζεται σε τέσσερα στοιχεία:

- Αρχές
- Διακυβέρνηση και Οργάνωση
- Διαδικασίες
- Υποδομή

Το πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου και οι σχετικές πολιτικές έχουν ως στόχο:

- την εναρμόνιση της οργάνωσης και των διαδικασιών της Τράπεζας με τις καλύτερες διεθνείς τραπεζικές πρακτικές,
- την εισαγωγή διαδικασιών ποσοτικοποίησης και παρακολούθησης του κινδύνου όπως η Αυτοαξιολόγηση Λειτουργικών Κινδύνων & Ελέγχων, οι Δείκτες Λειτουργικών Κινδύνων, η συλλογή Γεγονότων Λειτουργικού Κινδύνου και η Ανάλυση Σεναρίων Λειτουργικού Κινδύνου,
- την εδραίωση κοινού ορισμού και συνεπούς προσέγγισης για τον λειτουργικό κίνδυνο ώστε να καθίσταται δυνατή η κοινή αναγνώριση και η συγκέντρωση του λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο Ομίλου,
- την εδραίωση μιας προορατικής νοοτροπίας διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου στον όμιλο, συνδέοντας τις επιχειρηματικές δραστηριότητες με τον έλεγχο των σχετικών κινδύνων,
- την δημιουργία ολοκληρωμένων αναφορών λειτουργικών κινδύνων,
- την τήρηση των κατευθυντήριων γραμμών του Ομίλου και τη συμμόρφωση με τις τοπικές ρυθμιστικές απαιτήσεις και πρακτικές που σχετίζονται με το λειτουργικό κίνδυνο στις χώρες στις οποίες δραστηριοποιείται η Τράπεζα,
- την επίτευξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος όσον αφορά τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου μέσω της λήψης αποφάσεων με βάση τον κίνδυνο (risk-based approach), και
- την αξιοποίηση της διεθνούς γνώσης και των καλών πρακτικών για την διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου.

Οι διαδικασίες διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου αποτελούνται από τον εντοπισμό και την αξιολόγηση (συμπεριλαμβανομένης της μέτρησης και της αποτίμησης) του κινδύνου, τη διαχείριση των ελεγκτικών μηχανισμών και τους μηχανισμούς μεταφοράς κινδύνου, την προετοιμασία αναφορών καθώς και τη βελτίωση της απόδοσης. Οι διαδικασίες αυτές υποστηρίζονται από, τα ακόλουθα εργαλεία και μεθόδους λειτουργικού κινδύνου:

- **Αυτοαξιολόγηση Λειτουργικών Κινδύνων & Ελέγχων (Risk & Control Self Assessment – RCSA)**
Η Αυτοαξιολόγηση Λειτουργικών Κινδύνων & Ελέγχων είναι μια ομαδική μέθοδος που έχει σκοπό να εντοπίσει, να αξιολογήσει και να περιορίσει το λειτουργικό κίνδυνο. Το αποτέλεσμα της άσκησης είναι ένα μητρώο λειτουργικών κινδύνων ανά επιχειρηματική μονάδα, το οποίο συνοψίζεται σε ένα περίγραμμα λειτουργικών κινδύνων (risk profile). Οι επιχειρηματικές μονάδες αξιολογούν τους λειτουργικούς κινδύνους των χώρου ευθύνης τους, την αποτελεσματικότητα των σχετικών μηχανισμών ελέγχου, το βαθμό στον οποίο οι εντοπισθέντες κίνδυνοι βρίσκονται εντός των καθορισμένων ορίων ανάληψης κινδύνου (risk appetite / risk tolerance) και θεσπίζουν σχέδια δράσης για τον περιορισμό της έκθεσης στον κίνδυνο.
- **Δείκτες Λειτουργικών Κινδύνων (Key Risk Indicators – KRIs)**
Οι Δείκτες Λειτουργικών Κινδύνων είναι ενδείξεις που βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και στηρίζονται σε συγκεκριμένες μετρήσιμες δραστηριότητες οι οποίες καταδεικνύουν την έκθεση σε λειτουργικό κίνδυνο. Οι δείκτες είναι μετρήσιμοι και εκφράζονται ως ποσό, ποσοστό ή αναλογία, αντιστοιχούν σε συγκεκριμένους λειτουργικούς κινδύνους και συνδέονται με την ανεκτικότητα στον κίνδυνο (risk tolerance).
- **Γεγονότα Λειτουργικού Κινδύνου**
Τα γεγονότα λειτουργικού κινδύνου εντοπίζονται και καταγράφονται με σκοπό την ενημέρωση της εσωτερικής βάσης δεδομένων και τη δημιουργία αναφορών. Τα γεγονότα λειτουργικού κινδύνου κατηγοριοποιούνται ανάλογα με την επιχειρηματική μονάδα που ευθύνεται για την εκδήλωσή τους (risk owner), την αιτία (cause), τη κατηγορία λειτουργικού κινδύνου (risk category), τις επιπτώσεις (impact), την επιχειρηματική λειτουργία (business function) και την επιχειρηματική δραστηριότητα (business line).
- **Ανάλυση Σεναρίων Λειτουργικού Κινδύνου (Scenario Analysis)**
Η Ανάλυση Σεναρίων Λειτουργικού Κινδύνου αξιολογεί την έκθεση σε σημαντικούς λειτουργικούς κινδύνους μέσω της εξέτασης ακραίων/καταστροφικών και ταυτόχρονα πιθανών μελλοντικών γεγονότων. Στα σενάρια λαμβάνεται υπόψη το υφιστάμενο και το προβλεπόμενο επιχειρηματικό, οικονομικό, κοινωνικό και γεωπολιτικό περιβάλλον.

- **Αναφορές Λειτουργικού Κινδύνου**
Δημιουργία αναφορών λειτουργικού κινδύνου, για εσωτερική χρήση και για εποπτικούς σκοπούς
- **Διαχείριση λειτουργικού κινδύνου και μετριάσμός**
Η κύρια στρατηγική που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για τον περιορισμό της έκθεσής του σε λειτουργικό κίνδυνο είναι η διατήρηση ενός αποτελεσματικού περιβάλλοντος ελέγχου. Ο Όμιλος εφαρμόζει συγκεκριμένες τεχνικές για τον περιορισμό των λειτουργικών κινδύνων, όπως για παράδειγμα για την απάτη, την ανάθεση δραστηριοτήτων σε τρίτους, τον κίνδυνο του κυβερνοχώρου και τη διακοπή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο της μεταφοράς κινδύνου η Eurobank καλύπτεται από ασφαλιστικά συμβόλαια Εγκλήματος & Επαγγελματικής Ευθύνης από την αγορά του Λονδίνου που περιλαμβάνουν το σύνολο των δραστηριοτήτων της σε
- **Κουλτούρα Λειτουργικού Κινδύνου**
Μία Κουλτούρα Λειτουργικού Κινδύνου περιλαμβάνει την ευαισθητοποίηση, τη στάση και την συμπεριφορά των εργαζομένων κατά την ανάληψη κινδύνου, αλλά και την τήρηση των μηχανισμών ελέγχου. Μια ισχυρή Κουλτούρα Λειτουργικού Κινδύνου υποστηρίζει όλες τις δραστηριότητες διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου. Ο Όμιλος συνεχώς επιδιώκει τη βελτίωση της Κουλτούρας Λειτουργικού Κινδύνου.
- **Διαχείριση Κινδύνου Απάτης**
Η διαχείριση του κινδύνου απάτης αποτελεί μια σημαντική δέσμευση του Ομίλου, η οποία ως στόχο έχει να περιορίσει τον κίνδυνο απάτης (fraud risk) και να μειώσει τις σχετικές ζημιές. Η στρατηγική του Ομίλου για την καταπολέμηση της απάτης βασίζεται σε τρεις κύριες κατευθύνσεις:
 - 1) Οργανωτικές πρωτοβουλίες για την επικέντρωση στην καταπολέμηση της απάτης και την βελτίωση του συντονισμού,
 - 2) Πρωτοβουλίες σε σχέση με το προσωπικό, με στόχο την ευαισθητοποίησή του σε θέματα απάτης και τη δημιουργία μιας κουλτούρας καταπολέμησης της απάτης μέσω της εκπαίδευσης, και
 - 3) Πρωτοβουλίες για την πρόληψη και την ανίχνευση της απάτης ώστε να ενισχυθούν οι μηχανισμοί ελέγχου του Ομίλου ενάντια στην απάτη.

7.3 Μέθοδος Υπολογισμού του Λειτουργικού Κινδύνου

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Regulation (EU) No. 575/2013) για την εφαρμογή της Τυποποιημένης Προσέγγισης (Standardised Approach), οι επιχειρηματικές δραστηριότητες του Ομίλου έχουν χωριστεί σε οκτώ τομείς και τα ακαθάριστα λειτουργικά έσοδα υπολογίζονται για τα έτη 2015, 2016 και 2017 για κάθε τομέα. Τα ετήσια ακαθάριστα λειτουργικά έσοδα σταθμίζονται με καθορισμένους συντελεστές, ώστε να υπολογισθούν τα απαιτούμενα εποπτικά κεφάλαια ανά επιχειρηματική δραστηριότητα. Το άθροισμα των ποσών αυτών σχηματίζει τις συνολικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα 1 για το λειτουργικό κίνδυνο..

8. Βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού

8.1 Πληροφορίες σχετικά με τη σημαντικότητα των βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί τους παρακάτω κύριους τύπους δέσμευσης ενεχύρων για χρηματοδότηση:

- i) χρηματοδότηση με χρήση ενέχυρου από το Ευρωσύστημα (ECB's MRO/TLTRO και ELA), για αυτού του τύπου την χρηματοδότηση η Τράπεζα χρησιμοποιεί κυρίως τους ακόλουθους τύπους εξασφάλισης ΟΕΔ και GTB, επιλέξιμα δάνεια και άλλα επιλέξιμα χρεόγραφα και δικές τους τιτλοποιήσεις (τα ανώτερα τμήματα),
- ii) χρηματοδότηση με χρήση ενέχυρου με διατραπεζικούς αντισυμβαλλόμενους που έχουν στη διάθεσή τους διακρατούμενα δικά τους καλυμμένα ομόλογα, ΟΕΔ και ΟΤΕ, ελληνικά κρατικά και ξένα κρατικά ομόλογα,
- iii) έκδοση καλυμμένων ομολογίων με ενυπόθηκα δάνεια, που πωλούνται σε διεθνείς και εγχώριους επενδυτές και
- iv) τιτλοποιήσεις που στηρίζονται σε δάνεια (τα ανώτερα τμήματα) που χρησιμοποιούνται για χρηματοδότηση με ασφάλεια μέσω της ELA σύμφωνα με το σημείο (i) ανωτέρω.

Κατά το έτος 2017 η συνολική χρηματοδότηση του Ομίλου με χρήση ενέχυρου από το Ευρωσύστημα (ECB's MRO/TLTRO & ELA μειώθηκε κατά € 3,9 δις, από € 13,9 δις τον Δεκέμβριο του 2016, στα € 10 δις τον Δεκέμβριο του 2017 εκ των οποίων € 7,9 δις χρηματοδότηση από τον ELA (31 Δεκεμβρίου 2016: € 11,9 δις)

Οι κυριότεροι λόγοι για τη μείωση αυτή είναι οι εισροές καταθέσεων μαζί με τα αυξημένα επιτόκια των καλυμμένων ομολογίων και των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου, η έκδοση καλυμμένων ομολόγων ύψους 500 εκατ. Ευρώ σε διεθνείς και εγχώριους επενδυτές και η αποδυνάμωση του ενεργητικού (κυρίως λόγω πώλησης χαρτοφυλακίου ομολόγων ΤΧΣ της Τράπεζας).

Σημειώνεται ότι η Τράπεζα απέσυρε τη συμμετοχή της στη δεύτερη ροή του προγράμματος στήριξης της ρευστότητας της Ελληνικής Δημοκρατίας (31 Δεκεμβρίου 2016: € 2,5 δις.). Επιπλέον, η Τράπεζα αντικατέστησε χρηματοδότηση ύψους 1,3 δις. Ευρώ από τις κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ με τις στοχοθετημένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης της ΕΚΤ (TLTROs).

Η δέσμευση των στοιχείων ενεργητικού της Τράπεζας, καθώς και η δέσμευση των στοιχείων ενεργητικού τα οποία λαμβάνονται από μονάδες του Ομίλου ως εξασφάλιση, αποτελεί μια κεντροποιημένη λειτουργία και εφαρμόζεται από την Eurobank Ελλάδος.

Το επίπεδο της χρηματοδότησης με χρήση εξασφαλίσεων (συμφωνίες επαναγοράς με ξένους αντισυμβαλλομένους) απευθείας από τις θυγατρικές του Ομίλου είναι μη σημαντικό.

Με στοιχεία τέλους χρόνου 2017, τα πρόσθετα ενέχυρα (υπέρ των απαιτούμενων – overcollateralisation (αξία σε μετρητά έναντι της αγοραίας αξίας)) της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ) και του Έκτακτου Μηχανισμού Παροχής Ρευστότητας (ELA) ήταν 29%, 7% and 35% αντίστοιχα.

Η Τράπεζα χρησιμοποιεί συμβάσεις GMRA (Global Master Repurchase Agreement) για τις συναλλαγές χρηματοδότησης μέσω ενέχυρου στην διατραπεζική αγορά (συμφωνίες επαναγοράς). Σύμφωνα με τις συμβάσεις αυτές, το άνοιγμα ανάμεσα στην Τράπεζα και τον αντισυμβαλλόμενο υπολογίζεται σε καθημερινή βάση και η διαφορά αποτίμησης λαμβάνεται ή αποστέλλεται στον αντισυμβαλλόμενο καθημερινά έτσι ώστε το άνοιγμα να παραμένει σχεδόν μηδέν.

8.2 Στοιχεία ενεργητικού

	31 Δεκεμβρίου 2017			
	Λογιστική αξία βεβαρημένων στοιχείων € εκατ.	Εύλογη αξία βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού € εκατ.	Λογιστική αξία μη βεβαρημένων στοιχείων € εκατ.	Εύλογη αξία μη βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού € εκατ.
Μετοχικό Χαρτοφυλάκιο	-	-	115	115
Χρεόγραφα	3.486	2.952	4.053	4.080
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	19.854		32.520	

	31 Δεκεμβρίου 2016			
	Λογιστική αξία βεβαρημένων στοιχείων € εκατ.	Εύλογη αξία βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού € εκατ.	Λογιστική αξία μη βεβαρημένων στοιχείων € εκατ.	Εύλογη αξία μη βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού € εκατ.
Μετοχικό Χαρτοφυλάκιο	-	-	155	155
Χρεόγραφα	8.169	7.619	4.210	4.287
Λοιπά στοιχεία ενεργητικού	22.201		31.640	

8.3 Ληφθείσες εξασφαλίσεις

	31 Δεκεμβρίου 2017		31 Δεκεμβρίου 2016	
	Εύλογη αξία βεβαρημένων ληφθέντων εξασφαλίσεων ή εκδόσεως ιδίων χρεογράφων € εκατ.	Εύλογη αξία ληφθέντων εξασφαλίσεων ή εκδόσεως ιδίων χρεογράφων διαθέσιμων προς εξασφάλιση € εκατ.	Εύλογη αξία βεβαρημένων ληφθέντων εξασφαλίσεων ή εκδόσεως ιδίων χρεογράφων € εκατ.	Εύλογη αξία ληφθέντων εξασφαλίσεων ή εκδόσεως ιδίων χρεογράφων διαθέσιμων προς εξασφάλιση € εκατ.
Μετοχικό Χαρτοφυλάκιο	-	-	-	-
Χρεόγραφα	-	-	2.261	267
Λοιπές ληφθείσες εξασφαλίσεις	-	-	-	-
Ίδιες εκδόσεις χρεογράφων εκτός από καλυμμένες ομολογίες ή τιτλοποιήσεις	-	-	-	-

8.4 Βεβαρημένα στοιχεία ενεργητικού/Ληφθείσες εξασφαλίσεις και Αντίστοιχες Υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2017		31 Δεκεμβρίου 2016	
	Αντιστοιχίες υποχρεώσεων, ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δανεισμός τίτλων € εκατ.	Στοιχεία ενεργητικού, ληφθείσες εξασφ. και Ίδιες εκδόσεις τίτλων εκτός από καλυμμένες ομολογίες και τιτλοποιήσεις βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού € εκατ.	Αντιστοιχίες υποχρεώσεων, ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δανεισμός τίτλων € εκατ.	Στοιχεία ενεργητικού, ληφθείσες εξασφ. και Ίδιες εκδόσεις τίτλων εκτός από καλυμμένες ομολογίες και τιτλοποιήσεις βεβαρημένων στοιχείων ενεργητικού € εκατ.
Λογιστική αξία επιλεγμένων στοιχείων παθητικού	14.228	23.895	22.812	32.207

9. Κίνδυνος Μόχλευσης

Το νέο ρυθμιστικό πλαίσιο εισήγαγε το δείκτη μόχλευσης ως ένα μη σταθμισμένο για τον κίνδυνο μέτρο που έχει ως σκοπό τον περιορισμό της συγκέντρωσης υπερβολικής μόχλευσης, προερχόμενης από τα εντός και εκτός στοιχεία ισολογισμού, στον τραπεζικό κλάδο.

Ο δείκτης μόχλευσης ορίζεται ως το πηλίκο των στοιχείων κεφαλαίου της κατηγορίας 1 προς το μέτρο του συνολικού ανοίγματος και θα αρχίσει να γίνεται δεσμευτικός από τις αρχές του 2018.

Η Τράπεζα υποβάλλει στις εποπτικές αρχές τον δείκτη μόχλευσης σε τριμηνιαίο επίπεδο και παρακολουθεί το ύψος του καθώς και τους παράγοντες που τον επηρεάζουν.

Το ύψος του δείκτη μόχλευσης με ημερομηνία αναφοράς 31.12.2016 σε επίπεδο ομίλου, σύμφωνα με τον ορισμό της μεταβατικής περιόδου των στοιχείων Κεφαλαίου της Κατηγορίας 1, ανέρχεται στο 11.09% (2016 9,90%) σημαντικά πάνω από το κατώτερο όριο του 3% που έχει οριστεί από τις αρμόδιες αρχές. Ο κύριος λόγος της αύξησης οφείλεται στη πώληση σημαντικού όγκου ομολόγων ΤΧΣ που κατείχε η Τράπεζα που οδήγησε σε αντίστοιχη μείωση του ισολογισμού της.

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται με ημερομηνία αναφοράς 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016, οι δημοσιοποιήσεις για το δείκτη μόχλευσης του Ομίλου.

Συνοπτική παρουσίαση της συμφωνίας μεταξύ λογιστικών στοιχείων ενεργητικού και ανοιγμάτων του δείκτη μόχλευσης

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
	€ εκατ.	€ εκατ.
Συνολικά στοιχεία ενεργητικού, κατά τις δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις	60.029	66.393
Προσαρμογή για οντότητες που ενοποιούνται για λογιστικούς σκοπούς, αλλά είναι εκτός του πεδίου της κανονιστικής συμπεριφοράς	-	-
Προσαρμογή για καταπιστευματικά στοιχεία ενεργητικού που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό σύμφωνα με το εφαρμοστέο λογιστικό πλαίσιο, αλλά εξαιρούνται από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης, σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 13 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.575/2013	-	-
Προσαρμογή για παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	(339)	(561)
Προσαρμογή για συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων (ΣΤΧ)	1.669	1.680
Προσαρμογή για στοιχεία εκτός ισολογισμού (δηλ. μετατροπή των ανοιγμάτων εκτός ισολογισμού σε ισοδύναμα ποσά πιστώσεων)	1.413	1.412
Προσαρμογή για ενδοομιλικά ανοίγματα, που εξαιρούνται από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013	-	-
Προσαρμογή για ανοίγματα που εξαιρούνται από το μέτρο του συνολικού ανοίγματος του	-	-
Λοιπές Προσαρμογές	(642)	(558)
Μέτρο του συνολικού ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης	62.130	68.366

Κοινή γνωστοποίηση του Δείκτη Μόχλευσης

	Αξία Ανοιγμάτων Δείκτη Μόχλευσης	Αξία Ανοιγμάτων Δείκτη Μόχλευσης
	€ εκατ.	€ εκατ.
Ανοίγματα Εντός Ισολογισμού (εξαιρούμενων των παραγώγων και συναλλαγών)		
Εντός Ισολογισμού στοιχεία (εκτός από Παράγωγα, ΣΧΤ και καταπιστευματικά στοιχεία ενεργητικού, αλλά	57.721	64.012
Ποσά στοιχείων ενεργητικού που αφαιρούνται κατά τον προσδιορισμό του κεφαλαίου της κατηγορίας 1	(217)	(157)
Συνολικά ανοίγματα εντός ισολογισμού (εκτός από παράγωγα, ΣΤΧ και καταπιστευματικά	57.504	63.855
Ανοίγματα σε παράγωγα		
Κόστος αντικατάστασης που συνδέεται με όλες τις συναλλαγές παραγώγων	1.287	1.179
Ποσό προσαύξησης για PFE που συνδέεται με όλες τις συναλλαγές παραγώγων (μέθοδος βάσει τρεχουσών τιμών	257	240
Εξασφάλιση καθαρής απόδοσης για παρεχόμενες εξασφαλίσεις παραγώγων, όταν αφαιρούνται από τα στοιχεία	-	-
ενεργητικού του ισολογισμού σύμφωνα με το εφαρμοστέο λογιστικό πλαίσιο	-	-
Αφαίρεση των απαιτήσεων ως στοιχείων ενεργητικού για περιθώριο διαφοράς αποτίμησης τοις μετρητοίς που	-	-
παρέχεται σε συναλλαγές επί παραγώγων	-	-
Απαλλασσόμενο σκέλος CCP των ανοιγμάτων διαπραγμάτευσης που εκκαθαρίζονται για πελάτη	-	-
Προσαρμοσμένο πραγματικό ονομαστικό ποσό πωληθέντων πιστωτικών παραγώγων	-	-
Προσαρμοσμένες πραγματικές ονομαστικές αντισταθμίσεις και μειώσεις των προσαυξήσεων για πωληθέντα	-	-
πιστωτικά παράγωγα	-	-
Συνολικά ανοίγματα σε παράγωγα	1.544	1.419
Ανοίγματα σε ΣΧΤ		
Ακαθάριστα στοιχεία ενεργητικού ΣΧΤ (χωρίς αναγνώριση του συμψηφισμού), μετά την προσαρμογή για	-	-
συναλλαγές με λογιστική καταχώριση σε πωλήσεις,	-	-
Συμψηφισμένα ποσά απαιτήσεων και υποχρεώσεων τοις μετρητοίς από ακαθάριστα στοιχεία ενεργητικού ΣΧΤ	-	-
Ανοίγματα σε πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου για στοιχεία ενεργητικού ΣΧΤ	1.669	1.680
Παρέκλιση για ΣΧΤ: Ανοίγμα σε πιστωτικό κίνδυνο αντισυμβαλλομένου σύμφωνα με το άρθρο 429β	-	-
παράγραφος 4 και άρθρο 222 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013	-	-
Ανοίγματα συναλλαγών αντιπροσώπου	-	-
Απαλλασσόμενο σκέλος CCP των ανοιγμάτων διαπραγμάτευσης ΣΧΤ που εκκαθαρίζονται για πελάτη	-	-
Συνολικά ανοίγματα σε συναλλαγές χρηματοδότησης τίτλων	1.669	1.680
Άλλα ανοίγματα εκτός ισολογισμού		
Ανοίγματα εκτός ισολογισμού στην ακαθάριστη ονομαστική αξία	4.532	4.427
Προσαρμογές για μετατροπή σε ισοδύναμα ποσά πιστώσεων ⁽¹⁾	(3.119)	(3.015)
Άλλα ανοίγματα εκτός ισολογισμού	1.413	1.412
Ανοίγματα που εξαιρούνται σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 7 και 14 του		
Ενδοομιλικά ανοίγματα (σε ατομική βάση) που εξαιρούνται σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 7 του	-	-
κανονισμού (ΕΕ) αριθ.575/2013 (εντός και εκτός ισολογισμού)	-	-
Ανοίγματα που εξαιρούνται σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.575/2013	-	-
(εντός και εκτός ισολογισμού)	-	-
Κεφάλαιο και μέτρο του συνολικού ανοίγματος	-	-
Κεφάλαιο της κατηγορίας 1	6.887	6.771
Μέτρο του συνολικού ανοίγματος του δείκτη μόχλευσης	62.130	68.366
Δείκτης μόχλευσης	-	-
Δείκτης μόχλευσης	11,09%	9,90%
Επιλογή των μεταβατικών ρυθμίσεων και ποσό των μη αναγνωριζόμενων		
Επιλογή των μεταβατικών ρυθμίσεων για τον καθορισμό του μέτρου κεφαλαίου	Transitional	Transitional
Ποσό μη αναγνωριζόμενων καταπιστευματικών στοιχείων, σύμφωνα με το άρθρο 429 παράγραφος 11 του	-	-
κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013	-	-

(1) Τα εκτός Ισολογισμού ανοίγματα παρουσιάζονται σύμφωνα με το Αρθρ.111(1) του Κανονισμού (ΕΕ) 575/2013 (τυποποιημένη προσέγγιση)

Κατανομή των ανοιγμάτων εντός ισολογισμού (εκτός από παράγωγα, ΣΧΤ και εξαιρούμενα ανοίγματα)

	Ανοίγματα του δείκτη μόχλευσης € εκατ.	Ανοίγματα του δείκτη μόχλευσης € εκατ.
Συνολικά ανοίγματα εντός ισολογισμού (εκτός από παράγωγα, ΣΧΤ και εξαιρούμενα	57.721	64.012
Ανοίγματα του χαρτοφυλακίου συναλλαγών	-	-
Ανοίγματα εκτός του χαρτοφυλακίου συναλλαγών, εκ των οποίων:	57.721	64.012
Καλυμμένα Ομόλογα	100	191
Ανοίγματα που αντιμετωπίζονται ως κρατικά	13.744	17.833
Ανοίγματα έναντι περιφερειακών κυβερνήσεων, ΠΤΑ, διεθνών οργανισμών και ΟΔΤ που δεν αντιμετωπίζονται ως κράτη	-	-
Ιδρύματα	2.460	2.895
Εξασφαλισμένα με υποθήκες επί ακινήτων	11.925	12.544
Ανοίγματα λιανικής τραπεζικής	5.463	5.543
Εταιρείες	11.737	10.952
Ανοίγματα σε αθέτηση	9.161	9.959
Άλλα ανοίγματα (π.χ. μετοχικό κεφάλαιο, τιτλοποιήσεις και άλλα στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν πιστωτικές υποχρεώσεις)	3.130	4.095

10. Κίνδυνος Ρευστότητας

Ο Όμιλος εκτίθεται καθημερινά σε κινδύνους που επηρεάζουν το ύψος της διαθέσιμης ρευστότητας από αναλήψεις καταθέσεων, λήξεις τίτλων μεσοπρόθεσμης ή μακροπρόθεσμης διάρκειας, λήξεις χρηματοδοτήσεων με χρήση ενεχύρου ή μη εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (συμφωνίες επαναγοράς χρεογράφων (repos) και διατραπεζικός δανεισμός), εκταμιεύσεις δανείων και καταπτώσεις εγγυήσεων. Επιπρόσθετα, κινήσεις που αφορούν τους λογαριασμούς περιθωρίου για συναλλαγές εξασφαλισμένης χρηματοδότησης (από την ΕΚΤ και την αγορά) και για συμβόλαια μείωσης κινδύνου (CSAs, GMRAs) έχουν ως αποτέλεσμα επιπλέον άνοιγμα στο κίνδυνο ρευστότητας. Ο Όμιλος διατηρεί ρευστά διαθέσιμα για να καλύψει όλες αυτές τις ανάγκες. Η Επιτροπή Κινδύνων της Τράπεζας καθορίζει επαρκή όρια ρευστότητας για να καλυφθούν οι ενδεχόμενες ανάγκες.

Η προηγούμενη εμπειρία έχει δείξει ότι οι ανάγκες ρευστότητας που δημιουργούνται από καταπτώσεις εγγυητικών και πιστωτικών επιστολών είναι σημαντικά λιγότερες από το ποσό της δέσμευσης. Το ίδιο ισχύει και για τις δεσμεύσεις για αύξηση της πίστωσης, όπου το συνολικό συμβατικό ποσό δεν αντιπροσωπεύει κατ' ανάγκη μελλοντικές εκταμιεύσεις, καθώς αρκετές από αυτές τις δεσμεύσεις θα λήξουν ή θα τερματιστούν χωρίς να χρηματοδοτηθούν.

Θεμελιώδης αρχή στην διαχείριση του ισολογισμού του Ομίλου, είναι η αντιστοίχιση (matching) και η ελεγχόμενη αναντιστοιχία (mismatch) των ημερομηνιών λήξης και των επιτοκίων των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων. Είναι ασυνήθιστο για τράπεζες να έχουν πλήρη αντιστοίχιση, καθώς οι συναλλαγές είναι συχνά αβέβαιης διάρκειας και διαφορετικής φύσεως. Όταν οι λήξεις δε συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί και ο κίνδυνος ζημιών.

Οι λήξεις των στοιχείων ενεργητικού και υποχρεώσεων και η δυνατότητα αντικατάστασης, με αποδεκτό κόστος, των τοκοφόρων υποχρεώσεων κατά τη λήξη τους, αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την αξιολόγηση της ρευστότητας του Ομίλου.

Πλαίσιο Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας

Η Πολιτική Διαχείρισης Κινδύνου Ρευστότητας του Ομίλου ορίζει την ακόλουθη εποπτική και ελεγκτική δομή:

- Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων είναι υπεύθυνη για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας και για την παρακολούθηση των ποσοτικών και ποιοτικών διαστάσεων του κινδύνου ρευστότητας,
- Η Επιτροπή Διαχείρισης Ενεργητικού και Υποχρεώσεων του Ομίλου (Assets and Liabilities Committee) είναι εξουσιοδοτημένη να διαμορφώνει και να εφαρμόζει την πολιτική διαχείρισης ρευστότητας και σχετικές οδηγίες σε συμμόρφωση με το καθορισμένο επίπεδο ανάληψης κινδύνου σε επίπεδο ομίλου και να ελέγχει τη διαθέσιμη ρευστότητα τουλάχιστον σε μηνιαία βάση,
- Η Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Ομίλου (Treasury) είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της στρατηγικής της Τράπεζας για την ρευστότητα την ημερήσια διαχείριση ρευστότητας της Τράπεζας και για την προετοιμασία και παρακολούθηση του προϋπολογισμού ρευστότητας της Τράπεζας,
- Ο Τομέας Global Market and Counterparty Risk Sector (GMCRS) είναι υπεύθυνος για την επιμέτρηση, παρακολούθηση και ενημέρωση σχετικά με τη ρευστότητα του Ομίλου.

Η Τράπεζα, σύμφωνα με τις Οδηγίες της ΕΚΤ, της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών και της Τράπεζας της Ελλάδος, εφαρμόζει πολιτικές διαχείρισης κινδύνου, διαδικασίες κι ελέγχους αναφορικά με τη σύσταση βαρών σε στοιχεία ενεργητικού στο αποθεματικό ρευστότητας, στην διαχείριση εξασφαλίσεων, στο σχέδιο έκτακτης χρηματοδότησης (Contingent Funding Plan), στην ημερήσια διαχείριση ρευστότητας και στην διενέργεια σεναρίων κρίσεων για την ρευστότητα. Οι παραπάνω πολιτικές, διαδικασίες και έλεγχοι μαζί με τη διακυβέρνηση ρευστότητας περιγράφονται στην Έκθεση Εσωτερικής Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP).

Οι πολιτικές, οι διαδικασίες και οι έλεγχοι εφαρμόζονται στο συγκεκριμένο μακροοικονομικό περιβάλλον της Ελλάδας, στο επιχειρησιακό μοντέλο της Τράπεζας και στις συνθήκες της αγοράς στην επιχειρηματική χρηματοδότηση.

Αποθεματικό Ρευστότητας

Ο Όμιλος κατέχει ένα διαφοροποιημένο χαρτοφυλάκιο μετρητών και στοιχείων ενεργητικού υψηλής ικανότητας ρευστοποίησης, προκειμένου να εξυπηρετήσει τις υποχρεώσεις του και ενδεχόμενες αναλήψεις καταθέσεων σε συνθήκες πίεσης αγοράς. Τα διακρατούμενα στοιχεία ενεργητικού του Ομίλου για την αντιμετώπιση του κινδύνου ρευστότητας περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

- (α) Ταμείο και διαθέσιμα σε κεντρικές τράπεζες,
- (β) Ομόλογα υψηλής ρευστοποίησης και λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αποδεκτά ως εγγύηση,
- (γ) Διατραπεζικές καταθέσεις λήξης εντός ενός μήνα.

Τα μη χρησιμοποιηθέντα στοιχεία ενεργητικού, τα οποία περιλαμβάνουν στοιχεία ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης και αποδεκτά από τις κεντρικές τράπεζες, παρέχουν δυναμικό απόθεμα ρευστότητας αξίας € 6,7 δις την 31 Δεκεμβρίου 2016 (2015: € 6 δις). Επιπρόσθετα, ο Όμιλος κατέχει και άλλους τύπους στοιχείων ενεργητικού υψηλής ρευστοποίησης, όπως ορίζονται από τις εποπτικές αρχές, αξίας € 2,1 δις (ρευστοποιήσιμη αξία) (2015: € 2,2 δις). Πρέπει να σημειωθεί ότι το μεγαλύτερο μέρος των διαθέσιμων εξασφαλίσεων για την ΕΚΤ ποσού € 3,1 δις (ρευστοποιήσιμη αξία) διακρατείται από τις θυγατρικές του Ομίλου και για τις εξασφαλίσεις αυτές έχουν εφαρμογή προσωρινοί περιορισμοί από τις τοπικές εποπτικές αρχές και προσωρινά περιορίζεται η μεταφορά τους μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου.

Επιχειρηματική Χρηματοδότηση και Χρηματοδότηση μέσω Ευρωσυστήματος

Η αξιοπιστία του Ελληνικού τραπεζικού συστήματος βελτιώθηκε σημαντικά μέσα στο 2016, σε συνέχεια της επιτυχούς ολοκλήρωσης της πρώτης αξιολόγησης του Τρίτου Προγράμματος Οικονομικής Σταθεροποίησης η οποία επέτρεψε την εκταμίευση ενός πρόσθετου ποσού € 10,3 δις από το δάνειο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας. Σε συνέχεια αυτής της θετικής εξέλιξης, η ΕΚΤ αποφάσισε την επαναφορά της εξαίρεσης για τη χρήση ως εξασφάλιση για τα χρεόγραφα που έχει εκδώσει το Ελληνικό Δημόσιο καθώς και την βελτίωση του ποσοστού περικοπής που εφαρμόζεται στα χρεόγραφα του Ελληνικού Δημοσίου στο τέλος Ιουνίου 2016. Αυτό είχε θετική επίπτωση στη ρευστότητα του Ομίλου (αύξηση του αποθέματος ρευστότητας κατά € 1 δις). Η επαναφορά της εξαίρεσης για τη χρήση ως εξασφάλιση των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου επέτρεψε τη μείωση της χρηματοδότησης μέσω του Έκτακτου Μηχανισμού Παροχής Ρευστότητας (ELA) και η βελτίωση του ποσοστού περικοπής των ομολόγων με εγγύηση του Ελληνικού Δημοσίου (Pillar II) έδωσε στον Όμιλο τη δυνατότητα να μειώσει περαιτέρω τις εκδόσεις του στα πλαίσια του Pillar II.

Επιπλέον, η Ελληνική Κυβέρνηση προχώρησε στη νομοθέτηση ενός επιπλέον κύκλου εξομάλυνσης στον περιορισμό κεφαλαίων (στις 22 Ιουλίου 2016). Αυτή η εξέλιξη μαζί με τη μείωση της πολιτικής αβεβαιότητας στην Ελλάδα οδήγησαν σε μια περαιτέρω αύξηση των καταθέσεων στο Ελληνικό τραπεζικό σύστημα.

Σε συνέχεια των παραπάνω θετικών εξελίξεων, η εξάρτηση του Ομίλου από την παροχή ρευστότητας μέσω του Ευρωσυστήματος μειώθηκε σημαντικά το 2016 κατά € 11,4 δις (εκ των οποίων μείωση της χρηματοδότησης μέσω ΕΚΤ κατά € 3,3 δις, μείωση χρηματοδότησης μέσω ELA κατά € 8,1 δις). Συνολική χρηματοδότηση μέσω Ευρωσυστήματος: € 13,9 δις στο τέλος του 2016 συγκρινόμενη με € 25,3 δις στο τέλος του 2015. Αυτή η μείωση ήταν το αποτέλεσμα των ακόλουθων εισροών:

- Αύξηση καταθέσεων + € 2,6 δις,
- Αύξηση των διατραπεζικών συναλλαγών πώλησης με συμφωνία επαναγοράς + € 3,3 δις (κυρίως σε ιδιοκατεχόμενα ομόλογα Pillar II καθώς και σε νέες ιδιοκατεχόμενες καλυμμένες ομολογίες),
- Πώληση ομολόγων + € 3,9 δις (κυρίως λόγω συμμετοχής των ομολόγων του EFSF στο Πρόγραμμα Αγοράς Χρεογράφων Δημοσίου Τομέα της ΕΚΤ),
- Άλλες κατηγορίες εισροών + € 1,6 δις (κυρίως εισροές σχετιζόμενες με το Προ Προβλέψεων Έσοδο - PPI, πώληση θυγατρικών, μείωση δανειακού χαρτοφυλακίου και μειωμένα υπόλοιπα σε Κεντρικές Τράπεζες).

Υπολογισμός του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (LCR)

Ο δείκτης Κάλυψης Ρευστότητας (Liquidity Coverage Ratio) δεν θεωρείται το κατάλληλο μέτρο για τον κίνδυνο ρευστότητας για τράπεζες που αντιμετωπίζουν συστημική κρίση για μια παρατεταμένη περίοδο, όπως είναι η περίπτωση των Ελληνικών Τραπεζών.

Παράρτημα 1: Υπόδειγμα δημοσιοποίησης Ιδίων Κεφαλαίων

	2017 Τρέχουσα Περίοδο € εκατ.	2017 Πλήρης Εφαρμογή € εκατ.	2016 Τρέχουσα Περίοδο € εκατ.	2016 Πλήρης Εφαρμογή € εκατ.
Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1: μέσα και αποθεματικά				
1	8.711	8.711	8.711	8.711
2	(10.551)	(10.551)	(10.705)	(10.705)
3	7.995	7.995	7.716	7.716
5	950	-	950	-
6	7.104	6.155	6.927	5.723
Κεφάλαιο Κοινών Μετοχών κατηγορίας 1: εποπτικές προσαρμογές				
8	(122)	(152)	(87)	(145)
10	(26)	(32)	(32)	(54)
11	40	40	59	59
12	(31)	(39)	-	-
14	-	-	-	-
16	(1)	(1)	(1)	(1)
21	(51)	(274)	(37)	(314)
22	-	-	-	-
23	-	-	-	-
25	-	-	-	-
25α	-	-	-	-
25b	-	-	-	-
26β	(13)	-	(26)	-
27	(13)	-	(32)	-
28	(217)	(458)	(156)	(455)
29	6.887	5.697	6.771	5.268
Πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (AT1): Μέσα				
33	21	-	26	-
36	21	-	26	-
Πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (AT1): εποπτικές προσαρμογές				
41α	(34)	-	(58)	-
43	(34)	-	(58)	-
44	-	-	-	-
45	6.887	5.697	6.771	5.268

	2017 Τρέχουσα Περίοδο € εκατ.	2017 Πλήρης Εφαρμογή € εκατ.	2016 Τρέχουσα Περίοδο € εκατ.	2016 Πλήρης Εφαρμογή € εκατ.
Κεφάλαιο της κατηγορίας 2 (T2): μέσα και προβλέψεις				
47			4	-
Ποσό των αποδεκτών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 484 παράγραφος 5, καθώς και η σχετική διαφορά από την έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο που υπόκεινται σε σταδιακή κατάργηση από την κατηγορία T2				
50	18	18	93	93
Προσαρμογές πιστωτικού κινδύνου				
51	18	18	97	93
Κεφάλαιο της κατηγορίας 2 (T2) πριν από τις εποπτικές προσαρμογές				
Κεφάλαιο της κατηγορίας 2 (T2): εποπτικές προσαρμογές				
56α	(4)	-	-	-
Εναπομείναντα ποσά που αφαιρούνται από το κεφάλαιο της κατηγορίας 2 του κεφαλαίου όσον αφορά στην αφαίρεση από το κεφάλαιο σε κοινές μετοχές της κατηγορίας 1 κατά τη διάρκεια της μεταβατικής περιόδου δυνάμει του άρθρου 472 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 εκ των οποίων: ανεπάρκεια προβλέψεων ως προς τις αναμενόμενες ζημιές				
56γ	13	-	26	-
Ποσό που πρέπει να αφαιρείται ή να προστίθεται στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 όσον αφορά στις πρόσθετες προσαρμογές και αφαιρέσεις που απαιτούνται προ του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις				
	13	-	26	-
εκ των οποίων: διαφορές από την εύλογη αξία των ενσώματων παγίων				
57	9	-	26	-
Σύνολο κανονιστικών προσαρμογών στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 (T2)				
58	27	18	123	93
Κεφάλαιο της κατηγορίας 2 (T2)				
59	6.914	5.715	6.894	5.361
Σύνολο κεφαλαίου (TC = T1 + T2)				
60	38.387	38.138	38.511	38.190
Σύνολο σταθμισμένων βάσει κινδύνου στοιχείων του ενεργητικού				
Δείκτες κεφαλαίου και αποθέματα ασφαλείας				
61	17,9%	14,9%	17,6%	13,8%
Κεφάλαιο σε κοινές μετοχές της κατηγορίας 1 (ως ποσοστό του συνολικού ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο)				
62	17,9%	14,9%	17,6%	13,8%
Κεφάλαιο της κατηγορίας 1 (ως ποσοστό του συνολικού ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο)				
63	18,0%	15,0%	17,9%	14,0%
Συνολικό κεφάλαιο (ως ποσοστό του συνολικού ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο)				
68	10,0%	7,0%	9,9%	6,0%
Κεφάλαιο σε κοινές μετοχές της κατηγορίας 1 διαθέσιμο για την εκπλήρωση των απαιτήσεων περί αποθεμάτων ασφαλείας (ως ποσοστό του ποσού ανοίγματος σε κίνδυνο)				
Ποσά μικρότερα από τα όρια για την αφαίρεση (πριν από στάθμιση κινδύνου)				
72	44	44	42	58
Άμεσες και έμμεσες τοποθετήσεις του κεφαλαίου οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα στις περιπτώσεις που το ίδρυμα δεν διαθέτει σημαντική επένδυση στις εν λόγω οντότητες (ποσό μικρότερο από το όριο του 10% και μετά την αφαίρεση των επιλέξιμων αρνητικών θέσεων)				
73	135	135	84	84
Άμεσες και έμμεσες τοποθετήσεις του κεφαλαίου οντοτήτων του χρηματοπιστωτικού τομέα στις περιπτώσεις που το ίδρυμα διαθέτει σημαντική επένδυση στις εν λόγω οντότητες (ποσό μικρότερο από το όριο του 10% και μετά την αφαίρεση των επιλέξιμων αρνητικών θέσεων)				
75	697	597	687	558
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από προσωρινές διαφορές (ποσό μικρότερο από το όριο του 10%, μετά την αφαίρεση της σχετικής φορολογικής υποχρέωσης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 38 παράγραφος 3)				
Εφαρμοστέα ανώτατα όρια όσον αφορά τη συμπερίληψη προβλέψεων στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2				
76	-	-	-	-
Προσαρμογές πιστωτικού κινδύνου που συμπεριλαμβάνονται στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 όσον αφορά ανοίγματα που υπόκεινται σε τυποποιημένη προσέγγιση (πριν από την εφαρμογή του ανώτατου ορίου)				
77	-	-	-	-
Ανώτατο όριο για την συμπερίληψη προσαρμογών πιστωτικού κινδύνου στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 βάσει της τυποποιημένης προσέγγισης				
78	18	18	93	93
Προσαρμογές πιστωτικού κινδύνου που συμπεριλαμβάνονται στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 όσον αφορά ανοίγματα που υπόκεινται στην προσέγγιση του προφίλ πιστωτικού κινδύνου του ιδρύματος (πριν από την εφαρμογή του ανώτατου ορίου)				
79	16.206	16.206	15.514	15.514
Ανώτατο όριο για τη συμπερίληψη προσαρμογών πιστωτικού κινδύνου στο κεφάλαιο της κατηγορίας 2 βάσει της προσέγγισης του προφίλ πιστωτικού κινδύνου του ιδρύματος				
Κεφαλαιακά μέσα που υπόκεινται σε ρυθμίσεις σταδιακής κατάργησης (ισχύει μόνο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2014				
82	50%	-	60%	-
Τρέχον ανώτατο όριο για μέσα πρόσθετου κεφαλαίου της κατηγορίας 1 που υπόκεινται σε ρυθμίσεις σταδιακής κατάργησης				
83	21	-	17	-
Ποσό που εξαιρείται από το πρόσθετο κεφάλαιο της κατηγορίας 1 λόγω του ανώτατου ορίου (υπέρβαση του ανώτατου ορίου έπειτα από εξαγορές και λήξεις)				
84	50%	-	60%	-
Τρέχον ανώτατο όριο για μέσα κεφαλαίου της κατηγορίας 2 που υπόκεινται σε ρυθμίσεις σταδιακής κατάργησης				
85	-	-	3	-
Ποσό που εξαιρείται από το κεφάλαιο της κατηγορίας 2 λόγω ανώτατου ορίου (υπέρβαση του ανώτατου ορίου έπειτα από εξαγορές και λήξεις)				

Παράρτημα 2: Υπόδειγμα των κύριων χαρακτηριστικών των κεφαλαιακών μέσων

		Σειρά Α	
1	Εκδότης	Eurobank Ergasias A.E.	ERB Hellas Funding LTD
2	Μοναδικό αναγνωριστικό	GRS323003012	DE000A0DZVJ6
3	Εφαρμοστέα νομοθεσία του εγγράφου	Ελληνική	Οι Προνομιούχοι Τίτλοι θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το δίκαιο Τζέρσεϋ. Η Εγγύηση θα διέπεται και θα ερμηνεύεται σύμφωνα με το Αγγλικό δίκαιο, με εξαίρεση ότι οι διατάξεις σχετικά με την κατάταξη της Εγγύησης και των δικαιωμάτων σε περίπτωση εκκαθάρισης, όπως περιγράφεται παραπάνω θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο.
Κανονιστική επεξεργασία			
4	Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) για τη μεταβατική περίοδο	Κοινές Μετοχές Κατηγορίας 1	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1
5	Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) μετά τη μεταβατική περίοδο	Κοινές Μετοχές Κατηγορίας 1	Μη αποδεκτό
6	Επιλέξιμο σε ατομική/(υπό)ενοποιημένη / ατομική & (υπό)ενοποιημένη βάση	Ατομική & Ενοποιημένη	Ατομική & Ενοποιημένη
7	Τύπος μέσου (οι τύποι ορίζονται από κάθε περιοχή δικαιοδοσίας)	Μετοχικό κεφάλαιο	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1
8	Ποσό που αναγνωρίζεται στο εποπτικό κεφάλαιο (Νόμισμα σε εκατ. Ευρώ, κατά την πιο πρόσφατη ημερομηνία αναφοράς)	€ 655.8 εκατ.	€ 1 εκατ.
9	Ονομαστικό ποσό του μέσου	€ 0.30 ανά μετοχή (ημερομηνία αναφοράς) / € 655.8 εκατ.	€ 1.604.000
9α	Τιμή έκδοσης	-	100%
9β	Τιμή εξόφλησης	-	100%
10	Λογιστική ταξινόμηση	Ίδια Κεφάλαια	Μετοχές
11	Αρχική ημερομηνία έκδοσης	Ποικίλων	18 Μαρτίου 2005
12	Αόριστη διάρκεια ή με ημερομηνία λήξης	Αόριστη διάρκεια	Αόριστη διάρκεια
13	Αρχική ημερομηνία λήξης	-	Χωρίς ληκτότητα
14	Για ανάκληση από τον εκδότη απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τις εποπτικές αρχές	Μη διαθέσιμο	Ναι
15	Προαιρετική ημερομηνία ανάκλησης, ενδεχόμενες ημερομηνίες ανάκλησης και ποσό εξόφλησης	Μη διαθέσιμο	Ημερομηνία απόκτησης 18 Μαρτίου 2010 στο 100%
16	Μεταγενέστερες ημερομηνίες ανάκλησης, κατά περίπτωση	Μη διαθέσιμο	Ετήσιο
Τοκομερίδια/μερίσματα			
17	Σταθερό ή κυμαινόμενο μέρισμα/τοκομερίδιο	Μη διαθέσιμο	Σταθερό προς κυμαινόμενο
18	Επιτόκιο τοκομεριδίου και κάθε σχετικός δείκτης	Μη διαθέσιμο	6,75% το 03/07 / στη συνέχεια 10ετές €csm +12,5βάσης. Μέγιστο κουπόνι = 8%
19	Υπαρξη όρου αναστολής μερισμάτων	Μη διαθέσιμο	Όχι
20α	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη χρόνου)	Μερική διακριτική ευχέρεια	Μερικώς διακριτική . Μερισματικές χορηγήσεις (Υποχρεωτικές πληρωμές για κάθε σειρά)
20β	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη ποσού)	Μερική διακριτική ευχέρεια	Υποχρεωτικό
21	Υπαρξη δυνατότητας αναβάθμισης ή άλλου κινήτρου για εξόφληση	Όχι	Όχι
22	Μη σωρευτικό ή σωρευτικό	Μη σωρευτικό	Μη σωρευτικό
23	Μετατρέψιμο ή μη μετατρέψιμο	Μη μετατρέψιμο	Μη μετατρέψιμο
24	Εάν είναι μετατρέψιμο, το/τα γεγονός(-τα) ενεργοποίησης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
25	Εάν είναι μετατρέψιμο, πλήρης ή μερική μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
26	Εάν είναι μετατρέψιμο, ο συντελεστής μετατροπής	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
27	Εάν είναι μετατρέψιμο, υποχρεωτική ή προαιρετική μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
28	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον τύπο του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
29	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον εκδότη του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
30	Χαρακτηριστικά απόσβεσης	Όχι	Όχι
31	Εάν υφίσταται απόσβεση, το/τα γεγονός(-τα) απόσβεσης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
32	Εάν υφίσταται απόσβεση, πλήρης ή μερική απόσβεση	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
33	Εάν υφίσταται απόσβεση, μόνιμη ή προσωρινή απόσβεση	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
34	Εάν υφίσταται προσωρινή απόσβεση, περιγραφή του μηχανισμού απόσβεσης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
35	Θέση στην ιεραρχία διαβάθμισης κατά τη ρευστοποίηση (προσδιορίστε τον τύπο μέσου που είναι αμέσως ανώτερος από το μέσο)	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1	Κεφάλαια της κατηγορίας 2
36	Μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Όχι	Ναι
37	Εάν, ναι, καθορίστε τα μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Μη διαθέσιμο	Με την εμφάνιση ενός γεγονότος ενεργοποίησης, το αρχικό ποσό δεν μπορεί να διαγραφεί
	Όροι και προϋποθέσεις	https://www.eurobank.gr/-/media/eurobank/omilos/oiioi-eimaste/etairiki-diakubernisi/katastatiko/katastatiko-en.pdf?la=en	

		Σειρά Β	Σειρά Γ
		ERB Hellas Funding LTD	ERB Hellas Funding LTD
1	Εκδότης	XS0232848399	XS0234821345
2	Μοναδικό αναγνωριστικό		
3	Εφαρμοστέα νομοθεσία του εγγράφου	Οι Προνομιούχοι Τίτλοι θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το δίκαιο Τζέρσεϋ. Η Εγγύηση θα διέπεται και θα ερμηνεύεται σύμφωνα με το Αγγλικό δίκαιο, με εξαίρεση ότι οι διατάξεις σχετικά με την κατάσταση της Εγγύησης και των δικαιωμάτων σε περίπτωση εκκαθάρισης, όπως περιγράφεται παραπάνω θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο.	Οι Προνομιούχοι Τίτλοι θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το δίκαιο Τζέρσεϋ. Η Εγγύηση θα διέπεται και θα ερμηνεύεται σύμφωνα με το Αγγλικό δίκαιο, με εξαίρεση ότι οι διατάξεις σχετικά με την κατάσταση της Εγγύησης και των δικαιωμάτων σε περίπτωση εκκαθάρισης, όπως περιγράφεται παραπάνω θα διέπονται και θα ερμηνεύονται σύμφωνα με το Ελληνικό δίκαιο.
Κανονιστική επεξεργασία			
4	Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) για τη μεταβατική περίοδο	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1
5	Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) μετά τη μεταβατική περίοδο	Μη επιλέξιμο	Μη επιλέξιμο
6	Επιλέξιμο σε ατομική/(υπό)ενοποιημένη / ατομική & (υπό)ενοποιημένη βάση	Ατομική & Ενοποιημένη	Ατομική & Ενοποιημένη
7	Τύπος μέσου (οι τύποι ορίζονται από κάθε περιοχή δικαιοδοσίας)	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1
8	Ποσό που αναγνωρίζεται στο εποπτικό κεφάλαιο (Νόμισμα σε εκατ. Ευρώ, κατά την πιο πρόσφατη ημερομηνία αναφοράς)	€ 2 εκατ.	€ 11 εκατ.
9	Όνομαστικό ποσό του μέσου	€ 3.704.000	€ 18.946.000
9α	Τιμή έκδοσης	100%	100%
9β	Τιμή εξόφλησης	100%	100%
10	Λογιστική ταξινόμηση	Μετοχή	Μετοχή
11	Αρχική ημερομηνία έκδοσης	2 Νοεμβρίου 2005	9 Νοεμβρίου 2005
12	Αόριστης διάρκειας ή με ημερομηνία λήξης	Αόριστης διάρκειας	Αόριστης διάρκειας
13	Αρχική ημερομηνία λήξης	Χωρίς ληκτότητα	Χωρίς ληκτότητα
14	Για ανάκληση από τον εκδότη απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τις εποπτικές αρχές	Ναι	Ναι
15	Προαιρετική ημερομηνία ανάκλησης, ενδεχόμενες ημερομηνίες ανάκλησης και ποσό εξόφλησης	Ημερομηνία απόκτησης 2 Νοεμβρίου 2015 στο 100%	Ημερομηνία απόκτησης 9 Ιανουαρίου 2011 στο 100%
16	Μεταγενέστερες ημερομηνίες ανάκλησης, κατά περίπτωση	Τριμηνιαίο	Τριμηνιαίο
Τοκομερίδια/μερίσματα			
17	Σταθερό ή κυμαινόμενο μέρισμα/τοκομερίδιο	Σταθερό προς κυμαινόμενο	Σταθερό
18	Επιτόκιο τοκομεριδίου και κάθε σχετικός δείκτης	4,565% έως 02 Νοεμβρίου 2015, τότε 3mE + 222bps	6%
19	Υπαρξη όρου αναστολής μεριμάτων	Όχι	Όχι
20α	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη χρόνου)	Μερικώς διακριτική . Μερισματικές χορηγήσεις (Υποχρεωτικές πληρωμές για κάθε σειρά)	Μερικώς διακριτική . Μερισματικές χορηγήσεις (Υποχρεωτικές πληρωμές για κάθε σειρά)
20β	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη ποσού)	Υποχρεωτικό	Υποχρεωτικό
21	Υπαρξη δυνατότητας αναβάθμισης ή άλλου κινήτρου για εξόφληση	Όχι	Όχι
22	Μη σωρευτικό ή σωρευτικό	Μη σωρευτικό	Μη σωρευτικό
23	Μετατρέψιμο ή μη μετατρέψιμο	Μη μετατρέψιμο	Μη μετατρέψιμο
24	Εάν είναι μετατρέψιμο, το/τα γεγονός(-τα) ενεργοποίησης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
25	Εάν είναι μετατρέψιμο, πλήρης ή μερική μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
26	Εάν είναι μετατρέψιμο, ο συντελεστής μετατροπής	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
27	Εάν είναι μετατρέψιμο, υποχρεωτική ή προαιρετική μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
28	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον τύπο του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
29	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον εκδότη του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
30	Χαρακτήρα απόσβεσης	Όχι	Όχι
31	Εάν υφίσταται απόσβεση, το/τα γεγονός(-τα) απόσβεσης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
32	Εάν υφίσταται απόσβεση, πλήρης ή μερική απόσβεση	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
33	Εάν υφίσταται απόσβεση, μόνιμη ή προσωρινή απόσβεση	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
34	Εάν υφίσταται προσωρινή απόσβεση, περιγραφή του μηχανισμού απόσβεσης	Μη διαθέσιμο	Μη διαθέσιμο
35	Θέση στην ιεραρχία διαβάθμισης κατά τη ρευστοποίηση (προσδιορίστε τον τύπο μέσου που είναι αμέσως ανώτερος από το μέσο)	Κεφάλαια της κατηγορίας 2	Κεφάλαια της κατηγορίας 2
36	Μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Ναι	Ναι
37	Εάν, ναι, καθορίστε τα μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Με την εμφάνιση ενός γεγονότος ενεργοποίησης, το αρχικό ποσό δεν μπορεί να διαγραφεί	Με την εμφάνιση ενός γεγονότος ενεργοποίησης, το αρχικό ποσό δεν μπορεί να διαγραφεί

Σειρά Δ		
1	Εκδότης	ERB Hellas Funding LTD
2	Μοναδικό αναγνωριστικό	XS0440371903
3	Εφαρμοστέα νομοθεσία του εγγράφου	Τα έγγραφα σύμφωνα με το δίκαιο Τζέρσεϋ. Εγγύηση Αγγλικό δίκαιο. Η κατάταξη της εγγύησης και τα δικαιώματα κατά την εκκαθάριση σύμφωνα με το
	Κανονιστική επεξεργασία	
4	Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) για τη μεταβατική περίοδο	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1
5	Κανόνες του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRR) μετά τη μεταβατική περίοδο	Μη επιλέξιμο
6	Επιλέξιμο σε ατομική/(υπό)ενοποιημένη / ατομική & (υπό)ενοποιημένη βάση	Ατομική & Ενοποιημένη
7	Τύπος μέσου (οι τύποι ορίζονται από κάθε περιοχή δικαιοδοσίας)	Πρόσθετα κεφάλαια της κατηγορίας 1
8	Ποσό που αναγνωρίζεται στο εμποτικό κεφάλαιο (Νόμισμα σε εκατ. Ευρώ, κατά την πιο πρόσφατη ημερομηνία αναφοράς)	€ 12 εκατ.
9	Ονομαστικό ποσό του μέσου	€ 19.500.000
9α	Τιμή έκδοσης	100%
9β	Τιμή εξόφλησης	100%
10	Λογιστική ταξινόμηση	Μετοχή
11	Αρχική ημερομηνία έκδοσης	29 Ιουλίου 2009
12	Αόριστης διάρκειας ή με ημερομηνία λήξης	Αόριστης λήξης
13	Αρχική ημερομηνία λήξης	Χωρίς ληκτότητα
14	Για ανάκληση από τον εκδότη απαιτείται προηγούμενη έγκριση από τις εποπτικές αρχές	Ναι
15	Προαιρετική ημερομηνία ανάκλησης, ενδεχόμενες ημερομηνίες ανάκλησης και ποσό εξόφλησης	Ημερομηνία απόκτησης 29 Οκτωβρίου 2014 στο 100%
16	Μεταγενέστερες ημερομηνίες ανάκλησης, κατά περίπτωση	Ετήσιο
	Τοκομερίδια/μερίσματα	
17	Σταθερό ή κυμαινόμενο μερίσμα/τοκομερίδιο	Σταθερό
18	Επιτόκιο τοκομεριδίου και κάθε σχετικός δείκτης	8,25%
19	Υπαρξη όρου αναστολής μερισμάτων	Όχι
20α	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη χρόνου)	Μερικώς διακριτική . Μερισματικές χορηγήσεις (Υποχρεωτικές πληρωμές για κάθε σειρά)
20β	Με πλήρη διακριτική ευχέρεια, με μερική διακριτική ευχέρεια ή υποχρεωτικό (από άποψη ποσού)	Υποχρεωτικό
21	Υπαρξη δυνατότητας αναβάθμισης ή άλλου κινήτρου για εξόφληση	Όχι
22	Μη σωρευτικό ή σωρευτικό	Μη σωρευτικό
23	Μετατρέψιμο ή μη μετατρέψιμο	Μετατρέψιμο
24	Εάν είναι μετατρέψιμο, το/τα γεγονός(-τα) ενεργοποίησης	Η "Κατοχή Μετατρέψιμου Γεγονότος Ενεργοποίησης" θα πρέπει να θεωρηθεί ότι πραγματοποιήθηκε, όταν η Τράπεζα καταβάλλει οποιαδήποτε μερίσμα ή άλλη μορφή διανομής (εσ) από τις συνήθειες του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός από οποιαδήποτε πληρωμή του μερισματος ή άλλη μορφή διανομής (εσ) το σύνολο των οποίων είναι υποχρεωτικά απαιτητά να καταβληθεί από την υποχρεωτική λειτουργία της Ελληνικής νομοθεσίας από περίοδο σε περίοδο.
25	Εάν είναι μετατρέψιμο, πλήρης ή μερική μετατροπή	Πάντα πλήρως
26	Εάν είναι μετατρέψιμο, ο συντελεστής μετατροπής	Ο «Λόγος Ανταλλαγής» καθορίζεται από τον Υπεύθυνο Υπολογισμού σύμφωνα με την παρακάτω φόρμουλα: (i)Τίμημα Ρευστοποίησης / Παράγοντας Προεξόφλησης Ανταλλαγής* VWAP ή αν είναι μικρότερο (ii) Τίμημα Ρευστοποίησης / Ονομαστική Αξία Κοινής Μετοχής
27	Εάν είναι μετατρέψιμο, υποχρεωτική ή προαιρετική μετατροπή	Κατά την επιλογή μεταξύ του εκδότη και κατόχου
28	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον τύπο του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Κοινή μετοχή
29	Εάν είναι μετατρέψιμο, ορίστε τον εκδότη του μέσου στο οποίο γίνεται η μετατροπή	Eurobank Εργασίας Α.Ε. Μετοχικό Κεφάλαιο
30	Χαρακτήρα απόσβεσης	Όχι
31	Εάν υφίσταται απόσβεση, το/τα γεγονός(-τα) απόσβεσης	Μη διαθέσιμο
32	Εάν υφίσταται απόσβεση, πλήρης ή μερική απόσβεση	Μη διαθέσιμο
33	Εάν υφίσταται απόσβεση, μόνιμη ή προσωρινή απόσβεση	Μη διαθέσιμο
34	Εάν υφίσταται προσωρινή απόσβεση, περιγραφή του μηχανισμού απόσβεσης	Μη διαθέσιμο
35	Θέση στην ιεραρχία διαβάθμισης κατά τη ρευστοποίηση (προσδιορίστε τον τύπο μέσου που είναι αμέσως ανώτερος από το μέσο)	Κεφάλαια της κατηγορίας 2
36	Μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Ναι
37	Εάν, ναι καθορίστε τα μη συμμορφούμενα μεταβατικά χαρακτηριστικά	Με την εμφάνιση ενός γεγονότος ενεργοποίησης, το αρχικό ποσό δεν μπορεί να διαγραφεί